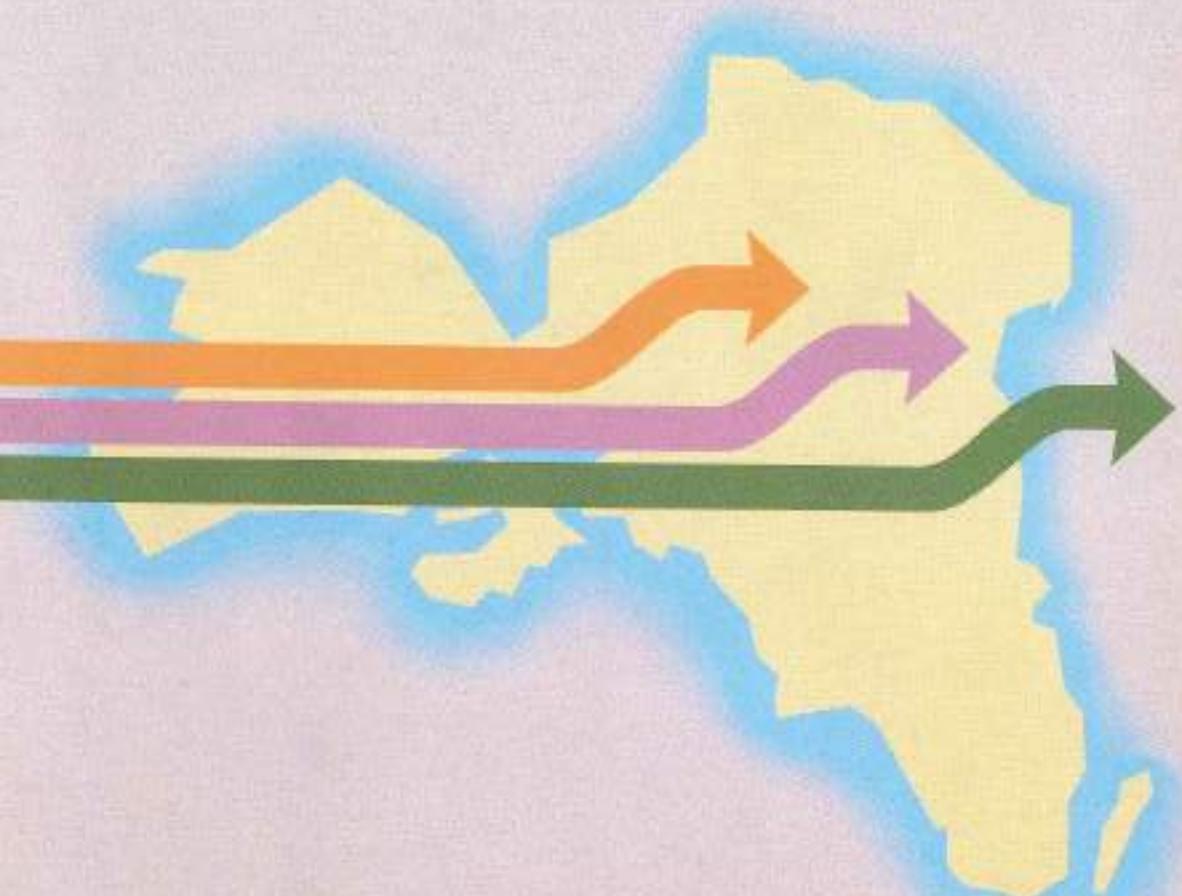
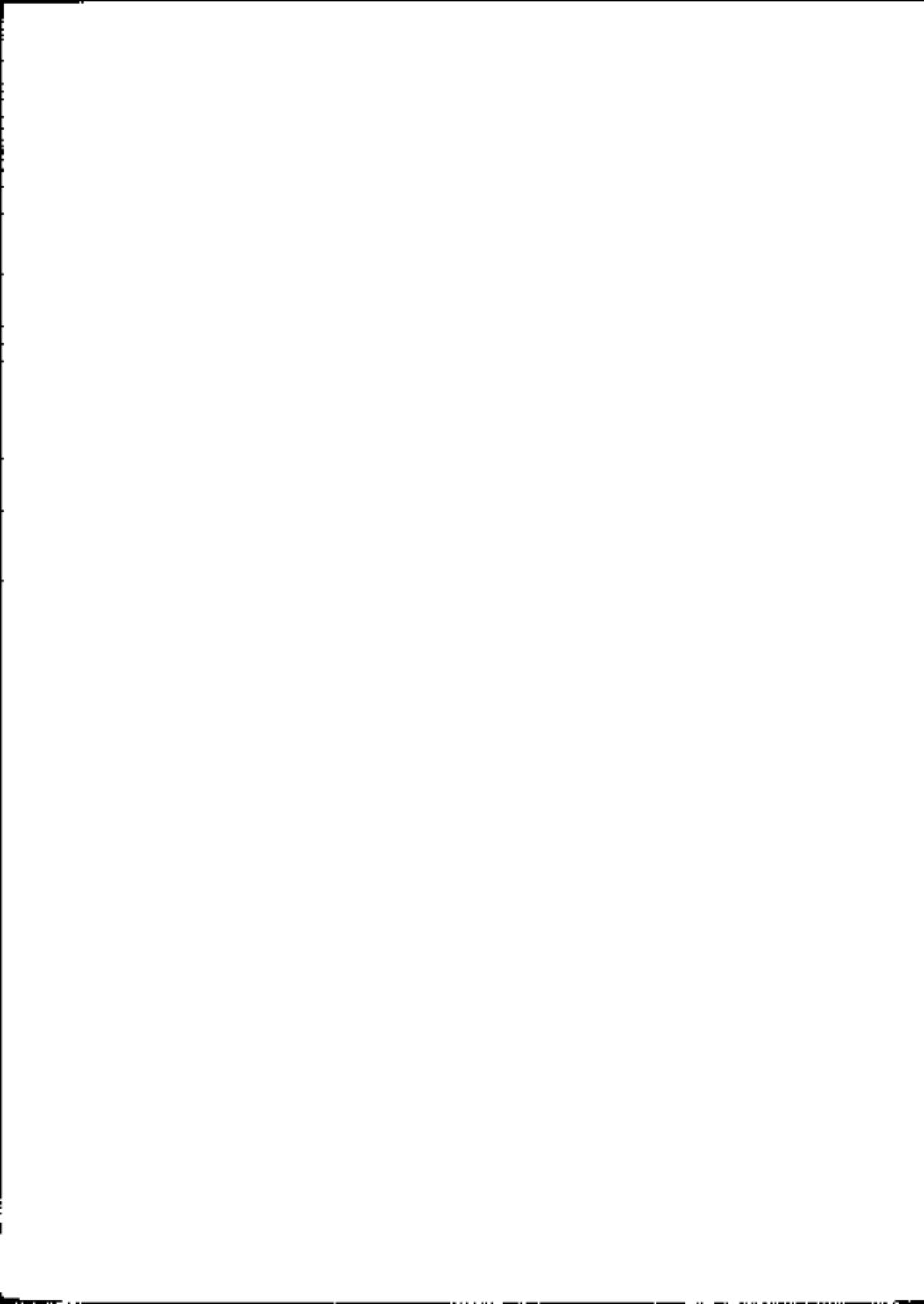

Για μια Βιώσιμη Ανάπτυξη στο Λεκανοπέδιο της Αττικής

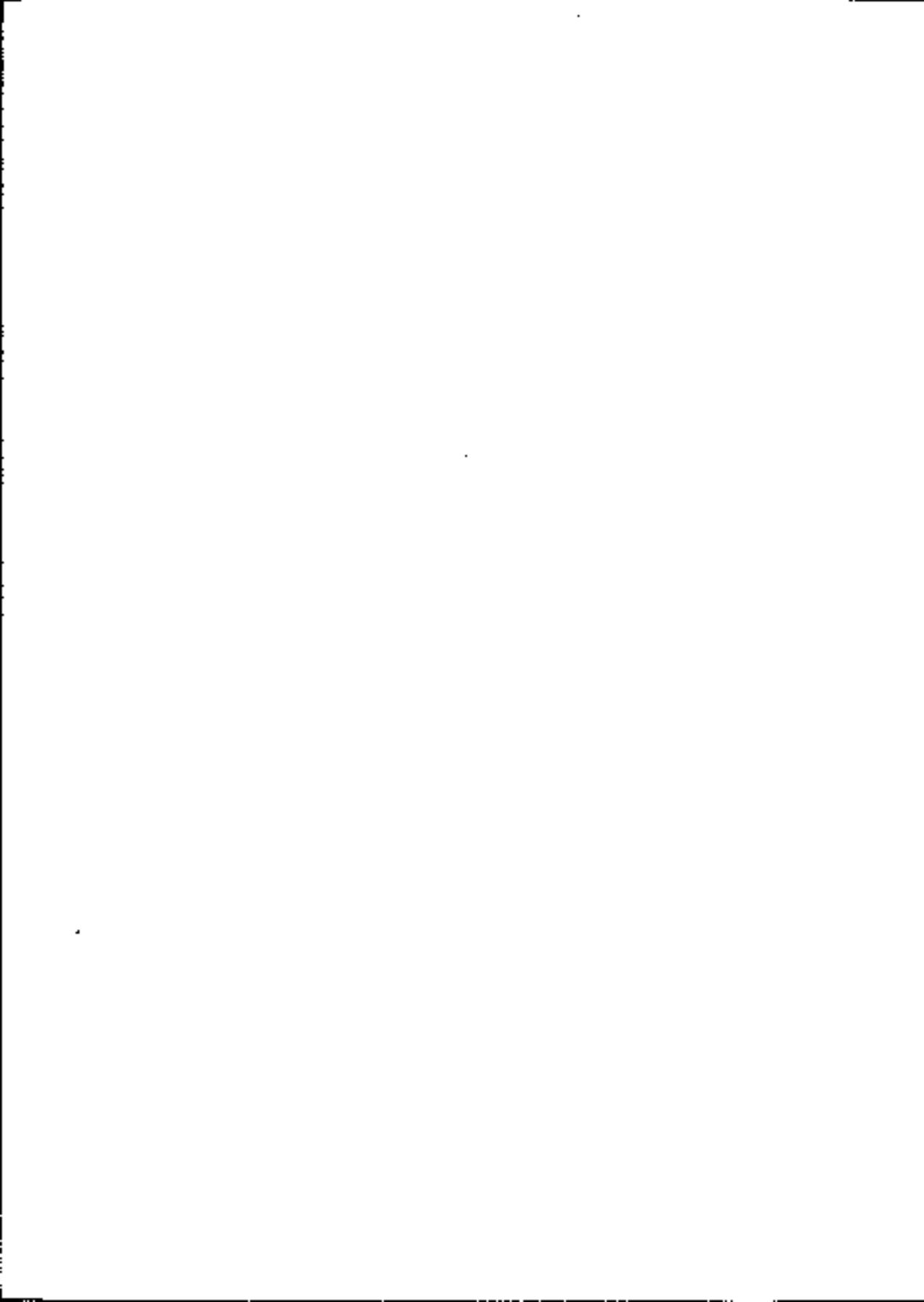

Αθήνα Απρίλιος 1996

E.K.A.

**ΓΙΑ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΣΤΟ ΔΕΚΑΝΟΝΕΛΙΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Η Ακαδημία πρωτοπορείας για τη χορωγία
του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Διαμονής Βιότου.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αθήνα, Απρίλιος 1996
Ε.Κ.Α.

Copyright • 1996 Εργαστεύπολικης Κέντρο Αθήνας

Επιμέλεια έκδοσης: Χριστίνα Θεοχάρη

Ηλεκτρονική Σειρά Βιβλίων - Ημερησίο: ΚΑΛΠΙΚΗ, Έβρος: 8215575

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΛΕΚΑΝΟΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	5
«Κοινωνική ανάπτυξη και συνδικαλιστικό κίνημα», ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος ΕΚΑ (Κεντρική Εισήγηση ΕΚΑ)	9
1.1. Ανακοπή της πληθυσμιακής συγκέντρωσης	16
1.2. Ενταση των φαινομένων γήρανσης του πληθυσμού	16
1.3. Εξόδος από το Λεκανοπέδιο προς το υπεριοντικό Αττικής	17
1.4. Στασιμότητα της παραγωγής	17
1.5. Αύξηση της απασχόλησης	18
1.6. Τριτογενοποίηση και αποβιομηχανίση	19
1.7. Η μείζων Βιομηχανία σε τέλμα	21
2.2. Ηλικιακές μεταβολές στην απασχόληση	27
2.3. Πιθανές μελλοντικές τάσεις στην απασχόληση	29
2.4. Η εξέλιξη της ανεργίας	33
2.5. Δομή της ανεργίας κατά ηλικίες	35
3.1. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΑΝΕΡΓΙΑ	36
3.2. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	37
3.3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	38
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, Δήμαρχος Αθηναίων	40
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	42
ΠΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Υπουργός Εθνικής Οικονομίας	47
ΠΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ, Αν. Υπουργός Εθνικής Οικονομίας	49
I. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Πρόεδρος ΕΒΕΑ	53
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ, Πρόεδρος ΓΣΕΕ	57
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ, Πρόεδρος της Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών-Πειραιά	63
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ, Νομάρχης Αθηνών	65
ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ, Αν. Νομάρχης Ανατολικής Αττικής	69
ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΚΟΡΦΙΑΤΗΣ, Πρόεδρος Γ.Σ.Ε.Ε.Β.Ε.	72
Γ. ΡΩΜΑΝΙΑΣ, Εκπρόσωπος «Νέας Δημοκρατίας»	75
Κ.ΜΠΕΣΣΗΣ, Εκπρόσωπος «Πολιτικής Άνοιξης»	79
Π. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, Εκπρόσωπος «Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος»	82
ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΠΑΝΝΑΡΟΣ, Εκπρόσωπος Συνασπισμού	88
Κ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Εκπρόσωπος ΑΔΕΔΥ - Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής	94

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΥΡΟΓΕΝΗΣ, Πρόεδρος ΣΒΑΠ	103
ΑΘΑΛΑΣΙΟΣ ΧΑΝΑΚΟΥΛΑΣ, Πρόεδρος ΔΣ του ΟΕΚ	109
Δ. ΕΥΦΡΑΛΙΜΙΔΗΣ, Β' Αντιπρόεδρος ΒΕΔ	119
Π. ΓΕΩΤΙΜΗΣ, Αντιπρύτανης Παντσίου Πανεπιστημίου	127
ΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΣ, Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Πειραιά	131
ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ, Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Ελευσίνας	137
ΠΑΝΟΣ ΣΠΙΛΙΩΝΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος ΛΣΔΑ	152
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ, Αντιδήμαρχος Ηλιούπολης	166
ΑΛΕΚΟΣ ΒΛΑΧΟΠΑΠΑΝΗΣ, Πρόεδρος Ε.Ε.Τ.Ε.Μ.	170
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΩΦΟΣ, Γεν. Γραμματέας ΕΚΑ	173
Β. ΚΩΤΣΑΚΗΣ, Έκπρόσωπος ΤΕΙ Αθηνών	175
ΑΡΗΣ ΑΡΩΝΗΣ, Αν. Πρόεδρος ΕΚΑ	178
ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	181

«Κοινωνική ανάπτυξη και συνδικαλιστικό κίνημα»

Αντί προλόγου παραθέτουμε την εναρκτήρια ομιλία του Προέδρου του ΕΚΑ κ. **ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΥ.**

Ολοι δύος ζούμε στο λεκανοπέδιο Αττικής μπορούμε να κερδίσουμε πολλά από τον προβληματισμό και τις απόψεις που καταθέτουμε εδώ και γι' αυτό θα μου επιτρέψετε να πω μερικά πράγματα γι' αυτό που προσδοκούμε εμείς από αυτόν τον διάλογο.

Αναφερόμαστε στο Συνδικαλιστικό Κίνημα, γιατί αυτό εκπροσωπούμε, πλην όμως και αυτό το υπογραμμίζουμε, δε μας διακατέχει καμία τάση αποκλειστικότητας. Αντίθετα, πιστεύουμε ότι για μια βιώσιμη ανάπτυξη της Αττικής απαιτείται ενεργοποίηση και ισότιμη συμμετοχή όλων των φορέων της περιοχής. Εποι, απ' αυτήν την πλευρά η μελέτη-πρότασή μας εξετάζει τα προβλήματα της βιώσιμης ανάπτυξης κυρίως από την πλευρά των εργαζομένων.

Προσπαθούμε με τη βοήθεια του φίλου ειδικού επιστήμονα και συνεργάτη μας κ. Δ. Σερεμέτη να φωτογραφίσουμε το οικονομικό, δημογραφικό και κοινωνικό προφίλ της Αθήνας με την ευρύτερη γεωγραφική και οικονομική της έννοια. Ακόμη καταθέτουμε σκέψεις-προβληματισμούς, προκειμένου να συμβάλουμε στο να προσδιορισθούν και να προωθηθούν όλες οι δράσεις και οι παρεμβάσεις ώστε να εξασφαλισθούν οι αναγκαίες - για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική πρόσοδο - συνθήκες στην περιφέρειά μας.

ΑΝΑΓΚΑΙΟΣ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Επανερχόμενος στην αναγκαιότητα της ύπαρξης ενδιαφερούμενος στην ανάπτυξη - γιατί όχι και θεσμοθετημένου - θα πρέπει να διασκεδάσω πιθανές επιφυλάξεις ή και αντιρρήσεις γι' αυτή μας την πρωτοβουλία, για την οποία μπορεί να νομίζουν ότι το ΕΚΑ και οι συνδικαλιστές το 'ρίξαν στη συζήτηση για κοινά μυστικά, και «ενώ καίγεται το σπίτι τους, το 'ριξαν στο τραγούδι». Οι επιφυλάξεις αυτές ίσως να έχουν κάποια λογική βάση.

- Ποιος μπορεί να πει ότι δεν είναι πια κοινό μυστικό ότι η Αθήνα γερνάει δημογραφικά και παραγωγικά;
- Τι χρειάζονται οι λόγοι, οι στατιστικές και οι αναλύσεις στους εργαζόμενους μιας πόλης που παραπατάει πλέον επικίνδυνα πάνω σε χάσματα κοινωνικής ανισότητας που βαθαίνουν διαρκώς - τόσο ως προς το εισόδημα, όσο και ως προς τις συνθήκες ζωής;

Έχουμε ονδύκει απιό μυζήτηση, ή από δράση, όταν ο τόπος βράσ πως η Αθήνα έγινε πρωτεύουσσα της ανεργίας και της ταλαιπωρίας στην κοιλιαρινή ζωή των εργαζομένων;

Σ' αυτές τις επιφυλάξις εμείς απαντάμε: ΝΑΙ, χρειάζεται συζήτηση. Υιούμενό μάς;

Άρκει ίη συζήτηση αυτή για υπερβεί τις απλές διαπιστώσεις. Άρκει ο διάλογος, να χαράσουμε δράστικος συνεινόρθωσης των κοινωνικών φορέων. Άρκει ο τηροβληματισμός να εμπλουτίσει τα μέσα και τους ορίζοντες της κοινής δράσης, χιορίς να υποκαθίσταται η αυτόνομη δράση και ιδιότερα η αγωνιστική δράση όσο μας περιφέρει.

ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Για το θέμα αυτό που αγγέλγουμε, για μας, για το συνδικαλιστικό λίγα μας, γίνεται έντονη η ανάγκη να επαναπροσδιορίσουμε. Τόσο τις μέσεις όσο και τους επιμέρους στόχους μας.

Η επιστροφή στην αγανωποίηση, η άνθηση της παροστικούματος, η πιο βιθυντικοπότερη επιχείρηση με την επίληψη στοργής εργατικών, δύο και περισσότερων εργαζομένων - κυρίως τους νέους, τους γυναικείους και των αδλιόδεσποτών ήσυ και μετάλλευμα την Αττική ως οικονομικοί μετανάστες - ο κοινωνικός αποκλεισμός, που απειλεί δύο τρεις μένουν για πολύ καιρό στην ανεργία, η απομονωτικοποίηση, και εντέλει η γήρανση του πληθυσμού μηκεί παραγωγικής δραστηριότητος, αποτελούμενη για μας οδυσσείας προκλήσεις.

Αποντάμε με ίδες αυτές τις κροκλήσεις σταζήτωντας νέες μορφές και νέους γράμμους ενέργειας παρέμβασης των συνδικαλιστών. Αυτή η αναζήτηση μας οδηγεί να διερευνήσουμε τις κοινωνί μέλης τωάξιοι σημεία ένα ρεαλιστικό πρότυπο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, το οικονομικό μοντέλο μέσα στο οποίο πρέπει:

Πρώτον, να μπορεί να σταθεί στην Αιγαίο, στις αγγελιανές οικονομικές, κοινωνικές και πλειθαρλογικές συνθήκες.

Δεύτερον, να είναι ικανή να πετιστρέψει την τετραγωνική πορεία των λεκανοπεδίων ώστε το μερισμόροή του εργατικού επαθητισμούς, την επίδεινη υπεράσπιση των δικαιωμάτων καθηγερισμένης ζωής την ανεργία, την περιβαλλοντική υποβάθμιση και, τελικά, την κοινωνική έκριση.

Αυτό είναι το ιπποδία που περικλείει για μας το ερωτήμα της βιο-οικοδικίας. Θα ήθελα από την αυτή να επιτημάνουμε μια σκέψη πρόσληψη που εμπλέκεται στο ερωτήμα της «βιώσιμης ανάπτυξης».

Οι αδικαιούσια προσδοτώνται για μας η αθλητική επιχειρήσεις - όχι για

βιώσιμη ανάπτυξη. Η φίλοισσα για το κρίσιμο θέμα των ναυπηγείων, ξανάφερε συνή τη λέξη με οδυνηρό τρόπο σ' αγνή επικαιρότητα.

Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε όμως ότι, για μας, μια βιώσιμη λύση στο πρόβλημα της ανέπτυξης δεν μπορεί να διατεθεί μόνο με βιώσιμες επιχειρήσεις. Δε λύνεται μόνο με αύξηση του τζίρου. Δε λύνεται με αύξηση των κερδών και βάθερα των ανισοτήτων.

Πιστεύουμε πως τα «αναπομπέα» πρότυπα που συνδυάζουν από τη μια εποχειρίσεις που ευημερούν στα φανερά ή και στα κρυφά και αισιό την άλλη εργαζόμενες που συντρίβονται οικονομικά, πολιτιστικά και κοινωνικά - τα μοντέλα έγιναν εκείνα που σημαντεύουν τον νεοφιλέλευθερισμό και σλές τις συντηρητικές διανόμεις της κοινωνίας, πιστεύουμε ότι πιο, μόνο πειληγές μπορούν να αναγγέλουν στην Αττική και να ανοίξουν και άλλες.

Με διό λόγο: για μας μάια ανάπτυξη χωρίς κοινωνική ευαισθησία, μια απενέπτυξη με αύξηση της ανεργίας και μείωση του εργατικού εισοδηματος ΔΕΝ είναι ταύτιση.

Στην κεντρική εισήγηση μέχουμε καταγράψει μερικές πρώτες σκέψεις - πρωτάνωντες για τα πέντε κατόπιν τη γνώμης μας ότι μπορεί να μας προσέξουν ανεργίαρρηξις αποτίς της κοινωνίασης. Θα εξηνθλωσύμε στο τέλος της διαλειξόμενος μας σ' αυτές ή ως άλλες που θα ακούουμε, και φυσικά άλλος ο προβληματικός ως: Ως ληφθεί ως' ώρη για τη διαμερισματική του θέσην των ανεργών μας. Γνωρίζουμε ότι, ζάνετος ουμένη Αθήνα των σήμερα, φθίνουμε μετα ανημένο να αναποδούμε την θήση των χθες.

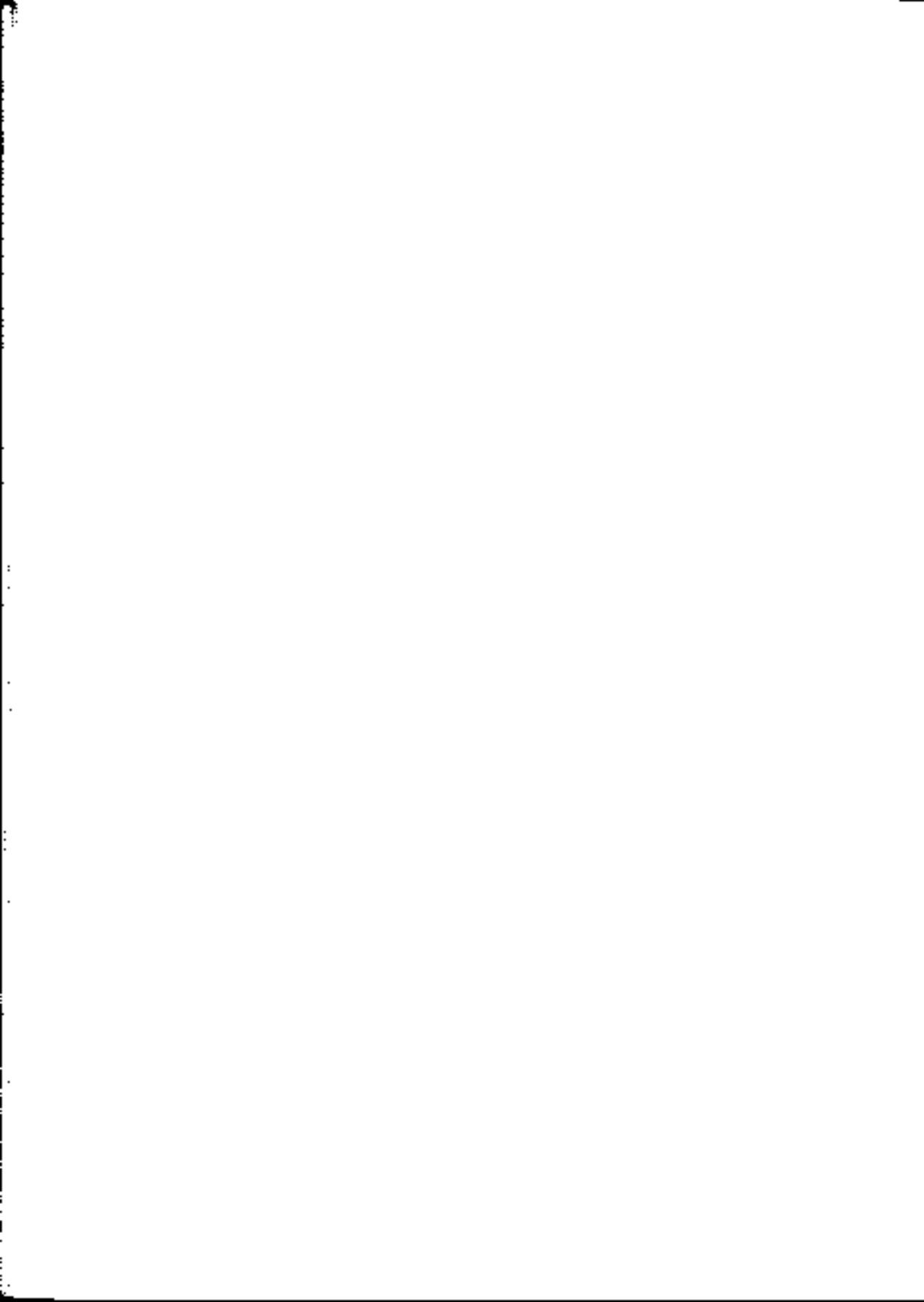
Ι' αυτό ειδηποστοιμέ είναι η αγγερινή πλαστικής εργασίας ότι αποτελείται ένα λαϊκόν δήμο, βίβλων γάντιμων διαδέσμων. Στας διαμέσθισταί ότι το ΕΚΔ είναι έτοιμο να αναπτύξει ενεργητικό για να βρούμε από την αριώτης απομειχθήσιο, του εισαρθρωτούς, του περιβάλλοντος. Είναι έτοιμο να ενεργείται τις τούθινες του για να περάσουμε από το αγγερινό προβληματικό στην απρικανή κοινή και αποτελεσματική δράση και πράξη που επιβαλλουν τα κεφαλή.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΕΚΑ

**«Για μια βιώσιμη ανάπτυξη
στο Λεκανοπέδιο της Αττικής»**

Στοιχεία, σκέψεις - προβληματαριό, προτάσεις

Προβλήματα της ανάπτυξης στο Λεκανοπέδιο Αττικής Απασχόληση, ανεργία, αποβιομηχάνιση και κοινωνική ανάπτυξη¹

Tο 1994 η Περιφέρεια Αττικής συγκέντρωνε:

- το 38,7% του πληθυσμού ηλικίας όνω των 14 ετών
- το 37,2% του εργατικού δυναμικού και
- το 46% σχεδόν (45,95% για την ακρίβεια) του συνόλου των ανέργων.²

Αυτά τα ποσοστά που προκύπτουν απ' τη σύγκριση με το σύνολο της χώρας είναι από μόνα τους ικανά να καταδείξουν την κρισιμότητα που έχει πάρει τα τελευταία χρόνια το πρόβλημα της ανάπτυξης στην Αθήνα και στη μείζονα περιφέρειά της.

Στα εδάφια που ακολουθούν περιγράφουμε εκτενέστερα τις βασικές εξελίξεις των τελευταίων χρόνων στα μέτωπα εκείνα που αφορούν ζωτικά τους εργαζόμενους του Λεκανοπέδιου: δηλαδή, την αποβιομηχάνιση, την απασχόληση και την ανεργία. Στη συνέχεια, υποβάλλουμε ορισμένες προτάσεις με στόχο την κοινή δράση συνδικάτων και άλλων ενδιαφερόμενων κοινωνικών φορέων για μια δυναμικότερη και πιο αποτελεσματική παρέμβαση στα προβλήματα της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανεργίας.

1. ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Oι βραχυχρόνιες και μεσοπρόθεσμες προοπτικές της Περιφέρειας, που διαγράφονται με βάση τις πιο πρόσφατες εξελίξεις και τάσεις, μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

- 1 Το κείμενα συντάχθηκε από τον επιστημονικό συνεργάτη του ΕΚΑ, Δ.Σερεμέτη και τα στοιχεία που παρουσιάζονται στηρίζονται κυρίως στην εκτενή μελέτη των Β.Δημ., Χαρ.Κασίμη και Απ. Παπαδόπουλου. «Η αγορά εργασίας στην Περιφέρεια Αττικής», Θέμα, Αθήνα, Ιανουάριος 1994, 356 σελ. και σε επεξεργασία της «Έρευνας Εργατικού Δυναμικού» της ΕΣΥΕ για το 1994. Σε κάθε άλλη περίπτωση γίνεται παροπομπή στην ιδιαίτερη κατά περίπτωση πηγή.
- 2 Υπολογισμοί δικοί μας, στηριγμένοι στα δεδομένα της «Έρευνας Εργατικού Δυναμικού» της ΕΣΥΕ για το έτος 1994.

1.1. Ανοκοπή της πληθυσμιακής συγκέντρωσης

Ο πληθυσμός της Αιγαίκης πινένεται με επιβριδισμόντερο ρυθμό και, για μάτως, με ρυθμό οπωροδήμοτε βραδύτερο από αυτόν που χαρακτηρίζει τη μεταβολή του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Τα στοιχεία της απογραφής του 1991 πιστοποιούν ότι η μέση ετήσια αύξηση του πληθυσμού στην Αττική ήταν κατά τη δόρκεια της δεκαετίας του 1980 ήτης τάξης του 0,35% έναντι 0,51% για το σύναλο της χώρας. Οι οικονομετρικές εκτιμήσεις του ΚΕΠΕ προβλέπουν ότι στο άμεσο μέλλον οι ρυθμοί ουτού θα επιβιδυνθούν ακόμη περισσότερο: για την Αττική προβλέπεται ότι η μέση ετήσια αύξηση του πληθυσμού μεταξύ 1991 και 1996 θα ζεπερνάει το 0,24% έναντι 0,31% για το σύναλο της χώρας.³

Από τα στοιχεία αινιδώ φιστίνεται ότι η Αττική και, ειδικά το Δεκαοπέδιο της Αθήνας, άγγιξαν τη όρια τους από τις επιρράς συγκέντρωσης του πληθυσμού και εξέντλησαν την ελεκτική τους δύναμη.

Πίνακας 1.α. Εξέλιξη του πληθυσμού ηλικίας άνω των 14 ετών			
	1988	1991	1994
Σύναλο πληθυσμού	2.978.343	3.158.274	3.338.258
Μέσος Έπιπλος Ρυθμός Μεταβολής	μ.ο.	2,11	1,44
Απόσταση μεταβολής	μ.ο.	221.231	139.984

Νεότερα στοιχεία που εφερούν στον πληθυσμό ηλικίας 14 ετών και άνω επιβεβιώνουν ουτές τις τάσεις. Ο πληθυσμός ηλικίας 14 ετών και άνω που απετελεί τη δεξαμενή των εργατικού δυναμικού συνεχίζει μέχρι πρόσφατα να ουδένεται άλλο με φέρνοντες ρυθμούς.

1.2. Ενταση των φαινομένων γήρανσης του πληθυσμού

Η προοπτική να διατηρηθεί η ανοκοπή της ελλησμιακής ωυμιόρευσης στην Αττική μοιάζει θετική, ταν ανολογιστεί κανένας τις γνωστές ανεπάρκειες της υποδομής που καλείται να στηρίξει τη διαθίσιση του πληθυσμού πληθυσμού. Ωστόσο, έχει επίσης μία ορνητική πλευρά που μανδέται κυρίως με την ένταση του φαινομένου γήρανσης του πληθυ-

3 Βλ. τη Γ. Κοινωνία & Λρ. Φωκά Ιστορικών (1993), «Εξέλιξη Ηλικιών μεγεθών ακαδημαϊστου σχολικού προλέντος εθνικού και τεριερεσιτικού επιπέδου», σ. 111-112, Σειρά Λετονικό Σταύρος, Αθήνα. Υπόλοιποι δικοί μας βίσται εκτερήσαν τους αποδεικτικούς μέτρους του πληθυσμού.

σημείο η οποίο κωτογράφεται τα τελευταία χρόνια. Με τις ανωτέρω προοπτικές μεταβολής του πληθυσμού γίνεται σχεδόν απίθανο να ανατραπεί η αυξητική τάση γήρανσης του πληθυσμού.

Εάν δεν επιταχυνθεί ο ρυθμός των γεννήσεων στο όμεσο μέλλον, η αναλογία νέων απόμερων 14 ετών και κάτω προς ηλικιωμένους 65 ετών και άνω προβλέπεται να προσεγγίσει μεσοπρόθετα το 1 προς 1. Η προσοπική αυτή, σε υπονοματικό με την αύξηση της αναλογίας ηλικιωμένων/οτόμων σε παραγωγική ηλικία, θα δημιουργήσει νέες προκλήσεις για την πανεπιπτική της οικονομικής και κοινωνικής υποδομής της Περιφέρειας.

Παράλληλα, μια τέτοια εξέλιξη θα εντείνει τα φαινόμενα διαπεριφερειακής μεταφοράς γλεονόσματος υπέρ της Αττικής και σε βάρος των περιφερειών της χώρας που θα διαπρέψουν μια κολύτερη δημογραφική ισορροπία και ένα αριθμητικά επιφυλακτό - σε σχετικό ύψος - ανθρώπινο παραγωγικό δυνομικό.

1.3. Εξόδος από το Λεκανοπέδιο προς το υπάλιωπα Αττικής

Σημερινή και αιρετική προγραμματικότητα της Περιφέρειος οποτελεί επίσης η σταδιοδική μετατόπιση κατοίκων και επιχειρηματικών γιανέζων από το Λεκανοπέδιο της Αθήνας προς την ενδυχώρα του υπολοίπου Αττικής. Τα φαινόμενα αυτό προβλέπεται να εντοθοίν στο όμεσο μέλλον, χρήση και στην οντικεμενική διευκόλυνση που προωθείται η προγραμματισμένη βελτίωση της συγκοινωνιακής υποδομής (μετρό, νέοι οδικοί άξονες, κλπ).

Το αποτέλεσμα θα είναι να επιταχυνθεί η ανάπτυξη των δυρυφορικών προς την Αθήνα αστικών και ημιοιστικών κέντρων, εντείνοντας έτσι τις ίδιες οικυμενικές προβλήματα προπτικής του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος που μοστίζουν την Αττική. Από την άποψη της ικανότητας του δομημένου χώρου η προοπτική που διατρέπεται είναι μια προοπτική ιπταμενικής «διάρροισης» των οικονομικών, κοινωνικών και χωροταξικών εν ίδει χαροκτηριστικών της Αθήνας, σε όλη την Επειρεία Αττικής. Το είδος και η εμβέλεια των ρυθμιστικών παρεμβάσεων θα κρίνουν το βαθμό στον οποίο αυτή η διάρροιση θα επικεντρωθεί στα αρνητικά - για την αικονομική ανάπτυξη και για την ποιότητα ζωής - δεδομένα του Λεκανοπέδιου.

1.4. Στασιμότητα της παραγωγής

Η εικόνα που ωχηματίζεται με βάση τις επινοητικές δεδομένα για την περίοδο 1980-88 είναι η εικόνα μισς μάκροχρονιάς υπαντιμότη-

τας της παραγωγής που συνδυάζεται με την έντονη μείωση της υπεροχής του κατά κεφαλή προϊόντος της Αττικής που τείνει να εξισωθεί με το μέσο πανελλαδικό επίπεδο.

Οπως προκύπτει από προσεκτικότερη μελέτη του πίνακα 1. B.

- Το περιφερειακό προϊόν της Αττικής σημείωσε κατά την πρόσφατη περίοδο, σε σταθερές τιμές, ελαφρά αύξηση με ρυθμούς βραδύτερους από το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Η ίδια τάση προβλέπεται να συνεχιστεί και κατά την περίοδο 1991-1996. Οι προβλέψεις εκτιμούν ότι θα υπάρξει μια σαφής, σχετική υστέρηση της Αττικής (μέση ετήσια αύξηση κατά 2,9% περίπου έναντι 3,8% στο σύνολο της χώρας). Επισημαίνεται πάντως ότι διαφαίνεται μια ελαφρά τάση να μειωθεί η σχετική απόκλιση των αντίστοιχων ρυθμών μεγέθυνσης.

Πίνακας 1.B.: Ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής του ακαθάριστου περιφερειακού προϊόντος και της αποσχόλισης, 1988-1991

	Ετήσιο μεταβολή σε %			Μ.ε.ρ. μεταβολής σε %		
	1987-88	1988-89	1989-90	1990-91	1988-1991	1991-96*
Ακαθάριστο Περιφερ. Προϊόν (1)	3,70	1,78	0,61	-1,03	0,45	2,88
Συνολική απασχόληση (2)	μ.δ.	2,83	2,57	0,92	2,10	1,51
A.E.D. (3)	4,46	3,66	-0,36	1,77	1,68	3,81

*Τα στοιχεία για την αποσχόλιση αναφέρονται στην περίοδο 1991-94 (1) και (3); Εθνική λογοτροποίηση της Ελλάδος δεδομένα σε σταθερές τιμές 1970. Μετά το 1988 επεξεργασία εκπρήσεων Γ. Καζβαδία & Αρ. Φωκά (αναργύριστα), Εξιετη βιοτικών μεριδών ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος..., ΚΕΠΕ 1993, σελ. 75 και 129. (2) Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, Ε.Ε.Δ., πίνακας 4.

1.5. Αύξηση της απασχόλησης

Τα στοιχεία της Ερευνας Εργατικού Δυναμικού (Ε.Ε.Δ.) που διενεργεί η ΕΣΥΕ έδειξαν ότι οι πρόσφατες εξελίξεις είναι από σφαιρική άποψη θετικές.

- Η συνολική απασχόληση στην Αττική αυξήθηκε συνεχώς στη διάρκεια της περιόδου 1988-94. Παρουσίασε αύξηση ακόμη και το 1991 έναντι του 1990, παρότι εκείνη η χρονιά επιβιορύνθηκε από μια εντυπωσιακή μείωση του προϊόντος (κατά -1% περίπου). Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της απασχόλησης μέχρι το 1991 υπερέβη τον αντίστοιχο ρυθμό αύξησης του περιφερειακού προϊόντος κατά μιάμιση εκατοστιαία μονάδα. Τα φαινόμενα αυτά είναι δυνατό να

εξηγημούν, εν μέρει, από την ανάπτυξή τουν παραπομπικών δραστηριοτήτων.

Οι παραπομπές αυτές υδηγούνται με μια αισθητική εικόνα για τις προσπαθίες της στην παραμικρομετρική δραστηριότητας κυρίως, αλλά και λόγω μιας πθωνής μαχαίρικής αύξησης του περιφρεσικού προϊόντος, πιραβλέπεται όπως σπουδάζεται θα αυξηθεί το ίσο μέρος μελλοντικών.

Εάν επωληθείνονταν οι εκτιμήσεις για την αύξηση του περιφρεσιού προϊόντος με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,9% μεταξύ 1991 και 1996 τονιτρώαμε σημαντικές δημιουργίες τα εργασιακά εργατικά διαρθρώσεις στο δεύτερο τρίαντα χρόνια. Οπως δημοσιεύεται από την Εφευρετική Διεύθυνση το 1994 τα πράγματα δεν είναι τόσο ρόδινα. Οι νέες θέσεις εργασίας ήταν συνολικά για την τετραετία λόγω περισσότερες από 60 χιλιάδες... Πρόκειτοι βέβαια για Οεστική εξιτηλεύτηκε που σημειώνεται στην Αττική.

1.6. Τριταγενοποίηση και αποβιομηχάνιση

Η μελέτη της κλαδική διάρθρωσης της σπουδάζομενης προμητεί να γίνει με βάση τα στοιχεία του Πίνακας Ι. Γ. επιβεβιασθείνει αυτές τις Οεστικές εξελίξεις αλλά και υπογραμμίζει τη θεωρητική αποβιομηχάνιση και την τριταγενοποίηση που σημειεύεται στην Αττική.

Παρατηρούμε πώς ωυγκεκριμένα

- Λίγηση της συνολικής αποπειράσματος κατό 60.454 θέσεις εργασίας την τετραετία 1991-1994 έναντι ουδήσεως κατά 179.616 θέσεις εργασίας την τετραετία 1988-91. Σημειώνεται κάμψη στους ρυθμούς με τους οποίους δημιουργεύονται νέες θέσεις εργασίας. Ενώ την περίοδο 1988-91 η μέση ετήσια αύξηση μπολογίζεται σε 2,1% κατά την πρόσφατη τετραετία περιαριθμείται σε 1,5%.
- Η Οεστική αυτή εικόνα αφελετούσι στην αιόληση της απασχόλησης του τομέα των υπηρεσιών που υπερκαλύπτει τις απώλειες θέσεων εργασίας που καταγράφονται στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα: οι νέες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν μεταξύ 1991 και

4 Η πρώτη άστικη μεταρρύθμιση που αναδημοσιεύεται σε μέρη με την υπόθεση μας συστηματικής παρακατάστασης φαίης τον εφεμεδών με τρέχουσα, το παραδοσιακό με μια γενιτική αμφέβαλη μεταρρύθμιση στην ιδιομορφία της παρακατάστασης. Η διερεύνηση διαφοράς της εποικοδομής αυτής υπερβιβαστικής της δράσης απήγε την μελλοντική έξιανθρωπία πρέπει να τονίσουμε ότι το αριθμό των αποτελεσμάτων πατώντας έχει τόσο εντοπιστική διάταξη του φανταστικού μελλοντικού ως προγραμμάτων πατώντας έχει τόσο εντοπιστική διάταξη του φανταστικού μελλοντικού ως προγραμμάτων

1994 στον τριτογενή τομέα ήσαν 103.343 έναντι 82.899 κατόπιν την τετραετία 88-91.

- Το εντυπωσιακότερο πάντως στοιχείο των μεταβολών της τελευταίας τετραετίας είναι η δραματική μείωση των θέσεων εργασίας στη μεταποίηση. Στη διάρκεια της παρακάτω αιώνις χρήσης 50.285 θέσεις απασχόλησης στη βιομηχανία ή γε 15,8% των θέσεων εργασίας που υπήρχαν το 1991. Η αρνητική αυτή εξέλιξη δίνει μια νέα τροπή υπό την πρόγραμμα. Η νέα μείωση της απασχόλησης στη βιομηχανία είναι υχεδόν δεκαπλάσια σε σχέση με αυτή που παρατηρήθηκε την τετραετία 1988-91. Έχει ως αποτέλεσμα να τερηθούσει τον κλάδο βιομηχανία-βιοτεχνία στην τρίτη θέση της αιώνικής απασχόλησης μειώνοντας το μεριδιό της κάτω του 20% στα επίπεδα που κατείχε το 1988 ο κλάδος εμπόριο-εστιατορίας-ενοικιαζόμενα, ο οποίος πλέον καταλαμβάνει τη δεύτερη κατά σειρά θέση. Επιβεβαιώνεται έτσι με θεαματικό τρόπο η τάση αποβιομηχάνισης της περιφέρειας.
- Άλλες σημαντικές μεταβολής εντοπίζονται στην εντυπωσιακή αύξηση των θέσεων εργασίας σε τρέπεζες και αικονογρικά ιδρύματα (αύξηση κατόπιν 21,7%) και στις λιαπές υπαλλελίες (αύξηση κατόπιν 11,2%).

Πίνακας 4.Γ. Κλιμακτικός πληθυσμός σε υπαλλελούς, πεντήδεκα επίπεδα συγχρηματικής δρου πρόσφετος, 1988-1994

ΚΛΑΣΣΙΣ	1988	1991	1994	ΜΕΡ 91/88 (%)	ΜΕΡ 94/91 (%)
Γεωργία, Κτηνοτροφία κλπ.	1,66	1,24	1,06	-5,82	-4,06
Ορυχεία (Μεταλλεία, κλπ.)	0,14	0,12	0,15	-3,01	8,22
Βιομηχανία, Βιοτεχνία	26,22	24,23	19,51	-5,55	-5,55
Ηλεκτρ. Φωτισμός Αερού	1,27	1,07	1,25	-6,57	6,97
Οικοδομές, Δίβια Εργο	6,16	6,32	6,46	2,98	2,26
Εμπόριο, Εσύρη, Σεντάνα	19,84	21,91	23,49	5,54	3,89
Μεταφορές, Επαγγείς	9,89	9,72	9,60	1,51	1,11
Τρέπεζα, Αικονογρικά Ιδρύματα	7,84	6,10	10,12	5,71	6,76
Λοιπές Υπηρεσίες	27,06	26,59	28,37	1,64	3,68
ΑΞΙΩΣΜΑ	100	103	103		
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΥΜΕΝΩΝ	# # #	# # #	# # #	2,13	1,51

*Ηλίσιος επίσημος ρυθμός μεταβολής των άριθμων της απασχόλησης στην καθε αίρεση αρχείος και τέλους της περιόδου (αι %).

Ηγητή Επεξεργασία Ε.Σ.Δ., ΕΠΙΣ, πίνακας 4.

Μια προσεκτικότερη μελέτη των πτωχείων των ανωτέρω πίνακα σδημάτων στην εξής διατάξει:

- Οι κλάδοι με τα μεγαλύτερα μερίδια στην απασχόληση είναι οι λοιπές υπηρεσίες. Ο εκτεταμένος διοικητικός μηχανισμός των δημοσίων υπηρεσιών που εδρεύει στην Αθήνα ωμβράλλει σημαντικό σ' αυτά το αιτούμενο: το 1994, ο κλάδος Δημόσια Διοίκηση-Αξιωματοκοινωνικής Αιτεράλισης παραπλέοντας το 34,7% της συνολικής απασχόλησης στην λεγόμενη λοιπή υπηρεσίες. Επισημαίνεται ότι ο κλάδος αυτός δεν περιλαμβάνει τους οπασχόλουμενους στους διοικητικούς μηχανισμούς των υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας οι οποίες βεβαίως εξουσιοδοτούν το σύνολο των απασχολουμένων στον ευρύτερο έγμαθι τομέα.
- Συστηματική αιτάν χρόνο σε χρόνο μείωση των μεριδίων χαρακτηρίζει - εκτός από τη βιομηχανία - τον κλάδο Γεωργίας κλπ (που χαρακτηρίζεται και ωπό απόλυτη μείωση της απασχόλησης) και τον κλάδο μεταφορές-επικοινωνίες (όπου όμως στα μερικά παρατηρείται απόλυτη αύξηση της οπασχόλησης). Στον αντίποιο, με συστηματική αύξηση του μεριδίου τους ήτοι οι εκτός από τις λοιπές υπηρεσίες οι κλάδοι Εμπόριο και Συναφή, Τράπεζες - Οικον. Ιδρύματα και ο κλάδος των Οικοδομών-Λεγκ. Εργων (με εξαίρεση μιας απόδομής κάθημε, κατά το 1989).

1.7. Η μείζων βιομηχανία σε τέλμα

Στον Πίνακο 1. Διατίθενται ο αριθμός των μεταποιητικών καταστημάτων της μείζονος βιομηχανίας. Έχουν προστεθεί οι γειτνιάζοντες Νομοί Κρητικής και Βοιωτίας για να παρικαλούσιασθαι μετρό του δυνατού και τις προκύπτουσες μεταβολές σ' οινούσια.

Πρέπει καταρχήν να επισημανθεί ότι στην Περιφέρεια Αττικής πιο γκεντρικά το 44% περίπου των «μεγάλων» μεταποιητικών μονάδων της χώρας.

Η παραπήρημοι των εξελίξεων της περιόδου 1988-91 δείχνει ότι στο σύνολο της χώρας έχουμε μια πτώση του αριθμού καταστημάτων της μείζονος βιομηχανίας της τόξης του 4,9% ή 175 καταστήματα σε απόλιτη αυστηρότερη περιφέρειας της Πρωτεύουσας σ' ουτή τη μείωση αφορά ένα συνολικό αριθμό 124 καταστημάτων ήτοι άνω του 70% της συνολικής πτώσης.

Πίνακας 1.6 : Αμβρούδες Μεταποιητικά και φορητές πλανές, μεζων Βιομηχανία (%) , 1988 και 1991

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ		ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΚΑΤΑΣΤΟΜΗ (%)	
	1988	1991		1988	1991
Περ. Πρωτεύουσας	1248	1124	-124	35,1	33,3
Υπ. Ν. Αττικής	838	339	-1	3,5	10,0
Περ. Αττικής	1566	1463	-123	44,6	43,3
Έσωστα	109	103	-6	3,1	3,1
Κορινθία	40	37	-3	1,1	1,1
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	3554	3379	-175	7,08	100

(*) Διεποντικό καταμετρώσατο με τακτικούς δεγχούς των Διεποντικούς δεγχούς του Προγράμματος ΕΣΞΤ, έτημετρο διευρυτός ανών, επεξεργασία απόγειας λειτουργίαν στοιχείων.

Μ' άλλα λόγια, η αποβιομηχάνιση στην οποία αναφερθήκαμε φαίνεται ότι αποτελεί χαρακτηριστικό των εξελίξεων υπερ στην χώρα. Εκδηλώνεται ιστόσο θετικό κύριο λόγιο στην Πρωτείουσα.

Η επόντα γίνεται πιο αποκαλυπτική στον τίγρισκα 1. Ε. που αφορά στη πινολική μέση ετήσια απασχόληση της με ζώνας Βιομηχανίας, για την τετραετία 1988-91. Εδώ η μόνη μεταβολή με θετικό πρόσημο είναι συντή της Κορινθίας η οποία εμφανίζει μια απόλυτη ούζην κατά 97 ωτασχολιούμενους. Μ' άλλη λόγια παρέχει τη μείωση των καταστημάτων του νομού κάποιες άλλες μονάδες αυξάνουν ελιξιρά την απασχόλησή τους. Ομως σημασία έχει δια της προσωνακρίθηκε και στο επίπεδο της απασχόλησης η γάμη αποβιομηχάνισης είναι εμφανής.

Πίνακας 1.7: Συνολική μετριαίη απασχόληση: μεζων Βιομηχανία (%) , 1988 και 1991

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ		ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	ΜΕΣΗΣ ΕΤΗΣΙΣ ΡΥΘΜΟΣ	ΚΑΤΑΣΤΟΜΗ (%)	
	1988	1991			91,6%	1988
Περ. Πρωτεύουσας	98739	87127	-11611	-3,86	33,47	247,68
Υπ. Ν. Αττικής	30612	27909	-2623	-7,94	10,38	10,42
Περ. Αττικής	129350	115702	-13648	-3,85	43,95	43,8
Έσωστα	15282	13165	-2117	-4,26	5,18	4,9
Κορινθία	4082	4179	97	0,73	1,39	1,56
Συνολο Χώρας	294063	268568	-26401	-9,08	100	100

(*) διάλογο μ.ν.
Προγράμματος

Ετσι στο αύνολο της χώρας ο μέσος επίσημος ρυθμός μεταβολής της βιομηχανίας απασχόλησης είναι μείον 3,1% και η μείωση των θέσεων εργασίας φτάνει τις 26.401 σε σπουδαίους εργαζομένους. Η Πρωτεύουσα χαρακτηρίζεται αφ' ενός από εντονότερους ρυθμούς - της τάξης του μείον 3,9% το χρόνο - και αφ' ετέρου από υψηλότερη μεταβολή σπηλιών προϊόντων θέσεων απασχόλησης στο αύνολο της χώρας, ήτοι ένα ποσό στό 41,7%.

Εάν δε προσθέσει κανείς και το υπόλοιπο της Αγγλίας τότε η περιφέρεια της Αγγλίας ξεπερνά το 50% της μείωσης της βιομηχανίας απασχόλησης.

Η υψηλή μείωση, της απασχόλησης στη Βοιωτία και η ελαφρά μόνο αύξηση στην Κερνούθια δείχνουν ότι οι γειτνιάζουντες νομοί σε κανένα βαθμό δεν απορροφούν μέρος της βιομηχανικής δραστηριότητας που χόννεται στην περιοχή της Πρωτεύουσας. Ήδη ότι χαρακτηριστικό ότι η Βοιωτία εμριζεί το μεγαλύτερο μ.ε.ρ. μείωσης της απασχόλησης στην τετραετία (-4,9%).

Παρόλα αυτά η περιοχή της Πρωτεύουσας και αυτή της Αγγλίας υπολογίζεται ότι οι απορροφούνταν να απορροφούν το πιο μεγαλύτερο ποσό στό της απασχόλησης της μείζονος βιομηχανίας στη χώρα διατηρώντας πιστοποιώντα της τάξης του 32,7% και του 43,1% αντίστοιχα για το 1991.

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους τίτλους 1. Α και 1. Ε, πιο πάνω επιτρέπουν να μυναχθούν ορισμένα σημαντικά για την εξέλιξη στη μέσο μέγεθος των μεταποιητικών καταστημάτων. Ο ουνδιαχωρίς ουτών των στοιχείων οδηγεί στην εικόνα που παριγράφεται με τον ακόλουθο πίνακα:

Τίτλος 1.1. Μέσο μεγέθεις μεταποιητικών καταστημάτων, με ζων θεωρήσεις (*) 1989 και 1991			
ΠΕΡΙΟΧΗ	1989	1991	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Περ. Γραμουσίου	79	78	- 1
Υπ. Ν. Αττικής	91	93	+ 2
Περ. Αττικής	82	79	- 3
Βοιωτία	140	128	-12
Κερνούθια	102	113	+11
Συνολικό χώρας	83	79	- 4

(*) Βλέπε π.π.
Π.Γ.ν. Ο.σ.π

Σύμφωνα με τον πίνακα 1, Σ.Τ. το μέσο μέγεθος των μεταποιητικών καταστημάτων που απασχολούν περισσότερους από 20 εργαζόμενους, μετρημένο με βάση το μέσο εργαθρό απασχολουμένων, είναι στην Περιφέρεια Αττικής παρόμοιο για τα μέσα πανελλαδικά δεδομένα. Επισημείνεται μια μικρή διαφορά μεταξύ των μεγέθους των κοτακτηρίων που συγκεντρώνονται στην περιφέρεια της Πρωτεύουσας και εκείνων που είναι εγκατεστημένα στο Υιούλιοπο Αττικής; οι βιομηχανικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στο υπόλοιπο Αττικής έχουν ελαφρά μεγαλύτερο μέγεθος. Αξιοσημείωτη διαφορά μεγέθους προκύπτει από τη σύγκριση των δεδομένων της Αττικής με τα δεδομένα των δορυφορικών νομών Βοιωτίας και Κορινθίας.

Οι μεταβολές που επήλθαν από μέσο μέγεθος των μεταποιητικών καταστημάτων κατά την τετραετία 1988-91 είναι σε κάθε περίπτωση ομοιόμορφες, με εξαίρεση μόνον την περίπτωση της Κορινθίας.

Στην Καρινθία σημειώνεται μια αξιόλογη αύξηση του μέσου μεγέθους κατά 10%. Στις άλλες περιπτώσεις το μέσο μέγεθος των βιομηχανικών μονάδων μειώνεται, η δε μείωση φαίνεται να είναι τόσο πιο μεγάλη όσο πιο μεγάλο είναι το μέσο μέγεθος που καταγράφεται στην αρχή της περιόδου.

Οι παρατηρήσις αυτές επισημαίνουν το φανόμενο της απώλειας θέσεων εργασίας στις πιο μεγάλες μεταποιητικές επιχειρήσεις που υπνιώνται με μια υχειτικά μεγαλύτερη «αντοχή» των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (με 10 έως 50 απασχολουμένους) που έχει ήδη επισημανθεί από ειδικές μελέτες.

Πίνακας 2: Αποβετησαντημέτρια, γηροσ. θεμενη μέσο και εκείνη στη σύνταγμα, μείωση Βοιωτία, 1988 και 1991

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΑΜΟΥΣΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ			ΠΡΟΣΤΙΓΜΕΝΗ ΑΞΙΑ			ΑΚΙΣ. Α
	Μ.Ε.Ρ. 91/88 (2)	1988 (3)	1991 (4)	Μ.Ε.Ρ. 91/88 (5)	1988 (6)	1991 (7)	
Γερ. Παραγωγής	17,3	35,4	35,1	17,8	28,5	28,8	14,6
Υπ. Ν. Αγριεύς	15,2	11,1	11,6	18,2	12,9	12,2	13,3
Περ. Απιστ.	17,8	45,6	46,6	17,8	41,3	41,9	13,7
Ζωατία	16,9	6,6	6,4	15,3	8,5	8,1	14,5
Κορυδία	21,9	16	1,8	37,0	2,0	3,8	19,1
Σύνολο χωρών	17,7	103,0	100,0	17,2	100,0	100,0	14,8

Από τα στοιχεία του Ηνίκαρο 1, ζωνάγονται οριστικές αυμεληρωματικές παραπομπές για το χαρακτηριστικό των εμεγάλων μεταποιητικών μονάδων της Περιφέρειας.

Καταρχήν, οι αφύ βές των απασχολούμενων στην Περιφέρεια είναι υψηλότερες από τις μέσες πονελλαδικές. Το μερίδιο των ομοιβάνων απασχολουμένων από την Περιφέρεια περιέχει το 46,6%, είναι διλαδή αισθητά μεγαλύτερο από το μερίδιο της Περιφέρειας στη συνολική απασχόληση (43,5% περίπου). Το μερίδιο της Περιφέρειας στη συνολική προστίθετη αξία είναι αντιθέτως αισθητά χαμηλότερο φτάνοντας μόλις το 41,5%.

Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι στην Αττική οιγκεντρώνεται αναλογικά μεγαλύτερος αριθμός μεταπομητικών μονάδων χαμηλής προστίθεμενης αξίας. Παράλληλα, από τη σύγκριση του μεριδίου στην απασχόληση (43,5%) με το μερίδιο υπαγόμενης αξίας προκύπτει ότι η παραγωγικότητα των μεταπομητικών μονάδων της Αττικής είναι σταράς χαμηλότερη της μέσης πονελλαδικής, αν και φαίνεται να ανακόπτει το 1991 ως υχέων, με το 1988. Η υστέρηση αυτή σφεδεται πάντας, ειδικά στη μεταπομήνη που βρίσκεται εγκατεστημένη στην Πρωτεύουσα διπλαίς από τα πονελλαδικά δεδομένα είναι εντυπωσιακή. Οι μεταπομητικές μονάδες του Υπαλοίπου Αττικής είναι αντιθέτως μονάδες με υψηλότερη σχετική παραγωγικότητα.

Ακόμη μικρότερο είναι το μερίδιο της Περιφέρειας στη συνολική ακαθάριστη αξία της παραγωγής στη μεταπομήνη: περιορίζεται μόλις στο 38%. Εξ αιτών συμβούτει ότι οι μεταπομητικές μονάδες της Αττικής είναι περισσότερο καθηταπομημένες από τα μέσα πονελλαδικά δεδομένα.

Ηνίκαρο 1Η: Καπιταλισμός σε μεταπομήνη με 10 έως 20 απασχολούμενούς, θετική πρωτεύουσα
1988-1991

	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ			ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		
	1988	1991	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	1988	1991	ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Άρ. Κλιεστημάτων	2.033	2.039	6	4.856	4.830	24
Συντακή Απασχόλησης	26.496	25.365	-521	62.253	65.046	2
Αποβάσιμη Απασχόληση	24.427	23.250	-1.177	I.a.	I.a.	2.033
	1988	1991	M.E.P. 91/88 (%)	1988	1991	M.E.P. 91/88 (%)
Συν. Αριθμός Απόντων (*)	27.243	37.936	19	50.006	91.492	72
Πλοεπιθεμένη Αξία (*)	45.652	77.807	19	114.997	199.397	20
Δ.Δ.Δ. Αξία Ισορρογής (*)	130.839	196.690	14	358.059	615.700	20

(*) Συνάδει με τα παραπομπήματα διοχ. Εργασιών της πρώτης περιόδου.
Πηγή: ΟΠ.Ε.Π.

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα 1.Η. μπορεί να περιγραφεί η εικόνα των μικρότερων μεταποιητικών μονάδων, με απασχόληση 10-20 άτομα που βρίσκονται στο Λεκανοπέδιο Αττικής. Στην περίπτωση αυτή τα δεδομένα συνάγονται με δειγματοληψία και για το λόγο αυτό δεν είναι διαθέσιμα για το Υπόλοιπο Αττικής, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να συναρθούν συμπεράσματα για την Περιφέρεια εν συνόλω. Στην Γ.ρωτεύουσα βρίσκεται ποσοστό 41,7% των μεταποιητικών καταστημάτων αυτής της κατηγορίας. Σ' αυτές τις μικρές μονάδες της Πρωτεύουσας απασχολούνται το 39,9% των απασχολουμένων στη μεταποίηση «μικρής» κλίμακας. Το μέσο μέγεθος αυτών των μονάδων είναι στην Αθήνα μικρότερο από ότι σε μέσα πανελλαδικά επίπεδα (12,7 απασχολούμενοι ανά κατάστημα έναντι 13,3).

Αξιοσημείωτο είναι ότι, παρότι ο αριθμός τους αυξάνεται η απασχόληση σ' αυτές τις μονάδες της Αθήνας μειώνεται στη διάρκεια της τετραετίας 1988-91 (κατά -2% περίπου η συνολική και κατά -4,8% η αμειβόμενη απασχόληση) ενώ σε πανελλαδική κλίμακα αυξάνει το 1991 κατά 4,6% έναντι του 1988.

Κατά τα λοιπά, οι μικρότερες αυτές μονάδες εμφανίζουν στην Αθήνα χαρακτηριστικές διαφορές ανάλογες με αυτές που αναφέρθηκαν κατά την παρουσίαση των μεγαλύτερων μονάδων πιο πριν: σχετικώς υψηλότερες αμοιβές για τους εργαζόμενους, ελαφρώς χαμηλότερη προστιθέμενη αξία και παραγωγικότητα. Μια αξιοσημείωτη εξαίρεση: οι αθηναϊκές μικροβιομηχανίες εμφανίζονται αισθητά περισσότερο καθετοποιημένες από ότι οι ομόλογές τους σε πανελλαδική κλίμακα.

2. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

2.1. Ο Ενεργός Πληθυσμός

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός σημείωσε αύξηση με ρυθμό μεγαλύτερο από 2% ετησίως. Μεταξύ 1988 και 94 επισημαίνονται μερικές ουσιώδεις μεταβολές. Πρόγιματι από την αντίπαραβολή των στοιχείων που πάρουσιάζονται στους πίνακες 1. Α και 2. Α προκύπτουν τα εξής:

- Κατά την τετραετία 1988-91 παρατηρείται αύξηση του πληθυσμού 14 ετών και άνω αισθητά ταχύτερη από την αύξηση του εργατικού δυναμικού. Ενώ ο πληθυσμός αυξάνει κατά 220.231 άτομα στο εργατικό δυναμικό εντάσσεται το 39%.
- Κατά την τετραετία που ακολουθεί, μεταξύ 1991 και 1994, επιβραδύνεται αισθητά (κατά μία περίπου εκατοσταία μονάδα) ο ρυθμός

αύξησης του πληθυσμού 14 ετών και άνω ενώ επιταχύνεται η αύξηση του εργατικού δυναμικού. Ο ρυθμός συμμετοχής του πληθυσμού στο εργατικό δυναμικό παρουσιάζει μια θεαματική αύξηση του φτάνει το 73%. Από τα 139.984 άτομα σε παραγωγική ηλικία που προστίθενται στον πληθυσμό της Αττικής, τα 109.793 προστίθενται στο εργατικό δυναμικό.

- Εντυπωσιακή σ' αυτές τις μεταβολές είναι η συμβολή των γυναικών. Το νέο εργατικό δυναμικό αποτελείται σε ποσοστό 58% από γυναίκες ενώ τα αντίστοιχα δεδομένα για την τετραετία 1988-91 έδειχναν μιαν ακόμη κπαραδοσιακή συμπεριφορά των γυναικών έναντι της αγοράς εργασίας: μόλις 46% ήσαν γυναίκες.
- Το αποτέλεσμα αυτής της στροφής πολλών επιπλέον γυναικών προς την αγορά εργασίας είναι ότι ο δείκτης αναλογίας των δύο φύλων στο εργατικό δυναμικό (αριθμός γυναικών ανά 100 άνδρες) χαρακτηρίζεται από νέα αύξηση. Το 1994 φτάνει στις 62 γυναικες ενώ το 1988 αναλογούσαν 56 γυναικες ανά 100 άνδρες.

Πίνακας 2.Α.: Ενεργός πληθυσμός και δείκτες αναλογίας των δύο φύλων, 1988-1994

ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	1988	1991	1994
Συν. Ενεργού Πληθυσμού	1.373.660	1.459.826	1.561.619
Απόλυτη αύξηση		86.166	101.793
Σύνολο Ενεργών Γυναικών	494.855	534.913	593.908
Δείκτης Αναλογίας (%)	56,31	57,83	61,37
Μ.Ε.Ρ. Μεταβολής (%)	μ.δ.	2,06	2,27

(%) Γυναικες / Άνδρες x 100

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, Ε.Ε.Δ., πίνακας 2.

2.2. Ηλικιακές μεταβολές στην απασχόληση

- Στη βιομηχανία εκδηλώνεται μια σημαντική ηλικιακή αναδιάρθρωση της απασχόλησης: η βιομηχανία παρέχει θέσεις εργασίας σε δύο και πιο ηλικιωμένους εργαζόμενους. Όλα δείχνουν πως το ανθρώπινο δυναμικό της γερνάει και δεν ανανεώνεται. Το μερίδιο των ηλικιών 45 ετών και άνω φτάνει στο ένα τρίτο της συνολικής απασχόλησης το 1994 - αυξάνεται δηλαδή σε σχέση με το 1988 κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες που κερδίζονται σε βάρος των νεαρότερων ηλικιών. Ωστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι κατά την τετραετία

1991-94 σημαντικές οπώλειες θέσεων εργασίας αφορούσαν και στις μεγαλύτερες ηλικίες (45 ετών και άνω).

- Στον τομέα των υπηρεσιών, η τετραετία 1991-94 χαρακτηρίζεται από τάσεις ουτόρροπες πιρος εκείνες που εκδηλώθηκαν κατά την προηγούμενη τετραετία 1988-91: το φαινόμενο της έντονης ηλικιακής ονονώμασης που σήχε εκδηλώθει την αμέσως προηγούμενη περίοδο ανακόπτεται. Μειώνεται σκ όντο το μεριδιό των νέων κάτω των 25 ετών στα επίπεδα που είχε το 1988. Η μειοψηκή αυτή συντελείται σε διάρκεια των απασχολούμενων ηλικίας 25-44 ετών που αυξάνονται ιδιαίτερο το μεριδιό τους φτάνοντας στο 60% της ουσιολογικής απασχόλησης. Πρέπει να σημειωθεί ιδιοίτερα ότι παρέτις εντο πληθικής αυξήσεις των θέσεων εργασίας που παρετηρούνται από την ιριστική τομέα ο απόλυτος αριθμός των νέων εργοζημένων στον τομέα εμφανίζεται ελαφρά μειωμένος το 1994 σε σχέση με το 1991.

B1: Μετεπομπές βιομηχανίες

ΗΛΙΚΙΕΣ	1988	1991	1994
14-24	45723	42014	31926
25-44	182374	173082	145699
45 και ανω	97637	102781	90009
ΑΓΡΟΙΣΜΑ	32734	318837	268494

Πηγή: Ο.η.ο

B2: Εργαγόμενη ιστός

ΗΛΙΚΙΕΣ	1988	1991	1994
14-24	79471	97015	93029
25-44	471313	505651	508293
45 και ανω	247734	274895	299969
ΑΓΡΟΙΣΜΑ	796518	881755	935082

Πηγή: Ο.η.ο

Οπως έχει επισημανθεί στην αναλυτική μελέτη για την περιφρενακή αγωρά εργασίας το πιο ενδιαφέρον φαινόμενο της τετραετίας

6 ΒΔ.Σαραβάς & Λαζ., Χρή. Κοντήρης Ι. Επαγγελματολογία (1-61). Η σημαντικότερη εργασίας από την οποία δύναται να λαμβάνεται η πληροφορία για την εργασία στην Ελλάδα, είναι η έκθεση της ΕΠΕ, Αθήνα, σε. 69-70.

1988-91 από τη σκοπιά της ηλικιακής διάρθρωσης της αποσχόλησης, φαίνεται ότι ήταν η προϊούσσα αίδηση του μέσου όρου ηλικίας των απασχολουμένων. Η εξέλιξη αυτή διαιτημένη και επιβεβαιώνεται κατά την τετροστία 1991-94 παρά τις σημαντικές αιγάλειες θέσεων εργασίας που έπληξαν εργαζομένων άνω των 45 ετών στη βιομηχανία, λόγω της επέκτασης του φρανοφένου από την τριτογενή τομέα. Το πρόβλημα αφορούσε προγνώστερη κυρίως στο δευτερογενή τομέα όπου επισημανόταν ότι «διακρίπηκε κάθε ηλικιακή ανανέωση».

Αυτό το φαινόμενο σχετικής γέρανσης εκδηλώνεται επίσης πλέον στον τριτογενή τομέα. Εδώ περίπει μεριότερες διαστάσεις και, εμφανίζεται με διαφοροποιημένο τρόπο: ο τριτογενής τιμαριμένει ο πιο «νέος» τομέας από πλευράς ηλικιακής διάρθρωσης.

2.3. Πιθανές μελλοντικές τάσεις στην απασχόληση

Η διερεύνηση εων τάσεων που είναι πιθανόν να εκδηλωθούν μελλοντικές από πλευράς ζήτησης εργατικού δυναμικού και απασχόλησης, στην Περιφέρεια Αττικής, οδηγεί στις εξής επισημόνσεις:

- Η κλινική ανάλυση της απασχόλησης δείχνει ότι τάση αποβιομηχανισμούς και τριτογενοποίησης της Αττικής. Οι κλάδοι της Βιομηχανίας-Βιοτεχνίας μειώνουν ωστοιακά τη συμμετοχή των επηρεασμένων την περίπτωση της τριτογενούς τομέα. Οι κλάδοι που χωρακηθρίζουν από αυξημένες τάσεις στην απασχόληση είναι καπνί βάση οι κλάδοι Εμπόριο-Έσπατάρια-Ξενοδοχεία και Ιράπεζες-Οικονομικά Ιδρύματα.
- Η ομέδα ηλικιών 25 έως 44 ετών απορριφά τον κύριο δύκο της απασχόλησης ο οι διυτερογενή και τριτογενή τομέα υπό εκδηλώνονται σαφείς τάσεις μείωσης του ειδικού της βάρους. Παραπομένονται, ιδιαίτερη μια τάση αύξησης του μέσου όρου ηλικίας των απασχολούμενων κυρίως στο δευτερογενή τομέα και, κατά δεύτερο λόγο στον τριτογενή.
- Οι γυναίκες αυξάνουν τη συμμετοχή τους στη συναδική απασχόληση. Η εύζηση αυτή διεκχέεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες και, βεβαίως, εντοπίζεται ως την τριτογενή τομέα - όπου, μάλιστα, στις νεαρές ηλικίες και ειδικό σε ορισμένα επικαργελιστικά (π.χ. η παλληλογραφία) οι γυναίκες υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών. Η αύξηση της γυναικείας απασχόλησης οφείλεται στις θέμεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στον τριτογενή τομέα.
- Παράλληλα με τα παραπόνω, οι μεταβολές της περιόδου φαίνεται ότι εννοούν την ενεργοποίηση μιας ελαφράς τάσης προς την απο-

μισθωτοποίησης. Η πάση ωστή εκδηλώνεται κύρια στο δευτερογενή τομέα. Συνδέεται με τη δημιουργία πρόσωπων θέσεων εργασίας χωρίς τιμητικά νέαν επιχειρήσεων που αξηγούν σε αύξηση των θέσεων εργοδοτών και αποσπασχολουμένων χωρίς προσωπικό.

- Εξόλλου, κατό την τετραετία 1988-91 διαγράφεται μια σαφής τάση σύγκλισης των προτύπων αποσχόλησης των δύο ιρίδων, πειράτη δεν ανοιχτέπεται, βέβαια, το κπορεβοικικό πιρήνι του. Είναι όλο και λιγότερες οι γυναίκες που εργάζονται σε οικογενειακές επιχειρήσεις χωρίς να αμειβούνται. Αντίθετο, πληρούνται αι γυναίκες που αναλαμβάνουν ρόλο εργοδότη ή αποσπασχολούνται χωρίς να μισθώνουν προσωπικό.
- ◆ Η διάρκυρωση της αποσχόλησης κατά μεγάλες ομάδες ατομικών επαγγελμάτων δείχνει ότι: η οικονομική δυσπραγία και η ύφεση που εκδηλώθηκε κύρια μετά το 1990-91 εδίγησε σε ποθιαρή κρίση στις εξής περιεργασίες:
  - ο. Τα επαγγέλματα «διευθύνοντες και ανώτερων διυικη τικά στελέχη» και «παρέχοντες υπηρεσίες»: η κάμψη είναι γεν. κή και εκδηλώνεται με αδιοίτερη έμφραση στον κλίνο Λαπτές Υπηρεσίες.
  - β. Τα επαγγέλματα «της παραγωγής-ελεύθεροι επαγγελματίες» και «τεχνίτες-μηχανής μεταφορικών μέσων» σε δ. τι αφορά ειδικά στις θέσεις εργασίας που παρέχεται ο κλάδος «Βιομηχανία-Θιατερά».
- Κατό την ίδια περίοδο γνώρισαν άνθηση οι θέσεις εργασίας «επιστηγάμνων-ελεύθερων επαγγελματών», «απαλλήλων γραφείων» και «εμπιόρων-παλλητών» στους κλέδους Λαπτές Υπηρεσίες, Τράπεζες-Οικονομικά Ιδρύματα και Εμπόριο-Ευπαίρια-Ξενοδοχεία. Το τρίτο τέταρτο των πρόσωπων θέσεων εργασίας γιατί «επιστήμονες-ελεύθερους επαγγελματίες» καταλήφθηκαν από γυναίκες.
- Τα σπουδικά επαγγελματά που απορρόφησαν την αδέηση: της αποσχόλησης των νέων κάτω των 30 ετών στο μεγαλύτερο τμήμα της, εντάσσονται στις ομάδες «έμποροι-πωλητές» και απειλήλοι γραφείων. Στη διάρκεια της τετραετίας 1988-91 διογχάφηκε μείοντον εικοσική τάση για την αποσχόληση των οντιστούχων ειδικοτήτων.
- **Περιορίστηκε σε έκταση το φυλαρέμα των ίδιων εργαζομένων που αναζητούν άλλη εργασία ενώ η παρούσια γυναικεία ανάμεσά των αυξήθηκε σημαντικά.** Στο πρώτο του ακέλαιο τα φυλαρέμα ωυτό είναι, ενδεικτικό για τις τιέσεις των θαυμάτων στην αγορά εργασίας η οικονομική ύφεση (είτε γιατί, πιθανότερα επειδή σε τις προσδοκίες ανεβίβασης μιας άλλης ή μιας ουμπληγρωματικής θέσης εργασίας, είτε

γιατί πολλαπλούσιος τους; λόγους ποικιλούψης μιας τέτοιας επιδίωξης). Στο δεύτερο σκέλιος του, είναι ευδικτικό της ιδιαιτερης ανασφάλειας που νιώθουν ως γυναικες σε περισσότερους αικονογρικής κρίσης. Είναι, τέλος, χαρακτηριστικό ότι δύο και πιο συχνά γίνεται επίκλημα του μεταβοτικού χαρακτήρα που έχει η παρούσα απασχόληση ή της ανάγκης για μια δεύτερη απασχόληση, ώς κινήτρου για την αναζήτηση άλλης εργασίας - γεγονός που παραπέμπει στην ευρεία ανάπτυξη των ειδικών μορφών αποσχόλησης (βλέπε κατωτέρω).

- Η αράλληλος, εξαιρετική σαν να πάρχουν πηγιανικές ελλείφεις σε εξειδικευμένα τεχνικά πρασωπικό που υποτοποκρίνεται στις ανάγκες της Βορηλανίας. Σε συγκεκριμένους κλάδους, όπως τους πιο υψηλωτικούς για τη βιομηχανική απασχόληση στην Αττική - τους κλάδους της Κυανοποιίας και της Κυριαρχίας της Τροφίμων και Ποτάνης, επισημούνται σοβαρές ελλείψεις που αδυνατεί να καλύψει: η υπάρχουσα προσφορά εργασιακού δυναμικού με τεχνική εξειδίκευση. Το πειστικό αυτό σέγγει στην επισήμων πηγή της αντιφρατικόμητας των τάσεων που υποκινήθηκαν κατά τη συγκεκριμένη τετραετία. Περιβάλλοντα με τις τόσεις απώλειες θέσεων στη Βιομηχανία-Βιοτεχνία, την ελαφρά απομισθωτοποίηση και, κυρίως, περιβάλλοντα με τη σημαντική που αποκτούν για την απασχόληση επαγγελμάτων με περιορισμένες - μάλλον - απαιτήσεις αφηλής τεχνικής εξειδίκευσης και σύγχρονης επαγγελματικής κατάρτισης - όπως συτά των «εμπόρων-πολιτών» ή των «παπαδάλων γραφείου», - ανυπάρχουν σοβαρές ανάγκες για τεχνικές επόπειτες που σπανιζουν.

Με βάση τα περαπάνω, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι στο βιομό που θα διαπρέψουν οι τάσεις που καταγράφιμαν τηρηγούμενων, οι προσπτικές της απασχόλησης στην Περιφέρεια Αιγαίνης δημιουργούν μόλις ανάμεικτες εντυπώσεις: κόπωμες θετικές εξελίξεις που είναι πολύ πιθανές συνδυάζονται με τάσεις, που, κι αν δε θεωρήθουν εντελώς ορινητικές, εγείρουν, ωστόσο, οπωσδήποτε υιοθετήσεις.

Πράγματι, ο συνολικός όγκος της αποσχόλησης, είναι πιθανό ότι θα διατηρήσει ένα θετικό ρυθμό μεταβολής χάρη στην ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα. Αυτό το θετικό ενδεχόμενο ενισχύεται αι; παράγοντας οισιοδοξίας ωςδ την τάση σύγκλωσης των πρωτύπων απασχόλησης των δύο φύλων. Στους αντίποδα βρίσκονται όμως οι προοπτικές αναδιάρθρωσης των ατομικών επαγγελμάτων και οι διαιρετικές

ανακατανομές της απασχόλησης. Η τριτογενωποίηση της απασχόλησης και η δυναμική της ζήτησης για επαγγέλματα χαρηλών απασχόλουσαν σε εξειδικευμένη τεχνική-ιπαργελματική κατάρτηση φαίνεται να συνδυάζονται με τον πολλαπλασιασμό των θέσεων εργασίας που είναι ασταθείς, μεταβατικές και πιθανότατα χειρότερα αμφιβίρμενες.

Στο βαθμό που η υπόθεση εκπήρισης, πρέπει να αναφένεται διτι ως δημιουργούνται, σε μικροκλίμακα, δύο και οξύτερες αναπτυσσόμενες ανάμεσα στη ζήτηση και στην πρωταρχούσα εργατικά χεριά. Οι ανόντικατοιχίες αυτές θα επιτίθουν, αφ' ενδια, στην υπερεπόρκεια εργατικού δυνατικού με ευρύτερα επιφερελματικά προσόντα. Παράλλιας θα εντείνονται οι διχοτομικές τάσεις και οι πολλαπλές απροματοποιήσεις και κατηγοριοποιήσεις των απασχολουμένων. Βασικές διάνοιας συτάν των τάσεων θα είναι ο διαχωρισμός των εργαζομένων σε αχετικά «προνυμιούχους» που θα κατέχουν μια, κατό τι μείλλον ή ήτταν, σταθερή θέση εργασίας και πε περιστασιακά απασχολούμενους, περιγούμενους από τη μαθέση εργασίας στην άλλη - «τίλινητες», κατά κάποιο τρόπο, δικτικήτες μιας ιστοθερότητας που θα είναι άλλο και πιο δύσκολο να κυρδηθεί.

Το τέλος ματών των πρωτικών προμηνύσιων ότι είναι πιθανό να επιδεινωθεί τα, εξ' οντ. κε. μένων, ποικιλούσιακό πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτουργεί κάπιε πολυτελές εργατισμός. Η επικίνδυνη αυτή αφορά τίσοι στις σχέσις κράτους και πολιτών, δύο και στις σχέσεις μεταξύ εργαζομένων δικτρέων κατηγοριών και εργαζομένων εργαδοτιών.

Ηραγματικός καταλύτης των εξελίξιων μπορούν να αποδειχθούν οι επιπτώσεις των αναπτυξιακών έργων τίσο εκτελούνται ή θα εκτελεσθούν μεταξύ διαφορού μείλλον, στην Περιφέρεια Αττικής. Δυστυχώς, ο προγραμματισμός των έργων αυτών δεν περιλαμβάνει, εν γένει, συγκεκριμένες πληρωφορίες σχετικές με τις αναμενόμενες επιπτώσεις τους στην απασχόληση.

Εξαίρεση οποτεδει, όπου την πορειώνων μέποιη, η τερίττωση του ΜΕΤΡΟ γιας Αθήνας. Εχει εκτημηθεί ότι μετη διάρκεια της περιόδου κατασκευής το συγκεκριμένο έργο θα εξασφαλίσει, στο μέγιστο ογκού, οποσδημοτική σε 2.500 άτομα; 3.000 άτομα (εργάτες, τεχνίτες δομικών έργων, ειδικούς γιηχούς κλπ). Ήδη, κατό την περίοδο εκπήρισης απασχόλησή του έργου εκτιμάται ότι η λειτουργία, τιλίσ, του ΜΕΤΡΟ θα αποσχυλεί μυνολικά 1009 τεχνικούς και οδηγούς μηχανών και 200 διοικητικούς υπαλλήλους⁷.

Πορά τηγ έλλειψη ανάλογων συγκεκριμένων πληρωματικών για άλλα ανωπτυνικά έργα (περισσότερο μετα Στιάγα, έργα του Πειραιερειακού Γηπειρησιακού Προγράμματος, πρόγραμμα έργων του Β' Ειρηνοποίησης Πλατιών Στήριξης και του Ιαματικού Σινανχής, συγκοινωνιακοί κόμβοι κλπ), το ταράδεγγο του ΜΕΤΡΟ μπορεί να συμβάλει στη διστύπωση οριοζόντων βασικών υποθέσεων όχετικά με τον καταλυτικό τους ρόλο.

Το ζητούμενο πολλήματι είναι να επινιωχτεί ένα δημιουργιό πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων από τα έργα αυτό στη συνολική απανχύληση και στη διάρθρωσή της και να μην εξαντληθούν στις άμεσες θετικές επιπτώσεις που, έτσι ή, απλώς έχει τείνοντες η φάση της κατασκευής υποδομών εμπόδια της ανάπτυξης.

Για να γίνει κάτι τέτοιο, αποκτά πρωταρχική ολμασία να διοσφαλιστεί στην Βελτίωση της υποδομής όσοι επιδράσει θετικά στην αύξηση της τηλεχρησικότητας και της ανταγωνιστικότητας της περιφερειακής αυτονομίας και, ιδίως του φθίνοντος διευτερογενούς τομέα. Προς αυτήν τηριθείσας την κατεύθυνσην θα προχρηματιστεί, με πρωτοβουλία του Ε.Μ.Π., η δημιουργία τεχνολογικού πάρκου πτο Λακίριο.

Απλώντας γενικά, μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι η σύνδεση των μεγάλων τελεφερικών έργων υποδομής με τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας δεν είναι αυτονόητο ότι μπορούν πάντοτε να ενιαρρονίζονται πλανηταρικά με το πρόστιγμα της ευρημένης απόρρυφης κριτικής κοινοτικών πόρων που, ανηθεώς, κυριαρχεί στις προγραμματικές επιλογές, στο ωχεδιαρμό και στην εκτέλεση των έργων. Πόσο μάλλον πωσ, επιπλέον, πολλές φορές μετα πρόσφατο πορελθόν, την αυτοτιχοικό έργο επέλεχθηκεν, προγραμματών ιηκων ή εκτελέστεκαν με τους ρυθμούς και τις προσδιογραφίες που επιβλήθηκαν από την κυριαρχείς και μόνον - ων όχι από στενά προεκλογικές - ικανοποίησης.

2.3. Η εξέλιξη της ανεργίας

Οι πίνακες 2.Γ και 2.Δ, δείχνουν ότι: στη διάρκεια της περιόδου που ξετάλευρε ο πάνω αναπτυχθείσης αύξησης της ανεργίας. Το ποσοστό ανεργίας προσεγγίζει το 1994 το 11,9%. Αν αντιστοιχήσουμε την αύξηση του αριθμού των ανέργων κατά 41.341 άτομα, η οποία παρατηρήθηκε τα τέσσερα τελευταία χρόνια με την οιδική του εργατικού δυναμικού κατά την ίδιο περίοδο, μπορούμε σχηματικά να εισάμε ότι

Στοχειο η η Κοινωνίας «Ολυμπιακό ΜΕΤΡΟ» Νοέμβριος 1993.

το 41% της αύξησης του εργοτικού δυναμικού απορροφήθηκε από την ανεργία.

Πιο συγκεκριμένο εποιημαίνεται ότι:

- Ο ρυθμός αύξησης των ανέργων σημείωσε άλμα από το 1,6% το χρόνο στο 8,8%.
- Το ποσοστό ανεργίας στην Αττική για πρώτη φορά ξεπέρασε αισθητά το φρέαριο του 10%. Εχει φτάσει να είναι 2 και πλέον εκαποσταίες μονάδες υψηλότερο από το μέσο πανελλαδικό: ενώ σε πανελλαδική κλίμακα φτιάνει το 9,6% στην Αττική έρχεται το 11,9%. Τα σταχεία αυτά αναδειχνύουν την περιοχή της Αθήνας σε πρωτεύουσα της ανεργίας.
- Η αύξηση της ανεργίας που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια συνδέεται, όπως θεωρείται, στη συγένεια, με μια σημαντική αύξηση της ανεργίας των ανδρών και με εντονότερη συμμετοχή των πιο περιεκτικών ηλικιών 25 έως 44 ετών.

2.4. Η ανεργία των γυναικών

Οι ανέργοι είναι κατεξοχήν γυναικες. Η γυναικεία παρουσιά μεταξύ των ανέργων ήταν μέχρι το 1991 σχεδόν τριπλάσια από ό,τι η αναλογία των γυναικών στις θέσεις απασχόλησης. Ο ρυθμός αύξησης των ανέργων γυναικών ήταν συστηματικά υψηλότερος από το ρυθμό εύξησης του γυναικείου εργατικού δυναμικού.

Αυτά μέχρι πρότινος. Γιατί την τελευταία τετραετία οι εξελίξεις διαφοροποιούνται. Είναι γάλλο πηγαντικό το άλμα που σημειώνει η ανδρική ανεργία που για πρώτη φορά περιορίζεται η αναλογία των γυναικών μεταξύ των ανέργων από 128 γυναίκες ανά 100 άνδρες. Παρόλο γιατό οι γυναικίκες παραμένουν το κυρίως θύμα της ανεργίας. Το γειασπότ ανεργίας των γυναικών είναι το 1994 διπλάσιο του αντίστοιχου των ανδρών: φτάνει το 17,5% ήνωντ: 8,4% των ανδρών. Τα προηγούμενα χρόνια η ισχέων ήταν οικδυτής χειρότερη για τις γυναίκες ολόλια αυτή η πρόστιμη «οχετική» βελτίωση δεν πρέπει να παρεξηγηθεί. Μεταξύ 1991 και 1994 έχουν αυξηθεί τα ποσοστά ανεργίας και των δύο φύλων: από 6,2% σε 8,4% για τους άνδρες, και από 16,3% σε 17,5% για τις γυναίκες.

Πίνακας 2.Γ.: Εξέλιξη της ανεργίας κατά φύλο, 1988, 1991, 1994

ΑΝΕΡΓΟΙ	1988	1991	1994
Ανδρες (Αριθμός) ήποι: Μ.Ε.Ρ. μεταβολής (%)	56.882 μ.δ.	57.017 0,008	81.337 12,57
Γυναίκες (Αριθμός) ήποι: Μ.Ε.Ρ. μεταβολής (%)	80.763 μ.δ.	87.177 2,58	104.197 6,13
Δεύτερης αναλογίας (Βάση)	142	153	128
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ			
Ανδρες (Αριθμός) ήποι: Μ.Ε.Ρ. μεταβολής (%)	878.805 μ.δ.	924.913 1,72	967.711 1,52
Γυναίκες (Αριθμός) ήποι: Μ.Ε.Ρ. μεταβολής (%)	494.855 μ.δ.	534.913 2,63	593.908 3,55
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ			
Ανδρες (%)	6,47	6,16	8,41
Γυναίκες (%)	16,32	16,30	17,54

Πηγή : Επεξεργασία Ε.Ε.Δ., ΕΣΥΕ, Πίνακας 2.

2.5. Δομή της ανεργίας κατά ηλικίες

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα οι ουσιαδέστερες μεταβολές που επήλθαν στην ηλικιακή διάρθρωση των ανέργων συνοψίζονται στα εξής:

- Πρώτον, την περαιτέρω σχετική μείωση των ανέργων νεαρής ηλικίας 14 έως 24 ετών, που συνδυάζεται όμως με αύξηση του απόλουτου αριθμού τους και
- Δεύτερον, την απόλυτη δύο και σχετική αύξηση των μεγαλύτερων σε ηλικία ανέργων ηλικίας άνω των 25 ετών.

Πίνακας 2.δ.: Κατανομή της ανεργίας κατά ηλικιών, 1988, 1991, 1994

ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ	1988		1991		1994		ΜΕΤΑΒΟΛΗ	
	ΑΡΙΘ.	%	ΑΡΙΘ.	%	ΑΡΙΘ.	%	88-91	91-94
14-19	16.261	11,81	15.224	10,56	17.713	9,55	-1037	2.489
20-24	41.913	30,45	40.285	27,94	47.839	25,78	-1628	7.554
25-44	63.618	46,22	67.573	46,86	87.954	47,41	3955	20.381
45+	15.853	11,52	21.112	14,64	32.029	17,26	5259	10.317
ΣΥΝΟΛΟ	137.645	100	144.194	100	185.535	100	6549	41.341
Μ.Ε.Ρ. %	μ.δ.		1,56		8,77			
% ΑΝΕΡΓΙΑΣ	10,03		9,88		11,88			

Πηγή: Επεξεργασία σπορεγμάτων ΕΣΥΕ, Ε.Ε.Δ. πίνακας 2.

Πρόκειται για μεταβολές που πρέπει να θεωρηθούν μάλλον εντυπωσιακές αφού το ποσοστό των ανέργων που είναι νέοι μειώνεται περισσότερο από 3,5 εκατοστιαίες μονάδες σε κάθε μια από τις δύο υποπεριόδους. Ετσι το μερίδιο των ανέργων μέχρι 24 ετών μειώνεται από 42,3% που ήταν το 1988 σε 35,3% το 1994.

Στο μεγαλύτερο μέρος της αυτή η μεταβολή απορροφάται από μιαν αύξηση του ποσοστού των ανέργων που είναι ηλικίας άνω των 45 ετών: το μερίδιο τους αυξάνει κατά 5,8 εκατοστιαίες μονάδες.

Οι μεταβολές αυτές υποδηλώνουν μια σαφή τάση αναδιάρθρωσης της ανεργίας, η οποία φαίνεται να αποβαίνει - μακροπρόθεσμα - σε σχετικούς όρους, πάντοτε, υπέρ των νέων και πλήρτει όλο και περισσότερο τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους.

Παρόλα αυτά η ανεργία των νέων παραμένει η πιο βαριά πληγή. Το ποσοστό ανεργίας των νέων κάτω των 25 ετών ήταν το 1994 31,9% (έναντι 43,2% το 1988 και 36,5% το 1991). Τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν για μεν την ηλικία 25-44 ετών 10% περίπου (έναντι 9,1% κατά την περίοδο 88-91) για δε τους εργαζόμενους 45 ετών και άνω 6,8% (έναντι 4 και 5% αντιστοίχως το 1988 και το 1991).

3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Τρία πεδία για την άσκηση πολιτικής. Άλληλοσυνδέονται - εστιάζουν σε ειδικά ζητήματα στρατηγικής σημασίας.

- i. Απασχόληση και ανεργία. Εξελίξεις στην αγορά εργασίας: παρατηρητήρια και παρεμβάσεις.
- ii. Μέσα συλλογικής κατανάλωσης. Υποστήριξη τοπικών διεκδικητικών κινημάτων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής: αύξηση των μέσων συλλογικής κατανάλωσης και αναβάθμιση των συλλογικών εξυπηρετήσεων (κοινωνικός εξοπλισμός κλπ).
- iii. Τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση-επιμόρφωση.

3.1. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΑΝΕΡΓΙΑ

Το ζητούμενο είναι η προάσπιση του δικαιώματος για δουλειά. Προτείνεται η χωρική επέκταση της συνδικαλιστικής δράσης στον τόπο κατοικίας των εργαζομένων: με μορφές και μέσα που, πρώτον, θα επιτρέπουν την παρακολούθηση των εξελίξεων στην απασχόληση και την ανεργία και, δεύτερον, θα συντελούν στη δημιουργία ενός δικτύου παρεμβάσεων ικανού να διευκολύνει την αναζήτηση εργα-

σίας και ωι αντιμάχεται τηι περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό των ανέργων.

Επιμέρους ιστόχοις οποτελών:

- 1.1. Καταγραφή εδυκών μοριφών απασχόλησης ιμερική αποσχόληση, έκτοκτη, φυσική, πολιορκητική υπεραπασχόληση, ένοι αργάτης, αναθέσεις (έργων), τηλεεργασία ίδτ.). Έργωνιατικό καθεστώς, ελάχιστη διάρκεια εργασίας, μέγιστος βαθύματος εκμετάλλευσης της απασχόλησης με ειδικές, μορφές, νομιμοποίηση ολλαδαπών, υποβολιστικές και συνδικαλιστικές δικαιώματα, θεσμική επιστροφεύση στη τον «εγιη φράν» μορφήν απασχόλησης.
- 1.2. Παρατηρητήρια της οινεργίας ίαυξιανόμενη είσοδος γυναικών, μεγάλων ηλικιών, εργαζομένων με χαμηλό εκπιειδευτικό επίπεδο).
- 1.3. Ενίσχυση του δικτύου πληρυφριστικής για την εύρεση απασχόλησης: δημοτικό τοπικά γραφεία απασχόλησης σε -θεματική - διασύνηση με συνδικάτα. Παρακελούθημη της κατονεμήσης των επιδομάτων οινεργίας σε δικαιούχους. Γορέ, βασιηστική, διοδικυσίες και ιστος προσποθέσεις αναγνώρισης του δικαιώματος σε επίνοια ανεργίας.
- 1.4. Θεσμοί αυλλογής εις ενεργεποίησης των ανέργων και αποτροπής της περιθωριοποίησης προς την ακράνεια ή στη «μαζί» αγορά - και τον κοινωνικό αποκλεισμό

3.2. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

Πρόκειται για έντια πεδίο δράσης που αποτελείται απην τοπική ανάπτυξη του κράτους-πρόνοιας και, μάλιστα, στη συγκρότηση τοπικών κοινωνικών κνημάτων (οργανωμένων επίσης, απην περίπτωση, αυτή, στο τελείσιο του τάπτου κατοικίας) που θα ωσκήσουν πίεση, για τη βελτίωση της λειτουργικότητας των συλλογικών εξυπηρετήσεων και την επέκτασή τους. Η αποδενάμικη του κεντρικών κράτους (δημοσιονομικός αδιέδυντος, γραμματικός, εμπλοκή και αναποτελεσματικότητας δημοσιογραφίες εξ αντικειμένου περιθώρων για την ανάπτυξη πρωτοβιολιών υπέρ των συλλογικών δραστηριοτήτων και λύσεων σε τοπική κλίμακα).

Γραμμένεται:

- I. Θεσμοποιημένο δίκτυο τοπικών αυτοποκριτών του ΕΧΑ απόντων Ο.Π.Δ. του Λεκανοπεδίου, η Νομαρχιακή Αντιοδιοίκηση και επιλεγμένων δημόσιων οργανισμών-Υπουργείων με αντικείμενο την συστηματική ενημέρωση-πληροφόρηση για τη θεμετολογία των ερωτήσεων απολογίου.

2. Οργανωτικό γιλαίσιο συναφοχάς των ανταποκριτών κατάλληλο να επεξεργάζεται την πληροφόρηση και να διατυπώνει με συντηματικό τρόπο ερωτήματα προς γνωμοδότηση που θα παραπέμπονται στους κατάλληλους επιστημονικούς φορείς (ΚΕΠΕ, ΚΚΕ, Ι.Ν.Ε.), ΛΕΙ κλπ). Η επιλεκτική προσφυγή σε αμπειρογνώμονες δεν αποτελεί κατάλληλη λύση.
3. Η συγκεκριμένη οργανωτική μορφή πρέπει να διασφαλίζει την ενεργοποίηση των μελών των συνδικάτων και να αποφύγει την διμεση ανάμειξη ειδικών, τεχνοκρατών-εμπειρογνωμόνων κ.ο.κ. Δεν πρέπει να δημιουργηθεί κάπιασις φορέας-υποκατάστατο των αρμόδιων γιατί επιστημονικές-τεχνικές επεξεργασίες (τύπου Ι.Ν.Ε.).

3.3. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Ο τομέας της επογγυλματικής κατάρτισης-επιμόρφωσης διαμορφώνεται μέχρι υήμερο ως προνομιακό πεδίο ανάπτυξης παραποτικών δραστηριοτήτων με ευχρηστή διαβρωτική διναρμοκή (όγκος των κονδυλίων που χρηματοδοτούν τα προγράμματα του Ε.Κ.Τ., ανυπαρξία θεσμών και μηχανισμών κοινωνικής αξιολόγησης, οιδιναμία προγραμματισμού στο πλαίσιο των πραγματικών αναγκών της αγοράς εργασίας κλπ). Τα προγράμματα τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτ.σης επιμόρφωσης στην πράξη μετατρέπονται συχνά (υπό την πίεση του δύναμιος της απορροφητικότητας αλλά και τσχυρών διαπλεκόμενων πυκνούραντων):

- πρώτον, από την πλευρά των εργαζομένων - ησαν συμμετέχουν είτε ως καταρτιζόμενοι είτε ως καταρτίζοντες -, σε μηχανισμούς υποστήριξης πελατειακών δικτύων, κατανομής επαδημοτικών ενοχθσεων - που συμπληρώνουν χαρηλούς γηπεθούς - και συγκαλυμμένης επιδότησης της ανεργίας.
- δεύτερον, αιτά την πλευρά των φορέων και άρτιστης, ως προγράμματα επιδότησης του κόστους της εργασίας (ιδιωτικές επιχειρήσεις, Λ.Ε.Κ.Ο) και χρηματοδότησης μιας νέας ειδιότυπης, διναρμοκαζης γραφειοκρατίας που δραστηριοποιείται επιχειρησιακών με ιδιωτικά κριτήρια (είτε εντάσσεται στον ιδιωτικό είτε στον ευρύτερο δημόσιο τομέα) αλλά μετακυλίει τόσο την επιχειρηματικό κίνδυνο όσο και το κίστος προς τον δημόσιο τομέα) αλλά μετακυλίει τόσο την επιχειρηματικό κίνδυνο όσο και το κρυπτοποιητικό τομέα (γραφεία ευριστικών, Λ.Ε.Ε., Ι.Σ.Κ., Ο.Τ.Α. κλπ).

Εν προκυμένῳ, το ζητούμενο είναι η ενισχυση των θεσμών και μηχανισμών κοινωνικής αξιολόγησης και προγραμματισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- ΚΑΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ Β., «Χειροποίητη πόλη», Αλεξάνδρεια, 1995.
- LE MONDE DIPLOMATIQUE, «Η μάστιγα του κοινωνικού αποκλεισμού», 2/1995.
- ΜΑΛΟΥΤΑΣ Θ., Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (επιμέλεια), «Κοινωνική δομή και πολεοδομική οργάνωση στην Αθήνα», Παραπηρητής, 1992.
- ΜΠΑΛΟΥΡΔΟΣ Δ., Χ. ΚΑΠΠΗ, κ.ά. «Διανομή και σύνθεση του εισοδήματος των νοικοκυριών στην περιοχή της Πρωτεύουσας, Τόπος», 1/1990.
- ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ Δ., Χ. ΚΑΣΙΜΗΣ, Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, «Η αγορά εργασίας στην Περιφέρεια Αττικής», Thema, 1994.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Δήμαρχος Αθηναίων

Σας ευχαριστώ κατ' αρχήν για την πρόσκλησή σας στη σημερινή ημερίδα. Είναι η κατάλληλη ευκαιρία για μια ακόμη ανταλλαγή απόψεων πάνω στο κρίσιμο ερώτημα του οικονομικού μέλλοντος της περιοχής. Η μελέτη που μας παρουσιάστε αποτελεί σημαντική συνεισφορά στη δημόσια συζήτηση των προβλημάτων. Και από τη σκοπιά της πρακτικής πολιτικής μια χρήσιμη βάση για επόμενα βήματα.

Φυσικά, η εξειδίκευση των παρεμβάσεων, η επιλογή των συγκεκριμένων μέτρων και η εφαρμογή τους, είναι απαιτητικές διαδικασίες. Οι δυσκολίες αρχίζουν, μάλις ουμφωνήσουμε στο γενικό επίπεδο.

Από τελευράς Δήμου Αθηναίων, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε τις θεσμικές προϋποθέσεις για μια στενή συνεργασία με το Έργατικό Κέντρο Αθήνας και όλους τους φορείς, που ενδιαφέρονται για το μέλλον της πόλης. Ο καθηγητής κ. Πάνος Καζάκος είναι ο σύνδεσμός μας.

Ο αστερισμός προβλημάτων που αντιμετωπίζει η περιοχή και ειδικά το κεντρικό της τμήμα, η Αθήνα, συνοψίζεται σε μια λέξη: κρίση. Η Αθήνα τείνει να υποβαθμιστεί οικονομικά και κοινωνικά. Οποιος μπορεί την εγκαταλείπει και μαζί του φεύγει ένα μέρος του δυναμισμού της. Η μετακίνηση των εργαζομένων είναι περιπέτεια. Νέες, δυναμικές οικονομικές δραστηριότητες παρακάμπτουν την πόλη και μαζί τους, οι καλές θέσεις εργασίας. Το νέφος κάθησε μόνιμα πάνω στην πόλη. Ποιος θα κάνει τουρισμό κάτω από το νέφος, ποιά αύγχρονη επιχείρηση θα ήθελε να φέρει έδω τα στελέχη της; Οσον αφορά στο Λεκανοπέδιο, τα προβλήματα είναι εξίσου έντονα. Υπάρχει μια αντιπαραγωγική ασάφεια στις χρήσεις της γης, το πράσινο συρρικνώνεται δραματικά, η πολιτιστική κληρονομιά και αισθητική της πόλης, συντρίβονται από το βάρος του τασμέντου. Η περιφέρεια παράγει καθημερινά 4.000 τόνους σκουπιδιών, που σε συνδυασμό με την αύξηση του πληθυσμού και την άναρχη οικιστική επέκταση, προκαλούν σοβαρές δυσλειτουργίες και ρύπανση του περιβάλλοντος.

Κάθε πρόβλημα έχει σχέση με τα υπόλοιπα και επηρεάζεται από αυτά. Συνεπώς, δεν υπάρχουν απλές απαντήσεις, αφού κανένα πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται μόνο του (π.χ. η υποβάθμιση του κέντρου, δεν ανατρέπεται χωρίς λύση του κυκλοφοριακού και του νέφους, η ανεργία δε μειώνεται αν οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να λειτουργήσουν στο χώρο).

Σήγουρα υπάρχουν εδώ βραχυχρόνια και μακροχρόνια μέτρα.

Λεικροχρόνια είναι τελικά η ανάπτυξη, που ως προσωρέρει διεξάδυες και ύστερες εργασίες. Χωρίς αυτή, όλες οι άλλες λύσεις απλωτού θα εξαναζουν προβληματικές καταστάσεις.

Τέρα, οι πραυθέσσαι, ότι πολλά ειπώ τα προβλήματα έχουν δομικά και πινεγιός μικροχρόνιο χαρακτήρα. Είναι προϊόντα τάσσων που εμπιδώνουν νηρής κατέτηρας βετεροτερμού παρόντος και σύλλογων τη μορφή της γερότης. Οδήγησαν σε διεταραχές των οικονομικών και ταξιργιών της θητείας και του λειαντικού.

Ορθό για μελέτη του Γρυπτικού Κέντρου Αθήνας έχει ακόμη τηρίσια και κέντρο βάρους, την ινέργεια.

Θα ήθελα να την ευκαιρία να επισημάνω τις ιδιαιτερότητες της ιατρικής των θέσεων εργασίας. Πρέπει να έμμισουρησουμε περιουσιακές δημιουργίες δημόσιας πολιτικής με ιατρικές συμβάσεις, διαφραγματικές δημιουργίες και αξιωτούσση ειδικοτήτων. Άλλοι οικείοι μας, άλλοι λόγη σα να δημιουργούμε οπλό αποστολής προτού «καταναλωτικού» τύπου, που οι οικονομίες έχουν χαρακτηρίσει αριθμητικά και εκμηδενίζουν την ελεγκτική. Γίνεται και αυτές λογιστικές, υπόλοιποι χαρακτήρες και εκμηδενίζουν την ελεγκτική. Γίνεται και αυτές λογιστικές, υπόλοιποι προστατητές, μας πρέπει να είναι διαφορετικές.

Για να βελτιωθεί θέματα η ποιότητα των θέσεων εργασίας, πρέπει να προσελκυθούμε νέες επιχειρήσεις σε στεγχούντων τομείς, με άλλοι λόγιο να αναπτύξουμε κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας, όπως η οικονομία της της Αθήνας, όπως τα προβλήματα των οικονομικών και γενικά το λειαντικό.

Από καιρό έχει γίνει φανερό ότι η Αθήνα και το λειαντικό χρεώσανται μια αλοκληρωμένη και συνεκτική αναπτυξής. Η ανιληφτή θητεία, όπως πρέπει να καλύπτει 4 τομείς:

1. Την πρωτεύουση δημοσιοτητών ωφελής τεχνολογίας και νέων ειδικιδιοτήτων.
2. Την εκπαίδευση και των πολιτισμό, οι οποίοι πρέπει να εντάσσονται σε μία γενικότερη αντίληψη για την οικονομική ανάπτυξη (δεν αρκεί δηλοδημή να πολλαπλασιάζονται τα ρικρομάγια λογικής τέχνης, που δεν είναι λαϊκές).
3. Ελεγχο της επέκτασης της πόλης και των χρήσεων γης.
4. Ριζική αναβάθμιση των υποδομών της Αθήνας και του λειαντικού.

Βέβαια όλο αυτό, σε ταυτόχρονοι με τη νεοκόπερη οικονομική πολιτική,

Τεχνικά, λύσεις υπάρχουν - αν και καμία δε θα αποδώσει αμέσως. Πρέπει όμως να συνειδητοποιήσουμε ότι οι λύσεις αυτές απαιτούν:

Επενδύσεις ευρείας κλίμακας (π.χ. για την αναβάθμιση των μέσων μαζικής μεταφοράς, αλλαγή ισορροπιών, ανάμεσα στους συγκοινωνιακούς φορείς, δημιουργία υποδομής για σύγχρονες επιχειρήσεις κλπ) και συνεπώς τεράστιους πόρους, αποφάσεις, που δε συνδέονται μόνο με απαγορεύσεις (αυτές έχουν τα δριά τους), αλλά με κριτήρια, τιμολογήσεις υπηρεσιών, καλύτερη πληροφόρηση και παρακολούθηση των εξελίξεων, νέες κοινωνικές υπηρεσίες κ.ά.

Πουθενά άλλου δεν είναι τόσο φανερή η ανάγκη μεγάλων επενδύσεων και ευφάνταστων μεθόδων παρέμβασης, δύο στο κυκλοφοριακό της Αθήνας, από το οποίο θα κριθεί αποφασιστικά, αν θα ζήσουμε σε μία ανθρώπινη και αναπτυσσόμενη πόλη. Σε γενικές γραμμές το ίδιο ισχύει για ολόκληρο το Λεκανοπέδιο. Το πρωταρχικό καθήκον ενός λειτουργικού χώρου, είναι να επιτρέπει την ομαλή διακίνηση του εργατικού δυναμικού και να διαμορφώνει ευνοϊκούς όρους, για την ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να αναληφθούν και άλλες πρωτοβουλίες από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, που να αφορούν στην απασχόληση, στην επιμόρφωση-κατάρτιση κλπ.

Ισως όμως το πρώτο, το κύριο έργο της προσπάθειας για τη λύση θα είναι να δημιουργήσουμε εκείνη τη συνείδηση των προβλημάτων που θα κάνει δυνατό να παρθούν τολμηρές αποφάσεις. Και εδώ πραγματικά θα έπρεπε να συνεισφέρει ουσιαστικά ο πολιτικός λόγος.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ

Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Xαιρετίζω τη σημερινή συνάντηση, για το κρίσιμης σημασίας θέμα που πραγματεύεται. Συμμετέχω, με αμέριστο ενδιαφέρον, στο προβληματισμό που θ' αναπτυχθεί στη σημερινή συνάντηση που διοργανώνει το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθήνας.

Ο διάλογος ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους, είναι καθοριστική επιλογή στην αντιμετώπιση των οξυμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε.

Και προκειμένου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων: «βιώσιμης ανάπτυξης στο λεκανοπέδιο Αττικής», θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας και την ιστορική επιβάρυνση που επέφερε, μεταπολεμικά,

το μοντέλο της καπιταλιστρυφικής ανάπτυξης της Πρωτεύουσας. Η εποχή της αντιπολεμούσας και των συνεπειών της δεκαετίας του '60 έχει αφήσει αναγκτές τιλιγγές, πάνω στο σώμα της Αθήνας.

Παρ' ότι (όπως άλλωστε σημειώνεται, με στοιχεία, στην εγγραφιστατική μελέτη που φέρνει ως βάση συζήτησης το Ε.Κ.Α.) υπόρχει υπεριοχή την οποία κεφαλή τηρούντος στο Λεκανοπέδιο, εντούτοις η σχετική πατήξιμη περιοχή, υπόβαθρον με τεράστια ανισοκατανομή εισοδήματος. Ενώ υπόσχεται, ο πλούτος και η συσσωρευση κεφαλαίων, μαζί με τη φτώχεια και την κοινωνική και οικονομική υποβάθμιση, για την οποία χρειάζονται επενδύσεις που επιχειρηματίων και των Δημοσίου, καθώς και γενναία μέτρα και πολιτικές ανακούφισης και παραγωγικής ένταξης μέσων στερεούνται των αναγκαίων κοινωνικοοικονομικών συνθηκών να δραστεύουν και να δημιουργήσουν

Σήμερα στη χώρα μας άλλα και ίσων Συράπτη γενικότερα, έχουν διαμορφωθεί δύο κυρίαρχες διαφορετικές στρατηγικές και επιλογές διαδικασιών επίλυσης των προβλημάτων τους τραφερώντας. Η μια, η συντηρητική επιδιώκει την πειθώρχηση της κοινωνίας στις επιδιώξεις της, μέσα από τη μερικότητα των προσεγγίσεων της, που υποκύπτουν τη δημιουργία της κοινωνίας των δύο τρέχων, στην οποία αποβλέπει και με την αποθέωση της αγοράς. Η άλλη, στρατηγική με το δημοκρατικό εκαιλογρανισμό, οριοθετεί και υπερασπίζεται μέσα σε αντίστοιχες ουνδήμικες τις βασικές κοτακτήσεις του «Κράτους-Πρόνοιας» και επιδιώκει την οικονομική ανάπτυξη με ευρύτατες συνεινέσεις, με ουσιαστικό διάλογο, με σκοπό και την απόκριση της φρεινομένου κοινωνικού αποκλεισμού.

Στη δεκαετία 1980-1990 αναχαιτίστηκε το ρεύμα αστυφιλίας και υπερημαγέντρηματος, τιλιγγών στην Αθήνα, δύος άλλωστε μορφών και οι απεργιατές της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ολλά τα προβλήματα δύος της παραχρέων και διογκώνυνται. Τα τροβλίματα, της ανέπιπτης, της απαυξανόμενης και της ανεργίας, σε συνδυασμό μ' εκείνα της αποβιομηχάνισης, της δημογραφικής γήρανσης του πληθυσμού και των αναδεικνυόμενων νέων κοινωνικών αναγκών, μέσα στα πλαίσια ενός υποβαθμισμένου, περιβαλλοντολογικά, οικοσυστήματος, δημιουργιούντων ένα εκρηκτικό μείγμα κινδύνων, εμποδίων και αναγκών που υφελιώνει να υπερβούμε ή να ικανοποιήσουμε. Ωστόσο οι εξελίξεις και συγκυρίες προσθέτουν νέες διστάσεις και οξύτητα στη ήδη συσσωρευμένα προβλήματα.

Βαδίζουμε με γαργαλιά βήματα, προς μία άλλη εποχή: τη μεταβιομηχανική, την εποχή της πληροφορικής και των κομπιούτερ, της επέκτα-

από του τριτογενούς τομέα στην απασχόληση, άλλα και την εποχή της αποβίωσης.

Ενοι δηλαδή η εποχή της υποκαθάστασης της εργασίας, ιδιοίτερα στο μετασύγχρονο τομέα, από το κεφάλαιο και την τεχνολογία. Ενα ιρσινόμενο γενικό ανημένετο να γίνει σκόρπιο πιο έντονο στα μέλλον. Συνέπεια του γεγονότος αυτού είναι διτί: Για εργατικό κόστος ελαχιστοποιείται και τα ενδιαφέρον των πλαισινών επιχειρήσεων να επενδύουν με περισσότερης με χαμηλό εργατικό κόστος, χάνει διαρκός και περισσότερο την έλξη.

Ταυτόχρονο οπότε τα φαινόμενα της αποβιωμηχανοποίησης πλήγγονται πρώτα σε βιομηχανικές εκείνες χώρες που ωστέρευν βιομηχανικές στη σύγκριση των με όλες αυτές η συνέχισης αυξανόμενη ανταγωνιστικότητα, διεύνιδνος προσβάλλει πρώτα επιταής που υστερούν τη χνολογικό.

Είναι βέβαια αληθινό πως, για ανεργία αύμερα οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και σε αυτό που αποκαλείται «τεχνολογική ανεργία». Ομως, παρατητικό είναι αιτούμενο και τύπος της ευθρώπινης διανόησης, αυτή δεν μπορεί να την ιδιοποιείται μόνο από το κεφαλόποδο. Η απάντηση στο ζήτημα αυτό είναι: «Δημιουργηθείτε, διουλείτε για άλλος και χωρίς μείωση αποδοχών».

Ωστόσο όμως, ο υιόρχος αυτός, ωστόσο παλαιότερού διεθνούς ανταγωνιστού, δινέ είναι: απόδιπλη, μετές χώρες, μόνο, άλλα συμφωνίας σε διεθνες επίπεδο, που δια συναποιορθώσεων ταυτόχρονα δι: συνεδρίουν, κοινά στην εθνική και την αξία της εργασίας, την ηθική και την αξία των ελεύθερων χρήσεων για τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Το πρώτο σημαντικό βήμα που έγ.ν. τα τελευταία χρόνια για την υποπτήρινή του κοινωνικού διαλόγου, ήταν αυτό που οποτελί και τη ππονδυλική του οπήλη. Ήτον ο νόμος για τις Σελλογικές Δικτυοπληρωμές και η σύσταση των Οργανώσεων Μεταλλεβιζητών και Αιτογιστών (Ο.Μ.Ε.Δ.). Λεσχές με τά δρύθρες η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) αποτέλεσε έναν επέμβαντο βήμα και γρανίκευσε τη χοήση και την αξία του κοινωνικού διαλόγου.

Σέμερα, η διατερδηματική των κοινωνικών προβλημάτων επιβάλλει τις συγκλίσεις μέσω από την αξιοποίηση των διαλόγου πουπίσις για τον ανθρώπινο του θρίσμαν επιλογών.

Η κοινωνική διαπραγμάτευση και η συνοδική αντιμετώπιση των στενοχρόνων και κοινωνικών απεριόδων σε όλο τα επίπεδα διαμερίσματων για να διατηρηθούν κοινωνικά αποδεκτές λύσεις για το μεγάλα πραβλήματα της ελληνικής κοινωνίας.

Η στρατηγική μας έχει τριπλό στόχο:

- Δημιουργίας νέων Βέσηων απασχόλησης
- Καταπολέμηση της διαρθρωτικής - κυρίως - ανεργίας
- Πρόνοια για τους ανέργους

Πλέον πιστών, έχει ξεκινήσει η εφαρμογή τολιτικών απασχόλησης, κατάρτισης σε μεγάλη κλίμακα, για τους νέους, τις γυναίκες, τους επιστήμονες, τους, ικανέργους με την οργάνωση της κατάρτισης και επανοποίησης, με γάλον φόντο τους ε.δ.κοτύτουν.

Ταυτόχρονα προβλέπεται: η δημιουργία και στη χώρα μας του θεσμού «Απεσχόν Γργορία» (Ιωάννι Σταύρος). Λεσχές, στις οποίες θα πρέχονται τα δύο πρώτα, τα δεύτερα πληγούρισμά της και διεκπολύνονται οι ενδιαφέρομενοι, στη διερεύνηση της αριθμίας εργασίας.

Παράλληλα μια αυμπλήρωση, όπου χρειάζονται, μέτρα και πολιτικές για την απασχόληση και ασφάλιση των αλλοδαπών με στόχο την προστασία από τη μαύρη αγορά εργασίας και την κάμε λίθους εκμετάλλευση και για την απορρόφηση φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Εκπονούνται επίσης προγράμματα και πολιτικές από τον Ο.Α.Ε.Δ., με καθοριστική τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε για κάθε νέο όνθρωπο να εξασφαλίζεται: ή μια Έστη εκπαίδευσης ή μια Έστη κατάρτισης, ή μια Έστη απασχόλησης. Και είναι βέβαια γνωστό το σύνθημα που καρτορίζει στην Ευρωπαϊκή Ένωση πως: «Άν θέλεις δουλειά απάκτημε γνάσιμες και εδίκευστρες...

Κατεύθυνσή μας είναι και η οικονομική αυτοδυναμία των αυνδικαλιστικού κινήματος, με σπουδερούς πόρους.

Στον τομέα της Υγειείας και Ασφάλισης στην εργασία, έχουμε ήδη προχωρήσει ικανοποιητικά στο νομοθετικό έργο που απομένουν λίγα να γίνουν σκόπιμα για την πλήρη ενημέρωση, μιας με τις αδιαγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγή για τακτικό 391/89), εκεί που υστερούμε δημοσιότητα είναι η πιστή εφυγμογή των ισχυουσών διατάξεων για την τήρηση των οποίων τερέστει να ενεργοποιηθεί περιουσιατέρων η ίδια η κοινωνία, συνολικό και η Νομορχιακή Αυτοδιοίκηση, ειδικότερα.

Για την κατοικία οποιβλέπουμε η πιονικοποίηση ενιαίων πρωτογενών στεγανώσης που αντικατοκίνησε υπήρξε ποσοτική ζήτηση και στις ποσοτικές ανάγκες των σύγχρονου ανθρώπου με παροδοσιακά και καινοτόμα συστήματα στέγασης, χρηματοδότηρης και αναγχυρυματισμότησης στεγανωτικών πρωτογενών πόρων. Ωστε ωπλίδες ειδική μέριμνα για

πολύτεκνες οικογένειες, νέα ζευγάρια, άτομα με ειδικές ανάγκες, τρίτη ηλικία κλπ.

Στην κοινωνική ασφάλιση η βασικός μοις πατόχως είναι: η δημιουργία ενάς νέου ιιώγχρων υπασφαλιστικού συστήματος, υιοθετώντας τις βασικές μεταρρυθμίσεις του προγράμματός μας με συνεχή διάλογο και μελέτη καθώς βήματος πιαρέλας μεταβολής μας απην έπειταν φάση για την ωλειδήρωση; της μεταρρύθμισης του οποίου οι καιροί και επιβάλλουν ε: ανάγκες.

Οι βασικές αρχές του νέου συστήματος, της κοινωνικής ασφάλισης, στηρίζονται στην:

- **Κοινωνική ιαλληλεγγύη και αναλυγική ανταποδοτικότητα**
- **Ιξυγίανη, εκουγχρωνισμός, μεταρρύθμιση με επίκεντρο τον άνθρωπο**
- **Επέκταση της κοινωνικής ασφάλισης σε όλους τους εργαζόμενους και διεύρυνση της υπο μεγαλύτερο δυνατό φάσματος κοινωνικής προστασίας**

Η ενυποίηση του ασφαλιστικού συστήματος, καθώς και το μέτρα εξυγίανσής του, δεν προτείνει καμία λογική «προικρουμένης κλίνης», θα προτιχιστούν με συνεχή κοινωνικό διάλογο και μελέτη, ώστε με τη μέθοδο αυτοπολογισμού των ασφαλιστικών μονάδων ν' αποφευχθούν οι τυχόν αδικίες και να μείνουν τα οικονομικό και λειτουργικό οκρελή της ενοτι αίγιτης εκτής. Απορρίπτει τη ρουτινέδιας επιτυχίας των καινών μας στόχων είναι:

- η σταθερότητα και η πολιτική θεληση
- η αναζήτηση της κοινωνικής συνοίνεσης
- η μεθοδικότητα και η αποφαινοπτική στάση
- η ερμηνεούνη στις δυνάμεις των εργαζομένων
- το πρόγραμμα και η πρωτότικη του
- το κοινωνικό και ανθρωπιστικό δριπρά μας.

Το Συνέδριό σας, πιστεύω ότι ασχολείται με ένα πάρα πολύ σημαντικό θέμα, το οποίο με απασχολεί και εμένα και με τις δύο μου ιδιότητες. Και ως Υπουργού Εθνικής Οικονομίας αλλά και ως βουλευτού της Α' Εκλογικής Περιφέρειας της Αθήνας. Γιατί είναι ο τόπος μου. Εχω γεννηθεί εδώ, πολιτεύομαι εδώ, την αγοπάω και ασφαλώς ανησυχώ για τις τάσεις και εξελίξεις των τελευταίων ετών αν δχι δεκαετιών.

Δεν θα μιλήσω τώρα τόσο πολύ για την ποιότητα ζωής που είναι άθλια στην πόλη μας και γενικότερα στο χώρο και την καταστροφή του περιβάλλοντος. Θα μιλήσω δύναμης γι' αυτό που βλέπω σαν δυσοίωνες τάσεις όσον αφορά στην οικονομία της Αττικής. Η οικονομία της Αττικής μέσα απ' όλα όσα έχουν συμβεί τις τελευταίες 10ετίες δεν πάει καλά. Δεν έχει προχωρήσει η αναγκαία οικονομική αναδιάρθρωση, δεν έχουν προστεθεί νέες μονάδες. Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα ανεργίας στην Αττική. Αυτό είναι το κύριο πρόβλημα το οποίο θα πρέπει ν' αντιμετωπίσουμε. Η αντιμετώπισή του είναι δύσκολη για δύο λόγους.

Υπάρχει μια φυσική τάση μετατόπισης της οικονομικής δραστηριότητας προς την Περιφέρεια, η οποία συμβαδίζει με τις γενικότερες εξελίξεις στη χώρα μας και είναι κάτι στο οποίο δεν πρέπει να βάλουμε τέρμα. Δεν πρέπει να βάλουμε φραγμούς σ' αυτή τη μετατόπιση από το κέντρο στην περιφέρεια. Αυτό αφορά στη διοικητική αποκέντρωση. Δεν είναι σωστό να κρατάμε τα Υπουργεία στην Αθήνα, για να κρατάμε και τους δημοσίους υπαλλήλους στην Αθήνα. Όλα αυτά θα πρέπει να προχωρήσουν, αλλά αυτά δημιουργούν πρόβλημα απασχόλησης γιατί ένα μεγάλο τμήμα του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού το οποίο απασχολείται στο δημόσιο τομέα, στις Δημόσιες Επιχειρήσεις, στις Κεντρικές Υπηρεσίες. Άρα η τάση αυτή είναι μια αρνητική τάση σ' ότι αφορά στην Αττική, με την οποία δύναμης δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα γιατί είναι κάτι σωστό για τη χώρα.

2. Μια δεύτερη παράμετρος που καθιστά την ανάπτυξη της Αττικής δύσκολη υπόθεση, είναι η παράμετρος του περιβάλλοντος. Μιλάμε για μια περιοχή που είναι πάρα πολύ πυκνοκτισμένη, ζουν 4 και πλέον εκατομμύρια άνθρωποι. Άρα ότι και να κάνεις εδώ σ' ότι αφορά στη βιομηχανία ιδιαίτερα, έχει παρενέργειες στην οικολογία, στο περιβάλλον και πρέπει εκ των πραγμάτων να είσαι πάρα πολύ προσεκτικός.

Άρα όταν μιλάμε για το οικονομικό μέλλον της Αττικής πρέπει να λάβουμε υπ' όψη πάρα πολύ σοβαρά αυτές τις δύο διαστάσεις. Την

πρώτη διάσταση του οικισμού του περιβάλλοντος και την άλλη διάσταση, τη μακροχρόνια τάση αποκέντρωσης που οδηγεί εκ των πρωγμάτων σε μια μετακίνηση πληθυσμού από το κέντρο στην περιφέρεια.

Λαμβανομένων υπόψη αυτών των στοιχείων, πιστώω ότι η διέξοδος η οποία θα ιδεούται για την Αττική, είναι κυρίως ιντηρεσίες και μονάδες βιομηχανίας ενδεχθερμένως μηφύλης τεχνολογίας. Έδιν οποιας η Αττική είναι συγκεντρωμένο το επιστημονικό δυναμικό της χώρας μας, και το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Ήταν μπορούσε η Αττική, σήμερα η Αττικής να εξελιχθούν από το Σύνολο Βάσει στην Καλλιεργία. Η γένοντα κέντρο τεχνολογίας αυτοδιεξιμένο ρε τα πανεπιστήμια, συνδεδεμένες με ερευνητικό κέντρο και από εκεί να ξεκινήσει ένας νέος τύπος ανάπτυξης, ο αποτύπως και ο θετικός πολλού του παραγόντας διότι μιλάμε για αποτίθεση στελεχών και γενικότερα εργαζομένων υψηλής στάθμης αλλά και θα εξελιχθεί μ' ένα τρόπο ο οποίος θα σέβεται το περιβάλλον.

Για το λόγο αυτό χρειαζόταν ένας ουγκεκριμένος σχεδιασμός, χρειάζονται ιδιαίτερα κίνητρα, μια ιδιαίτερη πολιτική, πράγματα το οποίο το αντιμετωπίζομε με το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ερευνας και Τεχνολογίας και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Δεν πρέπει να είμαστε αποτοπόδυτο, για την Αττική για τη μέρα από αυτά τα οποία απέρριψε ή εξελίξτη της θα ουδιδούσε με την εξουσία, της θύμισης της οικονομίας. Και εφόσον Προχωράει η οικονομία και εδώ θα βέλνει και μια άλλη διάσταση, τα μεγάλα έργα θαλποιούνται, αυτά που πατερίζουν διαμορφώνει ένα πλαίσιο θετικό για την εξέλιξη της Αττικής. Το σερδούρινο των Σπάτων, το ΜΕΤΡΟ της Αθήνας, ο δρόμος Σταυρού-Ελευσίνος, όλα αυτά είναι έργα που θα δημιουργήσουν έναλλές νέες θέσεις εργοστάσιας και επ. πλέον θα αλλιάσουν την εποπτεία και την γενικότερη κίνηση μέσω στο χώρο της Αττικής. Σκεφτείτε το περοδόδιο των Σπάτων σε 5, σε 10, σε 15 χρόνια ο κάθεμο θα προσελκεθεί. Τα τουριστικά θα φέρει. Τι διεκδίκησε ήταν δημιουργήσαμε. Και άπως και οι διάφορες περικρετικές μονάδες οι αποικίες διαμοιράωνται γύρω από το αυτοκίνητο, πλεγματίζονται από την Αθήνας με το Σταυρό Ελευσίνης και τους άλλους δρόμους. Όλες αυτές θα διευκολύνουν την ανάπτυξη, η οποία επαναλομβάνεται στην έχει τις αντικειμενικές δυσκολίες που επεσήμανα, όμως με την διατήρηση μέσα στο γενικό πλαίσιο της ανάπτυξης της οικονομίας αλλά και της ονομασθείσας των υποδομών της θέμας της Αττικής, παστεύω θα διαγράφεται: Αττική.

Αυτές ούνο τις ακέραιες όχι να καταθέτω σ' αυτό το σύντομο χώρον. Να ευχηθώ καλή επιτυχία στο Συνέδριο σας. Να ευχηθώ

παραγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Και να υποσχεθώ τέλος ότι η Κυβέρνηση θα λάβει πάρα πολύ σοβαρά υπόψη τις προτάσεις σας, για τη διαμόρφωση του σχεδίου που διαμορφώνει για την ανάπτυξη της Αττικής και της Αθήνας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας

Σε μια περιοχή όπως η Περιφέρεια της Αττικής, το θέμα της ανάπτυξης δε θα μπορούσε να προσδιορισθεί, αν όπως ορθά κάνετε, δεν έμπαινε μπροστά ο επιθετικός προσδιορισμός «βιώσιμη».

Πολλές φορές έχουμε χαρακτηρίσει «στρεβλό» το μοντέλο της μεταπολεμικής οικονομικής μεγέθυνσης. Στρέβλωση που προήλθε από τα κοντόφθαλμα συμφέροντα της όρχουσας τάξης και οδήγησε την οικονομία σε συνεχείς κρίσεις και προβληματικότητες, γεύση των οποίων πρόσφατα ζήσαμε.

Αν δώμας σε εθνικό επίπεδο κυριάρχησαν τα χαρακτηριστικά της στρεβλής ανάπτυξης, στο Λεκανοπέδιο της Αθήνας επιβλήθηκαν διαδικασίες της αβίωτης ανάπτυξης. Από όποια πλευρά κι αν προσεγγίσει κανείς το θέμα, θα διαπιστώσει ότι το Λεκανοπέδιο της Αθήνας και η υπόλοιπη Αττική, γνώρισαν μια πρωτόγνωρη μεγέθυνση και από την άλλη, αναλύοντας τα κοινωνικά δεδομένα της περιοχής θα συμπεράνει ότι αυτή η μεγέθυνση δεν ήταν ούτε δίκαιη, ούτε ισομερής, ούτε συμβατή με τις ανάγκες ποιότητας ζωής των πολιτών της.

Δε θα αναφερθώ σε δείκτες και δεδομένα, που περιέχονται στο κείμενο των σκέψεων, προβληματισμών και προτάσεων που μου στέλλατε συνοδεύοντας την πρόσκλησή σας, για τη συμμετοχή μου στη συνάντηση αυτή. Τόσο οι επισημάνσεις, όσο οι γενικές προτάσεις παρέμβασης με βρίσκουν σύμφωνο. Πριν δώμας παραθέσω τις προσπτικές πόρων και έργων, από τη δικιά μας πλευρά, που στη διαδικασία ανάπτυξης θα συνεισφέρουν στην επίτευξη πολλών από τους επιδιωκόμενους στόχους του ΕΚΑ, θα ήθελα να διατυπώσω δύο - τρεις σκέψεις πάνω στο κυρίαρχο θέμα της οικολογικά και κοινωνικά υπεύθυνης οικονομικής διαχείρισης, που προσδιορίζει κατ' εμέ το βιώσιμο της ανάπτυξης που θέλουμε. Κάθε ανάπτυξη δεν είναι και πρόσδοσ. Και δεν ορκεί να αποβλέπει αφηρημένα στο κοινό καλό. Πρέπει:

- Να εξασφαλίζει τα φυσικά θεμέλια της ζωής, μέσα από συνεχή οικολογική αναδρομήση

- Να βελτιώνει την ποιότητα ζωής και εργασίας
- Να επεκτείνει την οικονομική διυλιστικότητα
- Να διαμορφώνει ισότιμες συνθήκες διαβίωσης
- Να μειώνει την εξάρτηση και το απομονωτικό
- Να προσαρμόζει την τεχνολογία ως μέτρα του ανθρώπου και όχι των άνθρωπων στην τεχνολογία
- Να κατοχυρώνει υιοθήκες οικονομικής δημοκρατίας

Σε ρια Αθήνα όπως η σημερινή, για οποιαδήποτε βιώσιμη μεταλλαγή αποτελέται οικολογικά και κοινωνικά υπεύθυνη οικονομική διαχείριση, που μπορεί να επιτευχθεί, χάρις και στην υπεύθυνη στάση των συνδικάτων, μόνο όταν επικρατήσει το προβάθισμα των δημοχριστικών σποφάσεων πάνω από τα κερδοσκοπικά ουρανούροντα και την οικονομική δύναμη.

Μετά επό τις τελευταίνω θέσεις και με βάση πάντα τους διαθέσιμους ελληνικούς δημόσιους και ευρωπαϊκούς πόρους που έχουν τρεπαγματισθεί για την περιοχή Λαττικής υπηρεσίας επόμενη πεντεετία, θα πρέπει να κατογράψουμε σαν ικανοποιούνται οι βασικοί στόχοι για την διοργάνωση της χωροθέτησης των οικονομικών δραστηριοτήτων, βελτίωση της ποιότητας ζωής, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας δημόσια και έμπειρα και τη λειτουργικότητα των νέων ιπποδομών.

Στα έργα που έχουν προγραμματισθεί συμπεριλαμβάνονται:

- Η κατασκευή του ΜΕΤΡΟ της Αθήνας
- Η κατασκευή του νέου διεύνοις αεροδρομίου στα Σπάτα
- Η ελεύθερη λειτουργίας Σταυρού - Ελευσίνας
- Ο προαστικός τιβηράδρομος
- Η ελεύθερη λειτουργίας Υμηττού
- Η συνένωση των δύο εθνικών οδικών αξόνων στα δρα στο Αγκανοπέδιο
- Η λιμενική αξιοποίηση Λαυρίου και Ραφήνας
- Η δημιουργία μητροπολιτικού δικτύου προσόντου (Ελληνικό, παραλία, Αιγαίνω κλπ)
- Η βελτίωση των οδικών δακτυλίων
- Η ολοκλήρωση της β' φάσης του βιολογικού καθαριστρού στην Φωτόλειο

ια. ο εκοινωνισμός του διαρετακομιστικού κέντρου Πειραιά

Και μια σειρά άλλων έργων (Υγείας, Παιδείας, Πρόνοιας) που περιλαμβάνονται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Αττικής. Στο τελευταίο αυτό πρόγραμμα ωι παρεμβάσεις είναι πολύ σημαντικές και αφορούν:

Στο περιβάλλον και στην ηλιόπτητα ζωής και τεριλογιθάνουν:

- υδριεύσεις
- αποχετεύσεις
- βιολογικώς καθαρισμούς
- διαχείριση απορριμμάτων
- έργα συντηληματικής προστασίας, ανάπτυξης ακτών και
- έργα υγείας πρόνοιας.

Αναπτυξιακές παρεμβάσεις και αναβάθμιση της κυκλοφορίας με έργα που αφορούν στις μεταφορές, τον τουρισμό - παλιτισμό, στην έρευνα, στον πρωτογενή τομέα και παρεμβάσεις σε υποβαθμισμένες περιοχές σε συνδυασμό με την αναμόρφωση του παραγωγικού περιβάλλοντος.

Το ανθρώπινο δυναμικό με έργα υποδομής που αφορούν στη δευτεροβάθμια και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς επίσης και ενέργειες επιμόριωσης, κατάρτισης, επανειδίκευσης σε νέες τεχνολογίες ανέργων, γιακρυχρόνια ανέργων και ευπαθών ομόδων του πληθυσμού που κινδυνεύουν με αποκλεισμό από το κοινωνικό τους περιβάλλον.

Την ενίσχυση των δομών της Ιστοκικής Αυτονομητήσης με έμφαση στις παρεμβάσεις για την κυκλοφοριακή αναβάθμιση, την γραμματίδια του περιβάλλοντος, τις κοινωνικές υποδομές και τη στήριξη της τοπικής οικονομίας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των παραπάνω ενεργειών ξεπερνάει τα 6 δισ. ΕC. Οι αποτελέσματα δεν περιλαμβάνονται ωρισμένες ενέργειες του Γαμείου Συνοχής που δεν έχουν εγκριθεί ακόμα και ενέργειες που χρηματοδοτούνται από το Γεωργικό Τομέα της Τυρωτοϊκής Ενωσης και το Κοινωνικό Τομεία.

Η υλοποίηση των πρώτων χρήστων εφαρμογής δεν ήταν η καλύτερη, έχουμε όμως βόσιμες ελπίδες ότι στη συνέχεια τα έργα θα εμποιηθούν με τοχύ ρυθμό, γιατί τα γροθίζοντα που παραυτιώσθηκαν κατά την ένορκη υλοποίησης έχουν σχεδόν ξεπεραστεί. Είναι γνωστό ότι η οικοβιαση για το ασροδρόμιο των Σπιντιών έχει ήδη υπογραφεί και έχει εγκριθεί από τη Βουλή και τον Οκτώβριο πραγματοποιήθηκε

εργασίες, το ΜΕΤΡΟ της Αθήνας πρωχιώρδει με κανονικούς ρυθμούς παρά τα τραβλήματα που παρουσιάζονται, η ελεύθερη λεωφόρος Σταυρού - Ελευπίνας, βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο επιλογής αναδάχου, τα έργα του Φυσικού Αερίου ολοκληρώνονται μέσα στο 1996 και έτσι θα μπορεί να δοθεί σε χρήση στις περιοχές εκείνες που έχει δημιουργηθεί δίκτυο, ενώ τα έργα μεταφορών, περιβαλλοντικής προστασίας και ονοβάθμισης που εντάσσονται στο Ταμείο Συνοχής υλοποιούνται με πιστοποιητικούς ρυθμούς.

Οσον αφορά στα έργα που είναι ενταγμένα στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Αττικής η περιοίδη υλοποίησης είναι τοχύτερη.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι την καθυστέρηση υλοποίησης ενεργειών, που περιλαμβάνονται στο προγραμματικό τριάρχο με τους έχοντας οχέσιη με την ανοβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού. Σ' αυτές τις ενέργειες περιλαμβάνεται η οργάνωση βιομηχανικών περιοχών έτσι ώστε να ενθαρρυνθούν οι μετεγκαταστάσεις υφισταμένων μονάδων που επιβιβάνων αστικές και υποβαθμισμένες περιοχές.

Η προσπάθεια έχει σαν υιόχο την αναβίσθμιση και ανάδειξη του Ελαιώνα σε πυρήνα περιβαλλοντικής ανακαύφισης και τόνωσης της πολιτιστικής και εκπαιδευτικής δραστηριότητας, στην απομάκρυνση των προβληματικών από περιβαλλοντική αποψη δραστηριοτήτων, στην πρωτοσύνη, ενθάρρυνση και εξυγίανση της βιώσιμης και μη ρυπογόνως παραγωγικής δραστηριότητας και την ορθολογική οργάνωση και βελτίωση του οδικού δικτύου και το δίκτυο πεζοδρομίστεων.

Εκτός από τις παραπόνων ενέργειες, στο εθνικό πρόγραμμα περιβάλλοντος έχουν ενταχθεί ενέργειες που αφορούν αναπλάνεις περιοχών, πρωτοσύνης αποσφαιρικού περιβιττόνιους, δίκτυα παρακολούθησης περιβάλλοντας και ενέργειες υποστήριξης των μονάδων που θα δεχθούν να μετεγκατασταθούν ώφελος μεγαλυτέρου των 55 ΜΕΓΙ.

Είναι δε γνωστό ότι τα κίνητρα μεταφορών παραγωγικών δραστηριοτήτων προς την περιοχή του Λουρίου είναι πολύ σημαντικά και φάνουν στο 45% του κράτους επανεγκυρώσαση.

Από τα παραπόνω γίνεται υιοφέρεις ότι έχει ανοδηγθεί μια προσπάθεια σημαντικότατων μεταλλαγών, στην Αττική που δημιουργούν προϋποθέσεις ανάπτυξης και όχι οπλά μεγέθυνσης αφού:

Για κάθε έργα προγγείται ονοδωτική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) από εξειδικευμένους που επιστημονικούς και ιδιωτικούς φροτείς.

- Αποβλέπει σε μια ισομερή ανάπτυξη μεταξύ των κυρίων οικιστικών εργαστακών γεωγραφικών πόλων.
- Δημιουργεί νέες άμεσες θέσεις εργασίας αθροιστικά για έναν ορίζοντα 10 ετών.
- Βελτιώνει βασικές παραμέτρους της ποιότητας ζωής κυρίως στο Λεκανοπέδιο, το οποίο λόγω της άναρχης ανάπτυξης και των πτοικίλων συμφερόντων, σηκώνει το μεγαλύτερο βάρος της υποβάθμισης.

Η κυβέρνηση από τη δική της πλευρά έχει ξεκινήσει την προσπάθεια δημιουργίας ευνοϊκού οικονομικού κλίματος για τη μεγέθυνση και την ανάπτυξη, ώστε μέσα από ένα σταθερό περιβάλλον να ενδυναμωθούν οι προσδοκίες δημοσίων επιχειρήσεων, ιδιωτικής πρωτοβουλίας και κοινωνικών επιχειρηματικών φορέων για περαιτέρω συνεισφορά στην ανάπτυξη.

Χωρίς ελεύθερα εργατικά συνδικάτα δεν υπάρχει δημοκρατία. Χωρίς ισότιμη συμμετοχή των συνδικάτων στη λήψη των οικονομικών και κοινωνικών αποφάσεων δεν υπάρχει οικονομική δημοκρατία. Και χωρίς πολιτική και οικονομική δημοκρατία δεν υπάρχει το πιο θεμελιώδες της επιδίωξής μας: η αξιοπρέπεια του ανθρώπου και η κοινωνική δικαιοσύνη που αποτελούν το κυρίαρχο στοιχείο της όποιας βιώσιμης ανάπτυξης.

I. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Πρόεδρος Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (ΕΒΕΑ)

Καταρχήν θα ήθελα να συγχαρώ το Προεδρείο του ΕΚΑ για την πρωτοβουλία αυτή, πρώτον γιατί είναι χρήσιμη αυτή καθεαυτή ως πρωτοβουλία και δεύτερον διότι συμμετέχουν και εκφράζουν τις απόψεις τους φορείς διάφοροι, που πολλές φορές έχουν και διαμετρικά αντίθετες απόψεις για τα επιμέρους θέματα, με αποτέλεσμα να μπορέσετε να βγάλετε τα χρήσιμα συμπεράσματα που πρέπει. Αυτό το οποίο εσείς ξεκινάτε σήμερα, θα είναι πάρα πολύ χρήσιμο και όλα Εργατικά Κέντρα να το κάνουν για τις δικές τους περιοχές.

Βέβαια όταν μιλάμε για την ανάπτυξη των Αθηνών, εγώ θα έλεγα ότι αυτή δεν μπαρεί να εξεταστεί ξεχωριστά από την ανάπτυξη της χώρας. Ελέχθη αυτό και πρηγουμένως.

Η όποιψή μου για το που βρισκόμαστε από πλευράς γενικής οικονομικής κατάστασης και προοπτικών ανάπτυξης: Πράγματι είμαστε

με μια πορεία βελτίωσης αλλά πολύ χαμηλότερης από ουτήν την θα έπερπετε, αυτή που θα Βέλαιμε και κυρίως αν υπογκριθούμε με τις υπιδοιτικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που καλύτερης ή κακύτερης είναι οι συνεντοίροι, μας στην πολιτική που έχει χωραχθεί και αποφασιστεί. Ο πληθυσμός μειώνεται, υπόρχει μια μείωση στα επιτόκια με θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη. Βεβαίως υπάρχουν και ορισμένες τελευταίες εξελίξεις σε επιμέρους όμοτα τα οποία ευνοούν την ίδια την ανάπτυξη της περιοχής της Αττικής όπως επιτέλους η υπογραφή του αεροδρομίου, που δεν είναι απλώς η υπεργραφή ενδιαφέροντος για την ανάπτυξη της περιοχής της Αττικής, αλλά και η απόφαση της Κυβερνήσεως να διατηρήσει την ανάπτυξη της περιοχής της Αττικής, σημαίνει και αυτό μόνο του την ανάγκη επεκτάσεως ή πρωωθήσεων και άλλων έργων δημιουργίας οι περιφερειακοί δρόμοι κλπ., που την ίδια την περιοχή μας, ενώ θα βελτιώσουν.

Υπάρχει δρώσης και ένα άλλο. Είναι ότι αυτές οι θετικές εξελίξεις αρχίζουν ήδη να υκινούνται από ορισμένες ανησυχητικές ενδείξεις ώστε αφορά στην πορεία των επόμενων, όσον αφιερώνεται πάνε οι κρατικές δασικές. Είναι δεδομένο ότι το 1996 θα είναι ένας πάρα πολύ σκληρός χρόνος διότι δεν είναι τόσο συντηρητικές οι δεσμεύσεις μας για το περδίγγησμα σύγκλισης όπως ήταν το 1994 και το 1995 και έτσι κινδυνεύουμε το 1996 αν δεν πετύχουμε τους στόχους μας, να βρεθεί ούρε πάλι σε ανάγκη νέων αλλογών πολιτικικής και πρόσπλετων μέτρων που γνωρίζουμε τι συνεπάγεται και γνωρίζεις ευείς πολύ καλά κυρίως ποιούς πλάγτουν. Οχι μόνο βεβαίως αλλά κυρίως πλήττονται οι εργαζόμενοι.

Σ' αυτό το σημείο εδώ εμείς επικεντρώνουμε την ανάγκη, όλο και μεγαλύτερη αποδεικνύεται ότι είναι η ανάγκη των διορθωτικών αλλαγών εκείνων οι οποίες θα επιτρέψουν την μέχρι σήμερα θετικά αποτελέσματο να τα μετατρέψουμε σε άλφατα που πρέπει να κάνουμε από εδώ και στην έρη, προκειμένου να τετύχουμε τους στόχους που ερείς οι ίδιοι έχοιμε δεσμευθείς και βλέπουμε ότι η παρακαλούμενη των στόχων που έχουν τεθεί, γίνεται πλέον με ασφαλτικά μέσα και πλέον είναι μια απόφροση την οποία είμαστε υπεχρεωμένοι τελικό να πάρουμε.

Κατά τη γνώμη μας και εδώ ίσως είναι και μια διαφορά αντιλήψεων που υπάρχει, εδώ ίσως, είναι μια διαφορά μεταξύ των δικών μας απόψεων και των δικών σας, στο μέγεθος και στον τρόπο με τον οποίο θα επιτευχθούν αυτές οι διορθωτικές αλλαγές. Εμείς πιστεύουμε ότι βασικός ασθενής και βασικός λόγος για το ότι βρισκόμαστε σ' αυτή τη

συνεχή αγωνιώδη κατάνταση είναι: ο δημόσιος τομέας. Οχι ο δημόσιος υπάλληλος, ο δημόσιος τομέας. Είναι βασική διαφορά. Η Δημόσια λιοτίκη; και ο δημόσιος τομέας είναι όρθρωστος για μας. Αποσχολεί πάρα πολλά, πολύ κακά αμοιβόμενους εργαζόμενους. Έμεις πιστεύουμε ότι τιρέπει να υπάρχουν τολῦ ληγτεροί αλλά πολύ καλύτεροι. Με το σημερινό σύστημα ο δημόσιος υπάλληλος πράγματι δεν έχει κονένα κίνητρο, δεν έχει κανένα λόγο η Δημόσια Διοίκηση, οι Δημόσιες Υπηρεσίες, συν όλα τα άλλα, η αβεβαιότης, σιν το γεγονός ότι δεν έχει δεκαθυριστεί η πολιτική. Η ολλάζει η πελτική ή προυταρμόζετοι η πολιτική της εκάστοτε κυβερνητικής υπό θέματα των Δημοσίων Υπηρεσιών. Εχουν οδηγήσει σ' ένα ρυθμό λειτουργίας ο οποίος κάθε άλλο παρά στο ρυθμό των οποίων έχουν άλλοι ουτογνωμένες μιας είναι, Μιλάκια και για τις Δημόσιες Υπηρεσίες οι οποίες ανεξάρτητα του ιδιωτικού κομμωτών τους, δημόσιες επιχειρήσεις, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια, τραχυδρομεία, μεταφορές, αερομεταφορές, σ' όλα αυτά τα πράγματα εμείς κινούμεσθα με ρυθμούς τελείως δισφορετικούς από πιστούς που θα έπρεπε, από αυτούς που απαιτούν οι κοιναί.

Βεβαίως δεν γίνονται επενδύσεις για την ανάπτυξη. Βεβαίως πληρώνει και ο ελληνικός λαός δεν είναι μόνο οι μη εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις αυτές, είναι και οι ίδιοι εργαζόμενοι, διάρκεια αποσποσματικά μέτρα το οποία τα θλακώς δεν οδηγούν και σε λύση. Υπενθυμίζω την Ολυμπιακή Λεμπορία που την πληρώσαμε και σφρίζουμε ήδη να καλλιεργούμε το κλίμα στην κάποτε θα χρειαστεί να την ξαναπληρώσουμε. Μιλάμε για τη ΔΕΗ η οποία δεν μπορεί να καλύψει τις ανδρικές της χώροις. Μιλάμε για τον ΟΤΕ που δεν τιμερέχει τις υπηρεσίες που δια έπρεπε και απαιτεί σήμερο ο κόσμος που υπόρχει, αλλά και τον κόσμο που θέλουμε να τραβήξουμε εδώ να κάνει τις επενδύσεις και καινούργιες τοποθετήσεις κεφαλαίων. Μιλάμε για τα ΕΑΤΑ, τον ΟΣΕ, υλάμε για όλες τις Δημόσιες Υπηρεσίες, οι οποίες βασιλιμένες στο μονοπάλιο που σήμερα ισχνει και το οποίο χρήσιμο και με δόντια τηρούστοιούμε να κρατήσουμε, σχετεί με το τι λέμε, συνεχίζουμε να μην τηρούχωρούμε σ' εκείνες τις επενδύσεις και σ' εκείνες τις αλλογές που απαιτούν οι καρυού. Το ίδιο ισχύει βεβαίως και για τις Τράπεζες. Μην ξεχνάμε πόσες Κροτικές Τράπεζες οικόμα και ισήμερα αυζητείται στην πρέπει να αλλάξουν δομή, πρέπει να εκσυγχρονιστούν.

Το πρόβλημα είναι ότι κάποια στιγμή όλα αυτά τα πληρώνουμε, τα πληρώνουμε ακριβή και τα πληρώνετε βεβαίως ακριβό και ευείς οι εργαζόμενοι. Το θέμα είναι τι φταιεί γι' αυτό. Οχι ποιος ευθύνεται. Ιο

ποιός ενθύνεται είναι μια ιστορία. Αγ Ολούμε ν' αναλύσουμε το πρόβλημα δεν είναι μια λύση.

Εγώ προτεύω διτί ένας από τους βασικούς λόγους είναι ότι, οι ηγεσίες οι πολιτικές αλλά και οι οινοδικαλιστικές δεν λένε τα πράγματα με το όνομά τους. Κατηγορούμε εμείς οι πολίτες αλλά και οι συνδικαλιστικές τους πολιτικούς ότι υπολογίζουν πάρα πολύ το τεριβίζειο πολιτικό κόστιος και δεν κατέρχεται ότι και εμείς οι ίδιοι στους τομέα μας το ίδιο πράγμα κάνουμε επίσημα πολλές φορές. Δεν λέμε την αλήθεια όπως την ξέρουμε, όπως τη γνωρίζουμε και οπως, είναι γιατί και εμείς υπολογίζουμε το δικό μας πολιτικό κόστιος, τουν δικών μας μελών, τουν δικών μας ψηφοφόρων. Πιστεύω διτί αυτό είναι ένα πάρα πολύ βασικό σημείο και σ' αυτό έχουμε και εμείς τις ευθύνες μας, έχουμε όλοι τις ευθύνες τους όσων είναι επικεφαλής ορισμένων φορέων. Πρέπει να λέμε τα πράγματα με το σύνορά τους. Δεν το κάνουμε πάντοτε. Δεν λέμε την αλήθεια αλά κληρηγ. Και καποιο στιγμή ανακαλύπτουμε ότι δεν έχουμε στρατηγική σωματή ή διτί συτά τα σπούδαι λέγαμε δεν ιυχίσουν υγμερα και προσπαθούμε να μπορέσουμε ή να προσφέρουμε αλλαγές στην ανάγκη που ταχρινιστάζεται και στην αλήθεια που υπόρχει την σπούδη δρώση μισοί την έχουμε δει και μισοί πρωταγωνίζουμε να την προσαρμόσουμε. Ήτις δικές μας αποτίσεις και στις δικές μας ευχές.

Γ' αυτή τη διαμόρφωση της ελληνικής στρατηγικής νομίζω ότι πρέπει να υιοθετήσουμε ουνενιόραη όλων των κοινωνικών φορέων. Εχουν γίνει πάρα πολύ ολημαντικά βήματα και από την πλευρά των εργαζομένων είναι περιττό να τονίσω πόσο σημαντική ήταν η συμβολή τουν εργαζομένων και των οινοδικαλιστικού κινήματος γενικότερο ω:ην αλιεγή συτής της νυστροπίσις. Νομίζω δρώση ότι εκεί θα έπρεπε να επιχεντρώσουμε τις προστιγμένες μικές όλοι. Να προσπαθήσουμε ν' αλλάξουμε τη νυστροπίσ και να προσπαθούμε να λέμε πράγματα δυσδέκεται. Άλλα αφεντικά γνωρίζουμε ότι αυτό είναι, δτ. θα τα θρούμε μπροστά μας κάποια στιγμή. Νομίζω ότι αυτό είναι ένα τεράκι πολύ υγμαντικό θέμα.

Αυτά δύον αφορά στα γενικά και επιγραμματικά μένο θετ πω ότι, ειδικό για την τερίτητα της Αττικής υπάρχουν και επιφέρουν θέματα μας οποία δια ρουσιόσαμε από κοινού ν' αναλέψουμε πρωτοβουλίες. Μιλάμε όλοι γιατ εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων της περιοχής της Αττικής, ότουν ξέρουμε ότι από το 1984 υπάρχει κάποιος περιορισμός νομικός και τον υπούρι άλικι περικέραυμα γύρωι-γύρω, προσπαθούμε να τον αγγίζουμε όλην κοινωνίας δεν παίρνει την απόψια ω: πει τα πράγματα μιλ το υνορά τους και το σπουδά είναι ότι οήμερα με τις σύγχρονες τεχνολογίες μπορεί να υπάρξει βελτίσσων, μπορεί να υπάρ-

χει ανάπτυξη, μπορεί να υπάρχει επέκταση των παραγωγικών μονάδων χωρίς να επιβαρύνεται το περιβάλλοντος κάποτε ελήφθη μια απόφαση η οποία συνεχίζει και σήμερα 12 χρόνια μετά. Εχουμε χάσει 12 χρόνια. Αν σήμερα ληφθεί μια απόφαση θα πρέπει να καλύψουμε 12 χρόνια, που οι άλλοι προσαρμόζονται και οι άλλοι με κοινές προσπάθειες εργαζομένων, κατοίκων, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Κυβέρνησης και επιχειρηματιών, βρίσκουν λύσεις οι οποίες και την ανάπτυξη φέρνουν και την απασχόληση εξασφαλίζουν, χ' ώρις βεβαίως να επιβαρύνουν το περιβάλλον.

Είναι ένας τομέας εκεί στον οποίο η φωνή των επιχειρηματιών με την φωνή των εργαζομένων αλλά και των απλών κατοίκων μπορεί να ενωθεί. Εχουν κοινό συμφέρον, όλοι σ' αυτή την πόλη ζούνε, όλοι τα ίδια προβλήματα έχουν και νομίζω ότι εκεί πρέπει να υπάρξει συνεννόηση. Άλλα αικάμη και στον τομέα του εμπορίου αν δείτε αποφάσεις που υποτίθεται ότι λαμβάνονται για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, τελικά μπορεί να καταλήξουν σε υποβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Με αποτέλεσμα τα προβλήματα στις ίδιες τις επιχειρήσεις. Μιλάω για τα μέτρα για την Αθήνα. Στην Ελλάδα έχουμε μια τάση, επιλύοντας το ένα πρόβλημα να δημιουργούμε χλιδιά άλλα. Έχω την αίσθηση ότι σε τέτοια επιμέρους θέματα της περιοχής ασφαλώς μπορούν να υπάρξουν κοινές προσπάθειες. Επαναλαμβάνω όμως ότι κατά τη γνώμη μας το σημαντικότερο πράγμα είναι να δούμε κατάματα ποιά είναι η πραγματικότητα, πως θα φτάσουμε σ' αυτήν, ποιά είναι τα μερικές φορές πάρα πολύ δυσάρεστα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν. Και να είμαστε εμείς οι πρώτοι. Διότι οι συνδικαλιστικές ηγεσίες έχουν και αυτές την ευθύνη. Για το μακροπρόθεσμο καλό βραχυπρόθεσμα θα πούμε και πικρές αλήθειες που μπορεί ενδεχομένως να μας στοιχίσουν.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

Πρόεδρος ΓΣΕΕ

Θέλω με τη σειρά μου να χαιρετήσω τη σημερινή συζήτηση. Είναι γεγονός ότι έχει καταφέρει το ΕΚΑ αυτές τις μέρες να απασχολήσει την κοινή γνώμη και τους εργαζόμενους σε σοβαρό βαθμό και να προβληματίσει βέβαια θετικά γύρω από τα ζητήματα της ανάπτυξης στο Λεκανοπέδιο και νομίζω τελικά ότι αυτός είναι ο κυρίαρχος ρόλος του ΕΚΑ, το οποίο θα πρέπει ιδιαίτερα να στρέψει την προσοχή του και ν' ασχοληθεί, όπως κάνει ήδη πιστεύω και μάλιστα με μεγάλη

επιτυχία, α' αυτά τα μεγάλα ζητήματα που υπορούν να ευαιωθητοποιήσουν τους εργαζόμενους αλλά και ν' ανοίξουν νέους δρόμους για το συνδικαλιστικό κίνημα στην πιο μεγάλη περιοχή της χώρας.

1. Το τρίτη ιχθυού - Απασχόληση - Ανεργία αναδεικνύεται ως ένο από το φλέγοντα ζητήματα της ελληνικής κοινωνίας, αποτελεί αντικείμενο αντιποραθέσεων και ανάμευτη ωτους εργαζόμενους τους εργοδότες και την κυβέρνηση.
2. Ιδιαίτερα για την Περιφέρεια Αττικής η οποία αποτελεί τον κορμό της μεταπολεμικής ανάπτυξης της Χώρας μαί προσεκτική διερεύνιση της αγυρίας εργασίας μπορεί να μας δώσει μια σαφή εικόνα των τάσεων που επικρατούν. Η οικονομική δραστηριότητα πλήττεται από παρατετομένη κρίση όπε αρνητικές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο του πληθυσμού.
3. Οριμένοι οικονομικοί δείκτες, ενδεικτικά μπορούν να επιβεβαιώσουν αυτή τη διαπίστωση. Συγκεκριμένα ο δείκτης του κατά κεφαλή τηρούσθιτος μειώθηκε μεταξύ 1980 και 1988, κατά οκτώ περίπου, προσοστικίες μονάδες. Το κατά κεφαλή διαθέσιμο διαύδημα της Αττικής μειώθηκε το 1988 πακολουθώντας σε γενικές γραμμές στη δεκαετία του 1980 την κάμψη που παρουσίασε το ακαθάριστο κατά κεφαλή περιφερειακό προϊόν της Αττικής, σε συνδερές ταμές παραμονήσασε ελοφρύ αύξηση (0,45%) με ρυθμούς βραδύτερους από το Ακαθάριστο Εργάριο Προϊόν. Η ίδια τύχη προβλέπεται να πανεχισθεί και κατά την περίοδο 1991-1996. Σύμφωνα με τις προβλέψεις εκτιμάται ότι θα υπάρξει μία υψηλή, αρνητική μετέρηηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος στην Αττική.
4. Η μακροχρόνια αυτή παρισταγμένη και οικονομική στοσιμότητα είναι σαφές ότι έχει αρνητικές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των εργαζόμενων στη συγκεκριμένη Περιφέρεια. Παράλληλα, εάν λόγουμε υπόψη μας τα έντονα περιβολλούντικά προβλήματα τα οποία υχει ζωντανά με την απροσφαρική ρύπανση, την διαρροή δύμης, την αστυφλία, την αλματωδή αύξηση των ιδιωτικής χρήσεως αετακινήτων, δε θα ήταν υπερβολή να χαρακτηρίσει κανείς τη ζωή των κατοίκων του Δεκανοπεδίου οφέρησε και τη φημιωμένη στο παρελθόν της Αττικής ως περιοχή με προδιογραφές ακατοίκητης ζώνης. Και όλα αυτά γιατί εκτός των προσονοφερόμενων λόγων, οι δημόσιες δαπάνες που διατέθηκαν για τη συγκεκριμένη περιφέρεια ήταν ανεπαρκείς για να αντιμετωπίσουν τα ποινικά

κοινωνικό, περιβαλλοντικό, πολεοδομικό και κυκλοφοριακό πρόβλημα του.

5. Σε δια οιφορό στη βιομηχανία - βιοτεχνία της ουγκεκριμένης περιφέρειας, διαπιστώνεται ότι: Οι πολύ μικρές μονάδες αντιπαρουσιάζουν το 92%, οι μεριμεπτικές επιχειρήσεις το 6,9%, ενώ οι μεγάλες μονάδες είναι μόνο 588, δηλαδή το 1,1% του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Στις Μεταχιρούρες - Επικοινωνίες, το ποσοστό των μικρών μονάδων κυριαρχεί στο 80,9% ενώ στο Εμπόριο - Εστιατόρια - Ξενοδοχεία προσεγγίζει το 97%. Αναδικυνύεται λοιπόν, ότι σπουδαία κλάδους της μη γεωργικής οικονομίας, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αποτελούν τη μεγάλη πλειοψηφία και απασχολούν το 98,1% των εργαζούντων.
6. Ειδικότερα, για το υπόνοιο της απασχόλησης στη συγκεκριμένη περιφέρεια μεταξύ 1988-1991 σημειώνεται μια υιοθετήσιμη (2,1%), η οποία ευνόει τη διάγκωση του τριτογενούς τομέα της οικονομίας καθώς ως ένα βαθμό, και με την ανάπτυξη των παρασικονομικών δραστηριοτήτων. Πορετηρείται όμως, μείωση του παναστοιχισμού της απασχόλησης, τόσο στον πρωτιστική, όσο και στο δευτερογενή τομέα, όπου υπόρχουν φανόρμενα αποβιτιμηχδηνωης. Το μερίδιο της βιομηχανίας στη συνολική απασχόληση περιορίστηκε το 1991 στο 31,7% έναντι 33,8% που ήταν το 1988. Μια σημαντική επιθυμητή διαπιστωση για τη βιομηχανία της συγκεκριμένης περιφέρειας είναι ότι το ονθρώπινο δυναμικό της δεν ανανεώνεται.
7. Είναι διαπιστώνεται, ότι η μη ηλικιακή ανανέωση του εργατικού δυναμικού συνοδεύεται ακτινιό περιφρισμένη κατάρτιση και τεχνολογικό εκσυγχρονισμό. Το κενό αυτό καλύπτεται, σπάνια την εμπειρία και τις δυνατότητες προσαρμογής, σπάνια την αναληγικό δεδομένο των επιχειρήσεων που παρουσιάζουν όι εργαζόμενοι μεγολύτερων ηλικιών.
8. Η πεπόνιδη αποτελεί το κλαδικό μοντέλο των μικρωτών οχέτεων εργαμένων πλήρους απασχόλησης, συνδέεται με την ανάπτυξη ειδικών μορφών απασχόλησης οι οποίες υπήρχαν εντόσθιανται κύρια στην παρασικονομία.
9. Η συγκεκριμένη περιφέρεια εμφανίζει χωμηλά ποσοστά επίσημα καταγραμμένης μερικής απασχόλησης, με τάσεις μείωσης αλλά και υψηλά ποσοστά έκτασης (με τάσεις αυξήσου), σε σύγκριση με τις άλλες κοινωνικές χώρες. Συγκεκριμένα:

- α. Η μερική απασχόληση, εντοπίζεται κύρια από την τρίτογενή τομέα και αφορά κύρια τις γυναίκες.
- β. Η απασχόληση πιρυσσεγγίζει το 10% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, επικεντρώνεται στη συγκεκριμένη Περιφέρεια στους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας, της ένδυσης και των παιχνιδιών και κυρίως λόγω ανακρέβεται σε γυναίκες οι αποιίες εργάζοντα, με χαριτλές αιμοβίζες και διαμενείς συνθήκες εργασίας.
- γ. Η πολυαπασχόληση αυτή συγκεκριμένη Περιφέρεια μειώνεται στο σύνολο των κλάδων. Παράλληλα δύναται συγκεντρώνεται, με ανδρική τάση, σε ποσοστό 30% στους έχοντες κύρια απασχόληση οι τον τρίτογενή τομέα.
- δ. Οι ίδιοι εργάτες και κυρίως οι παράνυμφοι εργοζόμενοι αποτελούν πλέον ένα σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού. Υπολογίζεται ότι προσεγγίζουν το 10% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας στα βαρέσ ανθυγιενά εποιηγήλματα κοθώς και στη γεωργία και τις οικυδωματικές εργασίες με χαριτλές αιμοβίζες, ανυποχέται εργασιακές, πατρολόγια και κοινωνικών δικαιωμάτων.
10. Η ανεργία αποτελεί και στη χώρα μας ένα οξύτατο πρόβλημα απειλώντας να πάρει, αν δε γίνουν άμεσες και αποτελεσματικές παρεκρίβωσις ενεργητικού χαρακτήρα (σανάπτωση), ανεξελεγκτες διαστάσεις με τεράστιες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες. Στην περιφέρεια Αττικής αιτίανεται ιδιαίτερα σε σύγκριση με το 1988. Ηλήγητει σε μεγαλύτερο βαθμό τις γυναίκες εφόσουν η οικονομίας έντονη ισχυς ωστε εργατικό δυναμικό δε μυνετηράγεται αναγκαιοτικά και την εξαπράλιη απασχόλησης.
11. Επίσημα, πρέπει να επισημάνουμε ότι, αν και παρομένει σε υψηλά επίπεδα, ποιοτικά στους νέους (εγ) μένειανη των πεισσωτών συμμετοχή τους σε αυτή, ενώ αντίθετα αυξάνεται αυτή των μεγαλύτερων ηλικιών. Ενα επίσημη σημαντικό σταίχειο είναι ότι αυξάνεται το ποσοστό ικανήριας αιτών με πρωτοβάθμιας εκπαίδευση, γηγονός που συνεπάγεται την πορτέρα περιθωριοποίηση στην αγορά εργασίας, των λιγύτερο εκτικιδευομένων.
12. Οσουν αφορά απη διάρκεια της ανεργίας, στη συγκεκριμένη Περιφέρεια, σε τέσσερις στους δύκα ανέργους είναι χωρίς εργασία, λιγότερο από τέσσερα μήνες, ενώ σε υπόλοιποι παραμένουν άνεργοι για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η ανεργία τρακαλώικαι στη γενικότερη περιφέρεια πολύπλευρες και υστερές αρνητικές επ.πτύσεις οι οποίες:

- Υπονομεύει την οικονομική της ανάπτυξη
- Δημιουργεί μεγάλους θύλακες φτωχειας που αδηγούν σε κοινωνικό αποκλεισμό, μίσιαντ των εισοδημάτων και εντατικοποίηση της εργασίας των ίδης εργαζομένων
- Διευκολύνει την αποδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων και τη γυνίκευση της μερικής απασχόλησης
- Δισχεραίνει τη δράση των συνδικάτων και οδηγεί στην απορά-ζυκοποίηση
- Συρβάλλει σε ανεξέλεγκτες μιτινιαστείσεις πληθυσμών ενισχύοντας φανδρινά ρατσισμού και ξενοφοβίας
- Αποδυναμώνει τον Κρατικό προϋπολογισμό κατα ασφαλιστικά ταμεία
- Φθιάζει τις βασικές κοινωνικές αξίες της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης

13. Μπροστά σε αυτές τις εξέλιξεις η ΓΣΕΕ ειτε εργάζεται και εξεδικεύει τις αποφάσεις του 28ου Συνεδρίου της, για ενεργή πορέμβαση στην κατοπολέμηση της ανεργίας με έμφαση στην καταπολέμηση της μακροχρονιας ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
14. Σια τιλαίσια αυτά το ΕΚΑ μπορεί και θα πρέπει να ποιέσει ένα σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη των προσανατολισμών και την κατάρτιση των ανέργων. Είναι γενικά τιμωρικό ότι η ύφεση, η αστατιμότητα και η ανεργία αντιμετωπίζονται μόνο με την ΑΝΑΙΠΥΞΗ. Ωστόσο, διαφορετικές απόψεις προκύπτουν όταν τίθεται το ζήτημα του περιεχομένου της ανάπτυξης.
15. Η δέση του συνδικαλιστικού κινήματος είναι ότι η ανάπτυξη χωρίς οικολογικό και κοινωνικό περιεχόμενο δεν οδηγεί στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο. Αντίθετα, υδηγεί σε αδιέξοδο με εκρικτικά κοινωνικά προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο όχι μόνο οικονομικές επιδόσεις πρόσκαιρου χαρακτήρα επλάνεταιάν να τιλήσουν και την κοινωνικότητά.
16. Η αναπτυξιακή πολιτική πρέπει να διασφαλίζει τα κοινωνικά δικαιώματα, να έχει ως κέντρο της τον ίδιο τον εργαζόμενο εξασφαλίζοντας οναβολισμένη ποιότητα ζωής σε όλα τα πεδία της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Σε αυτά τα πλαίσια,

θεωρούμε δτι τα μέτρα άμεσης προτεραιότητας θα πρέπει να απορρίψουν:

α. Στις ειδικές μορφές απασχόλησης για τις οποίες απαιτείται:

- Να υπάρξει εννοιολογικό και θεσμικό πλαίσιο για την αποτελεσματική καταγραφή τους.
- Να αριστεί το εργατικό καθευτικός για κάθε ειδική μορφή απασχόλησης ξεχωριστά.
- Να θεσμοθετηθεί ελάχιστη και ανώτατη διάρκεια εργασίας για την έκτοκτη και μερική αποσχόληση.
- Να καθοριστεί μέγιστο δυνατό ποσοστό των μερικώς απασχολούμενων ανά επιχείρηση.
- Να υπάρξουν νομοθετικές ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους στο φραστό ώστε να μην απομονώνονται στην αγορά εργασίας.
- Να νομιμοποιηθούν οι ένοι ιργάτες και να τους χορηγηθεί όნεια παραμονής και εργασίας με διευρύνση των αιωνιοτεκνών και κοινωνικών τους δικαίωμάτων.

β. Στην ανεργία, για την οποία, απαιτείται:

- Να διαθέτει κίνηση για την καταγραφή του συνόλου των ανέργων.
- Να εξασφαλιστεί ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για τους ανέργους με την αύξηση των επιδιμάτων ανεργίας και με την επιμήκυνση του χρόνου επιδότησης πέριξ των 12 μηνών, αλι συνδυασμό με πρωτόβαθμη επαγγελματικής κατάρτισης και επισυνειδήκυνσης.
- Να υπάρξει γενικευμένη εφορημογή του 35ωρου χορίς μείωση αποδοχών για όλους τους εργαζόμενους με τρόπο που να διασφαλίζει ούδημη των θεσμών εργασίας και να μην ωδηγεί σε παραπέρα απορρύθμιση των εργαπιστικών σχέσεων και σε γενικευσιή των «ειδικών μορφών απασχόλησης».
- Να δημιουργηθούν νέες αποτελεσματικές διαμέση επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης και νικ συνδεθούν με τις προγραμματικές ανάγκες της αγαράς εργασίας.
- Να αξιοτιθεθούν οι πόροι που προέρχονται από τις εισιφορές εργαζομένων - εργαζοτών (ΕΚΛΑ) για την αντιμετώπιση της ανεργίας.

- Να διασφαλιστούν πλήρως τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των μερικά ή άτυπα και προσωρινά απασχολούμενων.
- Να εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι πόροι από τον Κρατικό προϋπολογισμό, τα έσοδα του οποίου απαιτείται να εμπλουτιστούν με μαζική φορολογική μεταρρύθμιση την οποία με συγκεκριμένες προτάσεις διεκδικεί το συνδικαλιστικό κίνημα.

Κατά συνέπεια, έτσι όπως είναι διαμορφωμένη η κατάσταση στην αγορά εργασίας στην περιφέρεια Αττικής, θεωρούμε ότι η στρατηγική του συνδικαλιστικού κινήματος απαιτείται να ακολουθήσει τους εξής βασικούς άξονες:

1. Την απασχόληση και την ανεργία, όπου η ΓΣΕΕ εξειδικεύει τις αποφάσεις του τελευταίου Συνεδρίου της.
2. Τη συγκρότηση τοπικών κοινωνικών κινημάτων και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών συλλογικού χαρακτήρα με στόχο τη διαμόρφωση συγκεκριμένων προτάσεων για την ανάπτυξη και την αγορά εργασίας σε τοπική κλίμακα.
3. Τη δημιουργία νέων αποτελεσματικών δομών επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, οι οποίες θα πρέπει να συνδεθούν με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

Πρόεδρος της Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών-Πειραιώς

Η χώρα μας περνά μια βαθιά κρίση σε όλους τους τομείς: τον εθνικό, τον κοινωνικό, τον οικονομικό. Η οικονομική μας ανάπτυξη επηρεάζει και επηρεάζεται άμεσα και από τους άλλους τομείς.

Η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για σταθερή αναπτυξιακή προσέξα δεν είναι μόνο απαραίτητη προϋπόθεση για να βγει από το τέλμα η Εθνική μας οικονομία αλλά αποτελεί και όρο, για την προώθηση των Εθνικών και κοινωνικών μας στόχων. Αποτελεί όρο για την επιβίωσή μας. Μόνο αν η χώρα μας γίνει μια οικονομική οντότητα (μικρή έστω αλλά χρήσιμη) τότε η διεθνής κοινότητα θα την υπολογίζει.

Σε ποιους τομείς όμως θα πρέπει να γίνουν επιλογές; Που θα πρέπει να ρίξουμε το βάρος των προσπαθειών μας; Πιστεύουμε ότι για την ανάπτυξη της χώρας οι επιλογές μας είναι πια περιορισμένες. Χωρίς να εγκαταλείπουμε τις προσπάθειες για βιομηχανική ανάπτυξη (τουλάχιστον στους υγιείς τομείς και στον βαθμό που μπορούμε) θα πρέπει

να εκμεταλλευτούμε τα συγχριτικά πλεονεκτήματα που προσφέρει η χώρα μας στο διεθνή ανταγωνισμό. Και αυτά έχουν σχέση με τη θέση της και το κλίμα της.

Για να παίξει δριώς κάποιο σημαντικό ρόλο η χώρα μας θα πρέπει να αναπτυξει τα «τελεονεκτήματα» που έχει και να προσφέρει:

- Επαρκή και αξιόπιστη υποδομή
- Πραϊόντα ανταγωνιστικές
- Υπηρεσίες υψηλής απόδοσης και
- Αναβαθμισμένα αστικά κέντρα

Η αναβάθμιση της Πρωτεύουσας είναι θέμα εθνικής σημασίας. Γιατί η Αθήνα τρέπει να αποκτήσει ρόλο και βάρος από ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών πόλεων, αλλά και των προβλεψών της Ανοτολικής Λεκάνης της Μεσογείου. Στην Αθήνα τα τελευταία χρόνια, εκτός από τα χρόνια προβλήματος του νέφους, του κυκλοφοριακού, των ελλειψεων σε κοινωνικό εξοπλισμό, παρουσιάστηκαν και ζητούνται προβλήματα ανεργίας και κυινωνικής περιθωριοποίησης. Η ενδιαφέρουσα μελέτη του ΕΚΑ παρουσιάζει τις τελευταίες τάσεις στη δρμογραφική δομή στην απασχόληση και στην ανεργία. Σημειώνω τη μείωση του ρυθμού αύξησης του λαξεύοντος έγχωρου προϊόντος της Αττικής (ως προς το εθνικό ΑΕΠ), την απαριθμητικότητα, αλλά και την αύξηση της απασχόλησης στις υπηρεσίες. Βέβαια το φαινόμενο αυτό της αποβίωμηχνίσης εμφανίζεται σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες και: ιδιαίτερα ωστι μεγάλα αποτικά κέντρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και όλων των λεγόμενων αναττυγμένων χωρών. Δεν πατεύει πιάς είναι τρεινόμενο αναγκαστικό αρνητικό. Σημειώνεται έχει τι είδους και τι ποινήτερας υπηρευούστηρος προσφέρει και μπορεί να προσφέρει στο μέλλον η Αθήνα. Άλλωστε ορισμένει κλάδοι μεταποίησης έχουν δυνατότητες ανάπτυξης στην Αθήνα και ιδιοίτερο εκείνοι που απαπούν εξειδίκευτη και υψηλή τεχνολογία.

Πιστεύω επίσης, όπως υπογραμμίζει και η μελέτη των ΓΚΑ) ότι σημαντικό ρόλο στην αύξηση της απασχόλησης αλλά και στη γενικότερη οικονομική ανάπτυξη, θα ταχίζουν τα μεγάλα έργα (που εκτελούνται ή θα εκτελεσθούν στο όμερο μέλλον υπηρ Αττική), σπιας το Μετρό, το αεροδρόμιο στα Στάτα ή οι αυτοκινητόδρυμοι.

Ούλωνα αναφέρειν ειδικότερα στον ρόλο της Νομορχιακής Αυτοδιοίκησης ως προς την απασχόληση και την ανεργία

Κατ' αρχήν τι. Οτεύω ότι οι τοποκοι φορείς μπορούν να έχουν μια πιο σύγχρονη και αποτελεοματική προσέγγιση από τους κεντρικούς στα θέματα αυτά. Επειδή έχουν πιο εξειδικευμένη πληρωφόρηση των τοπι-

κών συνθηκών, αλλά και επειδή στόχος είναι οι προσπάθειες να μην περιοριστούν στην κάπως «παθητική» αντιμετώπιση της αινεργίας με την καταβολή επιδομάτων αλλά στη δημιουργία συγκεκριμένων αποτελεσμάτων στην σγορά εργασίας.

Για να εφαρμόσουμε αυτήν την πολιτική έχουμε ζητήσει από τον υπουργό Εργασίας την κατοχύρωση ενός μεριδίου για τη Νομαρχιακή και την Τοπική Αυτοδιοίκηση από τα προγράμματα του υπουργείου.

Τα προγράμματα αυτά μπορεί να αξιοποιηθούν και για την εφαρμογή των προτάσεων του ΕΚΑ, με τις οποίες σε μεγάλο βαθμό συμφωνούμε. Σαν παράδειγμα αναφέρω τη δυνατότητα διασύνδεσης των Νομαρχιακών Επιτροπών Επαγγελματικής κατάρτισης και Απασχόλησης, των (NEEKA), με το δίκτυο των 13 Περιφερειακών Παρατηρητήριων (που οργανώνει ο ΟΑΕΔ) αλλά και με τα τοπικά παρατηρητήρια που προτείνει ο ΕΚΑ, ώστε να πετύχουμε ένα συντονισμένο εθνικό δίκτυο.

Ελπίζοντας ότι οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις που θα συζητηθούν θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση μιας πολιτικής περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμης ανάπτυξης για την Αττική εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της συνάντησης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

Νομάρχης Αθηνών

Xαιρετίζω την Πρωτοβουλία του ΕΚΑ να οργανώσει αυτήν τη συνάντηση εργασίας, και εύχομαι να συμβάλει στη διαμόρφωση μιας συμφωνημένης πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης στην Αττική, η οποία πράγματι θα ανακόψει τη φθίνουσα πορεία των τελευταίων ετών. Από την ανάλυση των στοιχείων που περιλαμβάνεται στην κεντρική εισήγηση του ΕΚΑ θα ήθελα να επισημάνω κάποια σημεία που θα πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα, γιατί αυτά θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση της στρατηγικής μας:

1. Η γήρανση του πληθυσμού και η πρόκληση που το φαινόμενο αυτό δημιουργεί για την ανάπτυξη της οικονομικής και κοινωνικής υποδομής και των υπηρεσιών της Περιφέρειας, με προοπτικές για νέες θέσεις εργασίας.
2. Η έξοδος των κατοίκων και των οικονομικών δραστηριοτήτων από το Λεκανοπέδιο προς το υπόλοιπο Αττικής και η ανάγκη προστασίας του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, που η διάχυση

συντή προκαλεί. Η προώθηση μυθιστικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση αυτών των περιβαλλοντικών προβλημάτων, των μεταφραστών, αλλά και της υποβιβλιογής των ενιδρών του λεκονοτερεδίου περιοχών, είναι δικαιούν να διμιουργήσουν νέες θέμες εργασίας.

3. Η έντονη αιτοβιβλιογή σημαίνει και ιμπογενοποίηση της οικονομίας, που θίγει πολύ περιπτώσεις το λεκονοτερεδίο σε σχέση με το υπόλοιπο Αττικής, δημιουργεί την ανάγκη ανάληψης δράσεων επαναπροσαντολιμού κατάρτισης και εξασφάλισης νέων σταθερών θέσεων εργασίας, σ' αυτούς που την έχουν απολέσει.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να συναφερθεί η αντοχή που επιδεικνύουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με 10-30 απασχολούμενους, που βρίσκονται συγκεντρωμένες στην Περιφέρεια Πρωτευούσας, καθώς και η τάση ιδρυσης νέων επιχειρήσεων αυτοπασχολούμενων χωρίς προσωπικό, που δημιουργούν την ανάγκη παρέμβασης για την υποστήριξή τους (πρωτοφορά κοινών υπηρεσιών, ανάπτυξης νέων χριτικοδοτικών μέσων, συντεχή, ενημέρωση/επιμόρφωση κλπ).

4. Η συγχρόμενη είναι η στην οινοργία γιαννακών, μεγάλων ηλικιών, και εργαζομένων με χαρημάτων εκπαιδευτικό επίπεδο, δημιουργεί την ανάγκη ανάληψης ειδικών πρωτοβουλών υπέρ αυτών των αιδιμών στην περιοχή μας, για την κατοπολέγηση του αποκλεισμού των από την αγροτική εργασίας.
5. Τέλος θα πρέπει να προσεχθούν αι εποιημένεις της έκθεσης, για την άξονη της ιανοντοποιήσας ανάμενσης από την προσφορά και τη ζήτηση εργατικών χεριών και τις διχατομικές τάσεις που τείνουν να δημιουργήσουν ενάμεσο στους κατέχοντες σταθερές θέσεις εργασίας και τους πρωτοποιότερους αποσχολούμενους.

Το συγκροτώσιμο αυτό πλαίσιο, το συνδιασμό μι: την κυριαρχία απευπλωτικών σχέσεων σε πιο λιθίνις τορέις της παραγωγής, και τις τροβλέψεις για πύξηση της απαντηθήσας στο μέλλον χάρις στην παρασικονομική δραστηριότητα μάλλον, παρέστη την αύξηση του περιφερειακού προϊόντος, δημιουργούν την ανάγκη ουνεργασίας διλωντών συναρμόδικων φορέων που δρουν σε περικρετικό επίπεδο, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων απασχόλισης και οινοργίας της περιοχής μας.

Συμφωνούμε ότι τα μεγάλα οινοποιεία και εργομποριών να απεικονίζονται περιφερειακός καταλόγης των εξαλίξεων στην υγρούς εργασίες, όχι μόνο στη φάση της κατασκευής, αλλά και στη φάση της λειτουργίας τους. Για ερώτημα όμως τίσει και είναι σάν ω νέες θέσεις εργασίας,

που θα δημιουργηθούν από τα έργα αυτά, άμεσα ή έχοντας ωδόγο της ούδησης της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της περιφερειακής οικονομίας) θα καταληφθούν από αυτούς που προσγειωτικά έχουν συνήγορη ή θα εντείνουν τις διχοτομικές τάσεις και τις συγκραύσεις στην αγορά εργασίας, ονόμαστα μ' ένα υψηλό εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, υψηλό αιματόδιμο και στις πιο ευέλετες γεληθυσμούς κατηγορίες, που κινδυνεύουν από κοινωνικά αποκλεισμό και περιθωριοποίηση.

Ένα μέσο για τον εμπλουτισμό των περιεχόμενών της οικονομικής ανάπτυξης σε θέσεις εργασίας είναι η **Τοπικές Πρωτοβουλίες Ανάπτυξης και Απασχόλησης**, που μάλιστα εντάσσονται στα πλοίσια της στρατηγικής του Λευκού Βιβλίου «Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα, Απασχόληση» για τη δημιουργία περιοστικών θέσεων εργασίας και για την αποτελεσματική καταπολέμηση της ανεργίας.

Η Ευρωπαϊκή γραμμή θέλει να οριστεί ως ο γρωτόβουλος αυτές είναι πιο κατάληλες να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας πρωταρμούσμενες στις τοπικές κοινωνίες, διότι συνεκτιμώνται με μεγαλύτερο βαθμό τις ιδιαιτερότητες του κάθε πολιτισμού και τις κάθε κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης. Ο βαθμός στον οποίο πολλαπλωμένονται (οι τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης) σ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δείχνει τον βαθμό που ανταποκρίνονται στις αιμερινές, ανάγκες.

Από τη μία πλευρά ονταποκρίνονται σε υαξανθρενες οινόγκες που έχουν σχέση με τη βελτίωση του βιωτικού επιπέδου ή με μεταβαλλόμενες αντιλήψεις που δεν κινδύνευται ακόμα επορκώς από τις επιχειρήσεις ή τις παραδοσιακές διοικήσεις. Από την άλλη πλευρά προσφέρουν στους υπεύθυνους προώθησης, τους τη δυνατότητα να εντέξουν τη δημιουργικότητα και το δυναμισμό τους σ' ένα τοπικό ωχέδιο ανάπτυξης ευρύτερη από την ίδια την πρωτοβουλία.

Μάλιστα το Επιτροπή πρωτοβιβριού 17 τομείς ικανούς να καταλίψουν τις νέες οινόγκες των Ευρωπαϊκών και να προστέρουν τηρούτι ικές απασχόλησης και κοινωνικής δράσης σε επιχειρηματίες του ιδιωτικού και ουνετοιριστικού τομέα είπομε:

- **κατ' οίκον υπηρεσίες, φύλαξη παιδιών**
- **νέες τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας**
- **υποστήριξη και ένταξη των νέων που παρουσιάζουν προβλήματα**
- **βελτίωση της στεγαστικής κατάστασης**
- **ασφάλεια**

- τοπικές μαζικές μεταφορές
- ανιβάθμιση των ασπκών δημόσιων χωρών
- τοπικά εμπορικά καταστήματα
- τουρισμός
- οπτικοακουστική ρέσα
- πολιτιστική κληρονομιά
- τοπική πολιτιστική ανάπτυξη
- διαχείριση αποβλήτων
- διαχείριση ιδάτων
- προστασία και συντήρηση φυσικών ζωνών
- έλεγχος της ρύπανσης, ρύθμιση τεχνολογιών ανταρρύπανσης

Είναι προφανές ότι για την εφαρμογή των 17 αυτών πρωτοβουλιών αποφεύγονται διοικητική αποκέντρωση, ως προς τη διοχείριση των ενισχύσεων την επαγγελματική καπάρτηση και τη διοχείριση της τοπικής οικοράς εργασίας. Συγκαριφίέντες είναι ουσιαστικά η εταιρική σχέση με ταξίδι αφενός των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών, και των υπευθύνων πραδούλησής τους και αφετέρου των αρμόδιων των εθνικών διοικήσεων. Με τούτο σκετατικό η διημιουργία τοπικών δικτύων αμφιδρομης επικαινιανίσκει με ταξίδι τοπικών κοινωνήτων, διοικήσεων και τοπικών τιμαροφόρων συγκοπιτελέγεται με ταξίδι των τιλέσον πρωθυμένων κοινωνικικών της κοινωνίας των πληραρροριών. Η Νομορχιακή Αυτοδιοίκηση θα μπορούσε να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στο σημείο αυτό, ως κριτικός και συνεισιτής επειγχάνοντας την πρωτείγιση όλων των εταιρίων που πυρμει έχουν στο υψηλό.

Είναι φανερό ότι η ονάδωση που έκονα σχετικά με τις τοπικές πρωτοβουλίες οπασχόλησης έχει άμεση ωχέση με την πρόταση του ΕΚΑ για τη βελτίωση των συλλογικών μέσων κατανάλωσης και την τοπική ανάπτυξη του κρίτικου προβοτίας.

Η πρόταση για την ανάπτυξη ενός δικτύου τοπικών ανταποκριτών του ΕΚΑ στους ΟΤΔ, τους Οργανισμούς και τα Υπουργεία, ωστε βαθμό που εντάσσεται στη λογική που αναπτύχθηκε, μας βρίσκει σύμφωνους και είμαστε διατεθειμένοι να συμμετέχουμε ωστούντος στην οργανωτικό πλαίσιο αναφοράς τους, με τη χαρακή ενός εισιτηριού ή κοινοπρακτικού σχήματος Ν.Α.-ΕΚΑ.

Η πιρόταση για χαρική επέκτωση της συνδικαλιστικής δραστηριότητας στον τόπο κινητικίας των εργαζομένων δημιουργεί τις προϋποθέσεις στενής συνεργασίας ΕΚΑ-Ν.Α. Οι σιδηροί που θέτει το ΕΚΑ για την

απασχόληση και την ανεργία είναι και δικοί μας στόχοι. Για την εφαρμογή τους είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν οι μηχανισμοί της Νομαρχίας (Ν. Επιτροπή για την οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση, Υπηρεσίες οικονομικής ανάπτυξης της Νομαρχίας/Διεύθυνση απασχόλησης, Τμήμα τεκμηρίωσης, NEEKA, OKE). Ειδικά όσον αφορά στην παρακολούθηση της ανεργίας θα πρέπει να υπάρχει δικτύωση με τις δομές που στήνονται από κεντρικούς φορείς (ΟΑΕΔ).

Σχετικά με την εποιγγελματική κατάρτιση η Νομαρχία Αθηνών σκοπεύει να λειτουργήσει εξυγιοντικά στο κύκλωμα παροχής σχετικών υπηρεσιών μέσω πιλοτικών παρεμβάσεων που αξιοποιούν Κοινωνικές πρωτοβουλίες και ειδικά προγράμματα. Η διάχυση των αποτελεσμάτων τους, ελπίζουμε να έχει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Στα πλαίσια αυτά σκοπεύουμε να αξιοποιήσουμε τη ΝΕΛΕ, τη NEEKA και μελετάμε τη σκοπιμότητα δημιουργίας Νομαρχιακού KEK, και ενός δικτύου συνεργασιών με τα πιστοποιημένα KEK της περιοχής μας. Οι παρεμβάσεις μας στον τομέα της κατάρτισης θα επικεντρωθεί στο ανθρώπινο δυναμικό που χάνει την εργασία του λόγω της αποβιομηχάνισης καθώς και στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (γυναίκες, άνεργοι μεγάλης ηλικίας, άνεργοι με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο). Φιλοδοξία μας είναι οι παρεμβάσεις αυτές να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα, συνοδευόμενες από ενέργειες επαναπροσανατολισμού, και τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας. Για τον λόγο αυτό θα επιδιωχθεί η ενεργοποίηση των εργαδοτικών φορέων μέσω της OKE.

Ελπίζουμε πιαρόλες τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε ως νέος θεσμός να συμβάλλουμε με τον τρόπο αυτό και τα μέσα που διαθέτουμε στη βιώσιμη ανάπτυξη του Λεκανοπεδίου.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

Αναπλ. Νομάρχης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής

Είμαι υποχρεωμένος να ευχαριστήσω για την πρόσκλησή σας που αντιλαμβάνομαι ότι αυτό σηματοδοτεί μία νέα διάσταση συνεργασίας σε δύο λαϊκούς θεσμούς που είναι το Εργατικό Κίνημα και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Με τις μικρές εμπειρίες που αντλήσαμε στο λίγο χρόνο θητεία μας στον καινούργιο αποκεντρωτικό θεσμό που είναι μία λαϊκή κατάκτηση, όπως και το Εργατικό Κίνημα και ο Συνδικαλισμός, θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε το πρόβλημα ανάπτυξης του Λεκανοπεδίου, το

οποίο δε συναρτάται γιόνο με την Ηεριφέρεια της Αιγαίκης, είναι ένα ζήτημα που πρέπει να συνδυαστεί σε εύνοιο χώρο.

Ετσι λοιπόν πρέπει να προσδιορίσουμε με μεγάλη λεπτομέρεια τα ερωτηματικά πάντα τίθενται, για να δώσουμε σπουντήψεις που υλοποιούνται με την επίλυση των προβλημάτων.

Θα ήταν αφεντικοί και άλλεις ρεαλισμού να σκεφτούμε ότι οι λύσεις μπορούν να δοθούν σε μικρό βίσθιο χρόνο. Είναι επιφέρεια σκέψεια να καχυριστούμε ότι η περιγραφή και επιπήμωση του προβλήματος μπαρεί να είναι ακριβής. Είναι άμεσης επιτυχείας ονάγκη να προμεγγιστούν λύσεις και άξονες που θα αντέχουν όλη μακροχρόνια υχεδιασμό και προσποτική, για να φτάσουμε στο ουσιό δρόμο, αποφεύγοντας λάθη του παρελθόντος και αποκλίσεις από την ορθή ανάπτυξη. Ερχόμαστε λοιπόν να δούμε πώς δημιουργήθηκε η σημερινή στραβλή ανάπτυξη του λεκανοπεδίου, που κατά την άποψή μου είναι:

- Η συγκέντρωση του μητού πληθυσμού της Ελλάδας στην ΑΟΖ
- Η υπερφορτισμένη δύμηση του κέντρου των Αθηνών (Πατήσια - Κυψέλη - Καλλιθέα)
- Οι επιλογές των δραστηριοτήτων της Βιομηχανικής Ανάπτυξης
- Η μη σταθερότητα της Βιομηχανικής Παραγωγής
- Η άλλειψη έργων Βιομηχανικής υποδομής
- Η μη ύπαρξη χρήσιμων γης και
- Η άλλειψη μακροχρόνιου υχεδιασμού.

Μπορούμε να πούμε αβίσσος: αντί σε κατευθύνσεις ή των γιράχειρες, προσωρινές και ευκαιριακές και ως λύσεις συνεπαρκές στοτες. Ενας άλλος σοβαρότατος τερμήγων ήταν η ανυπορέατη Σχολής εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού στην εργατική σε επίπεδο στοιχειώδες, μέσω και ανάτερο, δηλ. η άλλη περιφερειακή Τεχνολογικών Ιδρυμάτων και Ινστιτούτων.

Εδώ πρέπει να προστεθεί ότι η βελτίωση των μελόδονων παραγωγής της Βιομηχανίας είχε αφεθεί στην πρωτοβουλία της κίνησης επιχειρησης και των κάτιες επιχειρηματίων, χωρίς εύνοιο υχεδιασμού.

Οι αιγαίκονωνικές πινθήκες επίσης δημιουργούσαν και δημιουργούν μεγάλη απόλευτη χρόνου και κόπωση των εργοζωμένων κατά τη διάρκεια της μετάβοσης και της επιστροφής από την εργασία τους.

Όλες οι παραπάνω παραμέτροι που ανέφερα και άλλες γνωστές και πολλές δημιουργήσαν τη συνιωταρένη της αποθεωτικήνισης των λεκανοπεδίου της Αιγαίκης με αποτέλεσμα την άλλειψη παραγωγικότητής, εθνικής ανταγωνιστικότητας με σινέτεια επιπλέον.

λεια θέσεων εργασιών και εθνικού εισιτηρίου τον. Είναι επιτάκτική συνάγκη να σχεδιάσουμε και να χτίσουμε καινούργιο δεδομένο, να κάνουμε σε αυτό τον τομέα την «περιφερειακή» μας.

Η συνάγκη ανακατανομής του πληθυσμού, σύμφωνα με τις πρωτοπτέρες ανάπτυξης, λοιπόν είναι δικαίωσης κυριαρχου Εθνικού Λητήματος. Για να φτιάνουμε εκεί χρειαζόμαστε αλλοιαγές θεσμικές, εκουνγχρονισμό της Νομοθεσίας, εκσυγχρονισμό και επιλογή δραστηριοτήτων, οργανωμένα ΒΙΟΠΛΑ, προσαρμοσμένες, απόλυτα σε ώρες μεθύδους και συνθήκες που είναι συγκοινωνιακή επάρκεια και οικολογική ισορροπία.

Ας έρθουμε στην περιφέρεια της Ανατολικής Αττικής που αυτή τη στιγμή εκφράζει και εκπροσωπιά. Από πλευράς Εθνικού υχεδιασμού, δρομολογούνται ως χρήσιμης γης, που είναι τελείως αντίθετη με την αντίληψη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τα μεγάλα οδικά δίκτυα, αρτηρίες μεγάλης ταχύτητας, τρένα σταθερής τροχιάς, λιμάνιο, αεροδρόμιο δημιουργούνται και διαμορφώνονται με νέα κατάσταση στην Περιφέρεια μας (Σταυροί - Ελευσίνας, Ηεροφρεσειακή Υμηττού, Λιμένι Ραιγήνας - Λαυρίου Αεροδρόμιο Σπάτων) που οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι πρόσαρτα και ευκαιριακά λόγω της κατασκευής τους θα δώσουν μια πρωτοπτική δημιουργίας θέσεων Εργασίας, οι οποίες δε θα έχουν μεγάλο χρονικό υρίζοντα με αποτέλεσμα να εργαζόμενοι σε αυτούς τους τομείς, ως λίγο χρόνιο να προκειμένοι από την αρχή από συρές του ΟΛΕΔ.

Πιστεύουμε ότι, για να λύσουμε τα προβλήματα της περιοχής μας, τόπο των γηγενών κατοίκων - εργαζομένων στην περιοχή μας, και των ανέργων, δύο και στο να γίνουμε υπεύθυνες θέσπειαν οργασίσας των μεταυτεγαλόμενων με ακριβείας άνυδρο στην περιοχή της Αττικής (οι δύο τελευταίες απογραφές κατέβηξαν ότι η θύληση στην περιοχή μας είναι της τάξεως του 35% ανά δεκαετία), αρέπει: Να δημιουργήσουμε μηχανισμό καταγραφής των αναγκών δημιουργώντος σχεδιασμού για νέες θέσεις εργασίας σε συνάρτηση με τους δρόμους κατεύθυνσης, κατάρτιοι, νέοι μέθοδοι παραγωγής, ανταγωνιστικότητα, νέα τεχνολογία.

Γ' αυτό το λόγο ενισχύουμε τη Διεύθυνση Πράληψης Εποχικέλματικού Κινδύνου της Νομαρχίας. Δρυμούργησαμε, η μοναδική Νομορχία στην Περιφέρεια, Κέντρο Εποχικελματικής Καπάρτισης (ΚΕΚ). Συγκροτήσαμε κοινοίργα Ν.Ε.Ε.Κ.Λ. Ανούσσομε εκτινάγμη συνοπτικής μελέτης της Περιφέρειας μας. Δηλώσαμε συμμετοχή στο Πρόγραμμα ADAPT της ΕΕ με διακρατικούς εταίρους και με 4 κέντρα στήριξης νέων επιχειρήσεων μέχρι 10 ατόμων Δημιουργούμε με διακρατικούς εταίρους από την ΕΟΚ ψυχ βάση πληροφοριών και δεδομένων. Υποβάλαμε

δύο προγράμματα δημιουργίας δύο βιοτεχνιών σε δύο Δήμους της περιοχής μας, σύνολο 120 θέσεις εργασίας. Ακόμη, παρακολουθούμε και συμμετέχουμε σε όλα τα προγράμματα του Υπουργείου Εργασίας που έχουν στόχο την επιμόρφωση και την κατάρτιση των εργαζομένων στην περιοχή μας. Η Διεύθυνση Εργασίας με 4 αποκεντρωμένες Επιθεωρήσεις στηρίζει και συμπαραστέκεται σε όλα τα εργασιακά προβλήματα.

Η ολιγόμηνη θητεία μας, δε μας επέτρεψε να σχεδιάσουμε περισσότερα πράγματα, δεδομένου ότι γνωρίζετε ότι ο μεγαλύτερος εθνικός θύλακας ανεργίας, το Λαύριο, βρίσκεται στα δικά μας Διοικητικά δρια.

Να είστε βέβαιος κ. Πρόεδρε, όπως και στην αρχή ανέφερα, ότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση σαν λαϊκός θεσμός θα προχωρήσει, στηρίζοντας και σχεδιάζοντας με το Εργατικό Κίνημα γιατί πιστεύει ότι το βιοτικό επίπεδο ενός λαού ή μιας περιφέρειας δεν κρίνεται από το κατά κεφαλήν εισόδημα, αλλά από τον τρόπο ζωής των ασθενέστερων οικονομικών τάξεων που είναι οι εργαζόμενοι.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΚΟΡΦΙΑΤΗΣ

Πρόεδρος Γ.Σ.Ε.Ε.Β.Ε.

Εξετάζοντας το μέλλον της οικονομικής ανάπτυξης της Αττικής οφείλουμε να δούμε το θέμα σε συνάρτηση με τις γενικότερες οικονομικές μεταβολές που συντελούνται και οι οποίες είναι καθοριστικές για τις προοπτικές αυτού του χώρου.

Σε διεθνές επίπεδο έχουμε μία έντονη διεθνοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας που σε συνδυασμό με τη φιλελευθεροποίηση του εμπορίου οδηγούν σε αποσταθεροποίηση τις υπάρχουσες οικονομικές δομές με αρνητικότατα πολλές φορές αποτελέσματα για χώρες αδύναμες και οικονομίες μικρές όπως η δική μας. Η βίαιη είσοδος των πολιευθνικών στην οικονομική ζωή εκτοπίζει κλάδους με παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες συρρικνώνουν τις τοπικές οικονομίες καταστρέφουν τις μικρές επενδύσεις και εξωθούν σε οικονομική και κοινωνική κρίση.

Η ταχύτατη υπαξίωση των επενδύσεων σε συνδυασμό με τις ανάγκες εφαρμογής νέων προτύπων και προδιαγραφών ποιότητας μεταβάλλει συνεχώς το ανταγωνιστικό περιβάλλον και αυξάνει τις απώλειες του κοινωνικού κεφαλαίου από τις προκαλούμενες διαρθρωτικές μετα-

βιολές, Τεράστιες περιοχές αιγαβίσιοι γηχονωποιούτευνο με σήμες τις γνωστές συνέπειες...

Μέσα σε αυτό το μεταβαλλόμενο περιβάλλον η ανάπτυξη της Αττικής αυξάνεται με την ανάπτυξη της χώρας μας και τις διαδικασίες εξελίξεις. Η Αττική έχει και μία οικονομ.κή «προίκα» και διαπολέμεται νική πιο ρευσθείσα μέρος των μελλοντικών. Περιοχή υπερικορεσμένη παραγωγικής και οικονομικής, με έντονη ανεργία από την κατανομή δραστηριοτήτων και απεριβαλλοντική επιβάρυνση.

Ποιημέρινή δομή της οικονομικής διόρθωσης της Αττικής επιβάλλει τον σχεδιασμό και εφαρμογή ενός πραγματικούς οικονομικής ανάπτυξης βασιζές διαρθρωτικές και χωροταξικές με ταβολές που θα μεταβιβληθούν στη οιμμέρινή δομή σε μία σχεδιασμένη και σωστά κατανεγματική διαπατριστήτα.

Λαμβάνοντας υπόψη τους εξωτερικούς περάγωντες που καθορίζουν τους όρους οικονομικής δραστηριότητας είναι οημαντικό να οδηγήθουμε σε μια βασικά διαφορεπική φιλοσοφία σπρό την επικρατούσα σύνοδο αιρετρά την κοινωνική πορέμβαση στην οικονομία. Σήμερα για να αντιμετωπίσουμε επιτυχώς την πίεση των υπεραγωγισμού (ίνοι αναγκοί να υπάρχει σχεδιασμένη ανάπτυξη της οικονομίας και των επιχειρήσεων μέσων αιρετρά το σύνολο των υποδομών αλλά και των κοινών δράσεων ώστε με την ενσυνοποίηση να παρέχονται σημαντικό στεγκριτικό πλεονεκτήματα στις επιχειρήσεις, και επομένως της Αττικής.

Ο ρόλος των ΜΜΕ σε μία τέτοια πολιτική ανάπτυξης είναι καθαριστικός, γιατί πιέτες γρήγορα και ευλόγιστα καθιύπτουν νέες ευκοιρίες δραστηριότητας, είναι σε θέση να συγκεντρώθουν σε κοινούς χώρους ή να αναπτύξουν κοινές δράσεις και διαμερισμάτων την ιστομετρία, τιμές, φερειακή ανάπτυξη.

Ζητούμενα λοιπόν για τις ΜΜΕ σε ένοι μελλοντικό υχέδιο ανάπτυξης είναι:

1. Εθνικό οικονομικό υχέδιο προγραμματισμένης ανάπτυξης (οικονομικής τεχνολογικής περιφερειακής) των ΜΜΕ της χώρας. Μέσα σε αυτό θα εντοχθούν αιφνιδιώτες και οι ΜΜΕ της Αττικής.
2. Σχεδιασμένες υποδομές συγκέντρωση δραστηριοτήτων (ΒΙΟΗΑ) με σχεδιασμένη μεταφορά των επενδύσεων.
3. Υποδομές κοινών υπηρεσιών προς πιέτες όπως έργων πρωτάριας, νέες τεχνολογίες, χρηματοοικονομικές υπερεργολαβίες, κοινές προμηθειές - πολλήποτες κλεπτικές δίνουν τη δυνατότητα ευδικτησεις εξειδίκευσης και τα πλεονεκτήματα της οικονομίας κλήροκας.

Τέτοιες υποδομές από κοινού μπορούν να αναπτύξουν οι ΟΤΑ το Σ.Κ., τα επιρελιγήρια και οι κρατικοί οργανισμοί.

4. Άλλαγή της πολιτικής του κράτους έναντι των ΜΜΕ. Σε μία αναπτυξιακή πολιτική δεν ύχουν χώριο οι λογικές της φορολογικής αιφαντίμαξης, της χρηματοδοτικής αυφυιδότητας και της παροχής θεραπεικών και οικονομικών πλεονεκτημάτων στις μεγάλες επιχειρήσεις κατά του ανταγωνισμού τους με τις μικρές.
5. Από περιβαλλοντική άποψη οι ΜΜΕ είναι σε θέση να ελεγχθούν, τόσο ως προς την επιβάρυνση δύο και ως προς την εγκατάσταση, σχετικά εύκολα διαν εφιαρμοσθεύν τα σχέδια αυγκίντρωσης και πολλογικής δραστηριότητας (Συνεταιρισμοί, κοινοπράγματα, ΒΙΟΠΑ κλπ). Η συνέχιση της σημερινής κατάστασης οδηγεί σε αδιέξοδο.
6. Η ανάπτυξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των ΜΜΕ στην περιοχή της Αττικής που αναδύονται με τις τεχνολογικές εξελίξεις, με την ιωιότητα του ανθρώπινου δυναμικού την εξειδίκευση και την καινοτομία είναι κατ' αρχήν υποχρέωση της πολιτείας η οποία και μένο μπορεί να φέρει σε πέρας ένα τέτοιο έργο. Το όποιο κύριος λόγος τέτοιου σχεδίου θα είναι πιολύ μικρό με υχέση με τα υφέλη που θα προκύψουν. Είναι σε όλους τρανερό ότι ένα τέτοιο έργο καρίτε μερανωμένη ΜΜΕ δεν μπορεί να φέρει σε πέριξ για τους εσωτερικούς αλλά και ον το αποτολμούσε θα οκνήτανε από απαγορευμένο κύρος.

Σήμερα δι ΜΜΕ περνούν μια σύνταξη κρίση που οφείλεται δχι ρόνο στις γενικές εξελίξεις αλλά και στην αποκοινωνίη πολιτική σε βάρος τους. Δεν μπορεί να συνεχισθεί άλλο αυτή η πολ. τ.κή.

Η Γ.Σ.Ε.Ε.Ε. θεωρεί ότι ο ΜΜΕ θα συνεχίσουν να είναι ένας βασικός μοχλός της μελλοντικής οικονομικής ανάπτυξης της Αττικής. Η πλήρης μελέτη των ρόλου τους σε ουτή την ανάπτυξη και ο αρχειναμόρος οπό ταύτια των αναγκών τολμητικών είναι υποχρέωση, ώλων μιας και πρώτας πιού δύνα της πολιτείας και των κοινωνικών ιρούσων.

Εμπρόσωποι κομμάτων

Γ. ΡΩΜΑΝΙΑΣ

Έκπροσωπος της «Νέας Δημοκρατίας»

Θέλω κατ' αρχήν να ευχαριστήσω για την πρόσιληση που είχατε την καλοσύνη ν' απευθύνετε και στο κόμμα μας.

Αγαπητοί μου φίλοι, το κόμμα το δικό μας είναι ξεκαθαρισμένο σ' ότι αφορά στις θέσεις του γύρω από τα προβλήματα της οικονομικής ανάπτυξης. Δε θα προσθέσω τίποτα αν περιοριστώ να σας πω ότι δεν έχουμε αλλάξει πράγματι στρατηγική. Η στρατηγική μας υπήρξε και είναι ενιαία. Υπάρχει μια διαφορά δύναμης. Οτι κάποτε τη στρατηγική μας την αναπτύσσαμε μόνοι μας. Είναι μερικά χρόνια τώρα που έχουν στοιχηθεί πίσω μας και τα όλλα κόμματα. Αυτό δε σημαίνει όμως αγαπητοί μου φίλοι ότι δεν προσαρμοζόμαστε. Οτι δεν παρακολουθούμε τις εξελίξεις. Θα σας θυμίσω ότι μόλις πριν από ένα χρόνο έγινε το τελευταίο μας Συνέδριο στη Χαλκιδική. Αγαπητοί μου φίλοι, απ' αυτό το Συνέδριο η Ν.Δ. βρήκε ανανεωμένη σ' ότι αφορά στη στρατηγική της ανάπτυξης. Και επειδή προσωπικά είχα την ευχαρίστηση ή την ευτυχία να παρακολουθήσω ορισμένες διεθνείς διασκέψεις τελευταία, η τελευταία ήταν της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στη Γενεύη, έμεινα έκπληκτος όταν διαπίστωσα ότι κατατεθειμένες πλέον στο τελευταίο μας Καταστατικό του '94 αρχές, επαναλαμβάνοντο στην τελευταία αυτή Διεθνή Σύσκεψη.

Δε θα επιμείνω πάνω σ' αυτό πολύ. Νομίζω ότι θα είμαι ουσιαστικός αν σας πω ότι ένα μόνο πράγμα. Μέχρι τώρα στη χώρα μας η αντιμετώπιση προβλημάτων κοινωνικής δικαιοσύνης είχε μια στόχευση. Μια και μοναδική στόχευση. Αναφερόταν ακριβώς στην κοινωνική δικαιοσύνη. Σαν μια διαδικασία αποκατάστασης, επανόρθωσης αδικιών που δημιουργούνται από την οικονομική λειτουργία. Ομως εμείς προχωρήσα-

με ακόρι περιουσώτερο και θεωρούμε τηλέον ότι δεν μπορεί να υπάρξει αποτελεσματική λειτουργίας του οικονομικού συστήματος, αν δεν ενυωματωθεί στις παρομέτριες εκείνες υπό τις οποίες εξαρτύται η λειτουργία αυτή, και το αίτημα της κοινωνικής δικαιοιούνης. Δε θέλουμε οικονομική ανάπτυξη για την οικονομική ανάπτυξη. Θέλουμε οικονομική ανάπτυξη που να στηρίζεται πάνω στην κοινωνική δικαιοιούνη. Ναι έχει ως προσπαθούμενο την κοινωνική δικαιοιούνη. Δε θέλουμε την κοινωνική δικαιοιούνη ως ουραγό που να έρθει να επονεφθάνει, αλλά την διέλουμε σαν ένα σπάτι τους παράγοντες εκείνους που θα διαμορφώσει ένα αποτελεσματικό οικονομικό σύστημα.

Δεν μπορούμε να δεχθούμε ότι κεφτίσια περίπτωση ότι μπορεί να επικρέθει να λειτουργήσει με καθαρή ψυχρό, οικονομιστικά κριτήρια ένα συγκεκριμένο οικονομικό σύστημα και εκ των υπειρεών ψέψηνουμε να βρούμε τα μέτρα εκείνα, τις μεθόδους εκτίνες που θα επισυνηφέρουν σε κάποιο βαθμό την κοινωνική δικαιοιούνη πτηνή κοινωνία. Ζητούμε προκαταβολή κά. Αυτά είναι καταυτοτική μος διάσταξη τλίσον.

Θέλω να σας πω το εξής. Θα έχει ακόντιε τον Γριβενό του κόμματός μας σε όλες τις διυσκέψεις στις οποίες έχει παρεμφερεί και στο Συνέδριο της ΓΣΕΕ και θα έχετε διαπιστώσει ότι οσφραλώς ο προσανατολισμός ο βασικός της ημερανής Ν.Δ. έχει αλλάξει. Λε. διατάζουμε να το πω και δεν είναι επακό. Διάτι ακριβώς μέσα στ' αυτές τις συγκεκριμένες παραμέτρους. Ζητούμε την συνάντηση της ελληνικής κοινωνίας. Οχι ιστιλός της ελληνικής οικονομίας.

Επιτρέψτε μου ακόμη να τίμοσθείσω ένα μικρό στοιχείο τίνων σ' αυτό. Είναι τηλέον θεδομένο, είναι δεκτό ότι σ' όλο τον κόσμο τα δέρματα της κοινωνικής δικαιοιούνης απασχολούν οικονομολόγους, κυνηγούς, πολιτικά κόριμους, συνδικαλιστικούς φορείς, απασχολούν όλη την κοινωνία. Εκείνα που διοφέρει είναι οι παρατεραιότητες οι οποίες έχουν τεθεί.

Λε. θέλω να κάνω κριτική στα άλλα κόμματα αλλά θέλω να πας παρακαλώσω σαν συνδικαλιστές κά κίνημα να ρίζετε μια ματιά στα καταποτικά των όλων πολιτικών κομμάτων και να διοπιστώσετε αυτή τη συγκεκριμένη διαφράγμα που σας έπει πριν από λίγο.

Ας έρθουμε ώμως λίγο και στην Αττική. Το κόμμα μας έχει ένα συγκεκριμένο θλικοληρωμένο περιόργαμπρο δέσμημα μέτρων ή αν πω δεσμών μέτρων, για τις διάφορες περιοχές της χώρας. Επιτρέψτε μου ουντικά να σας πω ότι, τηριν γίνεται το περισσότερο Συνέδριο του κόμματός μας. Άριστης παρασυνεδριακή συνθήσανεψη στην Αθήνα - μελιό για τον Απρίλιο του '94 - στην οποίαν θα βιώσουν μέρος όντας πρόσωποι

από την Αττική, τη Βιοβού, την Ξύβαιο, Λαδικάνησο, Κυκλώνες, Αέριο, Σάριο και Χίο. Μέσα σ' αυτό το ψηφιακό της προσωπενδριοκής, υπάρχει έναν κείμενο που διασαρτείται σε διοικόσιο, πους βλέπουμε συνοπτικά πλέον την αναπτυξιακή θυλεαγο πορεία και διαδικασία που πρέπει ν' ακολουθήσει στην Αττική. Άλλα λοιπόν ότι: Σητούμε την ενίσχυση των αναπτυξιακού ρόλου μάκτε να επιτευχθεί η εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Αττικής που είναι η υψηλή συγκέντρωση παραγωγικών μέσων και το εξειδικευμένο φυσικότυπο την ξυνεμικό.

Έχουμε ως προγραμματική θέση επίσης την ισόρροπη ανάπτυξη της Περιφέρειας Αττικής με την παράλληλη αναπτυξιώση των προβλημάτων των υποβιομησμένων περιοχών και την αξιοποίηση των συγκριτικών τελεομετριμάτων κάθε διακητικής ή γεωγραφικής περιοχής. Αηδιά, παραλίες, λιμάνια, γαρίνες ιδία.

Επίσης την υποβάθμιωη της γεωδινητικής ζωής, με προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος συναδικά μεταξύ Περιφέρειο Αττικής. Ως επίσης και τη βελτίωση των μηχανισμών που παρέχονται στον πολύτη.

Τέλος, εις στήριξη, αξιοτελείση, εκπυγχρωνισμό των πορογενικών δρυστηριοτήτων με έμφαση στη βελτίωση της ανταργονιστικότητας, τη μεταφορά τεχνολογίας σε κλάδους με σημαντικά ιλεονέκτημα και παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος. Την ενίσχυση της πολιτικής για το ανθρώπινο δυναμικό, με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας, εκπαίδευση, κατάρτιση.

Λατή είναι η γενική εικόνα η οποία θέβαλα είναι μια προγραμματική θέση που πρέπει ασφιλάσις να πλαισιωθεί από πολιτική πλέον εξειδίκευση κατά τομέα, όπως υπάρχει, διάβαση πριν από λίγο.

Υπάρχει και θετικό θέσω στη διάθεση των οργανωτών της Ημερίδας, συγκεκριμένη καταχραρή των δειμάν-μέτρων που νομίζουμε ότι πρέπει να ληφθούν για την προώθηση αυτής της προγραμματικής μας θέσης. Είναι οι λεγόμενοι άξονες αναπτυξιακής πολιτικής και χωρίζονται στον άξονα για την τεχνική και την κοινωνική υποδομή, στον άξονα για το περιβάλλον. Για τον κόσθιο άξονα υπάρχει μιας καταγραφή συγκεκριμένων μέτρων. Άε θα σας τις διαβάσω αλλά θα τις θέσω στη διάθεση του Πρωτοβάθμιου για τα πρακτικά του Συνεδρίου. Υπάρχει ειδική δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Υπάρχει ο άξονας των οικονομικών δραστηριοτήτων. Ισως εδώ θα πρέπει να σας πει ένοπτρα πράγματα. Ειδούσιμε μια ρεαλιστική θεώρηση της κατάστασης. Μια παράστια θεώρηση θα μας οδηγήσει στη διωτίστωση ότι η περιοχή Αττικής παρέπει να εξακολουθήσει - παρά τα περί

αποκεντρώσεως κλπ, κόνουμε μια προβληματική - ναι παίζει πρωταρχικό ρόλο σταν τριτογενή τομέα παρυχής υπηρεσιών και μετέπειτα απη βιομηχανία βιοτεχνίας και ήλιους κλάδους, την οικονομικής ζωής.

Ο πρωταρχικός άξονας ανάπτυξης θα πρέπει να εστιασθεί στην ανάπτυξη των Υπηρεσιών και υποδομής, με προάλληλη βιλεύσκη του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής. Ένωθα πρέπει να δισταγμηθεί η βιομηχανική δομή τουλάχιστον στα μέσα επίπεδα. Βεβαίως σε συνδυασμό με εξυγίανση του κλάδου.

Ορισμένες περιοχές, Δυτική Αττική, Θριάσιο, Ελασσόνας, Λαυρίο, πρέπει να τίχουν ειδικών αναπτυξιακών σχεδίων όπως και ορισμένοι τομείς: Πατέρεια, υγεία, κοινωνική περίπολος.

Παράλληλα η Λιανοίση πρέπει να εκυρυγχρωνιστεί ώστε να μπορεί να βοηθήσει εποικοδιμητικά στην ανάπτυξη.

Ηρέπει να διαθέτει διεργαση μετην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και στη συστή χωροθέτηση των οικονομικών δρυστηριοτήτων.

Ιδιαίτερα επιτακτική είναι η ανάγκη ν' αντιρετωπισθούν οι νομικές απογορεύσεις που παρεμποδίζουν τον εκουμενισμό της βιομηχανίας στην περιοχή της Αττικής, με αποτέλεσμα αφενός να υποβαθμίζεται η ανταγωνιστικότητά της, και αρρενός να επιβαρύνεται σημαντικό το αμφιβόλιον. Ειδική προτεραιότητα θα έχει για τη δημιουργία ΒΙΠΕ ΑΤΤΙΚΗΣ, με σκοπό την ιρηνευτική μετεγκατάσταση μεταποιητικών μονάδων. Π.χ. επεξεργασία δέρματος, χυτήρια, τρύο είναι σήμερο εγκλωβισμένες χιωτικές δινοτότητες εκουμενικού φερού. Ειδική προτεραιότητα θα έχει για την εξετοποίηση την ανανέωση στην περιοχή του Λαυρίου, η οποία αντιμετωπίζει οιδύ τερδόβλημα ανεμγύριας. Ηδη έχει πρωθητεί ένα σχετικό σε πρώτη φάση πρόγραμμα. Προτείνεται επίσης η δημιουργία εταιρειών βάσεων κάπιτολ και εταιρικών αμοιβαίων εγγυήσεων με τη οικοδρομή του Κράτους και βέβαια της Ε.Ε. Παράλληλα με τα οινοτέρω μεγάλη προσοχή θα δοθεί στην παλαιστική κληρονομιά της Πριωτεύουσας. Η ωικορέη ορισμένων σημαντικότεταν αρχαιολογικών γιναγμάτων, ευρύτερη περιοχή Ακρόπολης, Αιραία, Ναός των Ποσειδώνα στο Σούνιο, τα οποία είναι γνωστά με ολόκληρη τον κόσμο, επιβεβλώνται η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής για την προστασία και την ανάδειξή της.

Είχα τύχει ότι ένα Σωνέδριο μόδις πριν από λίγους μήνες ως: Νάπολη, με χρηματοδότηση της Ε.Ε. για την ταυτόχρονη αξιοποίηση της πεδιατικής κληρονομιάς Ιταλίας και Ελλάδος. Άλλας κρύψιμο ότι άκουσα κατάτεληκε τον εκπρόσωπο των Ιταλικών Συνδικάτων να λέει ότι, η

πολιτιστική ιδηρονομία δεν έχει καμμία αξία αν δεν έχει τη δυνατότητα τουριστικής αξιοποίησης. Βεβαίως τόσο εγώ δσο και οι λοιποί Έλληνες που βρισκόμαστε εκεί, αισθανθήκαμε πάρα πολύ άσχημα και αναγκαστήκαμε να υποστηρίξουμε εντελώς διαφορετικές θέσεις. Και το κόμμα μας δεν μπορεί να δεχθεί μια τέτοια άποψη. Η πολιτιστική κληρονομία ανήκει στην ιστορία του Εθνους και σε καμμία περίπτωση δεν μπορούμε να τη μεταχειρίζομαστε σαν ένα εμπορευματικό αγαθό. Δυστυχώς το συνδικαλιστικό κίνημα, όχι στην Ελλάδα, γιατί μερικές φορές μας αρέσει να περιορίζομαστε στο να καταλογίζουμε τις αδυναμίες του συνδικαλιστικού κινήματος στη χώρα μας και δε βλέπουμε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις τα συνδικαλιστικά κινήματα με πολύ δυσχερέστερες συνθήκες και πολύ μεγαλύτερες ανωμαλίες και δυσλειτουργίες απ' ότι έχει το δικό μας.

Δε θέλω να επεκταθώ αγαπητοί φίλοι. Ισως έκανα και λίγη κατάχρηση του χρόνου. Θέλω μόνο και πάλι να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση που μας κάνατε. Να σας πω ότι, από τη δική μας πλευρά σ' οποιαδήποτε μελλοντική ενέργεια μπορείτε να υπολογίζετε στη στήριξη μας και βεβαίως για μια ακόμη φορά να ευχαριστήσω και να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες της Ημερίδας.

Κ.ΜΠΕΣΣΗΣ

Έκπρόσωπος της «Πολιτικής Ανοιξης»

Εκ μέρους της ΠΟΛΑΝ απευθύνω χαιρετισμό τόσο προς τους διακεκριμένους ομιλητές τους οποίους έχει η Ημερίδα δσο και προς τους διοργανωτές της σημερινής Ημερίδας, για μια βιώσιμη ανάπτυξη στο Λεκανοπέδιο της Αττικής.

Ζούμε το τέλος μας εποχής και όχι μόνο της μεταπολεμευσης. Ζούμε σε μια νέα εποχή, την εποχή που η ανάπτυξη μιας περιφέρειας έχει όμεση επίδραση στην ανάπτυξη μιας άλλης. Ακόμα ζούμε σε μια εποχή που το δινειρό της επιτυχίας έχει γίνει πολύ μακρινό για τους νέους και το μαράζι της αποτυχίας, βραχνάς για τους μεγαλύτερους. Μέσα σε μια κοινωνία που κινείται απελπιστικά αργά, όπως είναι η ελληνική, σ' ένα κόσμο όμως που μεταβάλλεται πολύ γρήγορα, με εκπληκτική ταχύτητα θα μπορούσα να πω. Εδώ που έχουν φτάσει τα πράγματα, επιδιορθώσεις και αναπαλαιώσεις δεν έχουν πια θέση.

Για μια βιώσιμη ανάπτυξη η Ελλάδα χρειάζεται επειγόντως ανασύνταξη, μεταρρύθμιση και δημιουργία. Εμείς στην Πολιτική Ανοιξη πιστεύουμε ότι πρώτα απ' όλα πρέπει να προχωρήσουμε το σχεδιασμό

μιας νέας Ευρρωπής και αποφασιστικής περιφερειακής ωργάνωσης της χώρας. Μια περιφερειακής οργάνωσης που θα στηρίζεται σ' ένα πολικεντρικό μοντέλο δομικής συγκρότησης και λειτουργίας του κράτους. Η αναοινταξη της Ελληνικής Πολιτείας δε θα μπορέσει να επιτευχθεί αν δε χτυπηθεί με τραγγραμματισμό και αποφασιστικότητα η ραχοκοκκαλιά των αθηνακεντρικών κράτους και ο επικίνδυνος υδροκεφαλισμός. Πρέπει να γίνει αυτοτίνηση σε όλους μας ότι ούτο μεγαλώνει η Αθήνα, τόσο φτωχοίνει η μιτάλωτη Ελλάς. Και δόπο φτωχοίνει η υπόλοιπη Ελλάδιο, τόσο θα πεινάει περισσότερο η Αθήνα.

Αλλά η Αθήνα δυστυχώς θα εξακολουθεί να μεγαλώνει μέσω σε συνθήκες πληθυσμοκής ασφυξίας και αποράνικης ποιοτητας ζωής. Όσο η επορχία θα αφυδατώνεται και θα μαραζώνει, χωρίς διοικητική αυτοτέλεια, χωρίς οικονομική πολιτιστική ανάπτυξη. Για ν' ανατρέψει η πηγερινή και επικίνδυνη για το ρελλόν και συνταση, χρημάζεται νέο διοικητικό κέντρο. Νέο αντίληφη για την αποκέντρωση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Ήρθε η ώρα η Ελλάδιο να χαρδύσει και ν' αποκτήσει επιτέλους μια νέα διοικητική πρωτεύουσα

Μια τέτοια φιλοισορέα αποκέντρωση, θα μας επιτρέψει να αξιοποιήσουμε και τις νέες αγορές του ανοίγονται μαρκατά μας. Οι μπορέμασμαρε τέτει να πυνθάνουμε για περάδειγμα την αιγαλογική προυτασία με τη βιοτεχνική ανάπτυξη, τον πολιτισμό με τον τουρισμό. Και ν' αξιωτούμεσμαρε τους οκόμα ανεκμετάλλευτους τομείς του χειμερινού, του σπρωτικού, του θρησκευτικού και του αθλητικού τουρισμού μας.

Στην ανάγκην της Ελλάδας πολλά κόρμιαται σε συγκειρίες γυμναστικές και με ευκαιρίες πρωτόγνωρες επιχειρήσεις να μεταβόλουν το πολιτικό και οικονομικό της ικανικό. Ορισμένες φορές πέτυχον. Άλλες όχι. Από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα τα όνειρα δεν έγιναν πράξη. Οι προσδοκίες δε δικαιούχηκαν. Η τόσο απορείτητη ολληνική εκκίνηση για το αύριο, δεν έγινε ποτέ. Η φήμεκρετάλλευση των ωμογενειακών αντιεγγονιστικών οικονομικών μειονοτήτων οδηγούσεν την Ελλάδασ ως μια πιρωτίγνωρη αναπτυξιακή ανασφάλεια. Ιδίως τόσο που η Ε.Ε. δυσκολεύεται να εγγυήσει τις πιπειούμενες ισχυρές ενέσεις της ενίσχυσης των μικροτέρων κρατιδών της, ενίσχυση αναγκαία για την Ελληνική μικρομεσιά, την αγροτική, την βιομηχανική εργάτη.

Λα δημος δεν υπάρχει ανάπτυξη δε κατορρύθμισει η διταλα προκαπάθηκα προσέγγισης και αλληλουαξιωμαρού πολιτη-πολιτικές, που πρέπει με αινέπεια να επιδιόξουμε, δεδομένου ότι δε έχει εν τοι μετεξέ καταρρείσαι η κανονική ευαισθησία, η περίθνοντα και η αλληλεγγάθη. Θα

οδηγρθούμε τότε σε μια κοινωνία νευρωστική, άπολη, χωρίς κοινωνική αυνοχή, όπου η χαλάρωση και των ηθών και της πορεγωγικότητας του πολίτη, θα εξασθενήσει δρομοτικά το κύρος του τάπου και την ποιότητα ζωής μας. Οταν χάνεται το μέσον, η ανόπτυξη, είναι επόμενα να χαθεί ο απόχος. Η δικαιοσύνη, η κοινωνική ειραιτησία και η ουδιρυπιά.

Χιώτησε άλλωστε ήδη την πάρτα μας το φαινόμενο του κινητικού αποκλεισμού. Μέλη που με σήμερα οπιζούνται για την περιθωριοποιημένη αποκλεισμένη, αφέντες, αικόνα και ολόκληρες περιοχές κοινωνικά αποκλεισμένες. Βλέπουμε ότι λείπει η δυνατότητα: με υ' οσκήσουν τα κοινωνικά τους δικαιώματα οι όνεργοι, οι αναλφάβητοι, οι ηλικιωμένοι, οι αστεγοί. Για να μη μιλήσουμε για τα αποφάνεκτα γκέτο της ανεργίας του Λαυρίου και τα νέα που δημιουργήθηκαν στο Πέραμι, μιας και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός δήλωσε στη Θεσσαλίη ότι, δεν εγχωριάστηκε την εργασία των εργοζομένων στα Ναυπηγεία Σκαρομιστρά.

Το παραδεσιακό κόμματο στην Ελλάδα έχουν απορρίψει την ανάπτυξη και έχουν επιλέξει τη λιγότητα γιατί 15 ωστεχή χρόνια. Οι λαϊκές τόξεις και ιδιώς οι συγράτες, οι εργάτες, οι αυγοταξιούχοι και οι μικρομεσαίοι υφίστανται στις δραματικές επιπτώσεις με ας συνεργιάσεις οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, με κόριτσα χορευτριαπικά την άδικη λιγότητα, τη αιδιολόγη δραχμή και την ελλειμματομανία. Χιλιάδες επιχειρήσεις κλείνουν και ολημερινά. Ούτεις εργατίς χάνονται και άλλες παιώνων μπαρόύμαν να δημιουργηθούν τις χαρίζουμε στους ξένους.

Στη συνειδηματική του λαού μας πλαισίατο το ομεδικτο ερώτημα. Υιούρχει όρογες ελπίδο για την έξοδο από την κρίση; Με την πολιτική που ειρωρήθηκε η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ που είναι ταυτόχρημη μ' εκείνη της Ν.Δ. και μιά ελιτιδία δεν υιούρχει για την έξοδο από την οικονομική κρίση, Απιστρί νο προεξορληθεί γιαλιστά ώτι γετό τη χαμένη δεκαετία του 1980, έρχεται με τοχύτα τους ρυθμισμένη χαμένη δεκαετία του 1990. Λιαστυχώς η πολιτική των δύο παλαιών και μέσων βίσταζεται σε εσχαλμένη διάργυρωμα των οικιών της κρίσης. Πιοτεύουσα ότι βασικό οίτο της κρίσης είναι τα μεγάλα ελλείμματα και δχι το έλλειμμα της ελληνικής ανταγωνιστικότητας. Κεντρικός δύναντας της ανοπτυξιακής πρότασης της Ανοιχέης αποτελεί επιφένωσης η ουσιαστική βελτίωση της συντομοποιητικής ταχύτητας της παραγωγής μας που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη σταδιακή αποκυρώσταση της υποανάπτυξης της δραχμής όταν επίπεδα της μακροχρόνιας μαρροπίνας, οι συνδυασμοί με αποτελεσματικές πολιτικές ενέργειας της πορεγωγής και της παραγωγικότητας.

Βρισκόμεστη μήμερα μπροστά με μια τραματικής έκπλασης ανακρ-

τασκευή της τεχνικοοικονομικής βάσης της παγκόσμιας οικονομίας. Γι' αυτό και σήμερα παρακολουθούμε το εξής αλλοπρόσαλλο φαινόμενο. Από τη μια μεριά να καταρρέουν επιχειρήσεις παραδοσιακών τομέων, ρίχνοντας στην αινεργία χιλιάδες ανθρώπους και ιδιαίτερα νέους και επιστήμονες. Από την άλλη καινούργιες αναπτυσσόμενες εταιρείες να προσφέρουν απασχόληση σε χιλιάδες άλλους νέους τομείς. Αναφερόμαστε στα ηλεκτρονικά, στη βιοτεχνολογία, στην ανακύκλωση προϊόντων, στην οικολογική προστασία, τα λέιζερ και την πληροφορική.

Επειδή δύναμης η τεχνογνωσία στους συγκεκριμένους τομείς αλλάζει με ιλιγγιώδεις ταχύτητες, γι' αυτό χρειάζεται συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού. Ετσι ο μόνος τρόπος για ν' αποφύγουμε την απειλή της μόνιμης αινεργίας είναι η έξυπνη ανάπτυξη, δηλαδή η ταχεία οικονομική, τεχνολογική και εκπαιδευτική ανάπτυξη.

Για να καταλήξω, εμείς στην ΠΟΛΑΝ πιστεύουμε ότι για να σωθεί η Αθήνα χρειάζεται πρώτον νέος σχεδιασμός, νέο διοικητικό κέντρο, νέα πρωτεύουσσα, έτσι ώστε να σταματήσει η αιστυφιλία που ακόμα και σήμερα συνεχίζεται και να σταματήσει ταυτόχρονα και η ερήμωση της υπαίθρου, χρειάζεται συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού στις νέες τεχνολογίες και πιστεύουμε κύρια ότι θα πρέπει μιας και χάσαμε το τρένο της βιομηχανικής ανάπτυξης, να μη χάσουμε με τίποτα το τρένο της τεχνολογικής ανάπτυξης. Αν δεν έχουμε τα κεφάλαια να επενδύσουμε στη βιομηχανία, μπορούμε να επενδύσουμε στη γνώση και το σημαντικό είναι η γνώση για την ανάπτυξη.

Π. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Εκπρόσωπος του «Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος»

Αν θα θέλαμε να μιλήσουμε για μια «βιώσιμη ανάπτυξη στο Λεκανοπέδιο της Αττικής», αυτό δε θα μπορούσε να γίνει παρά μόνο εάν συνδέαμε τις παραμέτρους του ζωτικού αυτού ζητήματος για την εργατική τάξη και το λαό, με τη γενικότερη πορεία της χώρας.

Μια πορεία που διπλανά γνωρίζουν, αν και πολλοί επιμελώς το αποσιωπούν ή και το αποδέχονται, συνδέεται, καθορίζεται από τις αντεργατικές, αντιδραστικές επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διπλανά αυτές διαγράφονται στο «Πρόγραμμα σύγκλισης» - απόκλισης εμείς το ονομάζουμε και στα άλλα ντοκουμέντα - αποφάσεις, διπλανά είναι η αναθεωρημένη ΚΑΠ, η «Λευκή Βίβλος», η συμφωνία Σέγκεν και άλλα.

Οι πολιτικές των μέχρι τώρα κυβερνήσεων, με την πλήρη συμφωνία

και των διλλογών κομμάτων του ψήφισαν τη «Συνθήκα του Μάαστριχτ» είναι πλήρεις υποτελημένες, στις αντιλαϊκές πολιτικές της Ευρωπολικής Ένωσης και του πολυεθνικού κυφαλατίου. Οι εργαζόμενοι της πατρίδας μας, και βεβαίως του Λεκονοπεδίου της Αττικής ζουν καθημερινά εδώ και χρόνια τα καταστροφικά για τα λαϊκά συμφέροντα αισιοδέλευμα τα οποία των πολιτικών επιλογών.

Με αυτή την έννοια αποιαδήποτε φιλολογία περί «εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης της χώρας και του Λεκονοπεδίου είναι κενολογία, μια έντεχνη ψηλαρίο, εάν δεν αναδεικνύουμε τις πολιτικές, σικονομικές και ταξικές πλευρές του περιβλήματος, εάν δεν αποκαλύπτουμε τον πυρήνα του ζητήματος, διηλατήση η ανίτιτια για ποιόν; Για το μονοπωλιακό κεφάλαιο ή για την εργατική τάξη και το λόδι;

Ετοι θεωρούμε ότι τίθεται το ζήτημα ωστό. Άλλωστε τα σπουδελέσματα των περιχειάνων πολιτικών επιλογών είναι η χαροποιαστή απόδειξη για τον ενταλματικό χωροκτέρο τους κινή σφραγίδων το εξίσου αντιλογικό περιεχόμενο της, όποιας «ανάπτυξης» υπέρ των μονοπωλίων. Το στοιτιστικό απειγήσια επισιτικό τύπο του ΕΚΔ δύσι και άλλων μιλούν από μόνα τους.

Αλήθευτα για τους ποιδιά ανάπτυξη μιλάνε για κινέρωμα; Για εκείνη που από 5 τελευτείντες χρόνια υψηλέρεσ το θεμελιώδες δικαίωμα της εργασίας ωπό 50.000 εργαζόμενους στην Αττική, και αύξησε την ανεργία στο 17.9%, δηλαδή 2% πόνω από το μέσο Πανελλαδικό επίπεδο, υψηλώνο με το επίσημα πάντα στοιχεία.

Για εκείνη που τα 5 τελευτείντες χρόνια, σε 18 περιοχές της χώρας έκλεισε 216 βιαμηχανίες και οδήγησε όλους 50.000 εργαζόμενους στο δρόμο και την ανέχεια;

Λατή η κατ' ευφημισμένη «αναπτυξιακή πολιτική» ευρωπαλόγων και υποτελής στο ντάτπι και ζένο κεφάλαιου, είναι βιατιά αντιλαϊκή, είναι αντιδραστική.

Λατή η πολιτική και οι διάφορες παραπλαγές της καταδικάζει το 18% του λαού να ζει κάτια υπό το όριο φτώχειας (υποχεία της Ε. Ενωσης) την ίδια στιγμή γεμίζει τα θησαυροφυλάκια των βιομηχάνων, των μεγαλεμπόρων και των εφοπλιστών με πακτωλό διπεκατομμυρίων δραχμών και τους αναγορεύει και ως ευεργέτες του έθνους.

Οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, μόνιμα θύμιτροι των πολιτικών ακληρίης μονόπλευρης λιτότητας, έχασαν μέσσο σε 5 χρόνια 3 εκατομμύρια δραχμές από το εισάδημό τους και φυσικά αυτό τα χρίματα τηγάνισαν στα θησαυροφυλάκια των προηγούμενων.

Αίγανες όμως τα χρήματα αυτά πηγαίνουν για επενδύσεις, στη βιομηχανία, στην παιδεία, στην υγεία, μπος συγκοινωνίες, και άλλου σπου θεωρείτο απικριτική για μια φιλολαϊκή προσδετική ανάπτυξη του τόπου;

Δυστυχώς για το λαό, η πραγματικότητα είναι ζητερή. Η πολιτική της εκποίησης και συρρίκνωσης της παραγωγικής βάσης της χώρας, του κλεισμού τους ως διεθνείς τράπεζες και οργανισμούς, όχι μόνο φρενάρει την ανάπτυξη, που εμείς τη θέλουμε ως προσδετική αντί: ινστιτούλαϊκή, φιλολαϊκή βάση, αλλά έχει υστον αποτέλεσμα την αύξηση της ανεργίας, την πτώση του βιοτικού επιπέδου των λαϊκών στρατηγών και την αφαίρεση εργατικών και κοινωνικών κερικτήσεων χράνων.

Η προσπτική θεώνει ακόμα χιρότερη, δύο υπηρεσίες εκάστοτε κυβέρνησης και αντιπολίτευσης δρουν καύματα που θεωρούν ως ανάπτυξη, την ασυδοσία του κεφαλοίου, την υπερεκμετάλλευση των εργαζομένων και την αφαίρεση εργατικών και κοινωνικών κερικτήσεων χράνων.

Ούσος τελευταίος ανδιμισης ο λαός με την φήμη του δίνει τυπική νομιμότητα στην αντιλοϊκή και αντεργατική πολιτική. Η Αττική είναι η «καθρέφτης» της επιταχυνόμενης κοταστροφής του παραγωγικού ιστού και της ποντηρητικής αναδιάρθρωσης της οικονομικής δυμής που συντελείται σε όλη τη χώρα. Ορισμένες από τα στοιχεία της μελέτης του ΕΚΑ ωσν ακτινογραφίες δείχνουν το μέγεθος των προβλήματων και την κρισιμότητα της κατάστασης. Η περιφέρεια Αττικής συγκεντρώνει το 38,7% των πληθυσμού της χώρας ηλικίας μέντο των 14 ετών, το 37,2% των εργατικού διυλεμικού και - εδώ βρίσκεται ένα σημαντικό στοιχείο - το 46% υψηδών του συνόλου των ανέργων. Η υπρίκενωση της βιομηχανίας, που πλήρεις έχει τη χώρα, εκδηλώνεται πιο έντονα στην περιοχή της Πρωτεύουσας, μιας και το 44% των βιομηχανικών μονάδων με το μέντο από 20 εργαζόμενους συγκεντρώνεται εδώ. Χαρακτηριστικά, την περίοδο 88-91 έχουμε σ' όλη τη χώρα μείονση των βιομηχανικών μονάδων κατά 4,9%, εκ των οποίων το 70% από τις μονάδες που έκλεισαν βρίσκεται στην περιφέρεια της Αττικής. Βεβαίως επιτής είναι μια μικρή απεικόνιση των τιμηριατικών διειστάσεων του τριβλήγετος, η οποία μιγενελίνεται τριγυκή στην προσθέσιμη μια σειρά μεγάλες επιχειρήσεις που έκλεισαν τα τελευταία δύο χρόνια όπως η «ΓΑΛΒΡΙΗΛ» με 350 άτομα προσωπικό, το έργοστάσιο της «Περαϊκής Πατραικής» με 150 Μεγάλο Ρεύκο με 200 άτομα, η «SICS - TICER» με 180 άτομα, η «ΤΕΑΥ-ΕΒΠΑ» με 150 εργαζόμενους, η «ΧΕΝΟΛΙΤ» με 130 εργαζόμενους, η «ΑΛΛΑΠΑ» με 100 άτομα, ο Φωμαστέρης με 50 άτομα και πολλές άλλες μεγάλες επιχειρήσεις και βιοτεχνίες.

Η γάργυραινο της ανιεργαστικής-πανταλαικής πολιτικής πλήγτει παράδοσιστοκούς κλάσσους, όπως είναι η Κλωστοϋφαντουργία και ο Ιματισμός, που σδημούντο μιαθρυματικό πηγή τιλμήρη, διάλυση ή οι νουπηγοεπισκευές, με τις γνωστές τραγικές εξελίξεις στην δύο μεγάλες ναυπηγείες της χώρας, του Σκαραμογκά και της Ελευσίνας, άλλα και το υπενχή μαρικινό της Ζόνης Περάματος.

Η ιδιωτικοποίηση και το κλείσιμο επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας, έχει διασμενείς επιπτώσεις σε μια σειρά μικρές επιχειρήσεις που λειτουργούν συμπληρωματικά. Αυτά άλλωστε έδειξε και το κλείσιμο των στρατηγικής σημασίας μονάδων της «Πειραιϊκής Πατραϊκής». Οι δρομικές αυτές εξελίξεις και οι ακόμα πιο διασμενείς προοπτικές για την επόμενη τόπο στην περιφέρεια Αττικής, δύσα και σε όλη τη χώρα, δε φαίνεται να πτωσύνη την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, που πρωτέψει να προχωρήσει σε κλαδικές πολιτικές εκουσιοδοσίου και ανάπτυξης, με μοχλό ανάπτυξης το δημόσιο τομέα όχι βέβαια αυτόν που υφίσταται σήμερα - και ακολουθεί το μονόδρομο των «πάσσει θυσία» ιδιωτικοποιήσεων και προσποθεί να πείσει τους εργαζόμενους ότι το πρότυπο της «ανάπτυξης» είναι ο τουρισμός. Εντα πρότυπο, που είμαστε βέβαιοι, διτί δε βρίσκει σύμφωνα τους νέους ανέργους της περιφέρειας Αττικής, που αύμαρωνα με τα στοιχεία οι νέοι αυτοί κάτω των 14 ετών κατέχουν την τριτηλη θέση στη μαύρη λίστα της ανεργίας, με ποσοστό 35,3% το 1994.

Άραγε, αυτοί οι νέοι τι περιθώριο έχουν για να δημιουργήσουν οικογένεια, να φτιάξουν τη ζωή τους; Ορισμένοι μάλιστα για «Μεταβιομηχανική εποχή», για τεχνολογική έκρηκη που δημιουργεί ανεργία, για ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, μείωση του κόστους παραγωγής με συγχρόνη μισθών και ημερομηνίες, κατάργηση των εργοσιακών διακοινοτών, και συντροπή των εργατικών σχέσεων.

«Δεν ωρίζουν κεκτημένα» διατυπώνονται σε όλους τους τόνους, Τι είναι ανάπτυξη είναι αυτή, που καταστρέπει τις κατακτήσεις 10ετίων και εξαπλεί την απουσία των πολιτισμικών; Με τέτοιους ειδους «ανάπτυξη» λωπόν, σαμψωνύν ο ΣΕΒ, οι εφοπλιστές, το ντόπιο και ξένο κεφάλαιο. Τέτοια «ανάπτυξη» σε βάρος των εργαζομένων και του λαού και με το δ.κό των χρήματο, επιδιώκει το συγκράτημα Λαοπρινή, που λαϊκυραγωγεί με τις πλάτες της κυβέρνησης, το Πάρκο Ελευθερίας, «Ανάπτυξη» βοηθάνται οι καθηκοντήσεις στην κινητική του ΜΕΤΡΟ, οι επιδιώξεις των κατασκευστών του νο ταξιδώσουν ικάμα περισσότερα χρήματα από το δημόσιο κορβιανά, «Ανάπτυξη» και οι υψηλούς διυλώματις κατοχής των Γερμανικού κεφαλαίου, στην

περιοχή των Σπάτων, που του παρισχιώρηθηκε μέσω ληστρικής σύμβασης, η κατασκευή του Λερούδρομού, που εκτός των άλλων θα υγράνει την καταστροφή μισς αλδιδηρης περιοχής.

Εμείς δμως θεωρούμε - κι αυτό αποδεικνύεται μέσω στους αγώνες των εργαζομένων - ότι αυτή η πολιτική ούτε αναπτυξιακή είναι, ούτε μονοδρομος. Υπόρχει η άλλη πολιτική προοδευτικής ανάπτυξης σε αντιφυνωπωλιακή κατεύθυνση. Πολιτική ανάπτυξης του στο επίκεντρο της θα έχει τα υμφέροντα της εργατικής τάξης, των επαγγελματιών τεχνών, των αγροτών, της εργαζόμενης δικαιόσητης, της νεολαίας, Πολιτική που θα τραίνει διαδύνιο σπό τα υμφέροντα του κεφαλαίου, που είναι προοδευτική γιατί ζρχεται σε ωήξη με την Ε. Ενωση και τις επιλογές της, με την αποδοσία του μεγάλου ξένου και ντόπιου κεφαλαίου.

Το ΚΚΕ αγωνίζεται για ένα εθνικό σχέδιο προοδευτικής ανάπτυξης, με υπηρή τη βιομηχανία, την αγροτική οικονομία, τη βιοτεχνία, την έρευνη και τεχνολογία που θα διασφαλίζει την προστασία του περιβάλλοντος, τη σικουναρικά και πολιτιστικά δικαιώματα των εργαζομένων, την εκδημοκρατία, με αφετηρία τα δημοκρατικά δικαιώματα στους χώρους εργασίας.

Για τη Βιομηχανική ανάπτυξη

Είναι οδύνηστη η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας προς διφέλος των εργαζομένων, δίχως την αναδιάρθρωση και ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης με σύγχρονους όρους. Ένα σχέδιο ανάπτυξης της βιομηχανίας πρέπει να περιλαμβάνει ανάμετρα σε όλα:

- Την τεχνολογική και επιστημονική αναβάθμιση της χώρας και παροχή τεχνολογικής και επιστημονικής γνώσης στους εργαζόμενους,
- Την αθοποίηση όλου του εργατικού δυναμικού,
- Την περιφερειακή ανάπτυξη με τάνωση της απασχόλησης,
- Την προστασία του περιβάλλοντος.

Για να εφαρμοστεί ένα τέτοιο σχέδιο, πρέπει ει επιχειρήσεις στρατηγικής υγιεινούς για την εθνική οικονομία να ανήκουν στο δημόσιο τομέα. Σε ένα δημόσιο τομέα που θα λειτουργεί κάτω από τον Ο.γχο των ίδιων των εργαζομένων, με βάση τα λάεκά συμφέροντα και την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και πρόοδο της χώρας, που δε θα εποτελεί μια Κ.Μ. ρύθμιση τρος διφέλος του μεγάλου κεφαλαίου.

Τις την πρωτοσύνη της βιοτεχνίας

- Τεχνολογική αναβόθμιση και εξειδίκευση των επιχειρήσεων στον τομέα της παραγωγής.
- Ενίσχυση και ανάπτυξη πιο αποδοτικών και ουλλογικών ροφιών παραγωγικής δραστηριότητας (συνεταιρισμοί, κοινοπράξιες κλπ) και συγκράτηση ενιαίων εμπορικών δικτύων.
- Μέτρα για κρατική στήριξη με ανάλογο θεσμικό πλαίσιο.
- Μέτρα προστασίας και ενίσχυσης της αγροτικής πανεπιφάνειας ενάντια στις επιλογές της Ε.Ε. και των συμφωνιών ΚΑΠ και ΓΚΑΤ.

Για την τεχνολογική και επιστημονική πρόσβαση

Η Ελλάδα να μην είναι μόνο χρήματης νέων τεχνολογιών, αλλά και δημιουργής τευς από μέρης της ονομασίες και υπέρχουν δυνατότητες. Ανάτι τοξη της έρευνας που θα εξιπηρετεί την παραγωγική άνοδο της χώρας και όχι τα ωμορέροντα των μεγαλοβιομηχάνιων. Ινίσχυση της βιουκής έρευνας στα έρευνητικά κέντρα και στα ιδρύματα, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ανοβάθμικων της ποιδείας σε όλες τις βαθμίδες της. Παιδεία, δηλαδή δημόσια, δωρεάν, χωρίς φραγμούς και διοικητικές χωρίς καπνίνων κατασκευματική που στηρίζεται σε οικονομικές, γεωγραφικές, πολιτιστικές διακρίσεις.

- Έναν ριζικά διαιρορετικό δημιόπιο τομέα υγείας, που να είναι ικανός και ούγχρονος, δημιοκρατικός και αποτελεσματικός, που να εξασφαλίζει το «Υγεία για όλους».
- Ένα ιριδολεπτικό υχέδιο ανθρωπιδης δεν μπορεί παρέ να εξασφαλίζει το οεβαντιμό και την πρωτοσύνη του περιβάλλοντος, να αντιμετωπίζει το προβλήματο του νέφρων, της ρύπανσης, της λειψυδρίας, να πρωταπενει τη δύνη (Άλληθεια υπόρχει σχέδιο και πώς ωλευτοιείναι η αναδάσωση της Αττικής που θα και από τη φετινή καταστροφή οι ουνέπιες θα είναι ανυπολόγιστες).

Άλλα τι περιμένει κανείς από μια τάξη και μια πολιτική που την υπηρετεί, όταν κάθε ενέργεια της βρεσίζεται στο νόμο του υπερκέρδους, σταν αδιαφορεί για τους ανθρώπους. Ως ενδιαφερθεί για το περιβάλλον; Μόνο οι πραγματικά δυνόμεις του μέλλοντος. Οι εργαζόμενοι, οι προσδετικοί δινθρωποί είναι αυτοί που πρέπει να κρατήσουν τη σκυτάλη της πόλης και ούτε το πεδίο. Είναι φανερό ότι μια πάτετη πολιτική ανάπτυξης δε μπορεί να πραγματοποιηθεί με το διασμένο

συσχετισμό κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων. Χρειάζονται ανατροπές. Μια τέτοια διέξοδος μπορεί να πάρει σάρκα και οστά με τους αγώνες του εργατικού και λαϊκού κινήματος, στην οργανωμένη αντίσταση των εργαζομένων στις επιλογές Ε. Ενωσης - ΣΕΒ - Κυβέρνησης - ΝΔ και των άλλων κομμάτων που τις στηρίζουν. Η οργάνωση όμως αυτής της αντίστασης, είναι ευθύνη των συνδικάτων, του οργανωμένου συνδικαλιστικού κινήματος, όλων των εργαζομένων. Γιατί γνωρίζουμε πολύ καλά πως καμία ριζοσπαστική αλλαγή δεν έγινε ούτε πρόκειται να γίνει, δίχως την αγωνιστική σφραγίδα της πρωτοπόρας κοινωνικής δύναμης, της εργατικής τάξης και των εργαζομένων.

Θεωρούμε πως το συνδικαλιστικό κίνημα, για να διαδραματίσει το ρόλο του σαν προασπιστής των συμφερόντων των εργαζομένων, πρέπει να πρωτοστατήσει στην οργάνωση της πάλης ενάντια στην αντιλαϊκή αντιαναπτυξιακή πολιτική, ν' ανοίξει μέτωπο ενάντια στις σειρήνες της συναίνεσης και της υποταγής, να ανατρέψει τις αντιλήψεις της μοιρολατρίας και του μικρότερου κακού, να απορρίψει και να ξεκαθαρίσει τις γραμμές του από τον εργατοπατερισμό και τον κυβερνητικό συνδικαλισμό, να κλείσει μια για πάντα την πόρτα στους μάνατζερ - Συνδικαλιστές που παζαρεύουν τα εργατικά συμφέροντα στο χρηματιστήριο των ιδιωτικοποιήσεων και της μονόπλευρης λιτότητας.

Το ΚΚΕ τα μέλη και οι οπαδοί του, με όλες τους τις δυνάμεις στηρίζουν έμπρακτα την αγωνιστική προοπτική του συνδικαλιστικού κινήματος για να ανοίξει ο δρόμος για βαθιές ριζοσπαστικές-αντιμονοπωλιακές αλλαγές στην Ελληνική κοινωνία.

Η αντιμονοπωλιακή ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της χώρας και η αποτίναξη των δεσμεύσεων και της κυριαρχίας των πολυεθνικών ανοίγουν το δρόμο να διεκδικηθεί η προγραμματική για το λαό και τη χώρα ανάπτυξη. Ανάπτυξη δίχως πρωταγωνιστικό ρόλο, αλλά και την αναγνώριση του ρόλου και των δικαιωμάτων των εργαζομένων, δεν υπήρξε ούτε μπορεί να υπάρξει.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΠΙΑΝΝΑΡΟΣ

Εκπρόσωπος του «Συνασπισμού»

Θα ήθελα να σας συγχαρώ για την πρωτοβουλία και για την προετοιμασία. Ομολογώ ότι με ξάφνιασε η προετοιμασία και οι προτάσεις. Φρέσκιες, νέα προβλήματα, προβληματισμοί βαθείς. Είναι σημαντικό στοιχείο στη δράση του συνδικαλιστικού κινήματος, το οποίο πρέπει να το επισημάνουμε κυρίως

στην εποχή που ζούμε. Θα αποπειραθώ να τις μερικές υπέψεις που έχουν προκύψει από τη συζήτηση, για να αθήνασμε λίγα τις πράγματα πιο κει και νημή μείνουμε στις διαπιστώσεις.

Κατορχήν ήθελο να διευκρινίσω ένα θέμα. Το πραί και κυρίως από την ομάδα του Δημάρχου, δρχισε να έρπει μια ιδέα ότι διηλαδή η Ελλάδα ευδοκιμεί, η Αθήνα συρρικνώνεται ιδία. Διε νομίζω ότι τίνει έτσι τα πράγματα. Νομίζω ότι στην Αυήνα ζούμε αυτό που ζει η Ελλάδα, με πιο έκφασις ακόντια στην ιατρική για ένα μακρύ χρονικό διάστημα εδώ θα ιππάρχουν οι περιπολέτερες πιέσεις για ανάπτυξη δραστηριοτήτων, για 100 λόγους που δε θέλω να ιππεισέλθω τώρα. Έκείνο που έχει σημειωθεί είναι ότι αν δε δούμε το αναπτυξιακό πρόβλημα συναλλικά δεν μπορούμε να έχασμε άποψη για τη βιώσιμη ανάπτυξη στην Αττική. Δεν είναι εριτική προς το ΕΚΑ γιατί επέλεξε το θέμα. Αυτή είναι η αιρμοδιότητά του, εδώ θετ το περιόριζε. Άλλο δε νομίζω ότι μπορεί αυτό τα πράγματα να χωριστούν περιττά χρήματα μακριά από την Ελλάδα, με σινικά τείχη. Επομένως το θέμα είναι συναλλικό. Η δική μας γνώμη είναι ότι η ανάπτυξη στο Λεκανοπέδιο θα γίνεται με ταχύτετους ρυθμούς απ' ότι στην υπόλοιπη Ελλάδα για μεγάλο χρονικό ένδιαμορφωτικό αιώνα, από αδράνειες που υπάρχουν στην οικονομία και στην ελληνική κοινωνία. Είναι ανατρέψιμο. Και θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι, αν μπει σε δύλλη φάση η οικονομία, να προσαρμόσουμε και να επιλέξουμε τις δραστηριότητες που κατά τη γνώμη μας είναι επιθυμητές και σηκώνουν σ' αυτή την περιοχή.

Το δεύτερο θέμα. Ζούμε την περίοδο της διεθνοποίησης. Η διεθνοποίηση της οικονομίας δημιουργεί μεγάλες συνταραχές, μεγάλες προβλήματα, δημιουργεί και ευκαιρίες. Η Ελλάδα ζει τις ίδιες ιημερές συνέπειες απετέλεσης διεθνοποίησης, χωρίς να μπορέσει μέχρι σήμερα ν' αξιοποιήσει τις ευκαιρίες. Εδώ είναι: το πρόβλημα μας. Δεν τιράκεται εδώ για μια γενική αποβιομηχάνιση, μια αποβιομηχανοποίηση που λένε μερικοί, που ορίζεται έτσι ή διαφορετικά. Εδώ κλείνουν οι παραδοσιακές μονάδες, και οι παραδοσιακοί κλόδοι και αυτό δεν υποκαθίσταται από άλλες δραστηριότητες μοντέρνες, νέες ή απλά μονάδες του ιδιου κλάδου που θα μπορούσουν να προσφέρουν στα κατονισλιωτικά πράτυπα.

Βεβιαίως επιδιώκουμε ν' αλλάξουμε αυτή την κατάσταση και σδοι ανήκουμε στην Αριστερά, να τιθηκερδούμε τις δυνάμεις, της αγοράς και τις δυνάμεις των μεγάλων συμφερόντων. Άλλο μέχρι τότε που θα μπορέσουμε αυτό να το πράξουμε, οφελούμε να προσαρμοστούμε στις διεθνές και να δούμε δηλεβή τοισιανό ύρευσης και ποια ανάπτυξη

πρέπει να κόνουμε για να μπορέσουμε ν' αντισταθμύνε ή ν' οξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες.

Τι τηγανόπιτανή μαλάμε όλοι και μαλάμε πιολό και μιλάμε γιας δεκαετίες. Η ανάπτυξη μας τή δεν έρχεται. Τι ομβιαίνει; Σ' αυτό πρέπει να στοθούμε ειδικότερα. Εδώ υπάρχουν: Πρώτον κοινωνικές δημόσιες, κοινωνικό υπουργείο, λειτουργίες που ωπόκλινονται στην εξιππρέτηση συμφερόντων και στην αναπτυξιανέτηση συμφερόντων, τα οποία μάλιστα για τρεις τουλάχιστον δεκαετίες ταμώ ελληνική οικονομίας σ' αυτή την κατάσταση. Η δε σταθεροποιητική πολιτική που έχουμε με την υποίσια δε διαιρώνω βεβαίως, πρέπει να γίνει σταθεροποίηση, ήνως ώρας για την ανάπτυξη της, από μόνη της δε φτάνει ν' αντιμετωπίσει και την ανάπτυξη. Εξιστρολίζει προϊποθέσεις, δεν αρκεί για την πρωταρχία. Επομένως πρέπει αυτή η σταθεροποιητική πολιτική να συμπληρωθεί με άλλες πολιτικές, διότι από μόνη της οδηγεί σε στρέβλωση την οικονομία, σε στροφηπολιτική των οικονομικών και υπό είναι που ζουμεις αυτή την περίοδο.

Οι ήθελα ν' αναφερθούμε μόνο σ' ένα στοιχείο που είναι συνέπειο αυτής της σταθεροποιητικής πολιτικής, που ωπορώ τώσ το συνδικαλιστικό κίνημα: δεν το χρειαζόταν. Θέτως πτων ελληνικό προϋπολογισμό είναι εγγεγραμμένο ένα κονδύλιο για την ενισχυμέτηση του έγγρασίου χρέους που φτιάνει το 3,5 τρις δρχ. Για όλους τώσ μισθωτών και τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο προϋπολογισμός προβλέπει ένα ποσό λιγότερο από αυτό 3 τρις 200 δις. Λοιπόν διαμορφώνεται γένους από την εξιππρέτηση του δημόσιου χρέους ένας υποχωνισμός υμφερόντων που οδηγεί και σε ανακατανομή του πλούτου όλων και σε υστερές στρέβλωσης στη λειτουργία του παροιγωγικού μηχανισμού. Λειτό δεν μπορεί να γίνει: «Εάν από τον προβληματισμό μας, δεν αναφέρομες στο διπλό πρόβλημα την πολιτική, ν' ανέβιμούν τα έσοδα του Κράτους, κλπ, ή να κηρυχτούμε ως πτώχευση. Άλλα τιρίπει να δώμε τι επρόκειται από το εποδήματα αυτά».

Καταρχήν προκάλεσε μια τεράστια ανακατανομή του πλούτου. Νομίζει ότι επειδή θεωρείται η εισοδηματική πολιτική, μια ιδέα που την έχει ρίξει και έδειχνε φυρά και ως την υπερβάλλω εδώ, αν η εξιππρέτηση του δημόσιου χρέους μειώθει κατά μέτρο διπλωματικές περιθώρια για την πολιτική σύντηση των εισύδημάτων κατά 10% όλων των εργαζομένων και των συνταξιούχων ως δημόσιο τομέα και πρέπει αυτή τη, αναζητηση να την υποβάσουμε.

Δεύτερον και τα ουσιαστικά είναι ότι ιδώς στρέβλωνται σε παροιγωγικούς υποχωνισμούς. Σκεψτείτε τόσοις κέρδη έχει η βομβαρδισμός. Πάντως

υσγκρινόμενα με τα 3,5 τρις βέβαιως είναι απέρμοντα. Οταν εδώ δημιουργείται ο πλαισίος και όχι σε παραγωγικές επενδύσεις, είναι φυκερό ότι αυτός ο μηχανισμός, εξαιτηρίζεται της του χρέους γίνεται αιφενός; μεν μηχανισμός αυτοκταντωμάτικος και δεύτερον παράτοι ποκής υλοποιώσεως του παραγωγικού μηχανισμού. Παιων θα τινέι να επιειδύσει π.α σε παραγωγικές επενδύσεις; Λατέ λοιπόν είναι το ένα ρεγάλο κερπόλοιο της κατάστασης που αντιμετωπίζουμε και της λιμνάζουσας κατάστασης της ο-κονυμικής που προέρχεται από αυγκεκριμένα συμφέροντα τα οποία πρασπαλίευν να διατηνίσταιν την κατάσταση. Δεν αρκεί να φρουνέξουμε δηλαδή. Εδώ ωπάρχει μικρά αυγκεκριμένη κατάσταση που πρέπει ν' αντιμετωπιστεί. Άλλως όχι ότι θα αγνοήσουμε το δημόσιο χρέος, αλλιώς ίπταρχει μια μηδοκατηματική και να επέμβουμε επιτελίους είτε μέσω του φορητούγικού ωκειόματος είτε με άλλο τρόπο, σ' αυτό το τεράκτιο όγκο εοιδημάτων οι οι διαμορφώνεται εδώ και που κυταλήγει στη βάρβαρη κατασπασάληση των πόρων που διαθέτουμε και δεύτερο στη στρέβλωση των βασικών μηχανισμών του παραγωγικού συστήματος.

'Ένας άλλο σταγχείο είναι αγοτογήγος φθειρία: ότι, εδώ τα κόρματα και οι πιο λιπερές διανύσματις και οι νοοτροπίες τους, προποντός ουτά που κυβέρνησαν γιατί αυτά έχουν την ευθύνη κυρίως, έχουν οντιλήψεις που που συνιστούχουν σε μια άλλη περίοδο. Δε θέλω τώρα να γίνω κοκός κινήθηκε χρησιμοποιήσω το βήμα αυτό για αντιπολιτευτικούς σκοπούς. Άλλα επιειδή τηρέμει επιτέλους να συνεννοήσουμε σε μερικά ζητήματα, θα ήθελα εδώ να δίνω δύο απόφοιτον στο δύο μεγάλικα κέρματα.

Ποιοι είναι το βασικό τερόβλημα της Ν.Δ. αυτής τη στιγμή σήμερας εμφανίζεται; Ένα είναι το θέμα. Μπορεί η Ν.Δ. να εφαρμόστει διαφορετική πολιτική από αυτή που εφάρμοσε η κυβέρνηση του Μητσοτάκη το 1990-1993. Κατό τη γνώμη μου δεν μπορεί. Και επιειδή μιατό δικαίου μπορεί να το πει ευθέως, αρχίζουν τα άλλα τις μισθίσια, τα μιτοία δημιουργού νέου μόνιμη κρίσιμη και μια απόφειτη προσγραμματική. Επιομένως το κόρμα αυτό βρίσκεται σε βαθιά προγραμματική κρίση διότι αιτά τη μια υφεστική δεν μπορεί για λόγους ειδογεικούς να πει ότι, θα κάνω τα ίδια και δεν μπορεί να βρει τι άλλο όσα κάνει διέπει ο κοινωνικός χαρακτήρας ωστό επειδή.

Εάν γε τώρα στο ΠΛΣΟΚ. Το ΠΛΣΟΚ αυγκρατήθηκε το 1974 πάνω σε μια προγραμματική βάση. Η έχει μενει απ' αυτή την προγραμματική βάση, ένα τρίματα εγκατελείφθη. Μερικά από αυτά κατά τη γνώμη μου σωστό εγκατελείφθησαν, λιγότερα τα τρίτοκοαιμικά και τα άλλα. Ενα άλλο

τημήμα προγραμματουποιήσθηκε. Τί γιάνει πλέον τορος προγραμματοποίηση τως συμφωνημένο τιλαύνο; Τίποτα. Επομένως; Βριοκέραστε μπροστά σ' ένα προγραμματικό κενό. Αν τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ ερίζουν μετοξύ τους αυτό οφείλεται υπό ότι δεν υπάρχει το συμφωνημένο πλαισίο το δεσμευτικό για την άσκηση κυβερνητικής πολιτικής. Άλλος και εδώ υπόρχει μεγάλη κρίση προγραμματική η οποία έχει τις επιπτώσεις της πάνω στην τιλαύνη ζωή. Τι πρέπει να γίνεται ωντιτέως τώρα; Ήγώ νομίζω ότι πεπτούν μπορούμε ώτι σημειώνομενο με το συνδικαλιστικό κίνημα και ευρύτερα οι πολιτικές δικαιώματα, ως μερικά βασικά και στοιχειώδη - από και και πέρα θα διαφωνούμε - για μπορούμε να βγάλουμε την ελληνική οικονομία από το σημερινό τέλμα. Ομως πρέπει να δεκαθετούμε ότι πρέπει να γίνουν πολλά και το κύριο που πρέπει να γίνει, πρέπει να γίνει ψηλή δάλλη χρήση των πόρων που διαθέτουμε. Αυτή η βάρβαρη κατασπαστληση του τιλαύνου που γίνεται από τα μεγάλα εισαργήματα δεν μπορεί να συνεχιστεί. Γιατί αν συνεχιστεί αυτό είναι ένα δενδυμένο που δεν αλλάζει την κατάνταση. Διότι για να κάνουμε άλλου τύπου ανάπτυξη, για να κάνουμε αυτά που είπον οι προηγούμενοι κλπ και να έχει άλλο χωροκτήρα, χρειάζονται μεγάλες επενδύσεις και εφόσον το εισάρδημα αυτή τη στιγμή δεν αναπτύσσεται ραγδαία και χωρίς ανάπτυξη μεγάλη δεν μπορούμε να κάνουμε πολλά πρόγραμμα, δεν μπορεί να γίνει τίποτα. Συνεπώς χρειάζεται άλλη χρήση των πόρων. Αυτό είναι το πρώτο που πρέπει να επικινδυνεύει. Γι' αυτό πρέπει να επέρβουμε και α' εκείνα τα εισοδήματα, γι' αυτό πρέπει να επέμβουμε και στο άλλο εισοδήματα τα μεγάλα. Περιθώρια για ωμοπίεση της κατανάλωσης του μεγάλου μέρους των εργαζομένων δεν υπάρχει. Οτι έχει να γίνει έχει εδώ και υπόκιντα βρίσκονται σε αφρόητη κατάσταση. Επομένως πρέπει να συμπιεστούν τα μεγάλα εισοδήματα. Εδώ πρέπει να δούμε τη φαραλώγική πολιτική, την εισαργήματική πολιτική, όλα αυτά που θα μπορέσουν να δεσμεύσουν πέρρους και να τους κατευθύνουν σε αναπτυξιακές διαδικασίες και να δημιουργήσουν κίνητρα πρωταρχίας αυτή την κατεύθυνση.

Το Κρίτις πρέπει να δημιουργήσει αποκέντρωση. Είναι η ευθύνη του. Σήμερι το τηλέφωνα είναι το νευρό και σύντημα των υπέγχοντων κοινωνιών. Πιστεύετε ευείς ότι: Ήα υπάρχει ανάπτυξη στην Ελλάδα χωρίς τηλέφωνα και χωρίς τηλεπικονιάσες, με την κατέπτωση του υπόρχει τώρα; Και χωρίς ενέργεια; Και χωρίς ενέργεια που να έχει ωική ημιή κλπ; Σήμερα ο Δημόσ.οι Οργανισμοί παραδένουν μέσω στην αιβεβαιότητα του ιδιοκτησιακού τους καθελκύτως. Αυτό τραβάει επί 5 χρόνια, δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο. Όλα τα εκποιηγχρονιανικό προγράμματα

αυτών των Οργανισμών έχουν εγκοτόληφθεί και έχουν δχι μόνο εγκαταλιγθεί πολλά υπερβολικές αποφάσεις, έχουν ματαρισθεί. Με αποτέλεσμα οι Δημόσιοι Οργανισμοί αυτή τη στιγμή και γιο μια δεύτερη, σε περίοδο γρήγορης και ταχύτατης τεχνολογικής εξελίξης να μένουν εξαρτημένα από τις αποφάσεις, μέρη για την αγορά πολιτικής πελάτειός, να εξαθαντίσουν στο περιθώριο της σύγχρονης πορειαρχίας, να μην μπορούν ν' ανταποκριθούν στο ράλο των εκλητών.

Επομένως οπότε εδώ πρέπει να διωύμε τι θα γίνει και χρειάζονται μεγάλες αλλαγές στο δημόσιο τομέα της αικονομίας. Οι δημόσιες μενέδες πρέπει να γίνουν αυτοτελείς. Να αιτανομηθούν διοικητικά, διπλαιριστικά. Η κυβέρνηση να καθορίζει στόχους. Από και και πέρα θα λίγουν κινήτα προβλήματα της συντλησης χρημάτων και της χρηματοδότησης των αναπτυξιακών προβλημάτων με τους τρόπους που αυτοί θα επιλέξουν. Λατό λοιπόν είναι το ένα μεγάλο θέμα.

Είναι φανερό ότι με τη σημερινή Δημόσια Διοίκηση δεν μπορούν να γίνουν πολλά πράγματα. Η Δημόσια Διοίκηση πρέπει ν' ολλάξει. Οταν λέμε Δημόσια Διοίκηση εννοούμε από πάνω μέχρι κάτω. Από το τι είναι Δημόσια Διοίκηση, τι υπέστη έχει ή Κυβέρνηση με τη Δημόσια Διοίκηση. Οι δημόσιοι υπάλληλοι αυτή τη στιγμή είναι όλοι σπασμένη τη σπουδαιολική πτήση. Οποιος αλλάζει πάνε να τοις κάνει κομματικός φίλιους ή κομματικούς υποστοκτικούς, με αποτέλεσμα να μην αναπτύσσεται εκεί κομμάτια πρωτοβουλία, όλη η οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης να υπερετεί μικροσομφέροντα. Επομένως εκεί ιρέ πει να γίνει μια μεγάλη επέμβαση γιατί χωρίς Δημόσια Διοίκηση ούτε μεγάλο έργο έχουμε.

Αυστηρό πλαίσιο λειτουργίας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε εδώ ένα πράγμα. Ο ελληνικός καπιταλισμός είχε αυτές τις ιδιομορφίες. Διεύλευσην οι επιχειρήσεις μέσω σ' ένα ευπιγρό προστοτευτικό κινήσεων. Δεύτερον οι πολλοί επιχειρηματίες δημόσιων με ζένα κειράλεια. Τρίτον ο πλους πιστώσεων ήταν τύπος. Κάθε τρίτος χρόνιος πρέπει να κενένως - έτσι ήταν ο κενένως - μέσα σε τρία χρόνια έπρεπε να κεφαλαιώνονται. Διουλεύεται με κέρδη μιγάλων. Δεν υπάρχουν, τις αιτά τα δριτά. Ούτε φτηνό χρήμα παραγίχει υπό τη τίποτα. Θα πρέπει να βάλουν από τα δικά τους τα λεφτά. Ως ταρέπει να κάνουν σύγχρονες ανταγωνιστικές μονάδες κλπ. Άλλη μπορούμε εδώ να επέμβουμε πάρα πολύ, αλλά εν πάσῃ περιπτώσει κάποιους καινότερους πρέπει να καθιερώσουμε. Και προπαντός πρέπει να διωύμε το ράλο των εργαζομένων σ' αυτές. Αιστή καλά είναι να λέμε ότι η νέα τεχνολογία κλπ αλλά η νέα τεχνολογία αλλάζει ύρινη τη θέση των παραγωγού, τη θέση του εργαζόμενου μέσα στην επιχειρηση. Αποτελείται πιο όχι η παθητική περα-

κολούθηση της αλυσίδας του Τέιλορ, όπου ο εργάτης βάζει τη βιδίτσα του, αλλά η ενεργός συμμετοχή, η συνειδητή συμμετοχή, η πρωτοβουλιακή συμμετοχή, η δημιουργική συμβολή του εργαζόμενου μέσα στη σύγχρονη παραγωγική λειτουργία. Πρέπει συνεπώς και το συνδικαλιστικό κίνημα εδώ να προσαρμόσει τους κανόνες του, τους στόχους του πρώτον της διαμόρφωσης κανόνων και δεύτερον σε συμμετοχικές διαδικασίες που θα μπορέσουν να κάνουν σύγχρονες επιχειρήσεις.

Τέλος ήθελα ν' αναφερθώ στο πολιτικό κλίμα. Το σημερινό πολιτικό κλίμα αγαπητοί φίλοι, δεν είναι ευνοϊκό για την ανάπτυξη. Δεν ευνοεί την ανάπτυξη. Διαλύει και παραλύει αυτή τη στιγμή την κοινωνία. Εδώ πρέπει να γίνουν πάρα πολλά πράγματα για την εξυγίανση του πολιτικού κλίματος. Πρέπει να γίνουν οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα οδηγήσουν στην εξυγίανση. Δεν είναι δυνατόν εδώ να υπάρχει μια γενική ατμόσφαιρα ότι είμαστε όλοι της αρπαχτής, ότι όλοι κλέβουν, όλοι βούτάνε, και να υπάρξουν επιχειρηματίες και ν' αναληφθούν άλλες παραγωγικές δραστηριότητες. Το κλίμα πρέπει να εξυγιανθεί.

Εδώ πια βρισκόμαστε μπροστά σε μεγάλες παραβιάσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι βασικοί Υπουργοί σου λένε ότι δεν είναι η Κυβέρνηση Εκτελεστική Εξουσία στην Ελλάδα, υπάρχουν κάποιοι όλοι κύκλοι απ' έξω, ότι το Κοινοβούλιο έχει παραλύσει, αυτά που γίνονται στη Δικαιοσύνη και τα παρακολουθούμε καθημερινά, η Τ.Α. καθιερώθηκε ο θεσμός και μένει πίσω. Άλλα και η συμπεριφορά των πολιτικών. Αν δεν υπάρχει μια μεγάλη εξυγιαντική προσπάθεια την οποία τα πολιτικά κόμματα με το δικό τους εκδημοκρατισμό και με το δικό τους παράδειγμα θα προωθήσουν, για να προχωρήσουμε στην εξυγίανση του πολιτικού βίου, είναι φανερό ότι η ανάπτυξη για την οποία όλοι μιλάμε θ' αναβάλλεται.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΑΔΕΔΥ

Εκ μέρους της Ε.Ε. της ΑΔΕΔΥ θέλω να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες της τόσο σοβαρής και επίκαιρης θεματολογικά ημερίδας και να ευχαριστήσω τη διοίκηση του ΕΚΑ για την πρόσκληση και τη δυνατότητα παρέμβασής μας.

Η ημερίδα πραγματοποιείται σε μια περίοδο που σημαδεύεται από μια πολύπλευρη κρίση, απέναντι στα πρότυπα του καταναλωτισμού, του εφησυχασμού και της ιδιώτευσης που διαμορφώνει το διαπλεκόμενο με τα ΜΜΕ μπλοκ των οικονομικών συμφερόντων.

Σ' αυτή την κρίσιμη κατάπτωση το Σ.Κ. αφεδει να αντιστοχθεί, να εκφρασθεί μέσα από τις υπόλογικές διαδικασίες και τα υπόλογικά του δργούνα και να αντιπραγθεί τη συλλογική του δράση γ.ι. μια βιώσιμη πρόταση ανάπτυξης των Λεκανοπεδίων που να εγγυάται:

- την προπονούσα του περιβάλλοντος
- την καταπολέμηση των αύγχρονων καινοτομιών προβλημάτων
- την κοινωνική προστασία

Πρέπει επομένως νόμιμα τηρού απ' όλα να επιβεβαιώσουμε ξανά, ότι σαν εργαζόμενοι, πώς πολίτες αυτής της χώρας πελεύουμε για μια διληθέοι των εργαζόμενων υπηρεσιών, στην αικουνωμένη, στους Θεσμούς.

Σίγιρερα μέσα αυτή την ημερίδα πρέπει να πρεμιέρει ένα ρήγματος α' δικούς αυτούς που επιχειρούν να πείσουν τους εργαζόμενους για το τέλος των διεργασιών.

Ως συνδικαλιστική κίνηση με την ιεράληγιας για καινοτομίας απόχρους, αρδμοτά και πρό: ματιά καινοτομικής οργάνωσης πρέπει να καθορίσουμε το δικό μας πλαισιονιδεολογικοπολιτικής πορέτριυσης στις εξελίξεις.

Απέναντι στη λογική της χωρίς θρίο οικονομίας της αγοράς εμείς πρέπει να προτείνουμε ένα άλλο μυντίλο που να στηρίζεται των πατέρων να στον ιδιωτικό, το δημόσιο και τον κοινωνικό τομέα της οικονομίας.

Δοξαζόμενοι υπόψη του τους νόμους της αγοράς και τα ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια στην οικονομική δράση, να επιβεβαιώνται το ρυθμιστικό ρόλο του κράτους και την παρεγγέλση των κοινωνικών δικαιωμάτων για τη θέσπιση μόνιμων και σταθερών κανόνων για τον προσδιορισμό στόχων γένους στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Τα ζητήματα του ανατειχισκού και παραγωγικού σχενιασμού, της προστασίας του περιβάλλοντος, της αναδιανομής του εισοδήματος, η κοινωνική προστασία δεν επιλέγονται με τους νόμους της αγοράς ακρορούν πρώτα και κύρια την κοινωνίκη και τους θεσμούς της.

Στόχοι ενός αναπτυξιακού σχιδίου πρέπει να είναι:

- Η παραγωγική αξιοποίηση όλων των ανθρώπινων δυναμικών.
- Η αξιοποίηση των παραγωγικών εξειδικεύσεων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας.
- Η παραγωγική αναδιμετρώση των βιοηγχωνικών τομέων με κριτήρια ανταγωνιστικότητας και δημιουργίας νέων θέσης εργασίας.
- Η δημιουργία ωχυρού τομέα υπηρεσιών.

- Ο εκουγχρονισμός και η παραγωγική ανασυγκρότηση βάσει αναπτυξιακών προβλίων των διηγούσιων επιχειρήσεων.
- Ο εκουγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης που θα την καταστήσει εργαλείο ανάπτυξης και θα συνδιαθέσει τις παρεχόμενες υπηρεσίες στους πολίτες.
- Η ανιχνυγκράτηση του κράτους πρόνοιας και η μεταρρύθμιση στην υγεία και την παιδεία.

Τιο πλήν επίτευξη του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης απαιτείτο ο δημοκρατικός εκουγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης (Δ.Δ.) προκειμένου να γίνει τρισδιάστατό εργαλείο ανάπτυξης και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πολιτών και του κοινωνικού συνόλου.

Χρειαζόμενη είναι κράτος στρατηγείο ανάπτυξης. Μια Δημόσια Αιολικοπηγή χιορίς προβλήματα υλοκοτεχνικής υποδομής. Η Δ.Δ. δεν αντέχει άλλο σε αιτιωτασματικές λύσεις και παλινούδες, αύτες σε πορεμβάσεις σκοπιμοτήτων. Πρέπει να φτιάξουμε μια Δημόσια Διοίκηση απολλαγμένη από παρεμβιζόνες τελωνειακού ή κομματικού χαρακτήρα. Νο εκπιγχρωνισμούν σι εργασιακές σχέσεις. Άρεσες τριτοεργοϊτητες πρέπει να είναι είναι - η σύντομη νέων οργανισμών των υποτεργείων που να αντιγετούν τα προβλήματα που ωυνδύονται με τις νέες αιώνες των υπηρεσιών, την εξέλιξη της τεχνολογίας και σι επικοινωνίες αρμόδιοτήτων.

Πιστεύει να προχωρήσουμε άμεσα στη διοδικούσα αποκέντρωσης και αποκέντρωσης και αποσυγκέντρωσης, να εκχωρήσουμε τη προβολή πόλεων σι αριθμοδιότητες των πραγματικών νόμων της Ν.Α.

Να βελτιωθεί η υλοποιητική αποδομή, η μηχανοργάνωση και η αξιοποίηση της πληρωφορικής και των νέων τεχνολογιών διότι συνδέονται άμεσα με την απόδοση της Δ.Δ. και των εργοζωμάτων.

Η χρήση της νέας τεχνολογίας της πληρωφορικής στο πλαίσιο του κράτους αποτελεί μια αδύνατη ανάγκη.

Το σημερινό κράτος, με το νέο πορεμβατικό του ράδο στην κοινωνία και την οικονομία, έχει ανάγκη σύγχρονων πληρωφοριοικών συστημάτων για να επιτελέσει τους ικανοπούς του αυτούς. Μιλώντας για εκουγχρονισμό της Δ.Δ. έχασμε κατά νου ένα πρότυπο διοίκησης. Το πρότυπο αυτό δεν είναι άλλο από μια διοίκηση αποτελεσματική, παραγωγική με την υπηρεσία του δημόσιου συμφέροντος.

Μια διοίκηση που θα σεβεται και θα υπηρετει τον πολίτη και τις αξίες του δημοκρατικού πολιτεύματος που αξιοποιεί με αξιοκρατικά

κριτήριοι και σεβασμό το ανθρώπινο δινηματικό της που διοτηρεί τις κλασικές αξίες της οικετερότητας, της ισονομίας, του εργατικού δικαιού.

Η ανεργία είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που μπορεί να αντιμετωπίσει μια κοινωνία. Η αντιμετώπισή της είναι τυπέως υπονομεύμενη με το βαθμό ανάπτυξης, την παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Η αποτελεσματική αντιμετώπισή της μπορεί να γίνει μόνο σε ευρύτερο πλαίσιο αφύδατης αποτελεσματικότητας και γρήγορης αναποδομής της ανεργίας.

Αρεσοί και μεγάλοι εκσυγχρονισμοί στην παιδεία σε όλα τα επίπεδα.

Βασική πορόμετρο αποτελεί η ουσιαστική διοικήνδυση σπουδών και πραγματικότητας της αγοράς της έρευνας με τις ανέγκεις της παραγωγής. Η εξαιρεθείσα μιας θέσης εργασίας συνδέεται με τη μεριμνατική επενέργεια των πολιτών. Ο αποκλεισμός από την αγορά εργασίας έχει αισιοδοσίαν στην ανεργία, με ανάπτυξης της φυσιονομίαν και εκδηλώσεων που επειδούν το δημοκρατικό μορφ πολίτημα, όπως φαινόμενα ρατσισμού ή λευκοφρίδιας, εγκληματικότητας και φασιστικών φαινομένων.

Το κύριο από την ύπαρξη της ανεργίας είναι οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό. Στο οικονομικό τοπίο η ανεργία αντιπροσωπεύει μεγάλη σημασίαν δυνάμεις και τιμών. Σε όλη την πολιτική αποτελεί την κύρια κινήτια του κοινωνικού αποκλεισμού και δίλιγον των πειρεπόμενων κοινωνικών προβλημάτων.

Στο πολιτικό πεδίο η διόρρηξη του κοινωνικού ιστού απειλεί τις δημοκρατικές διαθρησκειας, δύονταν και σε όποιον βαθμό έχουν εκπέμψει κατοκτηθεί. Το πρόβλημα της ανεργίας είναι μια βραδυφλεγής βύρμησα στα θεμέλια της κοινωνίας. Ιδιοίτερα στη χώρα μας η αύξηση της ανεργίας κατά την τελευταίο πεντετεύοντα είναι επικίνδυνη και απειλεί πλέον μάλις τις κινητηγορίες των εργαζομένων.

Οι συνέπιπτες της είναι οδινηρότερες από κάθε άλλη χώρα, τόσο εξαιτίας του ανεπαρκούσ συστήματος κοινωνικής προστασίας των ανέργων, δύο και εξαιτίας της πρωτωριμένης οικονομικής αποσάθρωσης, που τεριορίζει την αισιοδοξία για σύντομη ανάκαμψη.

Ο κίνδυνος να καταστεί η ανεργία το κεντρικό πρόβλημα των τελευταίων χρόνων του 20ου αιώνο είναι και μεγαλός και σρατός.

Όλες ωι πολιτικές και οι κοινωνικές δυνάμεις και ηρώιστα το ουνδικοπλαστικό κίνημα των εργαζομένων, αφείουν να δραστηριοποιηθούν με συνέπεια, με τεράχρονα και με αποτροπής κάτιητα προς την και εύθυνση της παποτροπής του κινήματος αυτού. Το αημέρινό αποδυναμωμένο συγκεντρωτικό και αναχρονιστικό από περιεχόμενο εκπαιδευτικό μας αύστημα δεν οπανιά στις ανάγκες και προβλήσεις των καιρών. Στην Ελλάδα εμφανίζεται: ένικη ιδιότερα μεγάλιος αριθμός αποφούτων από τις διάφορες επίπεδες εκπαιδευσης μεταξύ των ανέργων, οι οποίοι παραμένουν άνεργοι για αρκετά σημαντικά χρονικά διάστημα μετά την αποφασίση τους. Το χρονικό διάστημα του μεσολαβεί από την αισιοδοσία μέχρι την πρόσληψη και εκδεικνύει την αδυναμία των εκπαιδευτικού μυστήματος να παρέχει γνώσεις επαρκείς για την επαγγελματική κατοχύρωση των νέων του αποφεύγονταν από τα διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης. Με βάση τα στοιχεία της ΕΣΥΕ από το σύναλο των ανέργων μεταξύ 15-19 ετών το 7δήλιοι κάτιοχοι απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης ή ανδρικού Γ' τύλης σχολείου Μ.Ε. Τα 41% από αυτούς παραμένουν εκτός εργασίας πάνω από 1 χρόνο. Στην ηλικιακή κατηγορία ανέργων από 20-24 ετών το ποσοστό των κατόχων απολυτηρίου Μέσης Εκπαίδευσης ή Γ' τάξης Γυμνασίου γιακάνεται στο 59%. Οι απόφασιτοι ΤΕΙ στο 11,5%. Οι απόδροιτοι ΛΕΠ στο 8%. Αποτελίσται μια βαθιά μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού μας αυστηρισμού στους στόχους και τους πρασσονατολισμούς του, στις δομή και το περιεχόμενο οπουδάνων του. Απικαίνισται ρίζικές αλλαγές για να οδηγήθουμε σ' ένα εκπαιδευτικό αύστημα του. Ως ουνδικές την ανθρωπιστική δύνη της μόριασης και ότι θυντάνε με αποτελεσματικά τρόπο τη γνώση με την πορογνωμή, και, στην τελείωξη των τόπων.

Χρειάζονται αλλαγές που οι ουγκίδων αποφασιστικά στην υπαίμικη, μυρκφωτική και κοινωνική ολικολήρωση των νέων έτοις ώπτες να αντλων, αξιοληγούν και χρησιμοποιούν τη γνώση, να αφορμιάνουν τα μηνύματα των παγκοσμίου γελτούσμου πουγέτοντας τα έγιμοι ψηφιακά με τα ζωντανά στοιχεία του Ελληνικού πολιτισμού και της παραδοσιας.

Αποτελείσθη στριάτευμα ίδιων και διαμόρφωση πολιτικού - κοινωνικού κινήματος ικανά για την υλοποίηση αυτών των ολλαγών. Η οντιμετιόπιση της ανεργίας και η εύξειση της απαρχόλησης δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ανελέγεται από τη γενική γερεά της οικονομίας.

Ο υψηλός τελημοριασμός, τα μεγάλα - δημοσιονομικά Ελληνίματα, το υψηλό χρέος, ή διαμορφώνουν ουσιώδη τεριβάλλον για την αικονομική ανάκουμψη και τη μείωση της ανεργίας. Η κοινωνική διάσταση της ανεργίας, η μετατροπή των αγόρων που ξεριζώνεις: εκτός εργασίας,

ή αποδίωξ των δεξιοτάτων τους στο διάστημα που διονύσουν χωρίς απαιτούμενη, η αίσθηση κοινωνικού αποκλεισμού που μπορεί να δημιουργήσει αποτελούν παράγοντες που μπορούν να εκπιπέσουν μόνο με τη θετική στύση της ίδιας της κοινωνίας οπέναντι στους ανέργους. Η επιυχήσας αντιμετώπιση της ανεργίας σχετίζεται με τη λήψη διαρθρωτικών μέτρων όπως:

- η εύρισκη λειτουργία της αγοράς εργασίας
- ο διεγχειρισμός των εξωγενών παραγόντων που επηρεάζουν την ανεργία μέσω ή μετανάστευση
- η εμβάθυνση και επέκταση της υπεργολαϊκής των παραγωγικών φυράτων με εργασιακά θέματα
- η ανάδειξη του ρόλου των ΟΤΑ
- η εδραιώση της κοινωνικής μεροποιίας και μέριμνας για τους ανέργους
- η αναβάθμιση της ποιότητας του εργατικού δυναρικού και της συνεχούς εκπαίδευσής τους
- ο επιμναπροσδιορισμός του ρόλου του ΟΑΕΔ.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συνδράμει στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ανεργίας, καθώς την αίσθηση της απαιτούμενης, με τη δημιουργία νομορχικών και περιφερειακών επιχειρήσεων που θα παράγουν νέες θέσεις εργασίας. Με τη γνώση των τοπικών χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας και τη συμμετοχή στο σχεδιασμό, την αλοποίηση και την ταφευκολούθηση, των επιμέρους πρωτογραφιμέτων για την αύξηση της απασχόλησης.

Για το σκοπό αυτό εκπαιτείται η οικογένεια της συμμετοχής των εκπροσώπων της Ε.Δ. στα αποκεντρωμένα δργανα του ΟΑΕΔ.

Με τιν πρόσληψη ανέργων από κοινωνικές ομάδες που εκπιπέσουν διετέρες διασκολής απασχόλησης όπως το άτομο ηλικίας άνω των 55 ετών.

Βρισκόμαστε σε ιστορική περίοδο του επώνα μας, όπου το περιβάλλον σε τοπελές πράγματα έλαβαν των πολιτικών, έλαβαν των φορέων, έλαβαν των επιστημονικών σκέψεων και επίσης μας οργάνωνται δράση, έλαβαν των ανθρωπίστευτων των εργαζομένων.

Τα προβλήματα αυτά δεν μπορεί να ρυθμίζονται από τους νόμους της αγοράς, απαιτείται οργανωμένη παρέμβαση της κοινωνίας και των φορέων της. Η βιώσιμη ανάπτυξη του λεκανοπεδίου είναι άμεσα με-

δεδεμένη με την πρωτοπορία του περιβάλλοντος, γι' αυτό τέτοιες πρωτοβουλίες του Σ.Κ. είναι ιδάρια πολύ θετικές.

Στην τροφική καταστροφή του φυικού περιβάλλοντος για κερδοσκοπικούς λόγοις - μέσω επώ μητρών γρίπης και ασυνείδητη εκμετάλλευσης της γι' ας εργαζόμενοι - είμαστε υποχρεωμένοι να δύνουμε τον αγώνας επιβίωσης για εμάς, την πόλη μας και γενικότερα του πλαισίου μας. Η ανάπτυξη για να είναι βιώσιμη θα πρέπει να σέβεται το περιβάλλον.

Η παρέμβαση του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον και το πολιτιστικό έχει υπερβεί τα ανεκτό δρικά των φυσικών λειτουργιών και τη οικονομική του δραστηριότητα έχει ιδιαίτερη πτη διοτροφαλή της οικολογικής ισθροποίας στην υποβάθμιση και την καταστροφή του.

Η ιαλιδία αντιδημψη για προσαρμογή του περιβάλλοντος μεταν ανάπτυξη και του ανθρώπου στο περιβάλλον έχει αντιστραφεί. Το ζητούμενο είναι η προσαρμογή της ανάπτυξης στο περιβάλλον. Η Ελλάδης γνώρισε μια γρίπης φρήνη και ταυτόχρονα άναρχη οινόπτυση χωρίς ιδιαίτερη μέριμνα για το περιβάλλον. Η αστικοποίηση, η εκβιομηχάνιση, η τουριστική ανάπτυξη συνοδεύτηκαν με τη συστάθμευση προβλημάτων προστασίας περιβάλλοντας.

Αυτό το προβλήματο χρειάζονται λύσεις, δυναμικές και γενναίες πολιτικές αποφάσεις. Η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί σημαντική παράμετρο στην προστασία του περιβάλλοντος. Δε μυνάεται μόνο με ζητήματα περιβαλλοντικής προστασίας αλλά και δημόσιας υγείας, διαστήματος και γεωργικής οικονομίας, τομείς οι οποίοι και οικονομικής ανάπτυξης.

Τα σύστημα διαχείρισης των απορριμμάτων βούσκεται σε όσχημη κατάσταση. Στο λεκανοπέδιο Αττικής κυριαρχεί η ονειρέγκτη απόρριψη απορριμμάτων με καταστροφικές συνέπειες για το περιβάλλον και σημαντικές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία.

Ατιστά τη σοβαρότερα προβλήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι μεγαλουπόλεις είναι η διαχείριση των απορριμμάτων. Ιρέπει να παρθούν μέτρα απαραίτητη για την κυβέρνηση και την Γ.Α. όπως:

- Μηχανική ανακύκλωσης
- Διαλογής στην πηγή
- Αξιοποίησης βιοαερίου χωματερών
- Εγκατάσταση δικτύου σταθμών μετακόρτωσης απορριμμάτων
- Προσωρινή αποθήκευσης και συλλογής.

Με την ανάπτυξη ούγγρων τεχνολογιών διαχείρισης των οπορτιμάτων θα πετύχουμε θετικές επιπτώσεις στην αποσχόληση και στην οικονομία.

Αυτές οι επιλογές είναι για πράκτηση για την Τ.Α. η οποία έχει αποκτήσει αρμοδιότητες και έχει ξεφύγει από τον πολιό ρύλο έκδοσης πιστοποιητικών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να διευρύνει τις δραστηριότητες και να αναπτύξει ανεκτικούς δραστηριότητες. Άλλα δύο υιοθαρά προβλήματα τα οποία αποκαπούν δυναμικές και δικαιοδοσίες στις μεγαλουπόλεις είναι αυτά την υδρευσης και της τυφής των γειτρών.

Θα περάσω σ' ένα άλλο θέμα που είναι τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς. Χρειάζονται λύσεις τα προβλήματα μετοχήσης των κατοικιών του Λειτουργείου. Μεγάλος χρόνος σπαστολέται από τους εργαζόμενους για τη μεταφορά τους στους χιμρους διυλειδίς και την επόνυδο τους στο σητί. Υπάρχουν πολλές χαμένες εργαστικές. Πρέπει να διούμε σεβιστρά την ανάπτυξη δικτύων Αυτοκινήτων, τροφοδοτικών τρένων στην Αττική.

Ο τομέας υγείας στη χώρα ριάς μετά από μ.α περίοδο στοιχιμότητας, αναδείχθηκε στη δεκαετία του 80 σ' ένα δυναμικό κλάδο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Η οργάνωση και η ανάπτυξη των οικονομικών - ανθρώπινων και ψλικών πόρων, με την ανάπτυξη του ΕΣΥ βαζήθησε σημαντικά στην άρση της μτασιμότητας και οδήγησε στην εξάλειψη των συρπτωμάτων υποινώπτων.

Ο υγειονομικός τομέας οιήμερες εμφανίζει τα συμπτώματα που χαρακτηρίζουν τα συστήματα υγείας των βιομηχανικών χωρών και μπορούμε να υποστηρίξουμε διτταρουσιώντες πλέον κρίση ανάπτυξης.

Αυτό έχει μαν αποτέλεσμα ότι τον ΦΣΥ να παρατηρείται σταϊμότητα ενώ πορόλληλα μείζονα προβλήματα αποκαπούν άμεση παρέμβαση. Σήμερα πρέπει να ταντιμετωπισθούν:

- τα οργανολειτονηγρικά προβλήματα
- τα προβλήματα οικονομίας
- η ικανοποίηση των χρηστών από τις υπηρεσίες υγείας, φι οποίες δεν είναι σε υψηλό επίπεδο.

Η κατάσταση οχετικά με την υποδομή του τομέα υγείας χαρακτηρίζεται από:

- Ελλείφεις σε κτιρισκή υποδομή και εξοπλισμό νοσοκομειών μονάδων στο πολεονομικό υγκρότημα της Δυτικής Αττικής.

- Ελλείφεις στην υποδομή και στον εξοπλισμό της επείγουσας πρυνοσκορεωτικής ιατρικής φροντίδας και περιθαλψίας.
- Πολυδιάσπαση των υπηρεσιών υγείας.

Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη των κοινωνικών υποδομών, προτείνομε μέτρα όπως:

- Εκσυγχρονισμός της υποδομής των νοσηλευτικών μονάδων και άλλων υπηρεσιών ιατρίας του δημόσιου τομέα.
- Ανάπτυξη της κοινωνικής πράνοιας.
- Εφαρμογή ειδικών πολιτικών ανά ευπαθή ομάδα πληθυσμού του χρειάζεται κοινωνική προστασία.

Ανάπτυξη δικτύου κατανωτικής προστασίας

Για να μην παραμένει σύνθημα ή εντραγός οιμηστοχή της γυναικείας στην παραγωγική διοικησιαία χρειάζεται να αναπτυχθεί ένα δίκτυο στους δήμους και στους εργασιακούς χώρους προκαμένου να εξηγηρετείται η εργαζόμενη γυναίκα.

Προσύπθεση για την ανάπτυξη είναι το ανθρώπινο δυναμικό να έχει τις δυνατότητες προσαρμοστικής για ενημέρωση και πληρυφήρηση καντά στον τόπο διαμονής ή εργασίας για να υποστεί ύγειαν δύσκοπες μετακινήσεις. Για το σκοπό αυτό θα μρέπεται να δημιουργηθείν στους Δήμους συγκεντρωτικές υπηρεσίες πληροφόρησης. Να βελτιωθούν τα έντυπα πληροφόρησης να είναι οικρ.βή, οδιστικά και επαρκιώς τεκμηριωμένα να αφομοιώνονται εύκολα από την απλό πολίτη ο οποίος έχει ανέγκη από κάποιες υπηρεσίες.

Ο παθητικός τρόπος λνημέρωσης της μορφής έλιο και τέρπτο ο οικιαίας χορακτηρίζει τις περιοστέρες υπηρεσίες ποραιοσιόζει ίμικάτερα με ανεκτήματα για τους ήλικιαμένους, ως οικοί δεν έχουν τη δυνατότητα μετακίνησης με αποτελεσμα να μετερρύνται κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών. Παρατηρείται μεγάλο ενδιαφέρον για την ποροχή χρήσιμων συμβούλων της τε νεαρά άτομα και ιδιοίτερα εκείνα τα οποία μάλις τελείωσαν το υχρόειο. Η μετάβαση από τη σχολική στην επιωγγελμοτική ζωή συναγνωρίζεται ως χρονική περίοδος σημαντικά μεταβολών. Το να γνωρίζει ο νέος τις αντιμετωπίζει τις αλλοιαγές αιώτες και ήou ντι στραφεί για βιοήθεια είναι σημαντικός πόρος για στη μεταβοτική περίοδο.

Μια άλλη κατανωτική αμέσως, η οποία χρειάζεται ενημέρωση και στήριξη για να μπει στην παραγωγική και αναπτυξιακή ποσεία, είναι

τα άτομα με ειδικές ανάγκες τα οποία λόγω περιορισμένης ευχέρειας μετακίνησης ελάχιστα επωφελούνται από τις κλασικές πηγές ενημέρωσης. Οι μονογονικές οικογένειες συνιστούν μια άλλη πληθυσμιακή ομάδα με ειδικά προβλήματα ενημέρωσης. Οταν οι οικογένειες ξεχωρίζουν, οι μοναχικοί γονείς αντιμετωπίζουν προβλήματα τα οποία δε γνώριζαν πριν.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΥΡΟΓΕΝΗΣ

Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Αττικής και Πειραιώς (ΣΒΑΠ)

Συνηθίσαμε να επαινούμε ιδέες, πρωτοβουλίες ή πράξεις με στόχο το καλό του κοινωνικού συνόλου. Μαζί με αυτό σήμερα και πριν από οποιαδήποτε αναφορά στο θέμα της συνάντησης, θεωρώ χρήσιμο να επισημάνω δύο σημεία της πρόκλησης του Ε.Κ.Α. και αυτό γιατί πιστεύω ότι αποτελούν θετική προσέγγιση των προβλημάτων από της πλευράς των εργαζομένων.

Το πρώτο εστιάζεται στην αναγνώριση της ανάγκης ανάπτυξης της Αττικής και το δεύτερο στην παρουσίαση - εμείς στο Σύνδεσμο θα μιλούσαμε για υιοθέτηση - μιας πρότασης αναπτυξιακής με δύο κυρίαρχες παραμέτρους: Βιώσιμη ανάπτυξη με σεβασμό στο περιβάλλον και τον άνθρωπο.

Το τελευταίο δεν αποτελεί μόνο βασική και ουσιώδη προϋπόθεση κάθε ανθρώπινης οικονομικής δράσης, αλλά και εφικτό στόχο εξαιτίας της εξέλιξης της τεχνολογίας. Δεν πρέπει να υπάρχει και ούτε είναι δυνατή, μακροοικονομικά, αντιπαλότητα μεταξύ ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος. Αντίθετα μόνο και εάν ενιαία αντιμετωπίσθιμον σε επίπεδο συγκοινωνούντων αγγείων, θα υπάρξει θετικό αποτέλεσμα για το καλό όλων, αφού βιώσιμη - αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη δεν μπορεί διαχρονικά να υπάρχει εάν περιφρόνηθεί, αγνοηθεί ή καταληστευθεί το περιβάλλον, ούτε βεβαίως περιβαλλοντική προστασία, χωρίς ανάπτυξη, αφού αυτή απαιτεί τεχνογνωσία και πόρους.

Οι επισημάνσεις αυτές συγχρόνως γίνονται όχι μόνο γιατί, με δύο προαναφέρθηκαν, σηματοδοτείται το τι πρέπει να γίνει αλλά και γιατί, αυτά αικριβώς, η ανάγκη δηλαδή αλλά και το εφικτό βιώσιμης ανάπτυξης στην Αττική με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον, ήταν για χρόνια και εξακολουθούν να είναι για το Σύνδεσμο θέματα πρώτης προτεραιότητας και άμεσα συνδεμένα με τις επιλογές, προτάσεις και δεσμεύσεις του.

Είναι κατά συνέπεια αυτοπρόσδεική η ταυτότητα του οκοπού και εναπόρχεται στους κύριους συντελεστές της παρογωγής, εργαζόμενους και έργοδότες, να συμφωνήσουν - διστά αύνας δυνατόν - στα μέσα που θα καταστήσουν δυνατή την επίτευξη του κοινού στόχου γιατί, καλό είναι να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι εάν δεν υπάρξει στο Λεκανοπέδιο της Αττικής οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξη, ούτε συνεχισθεί η εργάνωση πορείας και το κλείσιμο μυνίδων, τα αποτελέσματα θα είναι κακοϊατρικά και μη ανταπτέψιμα για όλους.

Προ διετίας περίπου και αεροπόριχη ομάδα μου στο Λαύριο, είχα προτείνει - χρησιμοποιώντας για πρώτη φορά ταν όρο λαυριοπόδηση - να πουν συγειότερά όχι στην αποβιομηχάνιση οι κύριοι συντελεστές της παρογωγής στη χώρα μας; Οι πωατοί έργοδότες και οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, όλοι διατί δημοικρατικόν χωρίς συντεχνιακά πρωτόρυθμα και διασφαλίσεις νομιμότητας και αυτό επενδύλιμον και υγιεινό.

Να πούμε όλοι όχι στην περαιτέρω αποβιομηχάνιση της Αττικής, γιατί τα αποτελέσματά της είναι ήδη δραματικά μπροστά μας με τη χειρότερη - την εφιαλτική μαριμή της ανεργίας χιλιάδων εργαζόμενων, Συγχρόνως και αποφεύγοντας λύθη και παραλείψεις ταυτόχρονα, να επιδιόξουμε τη συγεργωσία όλον των υπεύθυνων φορέων για το ξεπέρασμα της κρίσης.

Είναι γεγονός ότι για λόγους ιστορικούς, γεωγραφικούς και οικονομικούς, η ελληνική βιομηχανία πρωτοδημιούργηθηκε στην Αττική, με αποτέλεσμα οκόμη και σήμερα να ουγκεντρώνει τα γεγαλότερα και υγραντικότερα τμήμα της ελληνικής μεταποίησης, όχι μόνο σαν συνολικό ποσοστό, αλλά και σπόδι πλευράς αφορμών και μεγέθους μονάδων, υπεύκολης από Α.Ε.Π. και την αποσχόληση.

Τα γεγανδές αυτά, ως ουνάρτηρη με το ότι στην Αττική έχουν επενδυθεί δισεκατομμύρια επί δισκακαταμμαρίων και ο μόχθος ολόκληρων γενεών - το υπεύριμα ότι ολιγα του ελληνικού λαού - ούτε μπορεί, ούτε πρέπει να αφνισθεί, όπως δεν μπορεί ούτε πρέπει να αγνοηθεί ότι τα περιβάλλοντα, αγαθά ουσιώδεις εν ανεπαρκείᾳ, όλους μας αφορά.

Λε τα δεδομένα αυτά, είναι αιτονόητο ότι η κύθε πρόταση, η οποία απόφαση σε ότι αφορά στο Λεκανοπέδιο της Αττικής πρέπει να έχει και μπορεί να έχει διπλή κατεύθυνση και υπόχυ: βιώσιμη - αυτοτροφοδοτούμενη βιομηχανική ανάπτυξη και μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας.

Δε γίνεται διαφορετικό, εάν θέλουμε να επιβιώσουμε οικονομικά, να περιορίσουμε την κοτόρα της ανεργίας και να μη ζήσουμε σε ένα τοπίο

σεληνιακό, σε ένα ασφυκτικό θάλαμο αερών. Για να ελπίζουμε ότι, στοδιακά, αυτό θα επιτεύχθουν ενδεικτικά - λόγω του περιορισμένου χρόνου της ομιλίας μου σανής - έχω την άποψη ότι απαιτείται η βιομηχανική ανάπτυξη της Αττικής να αναχθεί σε κυριαρχητική επιδιώλη δλων.

Στη μέγιστη αυτή στρατηγική επιδιώκεται, είναι αναγκαία η συντράπεση και εάν εδώ δε βρισκόμαστε για να «χαλαρώσουμε» αυτήν πρέπει, αφού ανανειδητοποιήσουμε όλοι ότι πρινίσαμε το κλεβτί που τιάνω του κοδύμαστε, τη βιομηχανία της Αττικής, να ανανεώσουμε:

Από την τολμητία, άμεση και πολυεπίπεδη ενεργοποίηση της για την ουμβολή της, θεσμικά και οικονομικά, στην προπτότερη ανάπτυξης της Αττικής δεν είναι ώρας αθροιστικός, αλλά επ' αρ. θμόν ενος πραγματισμού επιτυχίες. Προς την κατεύθυνση αυτή απαιτείται:

Πρώτον και πάνω από όλο κυττάρηση άλιων των διατάξεων που παρεμποδίζουν τον εκσυγχρονισμό των βιομηχανιών ή ενισχύουν τη φυγή τους και οξειτάπη ενδιάμεσο σύγχρονου νομομετικού πλαισίου στήριξης κατενίσχυσης της επενδυτικής δραστηριότητας, κύρια υπό τομέα εκσυγχρονισμού των βιομηχανιών.

Στο σημείο αυτό απεικρούται τα είναι να επισημανθεί ότι εάν η βιομηχανία του κέντρου βοηθήσει με μέτρα θεσμικά των απαγορεύσεων εκσυγχρονισμού της, θα αυξηθεί όχι μόνο στην προγραμματοποίηση σημαντικών επενδύσεων, με ευεργετικές επιπτώσεις από Λ.Ε.Π. και την απασχόληση, αλλά θα μπορέσου να διαδραματίσει και την κυριαρχία της, του ιμάντα ονάδικης της οικονομίας της χώρας, προσελκύοντας και ξένες επενδύσεις.

Και για να μην δημιουργούνται ενισχυόπτες διασαφηνιζεται έτι οι νέες ρυθμίσεις θα ήταν δύνατον για:

- απαγορεύσουν τις ιδρύσεις νέων βιομηχανιών στην Αττική, εάν αυτό επιβάλλεται αποδειγμένα για λόγους περιβαλλοντικούς.
- απελευθερώσουν πλήρως τη δυνατότητα εκπυγχρονισμού, επιτρέποντας την εγκατάσταση μηχανημάτων, χωρίς όρια προδύναμης, βεβαίως με τήρηση αυστηρών και επιστημονικά αποδεκτών περιβαλλοντικών δρων.
- επιτρέψουν την πραγματοποίηση επεκτάσεων του κτιριακού έργου πλαισίου των ρεταπομητικών μονάδων, εφόσον τη οικόπεδα, κάτι τέτοιο το επιτρέπουν και επιβάλλεται τούτο, από τις ανάγκες του εκσυγχρονισμού ή την αποθήκευση τυχόν αυξημένης παραγωγής.

- κινητού συστημάτων αυτηρούς, σαφείς και διαφρεντικούς όρους, για την προστασία του περιβάλλοντος, που θα αποτελούν προϋπόθεση για τις εγκρίσεις των αδειών εκσυγχρονισμού και των αναγκαίων επεκτάσεων.

Γενικότερα πιστεύω ότι οποιεσίτοι συντονισμένη δράση για την άρση των εμποδίων βελτίωσης της αυτεγγωνιστικότητας των μονιμών και την αντιμετώπιση εξιχρής και ενιαία ολόκληρου του τιλέγματος κινήτρων πετικινήτερων.

Προς την κατεύθυνση αυτή, αυφελώς θετική επίδρωση θα είχαν μέτρα όπως τα παρακάτω:

- Νομοθετική κινητού συστημάτων επενδύσεων έντιντη προτάση, ακόμα και του κράτους από αλλιαγές πολιτικής. Με τις νέες ρυθμίσεις, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην επανεπένδυση κερδών των επιχειρήσεων, μέσω πλήρους φοροπαλλαγής, διευκολύνοντας στη ρύθμιση χρεών, προσμέτρησης των οικοπεδικών εκτάσεων στο ύψος της επένδυσης και διευτεροβάντων στις επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις επιπλού και αλλημέντς αποστέλλεις των αναπτυξιακών νόμων.
- Κινδικοποίηση - αναθεώρηση της εν γένει νομοθεσίας που διέπει τα της βιομηχανίας, με στόχο τον περιορισμό των γραιερεοκρατικών διατυπώσεων και την απλούστευση των διαδικασιών και συγχρόνως υποχρή του κράτους από ενέργειες ή παρερβάσεις που χωρίς λόγο παρεμποδίζουν τη βιομηχανική δραστηριότητα.
- Θέματα που ρητά θα αποδιδούνται την αριθτική καταστροφική παρέμβαση μεχτελών φυρίων, προυόπων και υπηρεσιών, στη λειτουργία των μονάδων.

Δεύτερον παράλληλο και σημαντικότερον οι διαδικασίες δημιουργίας βιομηχανικών περιοχών και Συντόνι Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) γιατί, χωρίς την εξαιρεφάλλουμενη χρεοδοτήση και υργίσκουση της αποτούμενης επενδυτικής και κοινωνικής γης, δεν υπορούμε νέα μεριδιακές ικανοποιητικές επενδύσεις ούτε ανάπτυξη. Στης περιοχής αυτές η διοίκηση, διαχείριση να συντονίσει αποκλειστικά με δράση του θα συνκρατήσουν ο Δήμος, οι εργοδότες και οι βιομηχανίες της περιοχής, να επιβληθεί αναγκαστική απαλλαγήσιμη ανινεργών βιομηχανοκαταστημάτων και γης γινακότερα, μειωμένες για μια τιμήτατα - από την έναρξη λιανικής ή εκσυγχρονισμού των μονάδων - τιμές λιπηρεσιών κινητής αρχής, επιδοτήσεις αυξήσεων και μοκράτηρις διάρκειας για τη διαμηύσηργία νέων θέσεων εργατικών αποφυγιστική συμμετοχή των το-

πικιών φορέων και των βιομηχανιών όχι μόνο στις επιτροπές ελέγχου, αλλά και στη διεμοιδήτηρη μέτρων Τεριβαλλοντικής προστασίας, δεσμικύσεων και επιβαρύνσεων, υποβαθμίσεων, στην απόδοση οφειλομένων εισφορήν κλπ.

Τρίτην χρηματοδότηση μέσω του Ειρηγράμμικος Αγροσιών Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) και με οξυπείρηη κοινωνικών πόρων όχι μόνο των βιοσικών έργων υποδομής στις ΒΙ.Π.Ε αλλά και γενικότερα όλων των οναγκαστικών βιοσικών και οικοπληρωματικών έργων υποδομής (δράμαι, σιδηροδρομικές συνδέσεις, αποχετευτικό δίκτυο, δίκτυο επεξεργατικής υγρών και διάδιστης ωτερεών αποθήκης, πλειοκινητικής κλπ) ώστε να γνωρίζουν το γεγονός ότι οι περισσότερες βιομηχανικές αναγκές εργασίας του λεκονοπεδίου πρέπει σήμερα να υπενθεύονται με το νέο οφειλομέρειο, το λημνί και το εθνικό οδικό δίκτυο.

Τέταρτην δημιουργίαν σε μόνιμη βάση και σε ειδικές περιοχές του λεκονοπεδίου (Λαόνιο, Θριάσιο πεδίο κλπ) Σχολών και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης και επανεκτικισμοποιης εργατικού διανομικού βιομηχανικής κατεύθυνσης με στόχο την προσαρμογή του στις νέες ανάγκες της μητρός εργασίας.

Στο βαθμό που τετροκονομικό βιομηχανικό προβλήματα δεν είναι γνωστήματα, είναι σαράξ ότι, και το πλέον αποδοτικό και άμεστο πλέγμα νομοθετικών ρυθμίσεων όστι καταστεί τανενεργό εάν δεν αξιοποιηθεί δεν υποστηριχθεί και από τους ιδίους τους ενδιαφερόμενους, εργοδότες και εργατοχομένους κυρίως. Γιατί είναι, βέβαιο ότι: ιστούτε δε οι επιτευχθεί εάν δεν υπάρξει άμεση, μικροχρόνια και καθολική συναίνεση για σταθεράτητα και ανάπτυξης και ρητές δειμεύσεις δίλον και όχι ευχαρόνιο και προς την κατεύθυνση ωστή, ευεπικτικό θα γιορδινεί να αποφασίστε ότι: Κάθε βιοληγικό που δραστηριοποιείται στην Αττική θα είναι υποχρεωμένη;

- να απευθύνεται στην τοπική αγορά εργοσφίας μέσω του εργατικού κέντρου και κάθε Δήμου, για οποιαδήποτε πρόσληψη εργατικού προσωπικού και μόνο εάν εξαντληθεί η δυνατότητα της περιοχής ή απέρεται άλλοι και παρέλληλα να βοηθεί στην εκπαίδευση του μητρωπικού.
- για την περίπτωση τυχόν απολύτων και αφού απαρτιλογούμε στο παρωχημένες αντιλήψεις και δεσμούς και με εξαιρεση αποδεικνύεται παναποτελεσματικούς και αδιάφορους εργαζομένους να συνεργάζεται με τους παρεπίτανα.
- να επενδύει υποχρεωτικά τα, για το οποίο αυτό άλλωστε, αφα-

φολόγητα κέρδη της και να αποδέχεται, ανεξάρτητα και πέραν όλων φορέων των θερικών των Δήμων σε θέματα τήρησης των διαδικασιών και ελέγχων προσπικίας του περιβάλλοντος και αυτό ανεξάρτητα βεβαιώς από την οικονομική της συμβολή σε μέτρα και έργα περιβαλλοντικής και πολιτικής βελτίωσης.

Κάθε Δήμος να διεμεύθει ότι:

- Πέραν της δικής του αποφασιστικής ορμοδιάλητας στα περιβαλλοντικά θέματα, θα υμπορίστεται στις βιομηχανίες σε περιπτώσεις πολεμικής ή διώξεων, αυτοκοινωνιών κλπ. που χρειάζονται η προσπάτων και δε θα τυλιγούνται ή μεταβολή σε ανεξάρτητης φάσης να φύγει η βιομηχανία ή να γίνουν στα όρια τους ΒΙΠΕ ή ΖΟΕ.
- Οι δημιοτικές υπηρεσίες πρότης φύσεως (ηλεκτροφωτισμός κοινοχρήστων χώρων, αποκομιδής και διάμεσης απορριμμάτων κλπ.) και κυρίως το κάστος τους θα συναπιφανθείσθων με κοινή υμφωνία και ανεξάρτητο από τυχόν υφιστάμενες ρυθμίσεις, μεταξύ εκπροσώπων της βιομηχανίας και δικών του, και
- να παρέχει πραγματικές αυτοποδοτικές υπηρεσίες περιβαλλοντικής φύσεως.

Οι εργαζόμενοι στις βιομηχανίες του Αεκανωτερίου της Αττικής μέσω του Εργατικού Κέντρου ή όλων φορέων τους να αποφασίσουν από τώρα παλιευτή εργασιακή ειρήνη, ανεξάρτητα και μέρουν αποιασθήποτε σημφωνίας εργατικών και εργοδοτικών οργανώσεων.

Αυτό πιπτεύουμε διά είναι εξαιρετικά οιημοντικό δχι μόνο από πλευράς σταθερότητας ουσιαστικής στις υχέσεις των συντελεστών της παραγωγής, αλλά και ως μήνυμα συνοικευτικής και κύριο βήμα από την ιρραγματοποίηση επενδυτικών σχεδίων και συγχρόνως να συνειδητοποιήσουν ότι:

- Η καταπολέμηση της ανεργίας προϋποθέτει ρυθμιώς ανόδος του Α.Ε.Π. της τάξεως του 4-4,5% και αυτό δε γίνεται όντας δραστηριοποιηθεί η βιομηχανία της Αττικής που και τότε θα είναι δύσκολο.
- Η βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη πιστού Αττική και η πραγματοποίηση επενδυτικών υχεδίων αυτούς κερίων, το μέλλον και την εργασία των αφορά και συνεπώνται και υποχρεούνται να απαιτήσουν σπόλους ενίσχυση της και για αποτρέψουν μέτρα και ρυθμίσεις που την παρερμποδίζουν, και
- Οι πρέπει να συμβάλλουν, στο βαθμό που εξαρτάνται απ' ώπούς, στην αύξηση της παραγωγικότητας των βιομηχανικών μονάδων.

Θάθελα στο σημείο αυτό να απευθύνω στους εργαζόμενους ένα ερώτημα: Είναι ή όχι περισσότερο συμφέρον για τους βιομήχανους της Αττικής να γίνουν εισοδηματίες εκμεταλλεύμενοι και τις οικοπεδικές εκτάσεις των βιομηχανιών τους; Κάτι τέτοιο θα οδηγήσει ή όχι αναπόφευκτα στη μείωση της απασχόλησης στον δευτερογενή τομέα; Είναι κατά συνέπεια ή όχι στον τομέα της απασχόλησης, για να μη γενικεύσω και θεωρηθώ ουτοπικός, συνυφασμένα τα συμφέροντα εργοδοτών και εργαζομένων στη βιομηχανία;

Εάν η απάντηση σε αυτά είναι καταφατική, τότε πιστεύω ότι και η προσπάθεια πρέπει να είναι κοινή έναντι οποιουδήποτε που για οποιοδήποτε λόγο παρεμποδίζει με πράξεις ή παραλείψεις του τη βιομηχανική ανάπτυξη επιτείνοντας τη μεγαλύτερη πληγή κάθε κοινωνίας, την ανεργία.

Αυτονόητο είναι ότι, στα χρονικά πλαίσια μιας ομιλίας δεν μπορούν να θιγούν όλες οι παράμετροι τέτοιας έκτασης θεμάτων όπως το περιβάλλον στην Αττική και η βιομηχανική της ανάπτυξη. Ελπίζω και εύχομαι, από το σύνολο των προτάσεων και εισηγήσεων να εξαχθούν συμπεράσματα αποδεκτά απ' όλους και να προκύψουν κείμενα που, με την κατάλληλη επεξεργασία, θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην επίλυση των προβλημάτων με στόχο γενικότερα την οικονομική προκοπή του τόπου και την ποιοτική βελτίωση της ζωής μας, σε ένα περιβάλλον που θα αξίζει κανείς να ζει.

Σε αυτήν την προσπάθεια θεωρώντας την και χρέος του ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Αττικής δεσμεύεται να συμβάλει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΝΑΚΟΥΛΑΣ

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ)

Είναι μάλλον η πρώτη φορά που ένας πολύ σημαντικός συνδικαλιστικός φορέας, όπως το ΕΚΔ, θέτει στο επίκεντρο των προβλημάτισμάν του, όχι απλά και μόνο την «ανάπτυξη» που δημιουργεί θέσεις εργασίας κλπ, αλλά τη «βιώσιμη» ανάπτυξη.

Πρόκειται, όπως είναι γνωστό, για έναν «αμφίσημο» όρο, που χρησιμοποιείται εκτεταμένα τα τελευταία χρόνια στη διεθνή φιλολογία για τα προβλήματα της ανάπτυξης.

Η πρώτη «πρόσληψη» του όρου «θέλει» βιώσιμη την ανάπτυξη, με την έννοια της διάρκειάς της, της «αντοχής» της στο χρόνο. Εκείνη, δηλ. που ΔΕΝ αφορά στη δημιουργία «βραχύβιων» παραγωγικών δραστη-

ριοτήτων, εις οποίες μητορεί μεν να συντελούν για κάποιο χρονικό διάστημα στην οικουμενική και κοινωνική ονόπτηση, αλλά που αχετικά γρήγορα στο ρωμαϊκόν τους και που αδιγυόνται πτηνές εξαφάνιση, φαινόμενα που τα ζωύμε τελούν έντονα και στις βέρες μας. Ρίχνοντας στην ανεργία, στην ανέχεια - ή και στην εξαθλίωση και στην οπελπισία - χλιδές εργαζόμενους και στους οικονομικούς μαρκαριμό και στην κοινωνική παρακμή ολόκληρες πιλέεις, ολόκληρες περιοχές.

Μ' αυτή τιγέννοια, απωνεύωδες, ιβιώστημη είναι η «αιειφόρος» ανάπτυξη (γιατί να χρησιμοποιήσουμε επίσημης έναν δρόπο της φράσδος), που δε θε σβήνει, δε θε εξαντλείται, αλλά αναβίνεται, θε δημιουργηθεί αυτή η ίδια, τις προϋποθέσεις για την αδιάκοπη προσαρμογή της στις νέες μεταβολώντες τεχνολογικές και κοινωνικές συνθήκες και δρόπο, γιατί μια επερώτερη ποσοτική και τειοτική ονάπτηση.

Η άλλη - η διεύτερη - εννοιολόγηση του δρόμου «βιώστημη» σημαίνει μίσον ανάπτυξη που να ενορμεύεται - τροποιοτικά ΠΟΙΟΤΙΚΑ - με τη ζωή των ανθρώπων που την οφείλονται. Μίσον ανάπτυξη που ουτό δύναμα των συναρκών δημιουργήσει θέσεις εργασίας, προσαρμογής καταναλωτικών αγαθών και προπαντάς, προσημοτοποίησης και ράδινης θεοκρατικής οβίστητη τη ζωή των ανθρώπων.

Πρόκειται δηλαδή για έννοια που ΑΠΟΡΡΙΦΕΙ την ανάπτυξη που ισοπελίνει τα πάντα: που τα αυτοθίμια, τα παραμυθένια, τα φιλοτελέστατα - κάτω από εκατομμύρια τόνιων τωντέντο, απεράντου, μετόλλουν και πλοστικών και χημικών υλών και που με διοικητικούς ληχθανές που λειτουργούν ποντού, «παρόντες» εκατομμύρια τόνιων ατρασφρούκων ρύπων. Που ρημάζει τα δάση, που ρυπανθρώπων τεκνά, τις ακτές και τους βιο: θαύματα, τους λιμνών και των πιστορών. Που υπεκνευτρίνουν: τις παραγωγικές δραστηριότητες και τις υπηρεσίες σε συμφέρουσες περιοχές, σε ιεροκεφαλικά θιομηχανικά οικονομικά κέντρα (πάντο με γνώμωντα το κέρδος), τεράστιες έννοια εφιαλτικό κύμα αστιφιλίας, που εργάζεται την υποκιθρούς που κάνει τις πόλεις πρωγματικές γερατοποιήσεις. Με εκβιαρίσαριμένες ανθρώπινες υγέσεις τους δεσπόζονται από την ανασφάλεια, τα νέκρωτικά, το έγκλημα, που ανοιπτύσασε - μοζέ με των πλούτο για τους πιο προνομιαύχους - την αιγαλιστή φωτώχειο και την αθλιότητα για τεράστιο τρήμα του πληθυσμού τους, με κοινωνικό γκετοποιημένες αλόκληρες περιοχές τους.

Και είναι αυτή η ίδια η αριθμητική - για τους πιοληστικές - ενάπτηση που μετατρέπει κάθε λαογέρη απόβλητα (αστικά, χημικά, θιομηχανικά, πυρηνικά, ταπετσαρίες) σε πρέπει τις πόλεις και την υποδομή της απέρρο-

νγούς οικουμενικότοπους - χωροτερές - των απορριφμάτων των (υποτιθέμενων) πληγχρουνών κατονόλατικών ονομάτων γιατί, τέσυ λίγο πιο μακροπρόθεσμο, ΑΝΑΤΡΕΠΙΣ η τις οικαλογή, κάτισις υπορροπίας σλισκλιζού του πλαινήτη, που, μέσω το φιρενήρη, πλέγματο - ανεξέλεγκτο - «αναπτηξιακό» συγχρονισμό, οπότε - ευλεγμένη ή όχι - ολέθρια ανθρώπινη λάθη, - θα μπορεί ΣΥΝΤΟΜΑ - λίγο-λίγο: ή, και «ζωφικά» - να οδηγήσει στην ίδια τη θιολογική πινακική του ανθρώπινου είδους ή, ακόμα και στην εξαφάνισή του, υπεισαρπασθρούτας ενδιχόμενα μπον άλεθρο ιώσις και όλες εις ικαναπτυγμένες μορφές ζωής του Πλανήτη (κα: 30, 50 ή και 100 χρόνια δεν είναι πορά ματ «εξαιρετικά σύντομη» - ελάχιστη - οι γυμή για τη ζωή της γης γηγενής σφραγίδας).

Είναι φανερό ότι ως τώρα, η κυρίωντας αντίδρηψη της ανάπτυξης έτσι διατάχτηκε δύσμε σκύμια από τον παρούσανο οικόνα, και τη βλέπουμε ως τις μέρες μας να ολοποιείται, με οιδιόνα και πιο ιρρευόμενης ρυθμιώσης, σε Λίστη και Ανυπόλη, τόσο μπον υπαρκτό καπιτολισμό, της λεγόμενης «λειθωρης» συσσόρους, δυσ και στον άλλοτε λεγόμενο υπαρκτό συσιλογιμό-, είναι η πρώτη: αυτή της ανάπτυξης περιόδος απ' όλα ΠΑΤΟ ΚΕΡΔΟΣ και μάλιστα στην πιο μικρά, στην πιο στεγνή και οδιύτακτη μορφή της. Μία ανάπτυξη του, φυσικές δημιουργεί θέσεις εργασίας και παράγει καταναλωτικές σγαμά. Άλλα του κι ωτό δεν είναι παρά «ΜΕΓΑ» για την παραγωγοποίηση κερδών και που, προκειμένου να «ξερυπαλασσούν» τε κέρδη, - «τσιμέντο να γίνουν» - κυριολεκτικά - περιβάλλοντας και κοινωνική ζωή.

Η δεύτερη αντιδρηψη - εκείνη που βάζει σε πράτω πλάνο την προσασία του περιβάλλοντος και την εξαπλώση της ποιότητας της κοινωνικής ζωής -, χωρίς να παρατηνούζει την αναγκαιότητα αιλησης της εισρογητής σγαμά - που συμβαδίζει και με τη δημιουργία διάσειων εργασιών - επιδιώκει να «παντρέψει» τις ποιοτικές προτεραιότητες της «βιωσιμότητας» με ένα άλλο είδος ανάπτυξης. Ήσο «περινέσ» - ον μπορούμε να το πούμε έτσι μέσα από πιο ραγωγικές δρωσιηρότητες που όχι μόνο δε θα καταστρέψουν το περιβάλλον και την ποιότητα της κοινωνικής ζωής, - ολλά αντίθετο ΘΑ ΣΥΜΒΛΑΛΟΥΝ στη διαφύλαξη τους και υπηρεσία των!

Και νομίζουμε ότι δεν κάνουμε λάθος, αν πούμε ότι αυτό το δεύτερο είδος ανάπτυξης έχει προπονιός κατό νου για το λεκονοπέδιο της Αττικής το ΙΚΑ, διγλασή τις «παραμετρους που αφορούν στην ανεργία-απασχόληση, στην ποιότητα ζωής και στην προσασία του περιβάλλοντος» όπως του προσδιορισμό ότι το «ζητούμενος από τη μινόντη παιδή είναι εντανακείχθει η βιώσιμη ανάπτυξη με αεβαφμό από

περιβάλλον και στον ανθρώπο, η οποία όμως να είναι και κοινωνικά συμβατής.

Η πραγματικότητα, όλλωστε, του Λεκανοπεδίου να μίζουμε ότι δεν αφήνει και κομψό όλλη τι λογή, αφού πρόκειται για ένα Λεκανοπέδιο που αυφυκτιό ήβη, που «αφανίζει» - κάτια απ' τις ουνέπειες, ακριβώς τις άναρχης ανάπτυξης. Οπου, δυστις έχουν κάθε φορά τα οικονομικά και πολιτικά μέσα μπορούσαν να κόνουν περίτον ό, τι ήθελαν - ό, τι τους πινέφερε - για να αποκομίζουν άνομα κέρδη σε βάρος της πονηριππικής πλειοψηφίας τουν κατοίκων. Ανάπτυξη δηλαδή της «αρπαχτής», της καρπίνας, της αντιπαροχής, της οικοπεδοφρεγίας, της αυθαιρεσίας, του μπαζώματος και του τσιρέντου, που μετέτρεψε έναν από τους ομορφότερους τόπους της γης, α' αυτό το τερατούργιγκτο που μέσα του ζει εγκλωβισμένος σχεδόν ο μισός πληθυσμός της χώρας. Ως μιαν από τις πιο ρυπαγόντες και σκουτιδοπνηγόντες αστικές περιοχές του κρατου. Με λιγότερο πρόσπινο απ' οποιαδήποτε άλλη αστική περιοχή της Ευρώπης και σπουδαίως ανελέητης ακόρυ και τα έσχατα υπολείμματα θατών και όπου, με την πιαραμική μπούρα - στο Λεκανοπέδιο της πιο αρχαϊκής Πρωτεύουσας της Ευρύπης - γίνονται πλημμύρες που θυμίζουν Μπενγκλαντές, Φυσική - αναπόδραστη - ουνέπεισμά ουτό. - μιας «ανάπτυξης» που συγκέντρωσε εδώ περισσότερο απ' το 50% των παραγωγών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, το 70% των διοικητικών υπαρχειών, και το 90% των κέντρων οποράνων για ολόκληρη την εθνική οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή.

Με «δεσπόζοντας καθημερινό το ουγκονωνιακό όγχος, - που έχει επιμηκίνει κατά δύο ώρες περίπου τον μηριήσιο εργάσιμο χρόνο του καθενός, αι:η αστέρια, αντιπαραγωγική, εξουσενωτική και αποβλακωτική αναγκωστική απασχόληση της φετιχοφοράς» μιας από το ωμότε στη δυσλειά κι απ' τη διαδειά στο πατή. Κύρια επίπτωση καθυστέρημη της... ανάπτυξης, - οικονομικής και κυνωνικής: με την καθημερινή κυριοσπατάληση εκατομμυρίων αρκών εργασίας - και χιλιάδων τόνιων υγρών καυσίμων - λόγω του κυκλοφοριακού χίνους, και με ίμεση ουνέπεισι ακόμα και τη διαλειτουργή των δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών, λόγω των συνεχών καθυστερήσεων ή και ματαιώσεων ανακριθμητών εργασιών, τις προκαλούνται από τις μποτιλιαρίσματα στους δράμυσες του Λεκανοπεδίου.

Και τώρα πια, έχουνε ΑΠΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ τοι Λεκανοπέδιο που οδηγεί στην ανηργία ολαύνα και την ογμοντική τμήμα των εργατικών διυναμικών. Με ταυτόχρονη δρμας αναπλήρωση - δημιώδης τις αποιχεία

στο σχετικό βιοήθιμο του ΕΚΑ των χρημάτων θέσεων εργασίας από τη Θερμοποιική αύξηση της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα...

Πι συμπέρασμα να βγάλουμε απ' αυτό; Η σημερινή αποβίωμαγάνιση να είναι άρπαγες άστρατη από τον άναρχο (κευκαιρακό) χαρακτήρα της «ανάπτυξης» που απηκάβηκε τις τελευταίες δεκαετίες; Η τεχνολογική κινηματάρηση (και, συνεπώς, η μειωμένη πορεγγαγικότητα) που - κατά κανόνα - χαρακτηρίζει τις μονάδες τις οποίες κλείνουν δεν είναι μήποτε και οφευσική συνέπεια: της ιδιού απληστικής - και γ' αυτό και κοντραριθμής - επιδίωξης του βραχυτρόθεμαρου αριθμού κέρδους, - που, με την ίδια «λογική» που απέκλειει οποιεδήποτε επένδυση για την προκπατία του περιβαλλοντος, αφιούντον και κάτιε επένδυση για τον τεχνολογικό εκουμενικότερο παραγωγικού εκυπλούμονού και την αντίστοιχη αναβάθμιση των ειδικεύσεων των ανθρώπων δυναμικού;

Και ποιά, λοιπόν, μπορεί να είναι η απόστημή μας στην κρίση που δημιουργεί η σημερινή αποβίωμαγάνιση;

Αυτό είναι, φυσικά, και το κύριο ερώτημα που διέπει τον προβληματισμό του ΕΚΑ, - που οδήγησε, άλλωστε, και στη σημερινή συνάντηση έργωντας. Και απεραίνει θα υποέργουν παρεμβάσεις που - και με τιο εξαιρετικά περιττούντος επιστημονικές αδικαιολογίες - θα επιχειρήσουν να φωτίσουν εκτός το ερώτημα: Νομιζούμε, δημοσίες, ότι οπό τάρτα είναι βέβαιο, ότι η απόστημη δε θα μπορεί να βρίσκεται στην επιδίωξη της ανάπτυξης που απλά και μόνο θα δημιουργεί θέσεις εργασίας και... «τοιμένιο να γίνει» για όλα τα άλλα.

Είναι, δημοσίες, στις ουνθήκες του Λεκουνοπεδίου - αιταίη η «άλλη» βιομηχανία ανάπτυξη, που θα εναρμονίζεται με τη διαρμόδιαν του περιβαλλοντος και της ποιότητας της καινωνικής ζωής;...

Ξέρουμε ότι είναι μάλλον εύκολο να διατυπώνει καινούριες ευχολογίες, - να «ζωγραφίζει» οράματα και ασύγκριτο πιο δύσκολο, να επιχειρήσει μεταξύ, την εξισημοτύπη τους μετη ζωή - στην «πράξη» - χωρίς ακληρές διαψεύσεις από την ίδια την πραγματικότητα.

Παρ' όλα αυτά - οι μας συγχωρεί η τόλμη μας - ήλθαμε εδώ για να μιλήσουμε, εύτω λίγο, για ένα ΙΙΑΩΣ ανάπτυξης που (οι αξιόλογη - νομίσματα - κλίμακα) ΣΥΝΤΕΛΕΙΤΑΙ ΙΙΑΗ ως διάφορες περιοχές της χώρας μας, - και μπο τιπού «συγχωνεύονται» εκπλήστα τα ποιοτικά (περιβαλλοντικά καινωνικά) κριτήρια, μ' αυτά της δημιουργίας θέσεων εργασίας, της δραστικής βελτίωσης των εισοδημάτων και, γενικότερο, του βιοτικού επιπέδου οικογενειών που ανήκουν στα (σχετικά) πιο οδύνωμα - από οικονομική όποιη - λοικά στρώμιστα και μάλιστα, σε

συνθήκες «αιειφόροις» οικονομικής, περιβαλλοντικής, κοινωνικο-πολιτιστικής.

Για περισσότερα από τα συνδικαλιστικά στελέχη που μετέχουν στη σημερινή ημερίδα, - γνωρίζουν ήδη ότι πρόκειται για τα προγράμματα κατασκευής κατοικιών-οικ. αρμάντων Οργανισμού Εργατικής Κοινότης. Δεν ανοιχτερόμοιστε, φυσικά, καθόλου α' αυτά, - για να εξάρουμε το έργο των Οργανισμού μας, επειδή είναι «νικός μαζί». Αλλά πρόκειται για αριστερικά για μας εμπειρίο που έχει αποδείχει ότι ΑΠΟΡΕΙ να πυνθάνεται αρμονικά όλα αυτά τα γνωρίσματα και συνεπός, ν' αποτελέσει ίσως ερεθισμένα για αντώνιωνχες ανεξήγησις και εφαρμογές και σε άλλους τομείς συνάπτουσίς.

Τα τηρογράμματα ανέγερσης κατοικιών-οικ. αρμάντων του ΟΕΚ, ΛΓΝ ΕΧΟΥΝ ας γνάψουν τους τη δημιουργικές δέσμευσης, αλλάζοντας την καλυψη των υπερασπιστών αναγκών των δικοιούχων τους (μισθωτών-υπνταξιούχων), ΜΑΖΙ με την εξειρεύοντας της ποιότητας της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος οπουδήποτε.

Λε βιη νομιστεί, όμως, ότι η κατεύθυνσή μας αυτή υπενθυμά κατά ωικοικήστητε τρόπο τη σπουδαιότερες του πρωτότυπως καινεργίσ-απαυχόλυτη. Οι ποιωτικές επιδιώξεις των προγραμμάτων μας - όπως θα φανεί αρέσους περιακάτιω - είναι «εγγενώδεις» συναρτημένες και με το προβλήμα της απαυχόλυτης. Και δε θα μπορούσε, φυσικά, να είναι και άλλως: η εξασφάλιση της ποιότητας της κοινωνικής ζωής και τους περιβάλλοντος απαιτεί όχι μάνων ιδιωτικούς φορείς που φέρουν την κύρια σχετική ευθύνη, - αλλαντι πρωτητούτε, «εκ τεν τον ουκ άνευ», μια και τα λαϊκά στρώματα (που εποτελούν τη συντρ. πτική πλειοψηφία του πληθυσμού) οι διαθέτουν επιφακή εισεδρήματα για μια σύγχρονη αξιοπρεπή οικογενειακή και πρωτωπατική ζωή. Αηλ. για μια «ποιότητα ζωής και περιβάλλοντος» που θα επενδύεται στην πεπ' άλσα στον ίδιο τον ιδιωτικό χώρο - χρήματα των εργαζομένων, ίενά, ολοφάνερα, θ' αποτελούσε τρογικό ωυρκασμό να προσδοκά κενείς ποιότητα της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος οπουδήποτε συνθήκες αιδιωτικής» ενστήλιος σης...). Και τα εισοδήματα αυτά, φυσικά, δεν μπορεί να προελθουν παρά μάνων από τη δικαιοκύρωση τους, - δηλαδή από τις δυνοτότητες αποισχύλησης που τις τελείχρηματα δηλαδή η ποιοτ. κές επιδιώξεις τους προγραμμάτων μας: «υπόλειταιργημένες σε ένα αιδιοχώριστο πλέγμα άμεσων και έμμεσων αλληλεπιδράσεων με τη ζητήματα της απασχόλησης.

Θα μπορούσαμε, άλλωστε, να επικαλεσθούμε εδώ και πάλι τη

γνωστή πια «ρήση» του Ντελόρ, το 1987 (οι μ.ο εποχή δηλ. που απολέγεται, η τότε ΕΟΚ, δεν είχε «ξεχόσει» οκόμη αυτή την άρρητη υάνδειη της αποσχόλησής με την κατοικία):

«Εκείνος που χάνει την εργασία του - έλεγε ο Ντελόρ -, και εξαιτίας της ανεργίας δεν έχει παταγοδίμωτα, βρίσκεται στο χελός της αβύσσου. Εκείνος, δριψ, που - επειδή δεν έχει παταγοδίμωτα - χίνει ΚΑΙ το σπίτι του. ΠΕΦΤΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΛΒΥΣΣΟ! Χωρίς παταγοδίμωτα επιστροφής! Ιαπέ από την άρα που δεν έχει που να στεγασθεί - που να κοιμηθεί, να φάει, να πλυθεί, να φυλάξει τα πράγματά του - μετατρέπεται πα σε ένα «απόρριμμα» της κοινωνίας. Με πρώτη συνέπεια το δι - ζώντας στο ύπαιθρο, κάτω απ' τις γέφυρες ή στα παγκάκια του μετρό - ΑΠΟΚΛΕΙΕΤΑΙ ΠΙΛ να ξαναβρεί δουλειά! Κι αν ζει ακόμα, είναι υπηρ πραγματικότητα ζωντανός-νεκρός!»

Αλλιώστε και εμείς, απόη πρόκυψατη Ολομέλεια της ΓΣΕΕ που ασχολήθηκε ειδικά με το έργο των τριών Οργανώματων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, είχαμε ταναρερθεί σ' αυτή τη συνάρτηση, όποις εκφράζεται ειδικότερης μεταξύ ελληνικής υποδήματος: «Ο αποκλεισμός από μια αποχειωδώς εκνθρινότητα - εκδικιστείται - κατοικία, ειδικό για τις κατηγορίες των ανέργων που υποτρέφονται περισσότερο από αποεσδήποτε όλλες, - καθιστά, σε τελευταία ανάλυση, ΜΗ ΕΘΑΡΜΟΣΙΜΑ και το προγράμματα για την κατοπολέμηση της ανεργίας, για την κοινωνική επονέντοςη «μειονεκτούσων ομάδων» κλπ. του ΟΑΕΔ, γιατί, πως, στ' αλήθεια, μπορεί να ξαναβρεί κανείς δουλειά, όταν ζει ήδη σε μια τρώγλη, πεινασμένος, άπλυτος, άρρωστος, τοσκισμένος ηθικά, πώς, με τί καρδιά, να είναι να παρακολουθήσει σεμνήρια εκφυγήρωνισμού των εποιγελεύστικών του γνώστεων (λ.χ. πληραφαρικής)». Να, λοιπόν, πως, «στο βήμα», το έργο κοινωνικής κατοικίας του ΟΕΚ είναι άρρητη συνέμενο και με την ίδια την επονένταξη των επέργων πατην «εαφυρά» - όπως λένε τώρο - «εργασίας».

Τις κοινωνικοποιούμενές προγράμματες κατοικιών του ΟΕΚ, έχουν εντούτοις - προτιματός - ΔΙΙΜΙΟΥΡΓΙΚΟ χαρακτήρα, που επενέργει κυρίως ΟΕΤΙΚΑ και ως προβλήματα της αποσχόλησής:

Τα σπίτια - οι οικισμοί - που κτίζει ο ΟΕΚ, αποτελούν μια παραγωγική δραστηριάτητα που απαιχρείει άμεσα και ίμμεσα, - χιλιάδες εργαζόμενους, σ' αλόκληρη τη ισχετική παραγωγική αλυσίδων: ως τα εργοτάξια, στην παραγωγή και εμπαργκά οικοδομικών υλικών και μηχανών, στη δημιουργία νέων οδικών, αποχετευτικών, υδροαυλικών και τιλεφωνικών δικτύων. Στη διμιουργία υποδομής των αναγκαίων κοινωνικών εξυπηρετήσεων και στη λειτουργία τους: συγκοινωνιών, καθηρότη-

τας, παιδικών στοθμών και σχολείων, τωχυδρογειών και τραπεζικών εξυπηρετήσεων, ιατρείου, χώρων αύλησης, ψυχαγωγίας και πολιτισμού, ερπορικών κατεστημάτων κάθε είδους, ιδιωτικών γραφείων «*ελευθέρων» επαγγελμάτων κλπ.*

Ιουτόχρονα, τα ίδια τα καινούργια σπίτια - κοτά κανόνα με διμορφικά αρχιτεκτονικά σχέδια και καλή κατασκευαστική ποιότητα - που αποχθούν οι δικαιούχοι του ΟΕΚ, «*παρακινητών*» τους κατοίκους τους να προχωρήσουν και σε οινοένωση και εμπλουτισμό των οικισμού τους εξοπλισμού: επίπλων, οικιακών πιεσκευών κλπ. (Η εγκατάσταση *μιας εργοτικής οικογένειας* σε ένα διμορφικό, καινούργιο, δικό της σπίτι, αποτελεί μεγάλη - προημοτική - στροφή στη ζωή της προς το καλύτερο. Και δημιουργεί συνεχά τη διάθεση *ιναι αλλόδουν* όλων, - ναι γίνουν όλα καινούργια: ακόμα και τα φωτιστικά και ο διάκοσμος, ακόμα και ο φωτισμός του σπιτιού! Κάτι, άλλοιστε, πως τις πιο πολλές φορές γίνεται «*πραγματοποιήσω, λόγω της δραματικής - ριζικής - βιλτίνησης* της οικονομίας κής κατόστασης της οικογένειας, που συντελείται, οικρύως, με την απόχτιση αιτού του νέου αποτίου: *με την «απότομη» οιδείση* του οικογενειακού εισαγγίματος (ιχενών) κατά το υπότιμο του ενοικίου που κατέβαλε προηγούμενα (δηλ. τουλάχιστον 30, 40 και 50 χιλ. δρχ. το μήνα, και συχνά 70 ή και 80 χιλ. δρχ!).

Ενώ και η ίδια η αξία του σπιτιού (10, 15 ή και 20 εκατομμυρίων δρχ.) αποτελεί και ένα *ιδινόμο-στέρεο οικονομικό έρπισμα*, για την αντιμετώπιση και σποιονδήποτε άλλων συμβαρίων δυσκαλιών. Δηλ. και να βρεθούν, ενδεχόμενα, οι δινήριοι στην ανεργία, - αφού δεν κινδυνεύει το σπίτι τους, αφού δεν κινδύνευει να βρεθούν στο δρόμο, - μάλλον θα μπαρσούν να αντέξουν τη διωκολία. Νικ κριτήσουν την αξιοπρέπειά τους και να παραχτήσουν δικαιολογία, νικικρακοδιουμήσουν αερινόρια κλπ.

Πρόκειται δηλ. για ένα σύνολο παραχρόντων και «*δρυματιστικών*» τιμών διάτιονται πράτη: «*απ' όλα από ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ* - τόσο από την τιλευρά του ΟΕΚ, όσο και από μέρους των οικογενειών εργαζόμενων που εγκαθίστανται στους υπαγγειούς οικισμούς μας. Και που έχουν ως δήμοι ή μεν οινόπεικη τη «*εδραστική*» - και «*αιεκράδον*» - βιοτίωση της πιού πιούς ζωής και του περιβλήτων στις νέες κατοικημένες περιοχές που δημιουργούνται από τα τιμογράμματά μας αλλά που, ταυτόχρονα, με εκατοάιτη έκατην τα αιλακληρωμένα ποιοτικά προγράμματα κατασκευάζουν και πιλλιπλεσαστικά θετικά ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ αποτελέσματα σε ολόκληρη την πορεγωγική αλιμήνη τους σχετίζεται άμεσα και έμεσα με τη ζωή σε ένα καινούργιο διμορφικό σπίτι και ως

έναν οικισμό που διαμορφώνεται με γνάμονα τη διαχρόνειανή της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος.

Για να γίνει, όμως, πρωτιαρχικός γνώμονας του ΟΕΚ, η διασφάλιση της τοπιότητας της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος στους οικισμούς που εκτίζει, - χρειάζεται ουσιαστικά - να ανατρέψουν «βαθύτατα ριζώματα» γνωμένες που επικρατούσαν επί δεκαετίες. Και με βάση τις οποίες, ο ΟΕΚ έπρεπε να δίνει την απόλιτη προτεραιότητα στην «ποσότητα» (στους αριθμούς) των καταπικών που έκτιζε, παραμελώντας ινδικαστικό την ποιότητα των επιπτώσεων και των οικισμών.

Αντίθετα, τώρα, η «κοινωνική φιλοσοφία» που διέπει το κατασκευαστικό μας έργο, δεν έχει πια ως «credo» της τη «στέγηση δύο μπορεί περισσότερων» οικογενειών, - αλλά «εμφορεί του» πιο δύο βασικές αρχές, που έχουν ως υπέρηπτο γνώμονα τη διημιουργία άλλων των υλικών προϋποθέσεων - και την έγκαιρη λήψη δύον των ανογκαριών κοινωνικών μέτρων - για τη διαφύλαξη της ποιότητας της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος.

Η πρώτη αρχή είναι: ΗΡΟΤΙΜΟΤΕΡΟ «πολύ λιγότερο σπίτια», αλλά με άγιοφωνα αρχιτεκτονικά οχύδια και πολύ καλή κατασκευαστική ποιότητα, τις οικισμούς με καλή πολεοδομική διαμόρφωση, με πολύ περάσινο και επαρκή υποδομή κοινωνικών εξυπηρετήσεων, ώστε να είναι δυνατή η ανάπτυξη τοπικής κοινωνικής ζωής, που θα ελκύει και των πληθυσμάτων της περιβάλλοντος περιοχής, - και ως διημιουργεί, γενικότερα, σημαντές ανθρώπινες αρχές.

Λες είναι διλοϊδή «πολύ λιγότερα τα σπίτια», αλλά τους οι κάτοικοί τους να τα χωρούνται πραγματικά (και που θα τους έρνουν να νικήσουν «κοινωνικό αναβαθμισμόνοιν»). - σε έναν οικισμό για τον οποίο θα μπορούν να «εκμαρτώνουν», και να νοιάζονται να μην υποβιβαστεί. Και ο οποίος, αντί να γκεταποιεί, με την πύροδο του χρόνου θα βελτιώνεται, θα «ανθίζει» (στις συγβαίνεις των χνάδ, ήδως με τα ως ιδιόχρηστους κήπους και τις λειτουργίες της βιοράντες των σπιτών).

Και ΟΧΙ, υινεπέρος, «άδικη μειωρεί περιπολίερα σπίτια - κατ' ανάγκη δύοις, «πολύ ψηληνότερη», - στο οποία στεγάζονται «πολύ περισσότερες» οικογένειες. Άλλα που με τη στερεότυπη - άχαρη αρχιτεκτονική τους, κόνουν επ' ίτην αρχή αδιέφρεψας τους κατοίκους τους απέμοντι τους. ΟΧΙ δηλαδή «πολύ περικοπώτερες» οικογένειες που στεγάζονται μεν, αλλά σε οικισμούς-μπινωτήριο, που θάνει καταδικοισμένοι να γκετοποιηθούν. Αποκομιδένοι και «περιφρύνημένοι» επιά των πληθυσμών της περιβάλλοντος περιοχής, και οι οικισμοί καινείς δε ναιόζεται, για τον λόγο τον οικισμό, αφού δεν υπάρχουν καν χώροι για την ανάπτυξη οχέσεων

κοινωνικότητας μεταξύ των «συγκατοίκων». Με βέβαιη, αυτεπίφες, την ανάτιτυξη σχέσεων κοινωνικότητας μεταξύ των «συγκατοίκων». Με βέβαιη, αυτεπίφες, τη γρήγορη υπερβάθμιση του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος και την εκτεράχιωση των ανθρώπων την πχέσεων. Που δυσφεμεί τον οικισμό και την πληθυσμό του, και του κάνει αφρομητη τη ζωή για τους ίδιους τους κατοίκους, - που ντρέπονται ποια να πουν που μένουν, και που όλ' αυτά, τελικά ΦΑΛΚΙΔΕΥΟΝ το (κοινωνικό) κατασκευαστικό έργο του Οργανισμού μας, και δυσφημούν τον ΟΕΚ (ως εκτασκευαστή γκέτο).

Και η δεύτερη αρχή γιας - που μόνο πειραματικά έχει εφαρμοσθεί ας τώρα, αλλά με πολύ μεγάλη επιτυχία - είναι: να εφαρμόζονται (στο εξής) σε όλους των νέους οικισμούς μας, προγράμματα προστοιμοσίας του πληθυσμού (πολλούς μήνες πριν από την κατοίκησή τους) και κοινωνικών πλευράσεων για την έγκαιρη δημιουργία διαχειρίσεων στις πολικοτοικίες, και για τη δημιουργία Συλλόγων των Κατοίκων, που απαίρουν στα χέρια τους τη διαφύλαξη της ποιότητας της κοινωνικής και του περιβάλλοντος στην κοινότητα, και στις ποιοτικές κοινόχριτσες αίματοις και δικαιοριφωμένους υποίθρους χώρους, οθλητικές γηκαταστάσιμες κλπ., για την ανάπτυξη πολυτοικιλών κοινωνικών δραστηριοτήτων, που συνδέουν τους κατοίκους μεταξύ τους, και κάνουν «ινθισφέρους» τη ζωή στον οικισμό και τον ελληνισμό του. Πρέπει εδώ να τιμηθέσσυμε ότι το πράβλημα της γκετοποίησης των οικισμών αργικυνημένης δύνητός μας κοινωνικής κατοικίας, μεταξύ περισσότερες χώρες του κόσμου, έχει αποκαίσει τις 2-3 τελευταίες δεκαετίες τροφοκτική οξύτητα. Με «συνέργια γνωμαρίσματα» τους γενικευμένους βανδαλισμούς και την «ανοιστράτεια προπόλιτων και προγρέτων», λόγω ιδωπιών-λιγστειόν, βιαυμάν, επιθέσιων κάθε είδους, κυβιστορίας νηρκωτικών κλπ. Και με συνέπεια, να αναγκαίζονται οι Οργανισμοί Κοινωνικής Κατοικίας, να ΚΑΤΕΔΑΦΙΖΟΥΝ - με «ομοδική ανατίναξη» - οικιστικά συγκροτήματα (κτιριούντα μόνις πριν από 10-15 χρόνια) δεκάδων πολυκαρέρων κτιρίων, εκατοντάδιων κατοικιών, αφού ήτον ποια οδύνατο να «αποζηγείλωσι οι θεοί» η ζωή μέσα α' αυτά. Και γι' αυτό - τουλάχιστον σε ορισμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης - η ΕΠΟΛΙ ΙΨΗ αυτών των φαινομένων, με μέτρα διασφάλισης της ποιότητας της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος στοις οικισμούς κοινωνικής κατοικίας, - έχει γίνει ήδη «κεντρικό ζηταίρευση» της δράσης των αντίστοιχων πρασ τον ΟΕΚ φορέων.

Συνεπίδει, αισημερινές «ποιοτικές» προτεραιότητες που διέπουν τα κατασκευαστικά προγράμματα του ΟΕΚ, «αγροτούν» - ωτιό πρακτική

άποψη - «το έδαφος» για την εμφάνιση και στη χώρα μας τέτοιων αρνητικών φαινομένων.

Όπως θα γνωρίζετε, όλλωστε, ο Οργανισμός μας ΜΑΖΙ με τον Δήμο Ανω Λιοσίων και με την πλήρη συμπαράσταση του ΥΠΕΧΩΔΕ προχωρεί στην δημιουργία του μεγαλύτερου οικιστικού συγκροτήματος οργανωμένης δόμησης που έχει γίνει ως τώρα στη χώρα μας, του οικισμού «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ». Με πρόβλεψη 2500 κατοικιών, σε έκταση περίπου 800 στρεμμάτων! Θα πρόκειται δηλ. για μια νέα «μικρή πόλη», περίπου 10.000 κατοίκων, για τη στέγαση εργαζόμενων-δικαιούχων του Λεκανοπεδίου, και κατοίκων των Α. Λιοσίων.

Το «στοίχημα» - είναι φανερό - είναι «παραπόνω από μεγάλο». Άλλα έχουμε τη βεβαιότητα ότι θα κερδηθεί οπωσδήποτε. Και η νέα πόλη που θα δημιουργηθεί εκεί, θα είναι ακριβώς ένα ΠΡΟΤΥΠΟ «βιώσιμης - αειφόρας» οικιστικής ανάπτυξης, με απόλυτα διασφαλισμένη την ποιότητα της κοινωνικής ζωής και του περιβάλλοντος. Μία διασημότερη πραγματικής οικιστικής ευμάρειας για τους εργαζόμενους κατοίκους της, και πόλος έλενης - ηρεμίας, αναψυχής και κοινωνικότητας - και για τον πληθυσμό ολόκληρου του Λεκανοπεδίου. Και με την ίδια αυτή «ποιοτική θεώρηση», - κάνουμε έκκληση και σ' όλους τους Δήμους του Λεκανοπεδίου που μπορεί να διαθέτουν αξιόλογες οικοπεδικές εκτάσεις, να έλθουν σε επαφή με τον Οργανισμό μας, για να διερευνήσουμε μαζί τις δυνατότητες για τη δημιουργία και άλλων «ποιοτικά πρότυπων» οικιστικών συγκροτημάτων στο Λεκανοπεδίο.

Δ. ΕΥΦΡΑΙΜΙΔΗΣ

Β^η Αντιπρόεδρος του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθήνας (ΒΕΑ)

Η απουσία μέχρι σήμερα αποτελεσματικής αναπτυξιακής πολιτικής και χωρικής αναδιάρθρωσης στο επίπεδο της χώρας είχε ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση τόσεων αποβιομηχάνισης και στρεβλής ανάπτυξης της χώρας συνολικά αλλά και της Πρωτεύουσας στην οποία βρίσκεται συγκεντρωμένο πάνω από το 55% της μεταποιητικής δραστηριότητας. Αναπόφευκτο ήταν να δημιουργηθούν παράλληλες τάσεις αύξησης της ανεργίας, υποβάθμιση του περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής, ενίσχυση των καταστάσεων τριτογενοποίησης της οικονομικής δραστηριότητας. Από τη δεκαετία του 1970 και ιδιαίτερα κάτω από την πίεση των προβλημάτων στο Λεκανοπέδιο που παίρνουν πλέον εκρηκτικό χαρακτήρα, τίθεται έντονος προβληματισμός για νέες πρακτικές ανάπτυξης.

Σήμερα επιθυμητή είναι η προγματοποίηση συνολικής ανάπτυξης περιοχών σε τοπική ή περιφερειακό επίπεδο, δηλαδή μιας οικονομικής, τεχνολογικής, περιφερειακής, πολιτισμικής, εκπαιδευτικής ανάπτυξης. Η προγματιστή τα επιβάλλει την ιεράρχηση στόχων όπου προτεραιότητα έχουν η πρωταρχία του περιβάλλοντος, η οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη και που χωρίς αυτούς δεν σπουδαίζονται και οι άλλοι. Η άποψή μας είναι ότι μια οινοχρονιη συναπτυξιακή πολιτική προϋποθέτει τη μεταβολή από αρχητική σε βετερή της σχέσης οικονομικής ανάπτυξης - προστασίας περιβάλλοντος. Αυτό μπορεί να πραγματιστούμε με την αναδιάρθρωση της βιομηχανίας-βιοτεχνίας, με πρωτογενή κλαδικιών πολιτικών στη βάση της διεύνοδος ανταγωνιστικότητας σε συνδυασμό με την ενίσχυση των παραγωγικών διαδικασιών που τρωαδιούν οικοικιστικό οικισμόνταν. Οι νέες τεχνολογίες και μέθοδοι τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης νέων προϊόντων. Η βελτίωση της παραγωγικής βάσης και η αύξηση της απασχόλησης περίπτει να συμβανθίζουν με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε κλάδους υψηλής ανταγωνιστικότητας που ενσωματώνουν στην αναπτυξιακή διαδικασία τη διάσταση της περιβαλλοντικής προστασίας, και της ανοβάθμισης της τοπιότητας ζωής. Αυτό ωχύσυν πολύ περισσότερο για τις περιοχές της Αττικής όπου η παραγωγική δρυσιτηριότητα είναι άρρηκτα υπνοφασμένη και ενιαγμένη στο ιταλοεδομικό κατά και η οικονομική ανάπτυξη με τη διαιρύσει της ποιότητας ζωής αποτελούν λειτουργικά στοιχεία ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας και κατ' επέκταση της πρωτεύουσας αποδιλικά. Για μέσα για την επίτευξη των παραπάνω ιδών:

- Αύξηση των επενδύσεων για βελτίωση της τεχνολογίας των παραγωγικών διαδικασιών, εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων, εφιπροσή τεχνολογιών αυτορρύπτωσης και ανακύκλωσης.
- Επλογή παραγωγής προϊόντων με βελτιωμένη «φυσική παραγωγικότητα» δηλαδή προϊόντων με χαρητήρα ρύπανσης πρώτων υλών.
- Προσανατολισμός σε παραγωγή προϊόντων μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας ζωής με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες επιδιόρθωσης και ελέγχου, που είναι δριαστηριότητες και εξυγήν εντάσεων εργασίας να γίνουν ελκυστικότερες.
- Δημιουργία δριαστηριότητων επανεκμετάλλευσης και ανάπτυξης πρώτων και ενδιάμεσων υλών και εξαρτημάτων.

Στους τίνοκες που ακολουθούν παρουσιάζονται στοιχεία για τη διάρθρωση της βιομηχανίας στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας από

το μητρώο επιχειρήσεων του ΒΕΑ, το ωπούο αποτελεί έγκυρη πηγή αναφοράς δεδομένου ότι είναι: υποχρεωτική η εγγραφή σε Εισιτελυτήρια.

Από τα σποιχεία του πίνακο 1 φαίνεται η γενάλη οικογένετρωση βιοτεχνικών ρυνάδων στην Αθήνα και θάνατον των παραδομέων κλάδων.

Οι επαριθμούσιοι κλάδοι και αντιμετωπίζονται σοβαρά προβλήματα δεν στεροίνται πρωτογενών όμως είναι απορρίτητη η ουσιαστική βίωση της Πολιτείας, για τον οικοικιστικό εκσυγχρονισμό και την περιοτέρω ανάπτυξή τους.

Η κατανομή των βιοτεχνικών επιχειρήσεων ανά νομική μορφή παρουσιάζεται στον πίνακο 2. Η υπεροχή των πρωτογενών επιχειρήσεων ήταν πάντα χαρακτηριστικό της Ελληνικής βιοτεχνίας ωστόσο τα διατελευτήρια ψυχαλογικά κριτήρια για τις επιχειρήσεις νομικών μορφών είχε αλλάξει, αποτελεσματικά απροστατεύει τις διάφορες τους και δημιουργίας πρωτογενών επιχειρήσεων.

Στον πίνακα 3 και 4 παρασημάνονται σποιχεία για την απασχόληση και το επίπεδο εισιτηρίου. Είναι παρέξ ότι ο εκσυγχρονισμός και η επένδυση της πρωτογενικής βιοτεχνίας σταρή καιθορισμό καπευθυντήρικον αρχών και της παραστατικών σε σχέση με τις γενικές αλλά και ειδικότερες υποθήκες, των περιοχών της Αττικής.

Κανή διακοινωνίαση αποτελεί ότι, πρωτοβουλεύεις είναι η δημιουργία παραδομών, ορθολογική χωραθίτηση, δημιουργία μηχανισμών στήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων γετοφορά τεχνολογίας.

Δεδομένου ότι οι διαδικασίες προτεραιότητας θέματα είναι ο χωροταξικός σχεδιασμός, ο εκσυγχρονισμός της βιοτεχνολογίας νομοθεσίας, ο καθορισμός των ίδων προστασίας του περιβάλλοντος και των πεδίων δράσης, παραβλέπουμε τις θέσεις του ΒΕΑ για τα θέματα αυτά.

1. Εκσυγχρονισμός του καθεστώτος εγκατάστασης και λειτουργίας των επιχειρήσεων όπου βιωτοί παράμετροι είναι:

- ενιαίες διοδικοπίες έκδυσης οδειών όπου στόχος την απλούστευσή τους
  - δημιουργία των πρωτογενών μετεγκατόστασης επιχειρήσεων καθώς και μηχανισμοί και γύμνα στήριξης για να γίνει.
  - Αξιοποίηση κάθε φορά των επιτευγμάτων της τεχνολογίας.
- ## 2. Χωροθίτηση της βιοτεχνίας. Τα προβλήματα που υήμερα αντιμετωπίζει η Αθήνα σε σχέση με την ανάπτυξη των χρήσεων για την υπερσυγκέντρωση δραστηριοτήτων αλλά και η βιομηχανία

• Βιοτεχνία έχουν κύρτα να κάνουν με την άλλεψη χωροταξικό σχεδιασμού.

Από τα επιστελέσματα ζέρουντας του ΒΕΑ υπ. 8.000 επιχειρήσεις - μέλη του προκύπτει ότι το 60% περίπου των επιχειρήσεων λειτουργούν σε μικρωμένες χώρους. Ο μίσιας όρος εμβαδού στα διόπτρα εργοστάσιας είναι την πλάστικη αυτού των μικρωμένων χώρων.

Εάν η χρήση του Η/Υ θεωρηθεί κριτήριο των τεχνολογικού επιπέδου επιχειρήσεων τότε τα στοιχεία της ζέρουντας είναι αποκαλυπτικά. Από τις 8.000 επιχειρήσεις το 13,7% χρησιμοποιεί υπολογιστές στην παραγωγή και το 26,4% στη διαίρηση (θωριστήριο).

Τα παραπόνων αναδεικνύουν την ανοργανοτήτα σιναλοικής αντιμετώπισης της χωροθέτησης της βιοτεχνίας, και επόμενα τη δημιουργία κλίματος σταθερότητας για επενδύσεις και εκσυγχρονισμό.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός με επανακαθορισμό των επιτρεπτωμένων δραστηριοτήτων, τον καθορισμό των όρων λειτουργίας τους και των όρων προστασίας του περιβάλλοντος με τον αντίσταχτο μηχανισμός ελέγχων προώτοβάστουν συνεργασία των εμπλεκομένων φρέσων στα διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων, εκραγμογένεν, ελέγχων.

Οι ιδέες που το ΒΕΑ έχει διαμορφίσει για τη χωροθέτηση της βιοτεχνίας στο Λεκανοπέδιο συνυποτίθενται ταρακότως:

Για την εφαρμογή σχεδίου είναι απαραίτητη η ανάλυση της υπάρχουσας κατόστοσης (συνολικά και σε τοπικό επίπεδο) με στοχεία όπως:

- μέγεθος επιχειρήσεων κιντά κλέδο και περιοχή
- δυναμικότητα και προοπτικές εξέλιξης των
- πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και κυκλοφοριακά προβλήματα, μέσα αντιμετώπισή τους, γένια τεχνολογικά δεδομένα κλπ.

Η παραπόνων ανάλυση όσο οδηγεί στις διαφορετικές μοριαρές αντιμετώπισης σε τρίο επίπεδο κατό περίπτεσι (ΒΙΟΙ ΙΑ, Βιοτεχνικές ζώνες, περιοχές γενικής κατοικίας) που όμως θα συνθέτουν μια απότελεσμα οργανωμένης εγκατάστασης των ΜΜΕ με καθορισμό των ορίων και επιβολή λήψης μέτρων προστοσίας του περιβάλλοντος, καθορισμό των συντηρητικών μεριμνών οπήρυξης της πραγματικότητας αντής, καθορισμό ποιες δραστηριότητες θέρναν ταυτότητα, τη μεγέθη των κλητ.

Ειδικότερα επισημαίνουμε τα εξής:

Οργανωμένα βιοτεχνικά πάρκα.

Δημιουργήσαντας οργανωμέναν βιοτεχνικά πάρκα (ΒΙΟ.ΠΑ.) για την περιβιλλοντική ανεβίβαση και αποσυμφόριση συγκεκριμένων περιοχών από σχλούρες βιοτεχνικές δραστηριότητες.

Τα ΒΙΟ.ΠΑ. ανάλογα με την περίπτωση μπορεί να είναι κλασικά ή τυρεοκόδι. Σύλλογο μέσα στον οποίο μέσα στην πόλη. Π.χ. οι τερπινούς όχλισης μουνίνες διάποπρτες στον αστικό κατό πρέπει να αναγκεντρωθούν σε ΒΙΟ.ΠΑ. εκτός απόλυτα με κατάλληλο βιολογικό καθαρισμό.

Τα βιοτεχνικά πάρκα, εφόσον έχουν σωστή ρυμοτόμηση και οργάνωση, σε σωστά επιλεγμένες θέσεις και την κατόληγη υποδομή, δε θα βοηθήσουν μόνο στην καλύτερη ανοικότατη των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στα αστικά κέντρα και ως διατήρηση των περιβαλλοντικών και χωροταξικών ισορροπιών, αλλά θα αποτελέσουν ασβετό μοχλό οικονομικής ανάπτυξης των Αλιτέρων θησαυρών της.

Βιοτεχνικές ζώνες

Μέσα στον ιστό της πόλης μπορούν να καθορίζονται στα πλαίσια πολιτικής τοπικών περιεργάσιων «ζώνες» εγκατόστασης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων συνδογματικές τοις κλάδους και την πικνότερά τους στην περιοχή.

Περιοχές Γενικής Κατοικίας

Στις περιοχές γενικής κατοικίας μπορούν να εγκαθίστανται μονάδες μη σχλαύσες που μπορούν να υποστηρίζουν με την κατοικία και σε πολλές περιπτώσεις ή ύπορος τους, είναι συναρμολογημένη με τον συγκεκριμένο χώρο εγκατάστασής τους (πχ. αυτοποιείσα, λειχηρωτικότερες, επιπλεκμή υποδημάτων κλπ) κρίνονται ικανό την ιδιοτελείτηκας ως ουχέσεις της Ελληνικής ΛΝΕ και των τρύπου-χώρων διάθεσης των προϊόντων της.

Πέρα από θέσεις και οπόψεις η επιτυχία αναπτυξιακών προγραμμάτων προγραμματικά κρίνεται οπό τη δυνατότητα των τοπικών και κεντρικών φορέων να επεξεργαστούν κοινά θέματα να συνθέσουν κοινές δράσεις.

Το βιοτεχνικό Συμβολητήριο Αθήνας εκπροσωπεύει τιερίτου 50.000 βιοτεχνικές επιχειρήσεις στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας (το 1/3 περίπου του συνόλου των βιοτεχνικών επιχειρήσεων της χώρας).

Οι φορείς μπορούν να απατελέσουν ασβετό μοχλό πάνω σε την πολιτεία. Εχοντας τεκμηριωμένες θέσεις και προτάσεις, αφετέρου υπόρουν να αναπτύξουν πρωτοβουλίες, όχι μόνο για τη χωροθετική εξυγίανση περιοχών άλλα σε όλο το πεδίο δράσης στις επιμήρφυση,

κατάρτιση την ανάπτυξη υποδομών υποστήριξης της πολιτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Πίνακας 1: Κατανομή ανά κλάδο επιχειρήσεων μελών του BEA.

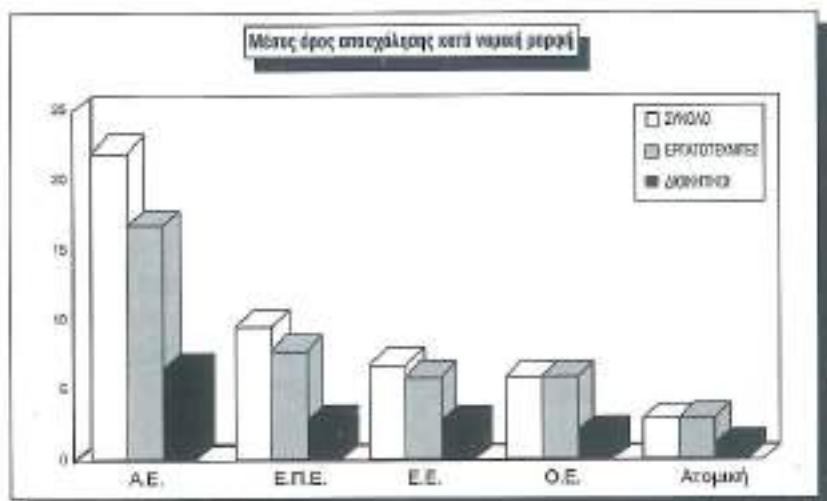
ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Τρόφιμα	3.409	6,8
Ποτό	149	0,3
Υφαντουργικά		
Προϊόντα	1.395	2,8
Υποδέματα	1.102	2,2
Ένδυμα	7.893	15,7
Ξύλο-Επιπλο	5.211	10,4
Χαρτί-Εκτυπώσεις	3.052	6,1
Δέρμα	782	1,6
Ελαστικό-Πλαστικό	1.018	2,0
Χημικά	505	1,0
Υλικά σικεδομών	1.659	3,3
Μεταλλουργικό	3.484	6,9
Μηχανές	1.827	3,6
Ηλεκτρικές Μηχανές	2.188	4,4
Μέσα μεταφοράς (κύρια συνεργεία αυτ/των)	5.556	11,1
Λοιπές βιοτεχνίες	3.133	6,2
Υπηρεσίες	7.702	15,4
ΣΥΝΟΛΟ	50.065	

Πίνακας 2: Κατανομή των επιχειρήσεων μελών του BEA ανά νομική μορφή

Νομική μορφή Αρ. Επιχ.	ΑΕ	ΕΠΕ	ΑΤ	ΟΕ	ΕΕ
	1.625	1.546	37.726	8.410	1.365
%	3,2	3,2	74,2	16,5	2,6

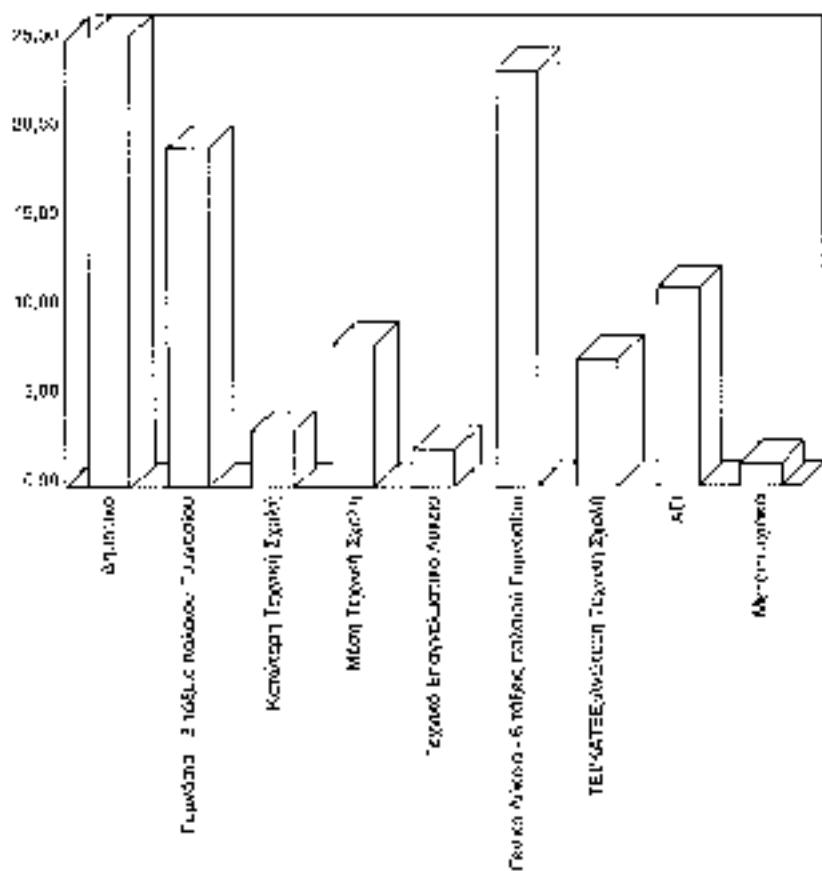
Πίνακας 3

Άποσχόληση	Ποσοστό Επιχειρήσεων (%)
1-2 όπου	33,4
3-4	14,3
5-10	15,0
11-20	7,1
21-50	3,2
51 και άνω	0,7
Κανένα	26,3

ΠΙΝΑΚΑΣ

Επίπεδο εκμετάλλευσης των διαθέσιμων των ΜΜΕ

Από τα μέσα της δεκαετίας του '70 διανύουμε μία περίοδο αναδιάρθρωσης και κρίσης των παραγωγικών συστημάτων των πόλεων της Ευρώπης, που έχει σημαντικές επιπτώσεις τόσο στην ιεραρχία των δικτύων των αστικών κέντρων μέσα σε συνθήκες αυξανόμενου ανταγωνισμού και διεθνοποίησης, όσο και στην ίδια την εσωτερική δομή των πόλεων, ιδιαίτερα των μητροπολεων.

Τα φαινόμενα της αποβιομηχάνισης, της διορθωτικής ανεργίας και του στασιμο-πληθωρισμού συνιστούν μόνιμα χαρακτηριστικά της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης. Η κρίση αυτή, δημιουργεί νέες κοινωνικές/ταξικές διαφοροποιήσεις, όπως είναι οι αντιθέσεις μεταξύ ανέργων και εργαζομένων, φυλετικές, οι νέες ανισότητες στις αποσβέσεις κοινωνικών ομάδων στο σύστημα δημοσίων παροχών, ο κοινωνικός αποκλεισμός ομάδων από την αγορά εργασίας (π.χ. νέοι, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργοι, παλιννοστούντες, ένοι εργάτες, μειονότητες κ.ά.). Η δημοσιονομική κρίση και οι περικοπές στον κρατικό προϋπολογισμό περιορίζουν τα περιθώρια του κράτους προνοίας, το οποίο γίνεται αντικείμενο διαπάλης κοινωνικών ομάδων για την εξασφάλιση των κεκτημένων υπηρεσιών του που απειλούνται με υποβάθμιση.

Στο πλαίσιο αυτής της κρίσης, αναδεικνύονται μονοεταριστικές πολιτικές ελέγχου της προσφοράς και της ζήτησης του χρήματος, που αμφισβήτησαν τις αναδιανεμητικές λειτουργίες του κράτους και το πλαίσιο των κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως αυτό διαμορφώθηκε ιστορικά ως γενικό πλαστικό (π.χ. εξασφάλιση ελαχίστου επιπέδου κοινωνικών παροχών, δικαίωμα στην εργασία, στην πρόνοια στην ασφάλιση, μείωση κοινωνικών γεωγραφικών ανισοτήτων κ.ά.). Συνέπεια αυτών των μετατοπίσεων που παρατηρούνται στις δεκαετίες '80 και '90 σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, είναι:

- η ιδιωτικοποίηση μέρους των κοινωνικών παροχών και δημόσιων λειτουργιών - το σπάσιμο των ενιαίων και γενικευμένων ρυθμίσεων
- η διάβρωση του δικαιώματος στην εργασία και η αποδοχή της μη δυνατότητας εξασφάλισης της πλήρους απασχόλησης
- η εξατομίκευση τύπων παροχής υπηρεσιών (π.χ. πρόνοια, ασφάλιση κ.ά.) ανάλογα με τη συμβολή του κάθε ατόμου
- ο κατακερματισμός και η «ευελιξία» επί μέρους ρυθμίσεων που

εντόσιοντοι σε διάφορα επίπεδα ο ποφάσματα, τοπικά, περιφερειακά, ευρωπαϊκά, διεθνή.

Στο πλοίσιο αυτής της κρίσης, τα οξύημένα προβλήματα των αστικών κέντρων π.χ. (ανεργία, νέα φτωχεία, πτυχιοθαριωτήσης κ.ά.), ιδιαίτερη τους μητροπολιτικά, αδυνατούν να τα αντιμετωπίσουν οι επικρατούμενες πολιτικές αυτοκίνησις διοικούμενης στο βαθμό που δε στηρίζονται σε ανθρωπητικές δημόσιες πολιτικές αλλά σε οποσποριατικές πορευθύνσεις.

Ενδεικτικό θα αναφερθούμε στο φαινόμενο της κοινωνικής και γεωγραφικής τοπολογίας τέσσερας στην ιεραρχία των αστικών κέντρων: ίδια και μέσα στη διορή των μητροπόλεων που αριθμά και την Αθήνα. Σε συνθήκες αυξανόμενου ανταγωνισμού των μητροπολιτικών κέντρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δικαιολογάνται τέσσερις εντεινόμενης πολιωσης ανάμεσα σε ένα κεντρικό πυρήνα μητροπολιτικών κέντρων διεθνούς ειδιέλειας (π.χ. Λογδίνο, Βερολίνο κ.ά.) και των αστικών κέντρων της ευρωπαϊκής περιφέρειας, τα οποία παρέ τις προσπάθειες συνεργασιών και δικτύωσης μη άλλους γεωπολιτικούς χώρους (π.χ. Μέση Ανατολή, Βόρειας Αφρική, Βαλκάνια, Ανατολική Συρώπη), χάνουν στην ιεραρχία της αναπτυξιακής δυναμικής. Αντιστοίχη φαινόμενο δηπολιμορφισμού διεπιπλέονται μέσα στη διορή των μητροπολιτικών κέντρων. Ήταν η τριτογενοτοποίηση και η διυναμική ανάπτυξη κάπιοικων κλάδων (π.χ. Ιράπεζας, επιτελικές λειτουργίες επιχειρήσεων κ.ά.) οδεύει παρόλληλα με την αποβιομγχάνιση και την κρίση Ελλων κλάδων (π.χ. ναυπλιαρχία, κλωστοϋφαντουργία κ.ά.) και την αδυναμία αναδιάρθρωσης και εκεινογρανισμού τους. Παράλληλα με τη ζήτηση υψηλού εξειδικευμένων στελεχών καθαρικών και αντιδίκευτων χαρτηλάρμισθων, χάνονται οι αιθερές α. Ούτις μειωμένων ωστελεχών και εισοδημάτων. Το φαινόμενο του διυδισμού και του κατακερματισμού των αστικών αγοριών εργασίας, οικοφρόζει την επιλεκτικότητα της νέας ιανχυποξιακής δυναμικής και την ένταση των ανταγωνισμού.

Επει ταύτη περίοδο '50-'70, το μοντέλο ανάπτυξης της μαζικής παραγωγής και μαζικής και τανάλισσης με την άνοδο των κοινωνικών πολιτικών, προστιθέτει ουδημένη αυμμετοχή των μεσαίων απελεγχών και εισοδημάτων στο ούνολο της απαγχόλησης (ιστόγραμμα μορφής «κρεμμύδι», την περίοδο της κρίσης και αναδιάρθρωσης αυξάνεται η ζήτηση υψηλού μεσοπρόθιμης εξειδικευμένης και χαρηλαρμάτης συνειδίκευτης επιχειρείας και γειτόνων). Οι απαθέρεξθέσεις αποσχόλησης των μεσαίων απρομήκην (ιατριγγιαμάτων μαρτρίας, αιδεψιόδρασης). Είναι χαρακτηριστικό το φαινόμενο του πορειαγγείληκε σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις, ότι το

ίδιο το τοπικό κράτος και η τοπική αποικιοϊκηση, ώστε μλαίνω των οιγμαντικών περικεπών υπερεσιών που προσφέρει, αναπαράγει και χρησιμοποιεί τη εδευτερεύουσα αγορά εργασίας (ξένοι μετενάστες, κ.λ.), μετά την ωραία ανιλεί φθινόπρεπη δυναμικό χωρίς υποχρεώσεις και διορεύσεις (π.χ. εργασιακό δικαιόματος, αράριο, πινθήκες εργασίας κ.λ.).

Παράλληλα, οι τοπικοί θεσμοί έχουν αποδυθεί σε έναν ανταγωνιστή μεταξύ των ενιό ορισμένοι εξουσιογάλλονται στην ικανότερη μορφών πικροχής των μιλλιαρικών τοπικών αγαθών και υπερεσιών στη βάση της επικο-οικονομικών κριτηρίων και στη βάση της φρέσκης της ανταποδοτικότητας.

Αντίστοιχο προβλήματα αποβιομεγάνισης και τριτογενοποίησης, στασιμότητας της παραδοσιακής διαρροωτικής ενέργειας, τάσιμης κοινωνικής και γεωγραφικής πολιωσης, εννέαζεις για διαφορεποίηση στις τοπικές αγορές εργασίας (ροές αποσχόλησης, ονεργία, κενές θέσεις κ.λ.) παρατηρούνται και στην Αιτακή.

Είναι σημερές ότι τα προβλήματα εκείνα και ιδιαίτερα τα πιο βλαβερά της διαρροωτικής ονεργίας δεν μπορούν αυστιστικά να αντιμετωπισθούν μέσω των προβλεπόμενων αναπτυξιακών έργων του 2ου Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης, δεδομένης μάλιστα της καθοριστικής σημασίας του πρωτογενούς ήματος, Σύγιδης της Ελληνικής Οικονομίας (1994-99), το οποίο δεν οφέρει πολλό περιβάλλον για σημαντική αύξηση των δημιουργικών επενδύσεων και την άνωτιμη ελλειμματική δημοσιονομική πιστοτική. Ωστόπειο έτσι να αναζητηθεί ένα νέο πλείστο για την δύσκηση αποτελεσματικών αστικών πολιτικών που να στηρίζονται:

- Στον συνδυασμό στόχων οικονομικής ιναδιέρθρωσης και ανάπτυξης με στόχους αναδιανομής, οι οποίοι δε θα περιορίζονται σε επιμέρους διορύωτικά αντισταθμιστικά και επιλεκτικά μέτρα.
- Στην επικαινιαστή πιστοποίηση ενδιαγγέλματων και πολιτικών δικαιωμάτων υπέρ εργασίας, στην πρόνοια και στην οιφράλεια.
- Στο συνδυασμό των αναπτυξιακών υπόχων με τους στόχους της προστασίας του αστικού περιβάλλοντος και της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Τέλος στον διμέροιο διάλογο και την ενεργητική συμφωτοχή εμπλεκομένων φρούρων (τοπικών κινημάτων, αυτοδιοίκησης, επιπργγολματικών φορέων), με οιόχο τη διαμόρφωση νέων πο-

φών ουλλογικής δράσης, θεομάν και ρηχανισμών ελέγχου και πυρέβασης.

- Στο πλαίσιο αυτό, ο προβληματισμός που θα αναπτυχθεί στη συνάντηση λργανώσεως με πρωταρχικότητα του ΕΚΑ, θεωρώ ότι μπορεί να αποβει ιδιαίτερη χρήσιμος, και να αυρθεί στη δημιουργία πολιτικικών δικτύων συνεργασίας ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους, στην Πανεπιστήμιο, στην Αυτοδιοίκηση και στο Δημόπο.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- GETIMIS P./ECONOMOU D. (1992): «Urban restructuring and urban policies in the new Europe», P. Getimis/G. Kafkalas, Urban and Regional Development in the New Europe, Topos Special Series, Athens, σελ. 281-302.
- ΓΕΤΙΜΗΣ Π. (1994): «Αστική ανάπτυξη και πολιτική», Π. Γετίμης, Γ. Κακκαλάς, Ι. Μαραβέγρα, (επιμ.): Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη, Εκδ. Θερέλιο, Αθήνα, σελ. 306-333.
- ΓΕΤΙΜΗΣ Π., ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Δ. (1992):
- «Νέες γεωγραφικές ανισότητες και χωρικές πολιτικές στην Ελλάδα» Περιοδ. ΤΟΠΟΣ, Αθήνα, σελ. 3-41.
- ΚΩΣΤΑΚΗ Α.Μ., ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ Χ., ΚΑΛΠΗ Χ., ΜΠΑΛΟΥΡΔΟΣ Δ., 1994, «Η φτωχεία στην περιοχή Πρωτεύουσας», Ε.Κ.Ε. (υπό έκδοση), Ε.Κ.Κ.Ε., Αθήνα.
- ΜΠΑΛΟΥΡΔΟΣ Δ., ΚΑΛΠΗ Χ., ΚΩΣΤΑΚΗ Α., ΠΑΠΑΘΟΓΟΛΟΡΟΥ Χ., 1990, «Αισιοδομή και σύνθεση του εισοδημάτος των νοικοκυριών στην περιοχή ηρης Πρωτεύουσας», ΤΟΠΙΟΣ, ΤΑ, Αθήνα.
- ΣΕΡΒΕΤΗΣ Δ., ΚΑΣΙΔΗΣ Χ., ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Δ., 1993, «Η αγορά εργασίας στην Περιφέρεια Αττικής», (ενδιάμεση έκθεση), ΤΗΕΜΑ, Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΣ

Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Πειραιά

Χρειάζεται υπερβολική αισιοδοξία για να δούμε με σιγουριά το αύριο του Πειραιά. Σε μέρες δύσκολες από κάθε άποψη όπως είναι αυτές που βιώνουμε όλοι οι εργαζόμενοι του Πειραιά δίνουμε τη μάχη να ανατρέψουμε αυτή τη λογική της μοιραίας αποδοχής μιας σκληρής πραγματικότητας. Ολοι γνωρίζουμε πως ο Πειραιάς είναι ένας ιδιόμορφος εργασιακός χώρος, εργοστασιακές μονάδες παραγωγής αλλά και ναυτεργάτες, ναυτιλιακά γραφεία αλλά και μεγάλα εμπορικά καταστήματα μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και λειτουργία του μεγαλυτέρου λιμανιού της χώρας.

Η ευρύτερη περιοχή του Πειραιά πλήττεται ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια από την αποβιομηχάνιση και την ανεργία. Μειώνεται σταθερά η παραγωγική βάση της περιοχής, έχουν κλείσει μια σειρά μεγάλες βιομηχανίες και αρκετές μικρότερες. Το ξεκίνημα έγινε με τις κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις, (Αιγαίο, Βέλκα, Αναστασιάδης, Γαβριήλ Πειραιϊκή Πατραιϊκή, Σμύλι κλπ).

Συνεχίστηκε με μεταλλουργικές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα αυτές που ασχολούνται με τη ναυπηγοεπισκευαστική βιομηχανία (ΕΕΓΕ, ΝΑΥΣΙ, Ναυπηγεία Σκοραμαγκά, Αργώ, Ναυπηγεία Σαλαμίνας και εκατοντάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις). Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η τεράστια ανεργία στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη του Περάματος που σε καλές εποχές εργάζονταν 8.000 συνάδελφοι και σήμερα ίσως λιγότεροι από 2.000. Επίσης έχουν συρρικνωθεί σημαντικά επιχειρήσεις πλαστικών, χυτήρια, αλευρόμυλοι, λιπάσματα Δραπετσώνας ακόμα και η καπνοβιομηχανία Κεράνη σε αντίθεση με τον Παπαστράτο ο οποίος με τον εκσυγχρονισμό σήμερα βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση.

Δυστυχώς το πρόβλημα δεν υπάρχει μόνο σε βιομηχανικές μονάδες και σε βιοτεχνίες που λειτουργούν δορυφορικά γύρω από αυτές, τεράστιο πρόβλημα εντοπίζεται και σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις οι οποίες λόγω των ελλείψεων σε υποδομή της πόλης (ικυκλοφοριακό, πάρκινγκ, τηλεπικοινωνίες, καθυστέρησεις εκσυγχρονισμού του λιμανιού) φεύγουν από τον Πειραιά με κατεύθυνση τα βόρεια προάστια ή το Λονδίνο. Τα προβλήματα γίνονται καθημερινά πιο έντονα γιατί δεν αναπληρώνεται καμμία θέση εργασίας διότι καμμία επένδυση σε κανένα απολύτως τομέα δεν υπάρχει την τελευταία 10ετία στην περιοχή του Πειραιά.

Η ανεργία στον Πειραιά αγγίζει το 18% του οικονομικού ενεργού πληθυσμού, κατά μέσο όρο, με πτώση του δείκτη για την περιοχή της Α' περιφέρειας και άνοδο για τους διήμους της Β' περιφέρειος Πειραιά.

Η ανεργία πλήγτει περισσότερο δυτικά κάτω των 30 χρόνων με ποσοστό πάνω από 28% και τις γυναίκες με ποσοστό πάνω από 31%. Η ύφεση της γυναικείας είναι δυσμενέστερη από αυτή του άνδρα και σε διτί αφορά στη συμμετοχή της στην εργασιακή ιεραρχία. Στην έρευνα που έκανε το Πανεπιστήμιο Πειραιά βλέπουμε ότι το 13,9% των εργαζομένων που εξετάστηκαν ανήκουν στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και το 56,1% στο μη ενεργό πληθυσμό. Από τους αποσχολουμένους το 0,2% εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 19% στη μετοποίηση, το 27% στις κατασκευές, το 17% στο εμπόριο, το 3,9% σε εστιατόρια, ξενοδοχεία, το 2,1% σε τράπεζες, ασφάλειες το 14,8% στις μεταφορές και τις επικοινωνίες, το 19,8% στις δημόσιες επ.χειρήσεις και το 19,5% στις υπόλοιπες υπηρεσίες.

Σίναι φανερό από τα τιοτιά τιδνά οτοιχεία αλλά και από τον κίνδυνο συρρίκνωσης και άλλων επιχειρήσεων στον Πειραιά όπως ΑΖΕΛ, ΕΛΣΑ, Κεράνης, τα Λιπάσματα, τα Δαντηγγέα Σκαραμαγκά Επισκευαστική Ζώνη Περάματος με ανεργία 75-80% καθώς και από τα πρόσφατα ιδείσιμα των επιχειρήσεων Γαβριήλ, ΧΡΥΣΙΕΙ, Σμύλι, Φιλικοπλάστ και τη συρρίκνωση δεικάδων μηχανημάτων επιχειρήσεων και εμπορικών όπι η Ανεργία στην περιοχή του Πειραιά είναι το κυρίαρχο τριβόλιμα μεταξύ της στιγμής.

Οι εξελίξεις αυτές δημιουργούν σοβαρές πλέον συγκυρίες καθώς φαίνεται πως οι κυριαρχείς τιμονικές άλων των τελευταίων χρόνων δεν έχουν εναδιλακτικά χυντέλαι ανάπτυξης και για την περιοχή του Πειραιά που θα δώσουν σύγχρονες απαντήσεις στην πρόσδο, τον εκαυγχρονισμό, την αποσχόληση και την επαρκή κοινωνική προστασία.

Στον Πειραιά πέρα από ταγματικά αίτια της ανεργίας συνυπάρχουν ιδιαίτερες συνθήκες που καθιστούν το πρόβλημα της ανεργίας δύσεπιλιτό, όπως η καθυστέρηση εκσυγχρονισμού της παραγωγικής βάσης, η έλλειψη κλειδικής πολ. τικής και υποδομών, και η έλλειψη γενικότερου ανοπτυξιακού σχεδιασμού.

Θέλω να τονίσω πως η πολιτική που αποκήθηκε τα τελευταία χρόνια: καλή λαοποίηση των μισθών, υψηλών επιτακίων, λειτούργησες απορρυθμιστικά στις εργασιακές σχέσεις, συρρίκνωση των κοινωνικών δικαιών, ατα, δημιουργημένες ευρείες θύλακες ανεργίας, και φτώχειος και στην περιοχή του Πειραιά (Πέραμα, Λαραπετσώνα, Νίκαια).

Καλιυστερέει επικίνδυνες η πρωταρχυγή των αυθρώπινου δυναμικού

στις σύγχρονες τεχνολογικές ανάγκες καιθώς το εκποιδευτικό σύστημα είναι υποβαθμισμένο και ενώ αποτεί νέες σύγχρονες δομές «συρνείσαι» να προσαρμοστεί προς τις σύγχρονες πολεογωγικές, ανάγκες.

Κότω από αυτές τις αινιδήκες και τις ήμιομενείς γραμματικές αποτελέσται μια υλοκατερωμένη πολιτική ανάπτυξης όμως την πλήρη απασχόληση και αποτελεσματική προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Ο Πειραιάς σαν θέλει να γνωρίσει μια νέα περίοδο οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανθησης και ευημερίας. Ωστρέπει τότε πολύ σύντομα να μπει σε εφορμογή μια ριζοσπαστική πολιτική που θα αντιμετωπίζει το φαινόμενο της κρίσης στη βιομηχανία και που θα μετοτρέψει τον Πειραιά σε ένα σύγχρονο επιποροναυτοδιακό κέντρο.

Στην κατεύθυνση αυτή αποτείται ένας στρατηγικός πολιτικός σχεδιασμός με πρωτοβουλίες που θα διακρίνονται από τη συμπληρωματικότητά της.

Οι βιοτικές προτίθεσις μας είναι:

- **Αναδιάρθρωση του Λιμανιού.**

Κατό για έννοια το Λιμένι και όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με αυτό αποτελεί το σημείο αναφοράς της οικονομίας του Πειραιά.

Από τη διαπίστωση αυτή απορρέει και το υμπεράσμα όπι απέ εδώ πρέπει να αρχίσει και ο εκσυγχρονισμός του ο οποίος συνίσταται στον πλήρη διαχωρισμό των λειτουργιών, εμπορικό, επιβατικό λιμένη, επισκευαστική ζώνη και στη βελτίωση των υπηρεσιών του παρέχει.

Ακόμη στην άμεση λήψη μέτρων για κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στη δημητριακά υποδομών για την προστασία της θάλασσας.

- **Σιδηροδρομική Σύνδεση Εμπορικού Λιμένα (Ικνιο) Σταθμός ΟΣΕ (Αυτορύθμυσης)**

Η σύνδεση Ικνιο-Περάματος, Ασπροπύργου με σιδηροδρομική γραμμή θα αποτελέσει συντροπή της διενοτότητας μεταφοράς εμπορευμάτων από την Ηπειρωτική Ελλάδα προς το λιμάνι και αντίστροφα.

- **Αναδιάρθρωση της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης.** Επείγον και οξύ πρόβλημα που ζητά τη λύση του σε σταθερή βάση. Απασχολεί επίσημα 8.000 εργαζόμενους και μικρές επιχειρήσεις που ενδρεύουν στον Πειραιά.

Απαιτούνται επενδύσεις μεγάλης κλίμακας τόσο για τον εκσυγχρονισμό της Ζώνης (υποδομή και τεχνολογία) την εκποιδευση του προ-

σιωπηκού αλλά και την ανοδιάρθρωση των ιατροχειρίστεων που σχετίζονται με τη Ζάνη.

- Οικονομική Ανασυγκρότηση και Ανάπτυξη Βιομηχανικής Ζώνης Κυρίως συνίσταται στην περιοχή που οριοθετίζεται από το επιβατικό λιμάνι από τη μίση και το ερπορικό κέντρο από την Άλη. Εκεί υπάρχουν μεγάλιες εγκαταστάσεις βιομηχανικών και ερπορικών μονάδων ΛΑΤΕΤ, Λιπάσφρατα, MOBIL, BP, Εργοστάσιο Γόνκαν κλπ.

Οι μυνάδες αυτές για δεκοτείς αποτέλεσαν το βιομηχανικό κορμό της χώρας. Πριν 15 χρόνια αποσχολούνταν χιλιάδες εργαζόμενοι ενώ σήμερα πολλοί λίγοι.

- Η πλήρης αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων και η ορθολογική ενσιωμέντωση των νέων τεχνολογιών στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών με αντισταθμιστικό ωφέλη υπέρ της αποσχόλισης.
- Η μείωση του χρόνου εργασίας και η εξασφάλιση πλήρους και επαρκούς απειλήμβανης αποσχόλησης, καθώς οι τεχνολογικές μεταβολές αθυύν να μια τέτοια σταδιακή εξέλιξη για το απόντο των μαθητών.
- Ηρεστικό των ανέργων με την ενίσχυση και σωστή αξιοποίηση των υπαρχόντων και νέων πόρων.
- Σε όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου απαιτείται η μόνιμη εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων, από την ύποφη των τεχνικών της παραγωγής, των ανθηκών αξιοποίησης του παραγωγικού δυνατρικού και χρησιμοποίησης των προϊόντων.
- Δημιουργία θέσεων εργασίας για κύλινφη ουδηχριστικών κοινωνικών αναγκών.
- Εκπυγχρονισμός κλάδων και μεγάλων επιχειρήσεων, όπου πρωθείται μια καταστροφική πολιτική εκποίησης (Πειραιϊκή Πατραιϊκή, Νεαπόλησια, Λιπάσφρατα, Ναυπλία κ.λπ).
- Διευκόλυνση στη δημιουργία νέων μονάδων με κλάδους με προτετική ώπος: Βιορηγενής τροφίμων, μονάδες παραγωγής νέων τεχνολογιών, βιομηχανία πηριβόλλουντος, (ανακύκλωση οικουπείων, βιολογικοί καθαρισμοί, τεχνολογικές πόρκετ).
- Αποτροπή ιδιωτικοποίησης των στρατηγικής σημασίας δημόσιων επιχειρήσεων, παράλληλα με την άμεση προώθηση των προγρα-

μάτων εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού τους και αυτονόμησής τους από τα κράτος και την Κυβέρνηση.

- Πρόγραμμα ορθολογικής ανάπτυξης του Γεωργαριού.
- Ανακατανομή των πόρων που διατίθενται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με βάση την προτεραιότητα εκσυγχρονισμού βιομηχανίας.
- Να αναπτυχθούν πολιτικές δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας μέσω τοπικών πρωτοβουλιών ανάπτυξης.
- Δημιουργία βιοτεχνικού πάρκου στον Πειραιά ιδιαίτερα για επιχειρήσεις νέας τεχνολογίας (σίτημα όλων των φορέων του Πειραιά).

Σαν Εμπορικό Κέντρο Πειραιώς πιστεύουμε πως οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι πράγματα η ραχοκοκκαλιά της Ελληνικής μας Οικονομίας και γι' αυτόν πρέπει να παρέμονται μέτρα που θα υπηρίζουν την εκσυγχρονισμό τους και την υπαρξή τους, γιατί διαφορετικά θα μιλάρει για ελεύθερη αγορά που θα καταργεί τα κρατικά μονοπάλια και θα δημιουργήσει ρυνοπολίες πολιτειανικών επιχειρήσεων που όλοι γνωρίζουμε τις επιπτώσεις στην οικονομία χωρίς σαν τη δική μας.

Τέτοια μέτρα μπορούν να είναι:

- Αναδιάρθρωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων περιοχής Παπαστράτου-Ρεταίνια.

Η αναδιάρθρωση των μικρών επιχειρήσεων είναι αναγκαίο για τη βιωσιμότητά τους. Στην κατεύθυνση αυτή αποιτούνται μέτρα το οποία θα δώσουν τη δυνατότητα για

1. την ανανέωση του τεχνολογικού εξοπλισμού
2. εξειδίκευση και αναβάθμιση του εργαστικού δυναμικού
3. ανακαίνιση των κτιριακών εγκαταστάσεων

Ο εκσυγχρονισμός και η εν γένει στήριξη των Μ.Μ.Ε. πρέπει να αποτελέσει τον στόχο υψηλής προτεραιότητας και στο πολιτικό επίπεδο.

- Συνεργοσία με τοπικούς ή δημόσιους φρεγείς για την προσφορά υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που επιβιώσουν να εκσυγχρονιστούν.
- Προγράμματα μεταφυράς γνώσεων στον τεχνολογικό και οργανωτικό τομέα από άλλες χώρες της Κυπριακής, εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τοχύτοτη ανάπτυξη κοινοτομιών.

- Στήριξη από το κράτος για την επαγγελματική στέγη που αποτελεί τα τελευταία χρόνια το μεγαλύτερο πρόβλημα των Μ.Μ.Ε.
- Αλλαγή του καθεστώτος χρηματοδότησης για ουσιαστική στήριξη των μικρομεσαίων.

Δυστυχώς λείπει σήμερα από τον Πειραιά μια στρατηγική ανάπτυξης τέτοια που να αλλάξει την οικονομική αρχιτεκτονική της πόλης με νέες επιχειρήσεις που θα αναπτύξουν την απασχόληση.

Ελπίζουμε να υπάρξουν αιτιά που θα ακούσουν τις προτάσεις των εργαζομένων. Τέλος πιστεύω πως η καταπολέμηση της ανεργίας, της Αποβιομηχάνισης, της προοπτικής συναρτάται άμεσα και από τις δυνατότητες των εργαζομένων να ανανεώσουν, να εμπλουτίσουν και να επαναπροσανατολίσουν τις γνωστικές τους δυνατότητες στη βάση των νέων απαιτήσεων της παραγωγής.

Πίνακας:†	'Ανεργοί κατά έτος					
Βιομηχανικές Εποχειρήσεις που έκλεισαν	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Πλεκτοβ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ	170					
Κλωστοϋφ. ΛΙΓΑΙΩΝ	600					
Κλωστήριο ΒΕΛΚΑ	550					
Λιπόσιμα		800				
Αλευρόμυλος ΜΕΛΙΣΣΑΡΗΣ		15				
ΕΛ. Ετ. Γεν. Εποχειρήσεων ΕΕΓΕ			60			
ΤΕΜΕΑ			80			
Ταχιέντα ΑΓΕΤ- ΗΡΑΚΛΗΣ				2	17	
Πειραική - Πατραική (Γαβριήλ)					350	
Καπνοβιομηχανία ΚΕΡΑΝΗΣ					150	
Πλευρικό ΦΙΛΙΚΩΠΛΑΣΤ					65	
ΕΛΒΙΠΥ (πρώην ΧΡΩΠΕΙ)						170
Κλωστοϋφ. ΣΜΙΛΗ (πρών ΜΕΡΙΝΟΣ)						80
ΣΥΝΟΛΟ	1.320	815	140	2	592	250
						3.119

Πίνακας 2 Επιχειρήσεις που μείωσαν το προσωπικό τους με απολύτους και φυντοξιδοτήσεις

Όνομασία επιχείρησης	Χαμένες θέσεις εργασίας
AZEL (Λιμενοθάλασσα)	150
Μόλοι Αγίου Γεωργίου	60
Λιμενεργάτες Ο.Δ.Π.	350
NAYSI	550
Στάδιο Εφήβης και Θύλας	57
Εργοστάσιο Σδονοπούλας ΒΕΛΛΗΣ	43
Ναυπηγεία Σκαφαρμαγκά	800
ΣΥΝΟΛΟ	2.000

Πίνακας 3 Βιομηχανικές Επιχειρήσεις όπου απειλούνται θέσεις εργασίας

Απόσομα
Ναυπηγεία Σκαφαρμαγκά
AZEL (πρώτη ΖΑΕΕ)
Καπνοβιομηχανία ΚΕΡΑΝΗΣ
ΕΛΣΑ

Επί πλέον έχουν χαθεί 2.500 θέσεις εργασίας σε εμπορικά καταστήματα, βιοτεχνικές επιχειρήσεις και εκτελωνιστές σε ολόκληρη την περιοχή του Πειραιά. Συνολικά χάθηκαν 7.619 θέσεις εργασίας.

ΠΕΤΡΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Ελευσίνας

Tο Θριάσιο Πεδίο αποτελείται από 3 Δήμους (Ελευσίνα, Ασπρόπυργος, Μάνδρα) και μία Κοινότητα (Μαγούλα) σε απόσταση 20 χλμ. από την Αθήνα.

Αν και η συνολική έκταση των Δήμων είναι 344 τ.χλμ., όλες οι δραστηριότητες έχουν αναπτυχθεί στην πεδινή έκταση των 100 τ.χλμ.

Οι αστικές περιοχές καταλαμβάνουν 15 τ.χλμ., οι βιομηχανίες 25 τ.χλμ. και οι καλλιεργούμενες εκτάσεις 50 τ.χλμ., ενώ άλλα 12 τ.χλμ. καταλαμβάνει το στρατιωτικό αεροδρόμιο.

Τα 120 τ.χλμ. διασώδους έκτασης πρακτικά μένουν απροστάτευτα.

Στην περιοδική έκταση των 10 τ.χλμ. κατακευόντων 60.000 κάτοικοι την περίοδο (ΕΣΥΕ 1991:52.831) και αποτελούνται 23.000 εργαζόμενοι:

- 1.200 άτομα στον πρωτογενή τομέα (5%).
  - 18.000 άτομα στον δευτερογενή τομέα (78%).
  - 3.800 άτομα στον τριτογενή τομέα (17%).
- Ο οικονομικά ενεργάς ιδιοθυσιούς του Θριάσιου είναι το 32% του συνολικού και απασχολείται κατά 10% στον πρωτογενή, κατά 65% στον δευτερογενή και κατά 25% στον τριτογενή τομέα.

Από τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό απασχολούνται στο Θριάσιο το σύνολο (10%) των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα, το 85% του δευτερογενούς (55%) και το 60% του τριτογενούς (15%).

Στην 20η εποχή 1960/80 μειώθηκε η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα από 28% σε 10% και αυξήθηκε στον τριτογενή από 7% σε 25%, κανό πιον δευτερογενή έμεινε περίπου αμετάβλητη.

Τη δεκαετία 1980/90 η αναλογία έμεινε πρωτικός αμετάβλητη.

Ποις συγκεντρώθηκαν τόσες επερόβλητες δραστηριότητες στα 100 τ.χλμ. του Θρ.οσίου, σαν και το Λεκανοπέδιο των Αθηνών έχει έκταση 430 και ο Νορδές Αττικής 2/80 τ.χλμ.;

Ποις γνωστικότηταν τάσεις παραδίκες δραστηριότητες στα 13 χλμ. του Κάλτηνου της Ελευσίνας, αν και η χώρα μας έχει 15.000 χλμ. οικτόνων;

Άλλο ση παραδικούς μονάδις αύξεραν τις εικαδισεις τους με επιχωματώσεις. Ήχρι υπέτερα έχουν επιχωματωθεί 7000 στρ. θελοποιες, με αποτέλεσμα να ολλάξει η μορφολογία των εκτάνων.

- Την περίοδο 1980/92 ιδρύονται κυρίως νέες μικρές μονάδες, ενώ επεκτείνονται τα 2 διεύλιστήρια.

Χαρακτηριστικό της περιόδου συντήξ είναι οι πορεικλίσεις των πδ. 791/81 και ΠΔ 84/84, που καθορίζουν το κοθεστώς ίδρυμας μονάδων στην Αττική. Ο μεγαλύτερος αριθμός νέων μονάδων ιδρύεται μετην περιοχή Αστροπύργου.

- Ο πλημμυρός παρουσιάζει μια συνεχή αύξηση αν και ο ρυθμός του δε διατηρήθηκε σταθερός στις διάφορες δεκαετίες (πιν. 1 και 2, αχ. 1 και 2).

Το 1922 έρχονται στην Ελευσίνα πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Τη δεκαετία 51/61 η οργανωμένη πλέον βιομηχανική δραστηριότητα συγκεντρώνει εργαζόμενους από όλη την Ελλάδα.

Τη δεκαετία 71/81 οι μεγάλες βιομηχανίες έχουν ήδη δημιουργηθεί

και το θέμα των περιβάλλοντος που προβάλλεται δραστιστική και σε νέους κατοίκους και σε νέες δημόσιες δράσεις.

Τη δεκαετία 81/91 ο αριθμός αύξησης του πληθυσμού δημιουργείται, γιατί ιδιότιμης τιλυγμού μικρών μονάδων διάστασης στο Θριάσιο με συνέπεια ουγκέντρωσης εργαζομένων που μεταναστεύουν από όλη την Ελλάδα.

Ταχύτερους ρυθμούς αύξησης του πληθυσμού μετά το 19/1 παρουσιάζεται η Λασιγύνη και η Μάνδρα με τη δημιουργία εργοτικών κατοικιών υπό όρο της με την Ελευσίνα.

- Ο αριθμός των συνοδικών απασχολούμενων στο Θριάσιο μειώνεται τη δεκαετία 1979/89 από 26.500 σε 23.000 άτομα.

Από το σύνολο των απασχολουμένων στο Θριάσιο, σε άλλες τις δροσηριώτητες, μόνο το 45% κατοικούν στο Θριάσιο.

- Τη χρονική περίοδο 1969/89 ο αριθμός των βιομηχανικών και βιοτεχνικών καταστημάτων αυξάνεται περίπου κατά 50% σε δεκαετία, αλλά η απασχόληση παραυσίασε αύξηση κατά 145% την πρώτη και σχεδόν σταθερότητα (μείωση 5%) τη δεύτερη δεκαετία (πιν. 3,4 σχ. 3,4).
- Στο Θριάσιο Πεδίο έχουν ουγκεντρωθεί αποιοντικές βιομηχανίες κύθει καταγγρών. Το 1979 σε 15 μεγάλες μονάδες της περιοχής, με πάνω από 400 εργαζόμενους, απασχολούνται 11.551 άτομα δηλ. το 60% των απασχολουμένων στη βιομηχανία.

Το 1989 ο αριθμός τους μειώθηκε σε 10 μονάδες που απασχολούν 6780 άτομα, δηλ. το 36% των απασχολουμένων στη βιομηχανία (πιν. 5).

Η γένη απασχόλησης ανά μονάδα στο Θριάσιο Πεδίο εξελίχθηκε:

- 1969: 17,6 άτομα
- 1979: 28,5 άτομα
- 1989: 17,3 άτομα

Η μέση απασχόληση στην Αθήνα και την Ελλάδα είναι περίπου 5,5 άτομα ανά μονάδα, δηλαδή 3-5 φορές μικρότερη του Θριάσιου.

Τη δεκαετία 1970/80 δημιουργήθηκαν μεγάλες μονάδες ή γιγαντώθηκες μερικές υπόρχουσες (Διεύλιστη Ηγεία, Νουπιγγέα, Χαλυβουργείο).

- Τη δεκαετία 1980/90 σημειώθηκε ποιοτική και ποσοτική στροφή:
  - μειώθηκε η απασχόληση στις μεγάλες μονάδες, ενώ
  - απέκτησαν μεγαλύτερη βαρύτητα ως χημικές μονάδες, κειμάνις και

οι μονάδες που προβλέπει το π.δ. 84/84 με τις παρεκκλίσεις του, έναντι των χαλυβουργείων και των βιομηχανιών τοιμέντου (πιν. 6).

Η εικόνα που διαμορφώνεται από τη συλλογική στοιχείων για την περίοδο 1989 έως και σήμερα (ολοκληρώνεται μέσα στο 1995), καταδεικνύει ότι το Θριάσιο Πεδίο οι δραστηριότητες στη Βιομηχανία και τη Βιοτεχνία συρρικνώνονται, ενώ αντίθετα υπάρχει τάση αναπτυξής του τριτογενή τομέα (πιν. 7). Από τον ενδεικτικό πίνακα (8) των Βιομηχανιών που έκλεισαν ή μείωσαν προσωπικό, φαίνονται οι επιπτώσεις με σημαντική μείωση των θέσεων εργασίας, που δεν οφείλονται στη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας γιατί δεν έγινε καμία σοβαρή επένδυση για αλλαγή τεχνολογίας που θα βελτίωνε την ποιότητα και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων.

Η ανταγωνιστικότητα αυτή λειτουργούσε στο παρελθόν μέσα από τους προστατευτικούς όρους της αγοράς.

Μέσα στα νέα πλαίσια της ανοιχτής αγοράς η όλη προσπέθεια βιομηχανών για τη μείωση του κόστους και την ανταγωνιστικότητα δε γίνεται με ποιοτικούς όρους, αλλά με μείωση του προσωπικού και εντατικοποίηση της εργασίας και θα οδηγήσει στην περαιτέρω αποβιομηχάνιση της περιοχής και της χώρας μας γενικότερα.

— Παρουσιάζεται συνεχής αύξηση των εργατικών αποχημάτων σε αντίθεση με όλες τις άλλες βιομηχανικές περιοχές της χώρας (στοιχεία ΓΣΕΕ, σχήμα 5).

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το Θριάσιο όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα αποτελεί ένα σύνθετο πρόβλημα με πολλές δυσκολίες για την επίλυσή του, αφού στην πεδινή έκταση έχουν αναπτυχθεί χωρίς σχεδιασμό και υποδομή κατοικίες, αγροτικές καλλιέργειες, βιομηχανική δραστηριότητα, μεταφορές και υπηρεσίες.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Θριασίου Πεδίου είναι:

- οι βιομηχανίες έχουν αναπτυχθεί σε επαφή με τους οικισμούς, κυρίως στην Ελευσίνα και στον Ασπρόπυργο.
- έχει υποβαθμιστεί το περιβάλλον, με επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων.
- οι αγροτικές καλλιέργειες αντί να ενισχύονται υποβαθμίζονται συνεχώς.

- Είναι ανύπαρκτα τα δίκτυα για τα βιοράχινα νερά και την αποχέτευση.
- έχουν αυξηθεί σοβαρά οι κίνδυνοι καταστροφικού αποχόματος ολόκληρης της περιοχής.
- διασχίζεται από δύο εθνικές οδιούς και μια σιδηροδρομική γραμμή, ενώ το υπερποταμικό υεροδρόμιο διασπά τη συνέχεια των οικισμάτων.

Ειδικό η Ελευσίνα διαχωρίζεται σε 4 τμήματα και ο Αστροβιλογός σε 3 τρήματα από την παραπάνω διαμπεριή κυκλοφορίο. Κύριο χαρακτηριστικό του υδάκον δίκτυου της περιοχής είναι ότι μέσω των πλέγματων των Εθνικών οδιών παρά τη διασχίζουν, δέχεται και διαχετεύει την τεράνια πατερωτική κίνηση που προέρχεται κύρια από το Λεκανοπέδιο Αθηνών και την Ελλάδας και κατευθίνεται προς Πελοπόννησο και αντίττροφα.

Σε ετήσια βάση διέρχονται από το Θριάσιο διαμέρισμα της Νέας Εθνικής Οδού Αθηνών-Κορίνθου 9,5 εκ. οχήματα και 2,5 εκατ. διαμέσου της Παλαιάς Εθνικής Οδού Αθηνών-Κορίνθου, δηλαδή η διαμπερής κυκλοφορία υπολογίζεται σε 12 εκατ. οχήματα, από τα οποία τα 85% είναι ΕΙΚ και 10% λειτουργεί και φραγτηγά.

Επίσης 10 εκατ. οχήματα εισέρχονται και εξέρχονται από το ίδιο σημείο, χωρίς να διαπεράσουν το Ορεινό, από τον κόμβο του Σκαραμαγκά και τη Λεωφ. ΝΑΤΟ.

Είδεκά στην Ηράκλεια Πελοπεχενίδι (Ελευσίνο), η οποία αποτελεί τμήμα της ΠΕΟΑΚ, διέρχονται 17.500 οχήματα την ημέρα (6,4 εκατ. το χρόνο), από τα οποία ποσοστό 38% αποτελεί διαμπερή κυκλοφορία.

Υπολογίζεται ότι διακινούνται 1.000άρια στο Θριάσιο άλλα 8 εκατ. ωχήματα το χρόνο.

Η συνολική κίνηση των οχημάτων στο ΟΠ ανέρχεται σε 30 εκατ. ωχήματα το χρόνο. Ο μεγαλύτερός των διαμπερών αυτών κινήσεων με την κακή οργάνωση του τοπικού δικύου κάνουν προβληματική τη ωόνδρωτη των οικισμών μεταξύ τους.

Η ρύθμιση πρόβλημα αποτελεί για ανυπαρξία δίκτυου που να εξυπηρετεί τις βιομηχανικές και λαμεντικές δροστεριότητες, με αποτέλεσμα να διακινούνται βαριά φορτηγά μέσω στον αυτικό ιστό για χρήσεις ξένες προς τη ζωή των πλευρών.

- εξορύσσονται αδρανή υλικά και λειτουργούν ασβεστοκάρμινοι. Εκτός από τα 6 λατομεία στο Παικίδιο Ορος η εξόρυξη επεκτάθηκε και στις μόναδικες περιοχές προσίνου που διαμέτει τα

Θριάσιο με τρία τεράστια λατομεία στην Αγία Σωτήρα, στο Ξηρόβρεμα και στο Καμάρι.

- στους 13 προβλήτες της ακτής διακινούνται εμπορεύματα από 5.500 τπλοία με βάρος 2,5 φορές μεγαλύτερο του ΟΑΠ.
- από τα 15 χλμ. ακτών τα 12 χλμ. έχουν καταληφθεί από τις λιμενικές δραστηριότητες των βιομηχανιών-βιοτεχνιών και οι κάτοικοι έχουν αποξενωθεί από τη θάλασσα.
- στα όρια του Θριασίου λειτουργεί η χωματερή Ανω Λιοσίων (συνιδιοκτησία με τον Αστρόπυργο), για την ταφή 1 εκ. τον. οικιακών απορριμμάτων και 23.000 τον. τοξικών και ελαιωδών βιομηχανικών αποβλήτων το χρόνο, χωρίς μέτρα προστασίας του υδροφόρου ορίζοντα.
- απουσάζει η αναγκαία υποδομή για τη βιομηχανική δραστηριότητα, όπως δίκτυο υγρών αποβλήτων, επαρκής ποσότητα νερού, χώρος ελεγχόμενης διάθεσης των στερεών αδρανών κι τοξικών αποβλήτων, οδικό δίκτυο έξω από τον οικιστικό ιστό, κλπ.
- έχουν επιχωματωθεί με μεταλλουργικές σκουριές και αδρανή υλικά 1.000 στρ. θάλασσας και έχει αλλάξει η μορφολογία των ακτών.
- η έκταση για κοινωνικό εξοπλισμό στις πόλεις του Θριασίου είναι 140 στρ. και υπάρχει έλλειψη άλλων 300 στρ. (κοινόχρηστοι χώροι, αθλοπαιδιές, σχολεία).

Μερικοί δείκτες είναι αποκαλυπτικοί:

- η διαθέσιμη έκταση για σχολεία είναι 8 τ.μ./κάτοικο και απαιτούνται άλλα 11.
- οι χώροι πρασίνου καταλαμβάνουν 7 τ.μ./κάτοικο και απαιτούνται άλλα 7.
- οι χώροι άθλησης καταλαμβάνουν 1,5 τ.μ./κάτοικο και απαιτούνται άλλα 2,5.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΘΕΣΕΙΣ

Είναι απόλυτα αναγκαίο σήμερα το Θριάσιο Πεδίο - πρώτη βιομηχανική περιοχή στη χώρα - να αντιμετωπισθεί σαν μια περιοχή της οποίας η συνολική δραστηριότητα, οι επιπτώσεις και η αντιμετώπιση των προβλημάτων ξεπερνούν τα όρια ενός τοπικού προβλήματος.

Το Θριάσιο Πεδίο πρέπει να αντιμετωπιστεί σαν ειδική περίπτωση

πε σχέση με το σύνολο της περιφέρειας της Αττικής και του συνόλου των εθνικού χώρου. Εξάλλου το Θριάσιο Πεδίο σπουδή σι παιανικά πάνοκτες αποδεικνύουν επηρεότελο το σύνολο του Λεκανοπεδίου της Αττικής στη οικονομικό, εργασιακό και περιβαλλοντικό προβλήματα.

Είναι επιτέλους, αποτελότερη του συνόλου των κεπονίκων και των εργαζόμενων της περιοχής του Θριάσιου Πεδίου εδώ και τώρα να υπάρξει πολιτική βιούληση για άμεσες λύσεις και αποκρίσεις για τίνεν υπόρχουν άλλα περιθώρια να συνεχισθεί η παρούση κατέστωση.

Αυτές οι παρεμβάσεις πρέπει να έχουν το χρηματικήρια όμερων λύσεται ολλά και ενός βραχυπρόθεσμου αχεδιασμού με στρατηγική, που θυ υποντήσει στο πολύπλοκο προβλήμα της ρεσολογίας, με την θευθυνότητα, με μια ανθρώπινη, τιράσσοντα, μετριάζομη συσπειθισμένη πρασπτική για το Θριάσιο το οποίο κατ' επέκταση θα επηρεάσει θερικά με τις επιππόντες του το σύνολο του Λεκανοπεδίου της Αττικής.

Οι προτόστιες μας είναι:

- Εκαυγχρονισμός για την επιβίωση των σημαντικότερων βιομηχανικών δραστηριοτήτων, όπως πχ τα Ναυπηγεία Έλευσίνας και Σκαραμαγκά στον Κόλπο της Έλευσίνας, που μόνο οιν βιάσιμες και εκπογχρονισμένες τεχνολογικές μονάδες θα απαντήσουν και στον ανταγωνισμό του κλάδου αλλά και στη διετίμηση των θέσεων εργασίας για το Λεκανοπέδιο της Αττικής.
- Στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσιων που απαντούν το περισσότερο εργατικό δυνατικό στο σύνολο των εργαζομένων στην περιοχή με τη δημιουργία βιοτεχνικού πάρκου στο Θριάσιο Πεδίο, ώστε να δημιουργηθεί ένας αναπτυξιακός θόλιας στις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές για να λειτουργήσουν με σύγχρονο πνεύμα, θα πρέπει να υπάρξει γενναίω πολιτική στήριξή τους στον μεγάλο ανταγωνισμό που αντιμετωπίζουν για τη συνέχιση της λειτουργίας τους. Χωρίς πολιτική στον κλάδο αυτό, οι οποίες νέες θέσεις εργασίας θα δημιουργούνται θα χάνονται από το ταχύν κλείσιμο αυτού του μικρόδου αιμοδότη στην αγυρά εργασίας.

Είναι επίσης συνέγκη να ουσιανάρξουμε μαζί με τη βιομηχανία και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ο τριτογενής τομέας, που όπως οι παρακόπω πίνακες δείχνουν είναι αυτός που ταρπονούμε την αλμοτώδη συνάπτυξη.

Τα νέα μεγάλα έργα επιγεν Αθήνα και το Θριάσιο Πεδίο όπως το

Αεροδρόμιο στα Στεάτια, η Λεωφόρος Σπάτων - Σταυρού - Ελευσίνας, ο Στούμπος διυλωγής του ΟΣΕ, η Λεωφόρος Γλεψίνας - Θήβας, η Περιφερειακή Αιγαλεώ, το Διεθνές εμπορευματικό Κέντρο Αθηνών στη Μαγούλα, το φυσικό αέριο, καταδεικνύουν περίτροπο πώλησης αναξηθεί ο τριτογενής τομέας απ' την περιοχή.

Απαιτείται από τώρα ένας στρατηγικός σχεδιασμός γιατί η τάση όλων αυτών των δραστηριοτήτων θα δημιουργήσουν πρόσθιες προβλήματα.

Οι εργαζόμενοι της περιοχής έχουν αποδεχτεί αυτές τις δραστηριότητες όμως δε θα αποδεχτούν για το Θριάσιο Πεδίο δραστηριότητες βεβρίνες και σχλούσας βιομηχανίας (Βιρυδοβεζέα, Τολκά κλπ.) λόγω κορεσμού της περιοχής γι' αυτό και απαιτούν τη διεμόνιση του Θριάσιου Ηεδίου σαν βιομηχανικά κορεσμένης περιοχής.

Στα πλαίσια της αδλενγής του τοπίου του Θριάσιου Πεδίου, Αποβιομηχάνιση, ενίσχυση του Τριτογενεύς τομέα, απαιτείται σχεδιασμός στα πλαίσια της θεσμοθέτησης των περιφερειακών ΟΑΓΑ ή εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και σε νέες ειδικότητες που προκύπτουν από τη νέα τεχνολογία άλλα και την κατανομή των πάριου του δεύτερου τελωνείου απομίκησης προς τη συντήρηση της θάλασσας.

Για τελευταία γνωστό στο Θριάσιο Πεδίο στο πλούσια της; Υγιεινής και της Ασφάλειας της Έργασίτες, με τα μηχανικά θανατηφόρα στυχήματα στην ΠΕΤΡΩΛΑ και την ΠΥΡΚΑΛ καταδεικνύουν την ανάγκη για να μη θρηγούσουμε και άλλα θύματα άλλα και την αποφυγή ενός μεγάλου στυχήματος στην περιοχή με τη γνωστή επικινδυνότητα γι' ουτό πραγματούμε:

- να συγκληθεί ειδική σύσκεψη των Κυβερνητικών υπουργών παραγόντων με τους φορείς της περιοχής γιατί να ανταλλαγούν απόψεις και νικητατεύονται προτάσεις συνδικαλιστικού κινήματος και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως αυτές έχουν διμορφωθεί στο πλαίσιο διημερίδης και σεμινάρια που πραγματοποιήσε το Εργατικό Κέντρο και έχουν διθεί επιστημονικά εξιδικευμένες στην Πολιτεία και τους φορείς.
- Απαιτείται η στελέχωση σε νέα βάση των τριμάτιων των Επιθεωρήσεων Εργασίας, οι οποίες είναι ανόπαρκτες από την περιοχή γλέγχων για την περιοχή και να στελέχωσται με εξειδικευμένους τεχνικούς για ελέγχους από παραγωγικό αντικείμενο της κάθε επιχείρησης. Θεωρούμε ότι αυτό σήμερα είναι εφικτό γιατί αυτές οι αρροδιότητες παραχωρήθηκαν στα Αερότερο Βιθρό Τοπικής

Αυτοδιοίκησης που στο ξεκίνημά του τώρα εάν επιλύμασν πραγματικά να εξασκήσουν πολιτική στην περιφέρεια μπορούν υπεύθυνα και με επαρκές προσωπικό να στελεχωθούν και νέες υπηρεσίες με Τεχνικούς Ασφάλειας και με Γιατρούς Εργασίας που θα επιχειρούν ελέγχους σε 24ωρη βάση.

- Απαιτείται η ανάγκη της ιμαγκράτησης και η θεσμοθέτηση για το Θριάσιο λόγω επικινδυνότητας Μόνιμης Επιπροπής ειδικών τεχνικών που θα προταθούν από την Κυβέρνηση, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους συνδικαλιστικούς φορείς, των ΣΕΒ, Πανεπιστημιακούς φορείς ΤΕΕ, αλλά και ποπό τις μεγάλες και επικινδυνές βιομηχανίες της περιοχής.
- Να νομοθετηθεί ώστε αυτή η επιπροπή να έχει ουσιαστικές αρμοδιότητες για την αποδοχή των προτάσεων τους για την ασφάλεια των βιομηχανιών άλλα και του περιβάλλοντος της περιοχής (πέρα και έξω από τις αρροδιότητες των επιπροπών κύρωσης οδηγίας πλαισίου της ΕΟΚ).
- Θέντινη υψηλών προστίμων σε δύσους εργοδότες και επιχειρήσεις δεν υλοποιούνταις υποδείξεις βελτίωσης των εγκοταστάσιων τους από τους Τεχνικούς της Μόνιμης Επιπροπής Ελέγχου αλλά και των Επιθεωρήσεων Εργασίας σε συγκεκριμένη μικρό χρόνο λήξης προθεσμιών.
- Την άμεση καταβολή πρωτότυπων τιμών την εκδίκαση από τα Δικαστήρια αν έχει προσφύγει η επιχείρηση και δε θέλει να συμμορφωθεί από τις υποδείξεις των Επιπροπών.
- Την άμεση λειτουργία του Γενικού Νοσοκομείου Ελευσίνας «Θριάσιο» που ξεκίνησε με τον αγώνα των εργαζομένων, του Εργετικού Κέντρου και της τότε Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η λειτουργία του, που καθυστέρησε σημαντικά από πολλές σκοπιμότητες, θα λύσει το πρόβλημα δικαιοτιών, της περιοχής όχι μόνο του Θριάσιου αλλά και τριμερούς της Δυτικής Αττικής.
- Την αποδοχή της πρότασης του ΕΚΕΑΠ για τη δημιουργία από Νοσοκορείο Τομέα της Υγιεινής και της Ασφάλειας της Έργωσίας με την σλλιαγή του οργανισμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

	1920	1940	1951	1961	1971	1981	1991
ΕΛΕΥΣΙΝΑ	3428	9154	11190	15527	18535	20320	23041
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ	2730	4880	5855	8162	11183	12541	15405
ΜΑΝΔΡΑ	4011	3410	3908	5503	8042	8804	11642
ΜΑΓΟΥΛΑ	558	458	432	675	1214	1915	2743
ΣΥΝΟΛΟ	10727	17902	21385	29867	38974	43580	52831

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΡΥΘΜΟΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ %

	1920/40	1951/40	1961/51	1971/61	1981/71	1991/81
ΕΛΕΥΣΙΝΑ	167	22	39	19	10	13
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ	79	20	39	37	12	23
ΜΑΝΔΡΑ	-15	15	41	46	9	32
ΜΑΓΟΥΛΑ	-18	-6	56	80	58	43
ΣΥΝΟΛΟ	67	19	40	30	12	21

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Κ= κατοστήματο Α= απασχόληση	1969		1979		1989	
	Κ	Α	Κ	Α	Κ	Α
ΕΛΕΥΣΙΝΑ	213	4051	286	9657	315	6540
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ	140	2610	243	5028	470	6660
ΜΑΝΔΡΑ	80	913	106	3317	187	3686
ΜΑΓΟΥΛΑ	10	225	33	1075	75	1163
ΣΥΝΟΛΟ	443	7799	670	19077	1044	18049
ΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	17,3		28,5		17,3	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 : ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Κ=καταστήματα Α=απασχόληση	1979/89%		1989/79%	
	Κ	Α	Κ	Α
ΕΛΕΥΣΙΝΑ	34,3	138,4	10,1	-32,3
ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΣ	73,6	92,6	93,4	32,5
ΜΑΝΔΡΑ	35,0	263,3	70,4	11,1
ΜΑΓΟΥΛΑ	230,0	377,8	127,3	8,2
ΣΥΝΟΛΟ	51,2	144,6	55,8	-5,4
ΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	61,7		-39,3	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΜΕ ΠΑΝΩ ΑΠΟ 400 ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

	1980	1990
1.ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	1917	2100
2.ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ	1300	1000
3.ΤΙΤΑΝ	1138	250
4.ΗΦΑΙΣΤΟΣ	1095	ΕΚΛΕΙΣΕ
5.ΠΕΤΡΟΛΙΑ	1080	1100
6.ΠΥΡΚΑΛ	662	180
7.ΕΛΔΑ	598	1000
8.ΒΙΟΦΑΡΜ	530	ΕΚΛΕΙΣΕ
9.ΕΤΡΕΧ	500	ΕΚΛΕΙΣΕ
10.ΟΟΥΕΝΣ	500	ΕΚΛΕΙΣΕ
11.ΕΠΑΣ.	490	ΕΚΛΕΙΣΕ
12.ΕΛΛΗΝ.ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΕΙΑ	481	500
13.ΒΙΕΧ	429	ΕΚΛΕΙΣΕ
14.ΝΑΣΙΩΝΑΛ ΚΑΝ	424	250
15.ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ	400	400
ΣΥΝΟΛΟ	11551	6780

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ-ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΣΤΟ ΘΡΙΑΣΙΟ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΣΥΕ	1979	1989	ΕΣΥΕ	1979	1989
20.Διατροφή	16	116	31.Χρυκές	42	43
21.Ποτά	2	8	32.Πετρελαιού-Λινθρ.	12	14
23.Υφαντουργία	7	22	33.Μη μεταλλικό	26	70
24.Υπόδημα-Ένδυση		45	34.Βασικές μεταλλουρ.	4	6
25.Ξύλο-Φελός	6	71	35.Μεταλλικά αντικ.	48	188
26.Έπιπλα	11	85	36.Μηχανές-συσκευές	24	65
27.Χόρτης	2	5	37.Είδη τηλ. εφορμηγών	7	53
28.Εκτυπώσεις	1	3	38.Μεταφορικά μέσα	11	153
29.Δέρμα		17	39.Λαϊκές	8	13
30.Πλαστικά-Έλαστικά	11	59			

Στα 1623 πληροφοριακά δελτία και 341 ερωτηματολόγια που έχουν συμπληρωθεί και καταχωρηθεί σε PC παρουσιάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

Ο Ασπρόπυργος συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό δραστηριοτήτων (61,6%) το μεγαλύτερο ποσοστό κατασκευαζόμενων κτιρίων-γιαπιά (81,3%) και το μεγαλύτερο ποσοστό μονάδων που ρυπαίνουν (44,4%)

Η σύγκριση των στοιχείων με εκείνα της ΕΣΥΕ -1989 αποκαλύπτει μια σημαντική τάση τα τελευταία 3 χρόνια ανάπτυξης του εμπορίου και των μεταφορών κυρίως στην περιοχή του Ασπρόπυργου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	ΔΕ	ΔΑ	ΔΜ	ΚΜ	ΣΥΝ	ΔΕ	ΔΑ	ΔΜ	ΚΜ	ΣΥΝ
	ΕΣΥΕ 1989					ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1993				
1 ΓΕΩΡΓΙΑ						0	10	0	6	16
2 ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ						1	60	2	6	69
10 ΟΡΥΧΕΙΑ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ			5		5	2	1	1	0	4
20-30 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ	311	470	183	72	1036	86	472	169	101	828
40 ΗΛΕΚΤΡ.ΦΩΤΑΕΡΙΟ -ΑΤΜΟΣ		2	3		5	0	2	0	0	2
50 ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						0	2	0	0	2
80 ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡ. - ΞΕΝΑΔ.	612	327	187	20	1146	67	165	62	10	304
70 ΜΕΤΑΦ.-ΑΠΟΣΗΚ.-ΕΠΙΚΟΙΝ.	27	14	7		48	13	143	29	15	200
80 ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΟΙΚΟΝ. ΙΔΡΥΜΑΤΑ	64	42	6		112	0	4	1	0	5
90 ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	73	22	18		113	12	30	3	4	49
ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΑ	1087	877	409	92	2465	181	899	267	142	1478

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η απογραφή της ΕΣΥΕ αφορά το αύμαλο των δραστηριοτήτων εντός και εκτός συγείου και φυσικά περιλαμβάνει και το λανι κδ υπόριο μέσα σταν οικοτικό ιστό των πόλεων που δεν περιλαμβάνεται στα της παρούσας απογραφής.

ΚΤΗΡΙΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ (ΠΑΠΙΑ)

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΟΥ ΡΥΠΑΙΝΟΥΝ

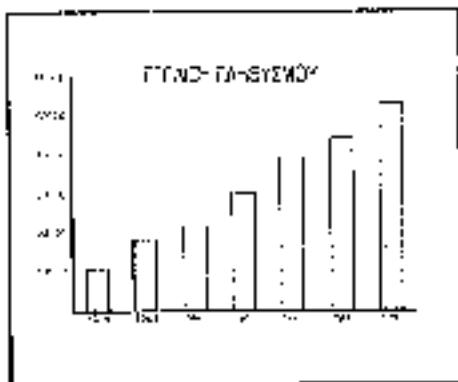
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΠΟΥ ΕΚΛΕΙΣΑΝ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΕΡΓΑΖ	ΕΤΟΣ
ΗΦΑΙΣΤΟΣ	Σιδηροκατασκευές	1096	1982
ΒΙΟΦΑΡΜ	Φέρμακα - Καλλωπικά	520	1989
ΟΟΥΕΝΤ	Υπολιαγμένα	593	1989
ΕΣΤΡΑΛΟΥΜΙΝ	Μεταλλ. Καταισκευές	140	1969
ΚΟΥΠΙΑΣ	Ατμοϊσθήτες	200	1989
ΑΣΠΡΟ	Βιομ. Γάλακτος	95	1990
ΖΕΧ	Μηχαν. Κατασκευές	429	1991
ΕΠΑΖ	Βιόμ. Συλου	496	1991
ΠΕΙΡΑΪΚΗ-ΓΑΤΡΑΪΟΝ	Κυανοτινόφωνη υγρία	700	1990
ΕΒΙΑ	PVC. Πλάκες Αριστού	170	1991
AGRO CAN	Προϊόντα Αγροκοστόζα	126	1995

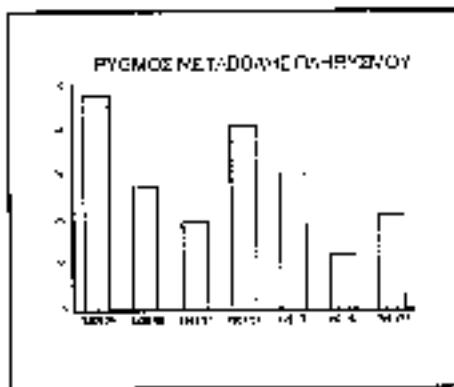
Χαμένες θέσεις εργασίας 4.476

ΜΕΙΩΣΑΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ		ΜΕΙΩΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ
	ΠΡΙΝ	ΣΗΜΕΡΑ		
ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ	2000	800	1200	60%
ΤΙΑΝ	1138	250	888	78%
ΠΕΤΡΟΛΑ	1100	700	400	36%

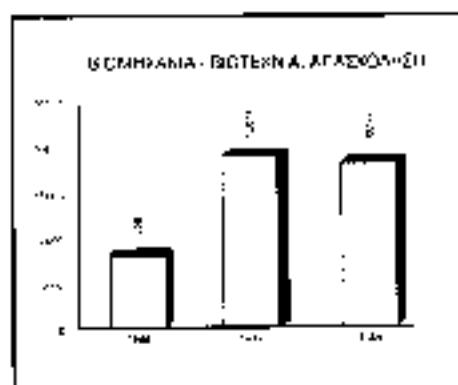
Χαμένες θέσεις εργασίας 2.488

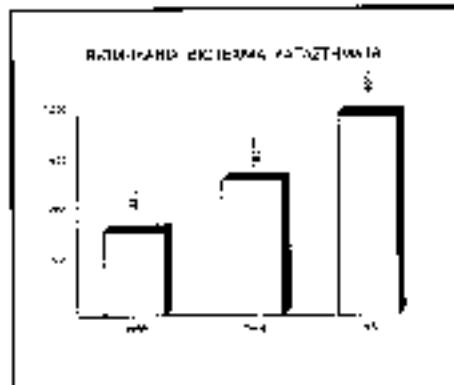
ΣΧ.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΝΔΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

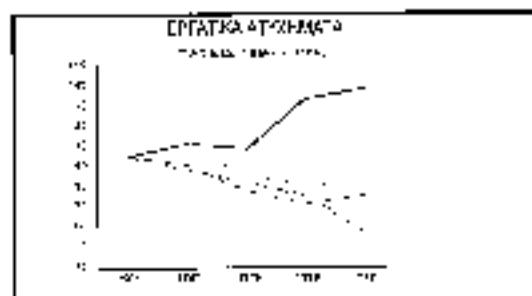
ΣΧ.2 ΡΥΘΜΟΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΣΧ.3 ΕΠΙΒΛΕΠΗΣ ΛΙΔΟΥΔΗΜΗΤΗΣ

ΣΧ.4 ΕΠΙΒΛΕΠΗΣ ΙΩΝΗΣΙΑΝΩΝ - ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ

ΣΧ.5 ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ Ιωνίων Λέσβου

ΠΑΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Προέδρος του Αναπτυξιακού Συνδέσμου Δυτικής Αθήνας (ΑΣΔΑ)

Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Δυτικής Αθήνας αποδέχτηκε με μεγάλη χαρά την πρόσκληση του Εργατικού Κέντρου Αθήνας να παρέμβει στη σημερινή συνάντηση εργασίας. Θεωρούμε ότι τέτοιες παρεμβάσεις, ιδίως όταν προέρχονται από το εργατικό κίνημα, είναι απαραίτητες και μπορούν να βοηθήσουν στο ξεπέρασμα της κρίσης που περνάμε.

Θα μου επιτρέψετε στην παρέμβασή μου να μην αναφερθώ σε γενικότερα ζητήματα, αλλά να «περιοριστώ» στα της Δυτικής Αθήνας.

Η εικόνα της Δυτικής Αθήνας στοιχειοθετείται από την κοινωνική και οικονομική ένταξη του πληθυσμού της στα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, από την ανυπαρξία ουσιαστικά επενδύσεων στον δευτερογενή τομέα, που σηματοδοτεί τα δρια των παραδοσιακών μορφών μεταποίησης στην περιοχή, από τις ελάχιστες, αναλογικά με άλλες περιοχές, δημόσιες επενδύσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι μεγάλες δημόσιες επενδύσεις στην περιοχή αφορούν ουσιαστικά μόνο έργα, εθνικής και μητροπολιτικής εμβέλειας, και όχι προβλήματα της περιοχής.

Ο ρόλος που επιφυλάσσετον μέχρι σήμερα στη Δυτική Αθήνα απ' όλες τις κυβερνήσεις είναι γνωστός: αποθήκη φτηνού εργατικού δυναμισμού, φτηνός αστικός χώρος αυτο-στέγασης εσωτερικών και εξωτερικών μεταναστών χωρίς καμία υποδομή, φτηνή γη για βιομηχανία - βιοτεχνία. Δεν πρόκειται για τυχαία, αλλά για συνειδητή επιλογή, που εντάσσονται στα πλαίσια της ταξικής διαστρωμάτωσης στο Λεκανοπέδιο Αττικής.

Από την άλλη η Δυτική Αθήνα, αποτελεί μία από τις πιο δυναμικές περιοχές του Λεκανοπεδίου, τόσο από δημογραφική, όσο και από οικονομική άποψη. Οι ρυθμοί μεταβολής του πληθυσμού είναι μεγαλύτερη από άλλες περιοχές. Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν που παράγεται από τους κατοίκους της Δυτικής Αθήνας είναι πάνω από το μέσο όρο. Ανάμεσα στα άλλα αποτελέσματα είναι, όπως έδειξε και η τελευταία απογραφή, ένα ρεύμα μετανάστευσης από τη Δυτική Αθήνα προς τη Βορειο-Ανατολική Αττική διανομής, καταφέρνουν να «αναδειχτούν» οικονομικά και κοινωνικά, και που είτε θεωρούν υποτιμητική την παραπέρα διαμονή τους στα Δυτικά, είτε θεωρούν ότι οι παρεχόμενες εξυπηρετήσεις είναι καλύτερες στα Βορειο-Ανατολικά.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση της Περιοχής, το 1988, αποφάσισε να συντονίσει τη δράση της για την αντιμετώπιση των υπερτοπικών/δια-

δημοτικών προβλημάτων της περιοχής. Η απόφαση αυτή αδήγησε στη δημιουργία του ΑΣΔΑ το 1989. Η πρωτότυπη του ΑΣΔΑ είναι να δημιουργήσει τις τιμούποθεσίες για την οικολογική και βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Επιτρέψτε μου να σας παρουσιάσω αριθμένα αποτελέσματα για τη Δυτική Αθήνα και τις προτάσεις του ΛΣΔΔ για την ανάπτυξη της.

Η περιοχή της Δυτικής Αθήνας εντάσσεται στο λεκανοπέδιο με σημαντικές ιδιαιτερότητες στις κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και πολεοδομικές παραμέτρους των προβλημάτων του μητροπολιτικού χώρου.

Σε πρόσφατη ημερίδα του ΑΣΔΑ (1994) για τις προσπτικές ανάπτυξης της Δυτικής Αθήνας, και στα πλαίσια της προβληματικής που αναπτύχθηκε, επιμηράνθηκαν τα ποροκάτω για τη σκοπιμότητα και τις προτεραιότητες των παρεμβάσεων που επιχειρούνται σήμερα ή προγραμματίζονται για την άμεση και ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Αθήνας. Οι εκτιμήσεις αυτές αποδύδουν συνοπτικά τα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της Δυτικής Αθήνας.

- Είναι κοινός τόπος η ανυπαρξία ή η προβληματικότητα της υφιστάμενης υποδομής στη Δυτική Αθήνα με βασικές ελλείψεις σε τεχνική υποδομή, υποδομή μεταφορών και κυκλοφορίας, κοινωνική υποδομή, υποδομή εκπαίδευσης και έρευνας, υποδομή υγείας, περιβαλλοντική υποδομή, κλπ, και η γενικότερη υστέρηση στους δείκτες εξυπηρετήσεων.
- Σε οικονομικό επίπεδο, η Δυτική Αθήνα αναγνωρίζεται ως περιοχή του Λεκανοπέδιου με ιδιαίτερα οικονομική παραγωγική δραστηριότητα. Αντίθετα, το συνολικό ποσοστό δημοσίων πόρων οι αποίσιμοι κατευθύνονται στην περιοχή είναι συγκριτικά χαμηλό.
- Σε στοιχεία προβλημάτης του ΕΣΔΑ τεκριηράνεται η άποψη ότι η κατανάλωση στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας δεν αντιστοιχεί στην παραγωγική δραστηριότητα και σημασία της. Το παραπάνω δηλαδή προϊόν δεν παραμένει, αλλά σε σημαντικό ποσοστό του «εξάγεται» σε άλλες περιοχές του λεκανοπέδιου (π.χ. οι νέοι της Δυτικής Αθήνας μέχρι τουλάχιστον πρόσφατα κατευθύνονται όμως αναψυχή αποκλειστικά σε άλλες περιοχές του λεκανοπέδιου σε οργανωμένες ή μη ζώνες αναψυχής).
- Στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας είναι ιδιαίτερα εμφανής η υποβάθμιος του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος.

ΤΕΝΙΚΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ, ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ

Η γεωγραφική ενότητα της Δυτικής Αθήνας, διοικοφοροποιείται ως ομάδας των αιγαίνων και τομεακών χωροπληριστικό της από τις υπόδιαιτες ενότητες της περιφέρειας πρωτεύουσας. Η Δυτική Αθήνα χωροπληριζεται πεπό μεγαλύτερους δείκτες ανεργίας, χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων και χομηλότερο εισοδήματα. Η σαρπιάδη της σημειώνεται σχεδόν στο υψηλότερο δευτερογενή και τριτογενή τομέα, και κατόπιν κύριο λόγο στη μεταποίηση. Το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι αημαντικά χαμηλότερο του μέσου όρου για την περιφέρεια πρωτεύουσας και σε μερικούς Δήμους είναι χαμηλότερο από το μέσου όρο της χώρας.

Υπολογίζεται ότι περίπου το 20% των υπαίθρων της μεταποίησης στην περιφέρεια πρωτεύουσας είναι εγκατεστημένο στη Δυτική Αθήνα, υπό την οποία βρίσκεται το 17% των μεταποιητικών καταστημάτων της περιφέρειας. Η τάση αύξησης της μεταποίησης είναι μεγαλύτερη στη Δυτική Αθήνα.

Η Δυτική Αθήνα χωροπληριζεται από υπερυψηγκέντρωση επιχειρήσων που ανήκουν στον κλάδο της μεταποίησης. Την τελευταία 20ετία παρατηρείται μια διαχρονική αύξηση των μεταποιητικών επιχειρήσων και ιδιαίτερο των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις αυτές, σε σχέση με την περιφέρεια πρωτεύουσας.

Οι μονδες βιομηχανίας και βιοτεχνίας της Δυτικής Αθήνας, στη σελάδωσαν πασχαστά 13,9% και 16,8% των μενδών της περιφέρειας πρωτεύουσας το 19/9 και το 1978 αντίστοιχα. Τα αντίστοιχα ποσοστά για την απασχόληση ήτον 18,8% (1973) και 28,4% (1980).

Οι απασχολούμενοι στις υπηρεσίες οποτελούν το 1/3 της συνολικής απασχόλησης, ενώ στη μεταποίηση απασχολούνται περίπου το 2/3.

Η αυξητική τάση στις Υπηρεσίες δια συναδειώνται από πανάλογη αύξηση της απασχόλησης. Το μέγεθος απασχόλησης στα εμπορικά καταστήματα χονδρικού ή λιανικού εμπορίου μειώνεται (δείκτης περίπου 2 απασχολούμενοι ανά κατάστημα).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΛΑΔΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Ειδικού Ανοπτικού Προγράμματος Δυτικής Αθήνας (1994-99) η εξέλιξη των οικονομικών κλάδων στη Δυτική Αθήνα, τόσο στον τομέα της βιομηχανίας-βιοτεχνίας, όσο και στον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες), παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά:

I. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ

Η συνεργητική τάση της μεταποίησης είναι μεγαλύτερη στη Δυτική Αθήνα από ότι στην περιφέρεια πρωτεύουσας. Η αιδηση σέμερα του αριθμού των καταστημάτων συνοδεύεται από μικρότερη ανταλογικά αύξηση της απασχόλησης. Ως κύριοι κλάδοι βιοτεχνικής και βιομηχανικής δραστηριότητας υπήρχη μελέτις αναγνωρίζονται:

- κωδικός κλάδου 38: βιομηχανία μεταφορικών μέσων
- κωδικός κλάδου 35: βιομηχανία τελικών προϊόντων από μέταλλο, εκτός μηχανών και μεταφορικού ολικού
- κωδικός κλάδου 33: βιομηχανία προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, εκτός από παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα
- κωδικός κλάδου 25: βιομηχανία ξύλου και φελλού, εκτός της επιπλοποίας
- κωδικός κλάδου 24: βιομηχανία ειδών υπόδησης, ενδυμασίας και διαφόρων ειδών υφάσματος
- κωδικός κλάδου 23: υφαντικές βιομηχανίες, και
- κωδικός κλάδου 20: βιομηχανία ειδικών διατροφής εκτός ποτών

Οι παραπόνες κλάδοι αντιπροσωπεύουν το 80,1% του συνόλου των βιομηχανικών και βιοτεχνικών καταστημάτων και το 71,8% της συνολικής μεταποιητικής απασχόλησης στη γεωγραφική ένοτητα το 1984. Το 1988, τα αντίστοχα ποσοστά ήταν 80,14% και 66,6%. Δηλαδή, μεταξύ 1984 και 1988, η σημαντική των τροποποιηρύθμησιν περιοδοποικών κλάδων, σε ό,τι αφορά των αριθμών των επιχειρήσιων, παραμένει στο σύνολο της μεταποιητικής δραστηριότητας σταθερή.

Αντίθετα, ο αριθμός των απασχολούμενων στους κλάδους αυτούς εμφανίζεται σημαντικά μειωμένος, σαν ποσοστό του συνόλου των απασχολουμένων στη μεταποίηση. Ενας σημαντικός αριθμός απασχολουμένων σ' αυτούς τους περαδοσιακούς κλάδους έχει την εργοσιά του, καίρια λόγω τηρηρίκουντης του προποτικού των επιχειρήσεων των κλάδων αυτών από τη μείωση των κύριου εργασιών και όχι λόγω παύσης εργασιών των επιχειρήσεων, αφού ο αριθμός τους παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος.

Το σύνολο των καταστημάτων της μεταποίησης στη Δυτική Αθήνα ήταν 8.167 και το σύνολο των απασχολουμένων σ' αυτά ήταν 41.670 όπομα. Ο μέσος αριθμός απασχολουμένων σε κάθε επιχείρηση ήταν 5 άτομα περίπου, όποιο και για την περιφέρεια πρωτεύουσας.

Στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας κατά την περίοδο 1974-1978 ή

συνολική απασχόληση στη μεταποίηση μειώνεται, παρά το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός των μεταποιητικών μονάδων αυξάνεται την ίδια περίοδο. Εξαίρεση αποτελούν οι κλάδοι 25 και 26, όπου υπέστησαν μείωση και ως προς τον αριθμό των καταστημάτων.

Η αύξηση των βιοτεχνικών-βιομηχανικών μονάδων είναι μεγαλύτερη εκείνης στην περιφέρεια πρωτείνουσας.

Πρωταρχική σημασία από πλευράς απασχόλησης για τη Δυτική Αθήνα έχουν οι κλάδοι 24, 38, 23, 20 και 35, οι οποίοι συγκεντρώνουν πάνω από το 62% του συνόλου των απασχολουμένων στη μεταποίηση. Επισημανεται ότι εξ' αυτών μόνο ο κλάδος 38 τιμερισμένης μείωση του αριθμού των απασχολουμένων.

Ως φθίνοντες κλάδοι, καπνό υψηλά μεγέθους και με κριτήριο την απασχόληση, θεωρούνται οι κλάδοι 26, 25 και 38.

Ζ. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

Το εμπόριο αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα μέσα στη γεωγραφική ενότητα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ για το 1994 καταγράφονται:

7.956 κατοικήματα χονδρικοί και λιανικού εμπορίου

16.068 απασχολούμενοι

(δείκτης: περίπου 2 άτομα ανά κατάστημα)

Τα κατοικήματα του εμπορίου αποτελούν το 46,9% του συνόλου των καταστημάτων του τριτογενή τομέα της οικονομίας και απασχολούν το 27,1% του συνόλου των εργαζομένων ως ικανόν.

Η περιφέρεια πρωτείνουσας παρουσιάζει υψηλότερο ποσοστό καταστημάτων εμπορίου (58,8%) καθώς και απασχόλησης (38,5%) σε σχέση με τη Δυτική Αθήνα, και αποτελεί την κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα. Στη Δυτική Αθήνα παρέ την αύξηση των καταστημάτων και της απασχόλησης του εμπορίου, η απασχόληση στη βιομηχανία - βιοτεχνία πιαραμένει η κυριαρχηση οικονομική δραστηριότητα.

Λόγω των καταστημάτων μεγαλύτερη οπό την αύξηση των απασχολούμενων στην περιοχή μελέτης τίση με χονδρικό δσο και στο λιανικό εμπόριο. Αντίθετα στην περιοχή γραφείουσας παρουσιάζεται μείωση στο χονδρικό εμπορίο κατά την περίοδο 1978-1984.

Η Δυτική Αθήνα εμφανίζεται νο βελτιώνει τη θέση της, ιδιαίτερα σε σχέση με το χονδρικό εμπόριο.

Με κριτήριο την απασχόληση οι κυριότεροι κλάδοι του τριτογενή

τομέα στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας είναι κοτά σειρά σπουδαιότερων:

- Λιανικό εμπόριο (κωδικού κλάδων: 64,65)
- Χονδρικό εμπόριο (κωδικός κλάδου 61)
- Εστιατόρια (κωδικός κλάδου: 66)
- Προσωπικές υπηρεσίες (κωδικός κλάδου 98), και
- Μεταφορές (κωδικός κλάδου: 71)

Στους κλάδους αυτούς απασχολούνται το 35,6% των συνόλου των απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα της περιοχής της Δυτικής Αθήνας.

Στη διάρκεια της περιόδου 1978-1984 τα καταστήματα εμπορίου, όπως και η απασχόληση σε αυτά σημείωσαν ούξηση. Η αύξηση των καταστημάτων είναι μεγαλύτερη εκείνης των απασχολούμενων.

3. ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΑΙΘΥΣΜΟΣ, ΑΠΛΣΧΟΛΗΣΗ, ΑΝΕΡΓΙΑ

Σύμφωνα με τα πορίσματα της επεξεργασίας των δημογραφικών σπολιχών διατυπώνονται οι εξής εκτιμήσεις:

Ο ενεργός πληθυσμός της Δυτικής Αθήνας, σύμφωνα με την απογραφή 1991 είναι 177.316 κάτοικοι ή 38% του υπονοματικού πληθυσμού. Οι απασχολούμενοι είναι 160.991 και η κατανομή τους ανά τομέα είναι:

Πρωτογενής 0,45%

Δευτερογενής 33,95%

Τριτογενής 58,18%

Η αντίστοιχη κατανομή το 1981 ήταν:

Πρωτογενής 0,56%

Δευτερογενής 59,39%

Τριτογενής 40,05%

Δηλαδή, σημειώθηκε μικρή μείωση στον Πρωτογενή, μεγαλύτερη στον Δευτερογενή και αύξηση υπό τον Τριτογενή. Η υπεροχή του Τριτογενή τομέα έναντι του Δευτερογενούς συναντάται με την ίδια αναλογία (2:1 περίπου σε όλους τους Δήμους) και σχετίζεται με την καινωνικοοικονομική αναδιάρθρωση της περιοχής).

Το 1991 η ανεργία έφθασε το 9,2 του οικονομικού ενεργού πληθυσμού, ποσοστό υψηλότερο του αντίστοιχου μέσου όρου της χώρας (7,7) αλλά χαμηλότερο της Περιφέρειας Πρωτεύουσας (9,9).

Τα αντίστοιχα ποσοστά ανέργων για το 1981 ήταν:

Δυτική Αθήνα 6,2

Ο ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΙΠΗΣΓΩΝ (Μ.Μ.Ε.) ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Στη Δυτική Αθήνα παρουσιάζεται ιδιαίτερα έντονη η συμβολή των Μ.Μ.Ε. στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της αγοράς εργασίας (λειτουργία μικρών επιχειρήσεων με σχέσεις υπεργολαβίας), με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά παραγωγικής διαδικασίας ως πηρος τεχνολογικό εξοπλισμό, πάραγωγικότητα, κίνητος εργασίας κλπ.

Η επροσαρμένη παραγωγική ευελίξια και εξειδίκευση, η Ελληνική ικανοποιητικής επωτερικής αργίνασιμης και διστοχείρισης, η ονεπόρκεια ειδικευμένων εργατικού δικαιομερούς και ή χυμηλή παραγωγικότητα, η Ελλειψη ενιμέρωσης για τεχνολογίες και καινοτομίες, η ελλιμής πληροφόρηση για πηγές και χυμητικού αδικτικά μέσα, η ονεπαρκής υποστήριξη συντονισμού δραστηριότητας και συνεργασιών, αποτελούν αντισχετικούς παράγοντες στον εκπυγχρονισμό και την αναδρόθρωση μυναλικάτερο του ρετοπολιτικού τομέα, δεδομένου της μεγάλης της συμβολής των Μ.Μ.Ε. στην τομέα.

Προβληματική επίσης παρουσιάζεται η προσάρμοση και διανομή των προϊόντων στην επωτερική και την εξωτερική αγορά.

Τα προβλήματα αυτά που προφανώς αφορούν και τις επιχειρήσεις της Δυτικής Αθήνας επιτείνονται με δεδομένο τον ουξανόμενο ανταγωνισμό στην εγχώρια αγορά, στα ηλαίσια της Γειασίας Αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των ανταγωνισμό από τις ιρήιες χώρες, που κατέκυρω λόγο αφοραίνε παραγανοπαικά προϊόντα στην παραγωγή των οποίων κυριαρχούν οι Μ.Μ.Ε.

Απελέγεις και ονεπαρκής κρίνεται η συγκρότηση και λειτουργία των πολικών μηχανισμών (π.χ. ως διαδικτικό επίπεδο) για την προσόμιση και προσβολή των τοπικών προϊόντων, με εκθέσεις και εκθετήρια που δο αιτεύονται στο σύνολο του Λεκανοπεδίου, για την πληροφόρηση των επιχειρήσεων για ζητήσιαται καινοτομιών, τεχνολογίας, χρηματοδοτικών μηχανισμών και ενισχύσεων κλπ.

Εκτιμάται ότι οι Μ.Μ.Ε. μπορούν να παίξουν ένος αγμαντικό ρόλο υπό τη λειτούργηση των διορθωτικών αλλιεγών που εκτιμώνται ως αναπροφεύκτες, με πλαισιώντης την ευελίξια στην παραγωγική διαδικασία και με την τοχύτερη προσαρμογή τους στην νέα διδορένα της

αγοράς. Σημαντικό ρόλο σ' αυτήν την κατεύθυνση θα παίξει η ενίσχυση των ΜΜΕ και η υποστήριξή τους με μηχανισμούς και φορείς ώστε να αντιληφθούν έγκαιρα τα οφέλη της συνεργασίας μεταξύ τους και με τις μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεις. Με τη δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης και τη διαμόρφωση πλαισίου ενίσχυσης των ΜΜΕ, ο ρόλος τους στην τοπική ανάπτυξη και στην αγορά εργασίας αναμένεται ότι θα ενισχυθεί.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Οσον αφορά στα δημογραφικά, οικονομικά και πολεοδομικά χρακτηριστικά της Δυτικής Αθήνας, επισημαίνονται:

- **Προβλήματα και αδυναμίες που σχετίζονται με τις παραγωγικές δραστηριότητες και αποτελούν κύριους ανασταλτικούς παράγοντες κάθε αναπτυξιακής προσπάθειας.**
- **Δυνατότητες και πλεονεκτήματα, η αξιοποίηση των οποίων, και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, μπορεί να αναστρέψει αρνητικές τάσεις στην κατεύθυνση ανασυγκρότησης και αναβάθμισης της περιοχής.**

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΕΝΤΟΠΙΖΟΝΤΑΙ:

- Στην προβλεπόμενη αύξηση του γηραιού τμήματος του πληθυσμού, που θα προκαλέσει οικονομικά προβλήματα και κοινωνική αρρυθμία.
- Στην αναμενόμενη αύξηση του πληθυσμού των νέων παραγωγικών ηλικιών, που αφ' ενός μεν θα οξύνει το υπόρχον πρόβλημα ανεργίας, αφ' ετέρου δε θα δημιουργήσει σημαντική δυνατότητα αναδιάρθρωσης της παραγωγικής βάσης του πληθυσμού.
- Στη μείωση της απασχόλησης στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας της περιοχής. Παρ' ότι αναπληρώνεται μερικά από την αύξηση της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα, δημιουργείται σοβαρό πρόβλημα ανεργίας, λόγω διαφορετικής ειδίκευσης που απαιτείται. Η ανεργία αυτή πλήγτει κατά κύριο λόγο συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού (γυναίκες).
- Στο χαμηλό εισόδημα των κατοίκων της περιοχής, όπως υποδηλώνεται από το σημαντικό ποσοστό απασχόλησης του ενεργού πληθυσμού ως εργατικό δυναμικό.
- Στο χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού που αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα κάθε προσπάθειας οικονομικής και πολιτιστικής αναπτυξής.

παρασημοκατέτων στις περιπτώσεις υπογεννήσεων δραστηριοτήτων αναμένεται ότι θα βελτιώσει και το επίπεδο της θνιάς της δραστηριότητος ολλά και το ευέπειο των παρεχόμενων υπηρεσιών, λόγω της ελκυστικότητας την οποία θα πάρουν οι ζε.

Στις περιοχές των «χωρικών θυλάκων» προβλέπεται:

- Η χωρομέτρηση εξυπηρετήσεων, διποικικές κέντρου πληρωφοριών για τις επιχειρήσεις (ως περιφερειακό δικτύο των ειρηνότερου δικτύου στήριξης των επιχειρήσεων της περιοχής), ινιωτικής διαμόρφωσης, τραπεζικών καταστημάτων, χώρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και των λοιπών εξυπηρετήσεων.
- Οργάνωση της τοπικής κυιδωφορίας τόσο για την εξυπηρέτηση της κατοικίας και των διλλων λειτουργιών όσο και για την προστελλούση των παρασημοκατέτων μισθίων. Λιαστήνδεση με το πρωτεύον και δευτερεύον οδικό δίκτυο.
- Συνέπουλη πλήρους δικτύου περιουσίας και κοινόχρηστων χώρων ενιατυμένων στα αντίστοιχα πρωτεύοντα δίκτυα της περιοχής.
- Κέντρο περιβιωλογικής ενημέρωσης και ευοισθητοποίησης, ενημέρωσης και πιλοτικής ειρηνούγής εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, επικινδυνοτήτων κλπ για την αισιοδοσία. Οργάνωση της αποκομιδής των αιτιορριμμάτων και των αποβλήτων με σταθμό μεταφρότωσης στο «χωρικό Θύλακο» στο οποίο, θα αποτελεί μέρος του γενικότερου υποστήματος συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης των απορριμμάτων της περιοχής.
- γενικότερα, και όπου αυτό είναι δυνατόν, θις εξαιρετικά περιοχής κοινή υπαδιομή όπως τις επιχειρήσεις, ως ενδιάμεσο υποδομών και υπόθεσης για τις γενικότερες υποδομές της περιοχής.

Για την οριοθέτηση ενός «χωρικού Θύλακου» εκτ μόται μία μέση τάξη πληρωματικού μεγέθους σε 15.000-20.000 κατοίκους, ενώ συγκεκριμένος περιορισμός θα πρέπει να επιβληθεί υπό ωχένη με το βαθμό συγκεντρωτικής των παρασημοκατέτων δραστηριοτήτων.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΛΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Αποτελεί θέση του ΑΣΔΑ όπι απειπούνται κατά προτεραιότητα παρεμβάσεις για την παρασημοκατέτηση της περιοχής, και

οι δεύτερη προτεραιότητα διαχειριστικές παρεμβάσεις (χωρίς να παραγνωρίζεται η σημασία τους).

Βασική προτεραιότητα για τον ΑΣΔΑ έχει η εξειδίκευση και πυμπλήρωση των γενικών κατευθύνσεων του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος της Δυτικής Αθήνας με την κατάρτιση προγράμματος ταυρεμβάσεων για την ονοσυγκρότηση του παραγωγικού τομέα (με συγκεκριμένης δράσης, μέτρα, μέσο υλοποίησης των πρωτάρων, με την επεξεργασία κριτηρίων επιλεξιμότητας των μέτρων στα οποία απενδιαζόμενα ή υλοποιούμενα εθνικά και κοινωνικά προγράμματα).

Για τη διαμόρφωση των πλαισίων παρεμβάσεων του ΑΣΔΑ στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που περιορίζουν τη δυνατότητα αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, πρέπει να ληφθούν υπ' όψη τα παρακάτω:

- Οι ελλιπείς οργανωτικές και διοικητικές δορές για την προσέλκυση ξένων δραστηριοτήτων επενδύσεων, γεγονός που θέτει την περιφέρεια σε δυσμενή θέση από τις σημερινές συνθήκες οικύτατου διαπεριφερειακού ανταγωνισμού.
- Η απουσία περιφερειακών θεσμών σε μία περίοδο όπου οι μεγάλιες πολιτικές αποδυνάμωνται, οι δε υπερεθνικοί μηχανισμοί υπονένται απευθείας με τις περιφέρειες.

Στόχος του «Σχεδίου ανασυγκρότησης παραγωγικών δραστηριοτήτων στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας» είναι να επιμημάνει τις βασικές αναγκαιότητες τις κύριες κατευθύνσεις και τα κατολλήλωτερα μέτρα ενάπτυξης της περιοχής, κύρια της βιομηχανίας της αλλά και του τομέα των υπηρεσιών, ώστε η περιοχή να ουγκυρωθεί σε ανταγωνιστικό παραγωγικό ποδόν.

Βασική προτεραιότητα αποτελεί η στήριξη της ανάπτυξης της περιοχής στην ανάπτυξη ωμής βιομηχανίας. Η βιομηχανία αποτελεί τομέας στον οποίο κατ' εξοχήν παράγεται τραπεζιθέμενη αξία, αναπτύσσεται η καινοτομία, αποδίδει προγραμματικά πρωτόν η επένδυση των χρηματικών πόρων. Ένισχυει την εξισωγική βάση της περιφέρειας και περιορίζει την εισοδηματική διείσδυση. Κινητοποιεί, συγκεντρώνει και αξιοποιεί παραγωγικά την τοπική αποταμίευση και επιτρέπει τη συγκρότηση ενός αλοιδρυωμένου οικονομικού περιβάλλοντος, ικανό να προσελκύσει τη διεύνη καινοτομία και την ευρύτερη επενδυτική δραστηριότητα.

Το «Σχέδιο ανασυγκρότησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων στην περιοχή της Δυτικής Αθήνας» θα αποτελεί τον εξειδικευμένο

οδηγό για την εποικοδομητική παρέμβοση του ΑΣΔΑ (και των φιλέων που προτείνονται να εμπλακούν στο πρόγραμμα) στις διαδικασίες σχεδιασμού της ανάπτυξης υπέρ της κοινωνίας της περιοχής που θα επί μέρους παραγωγικούς τομείς (βιομηχανία, υπηρεσίες, Μ.Μ.Ε. κλπ) στα πλαίσια του ευρύτερου κοινωνικού διαλόγου. Ήδη προτείνει ένα συνεκτικό σύνολο μέτρων ανάπτυξης της βιομηχανίας της περιοχής που θα απαντά στις σημερινές προκλήσεις και μπορεί ν' αποτελέσει:

- είτε ένα σύνυλο ειδικών μέτρων και παρεμβάσεων που θα ενταχθούν στα σχεδιαζόμενα εθνικά και κοινοτικά προγράμματα
- είτε ένα αυτοτελές πρόγραμμα ανάπτυξης της βιομηχανίας της Δυτικής Αθήνας.

Απέναντι στις τροικιδίες, όπ. διεθνή κλίμακα, επανεξετάζεται η σκοπιμότητα των βιομηχανικών πολυτικών και διακυμάνουνται νέα μέτρα ενίσχυσης της βιομηχανικής δροστηριότητας. Η οινογκαιότητα της στρατηγικής δε φιμώνει επιμετραφή με αποτυχημένες πολιτικές και δεν οπευθύνεται πρωταρχικό στο κράτος. Ανοδευκνύεται αποτελεσματικότερη διάταξη παραγωγικού λόγο και των τοπικών φαρέων, ενώ μπορούν να συμβάλλουν θετικά και οι κοινοτικές περιφερειακές πολιτικές.

ΑΡΧΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

- Συγκέντρωση πόρων σε «σημεία-κλειδιά» της βιομηχανικής δομής στρατηγικοί κλάδοι, επιχειρήσεις leaders, επιλεγμένα σημεία παραγωγικής-διανομής-υποδομής.
- Κυρίαρχη κλαδική κατεύθυνση, άλλο και στόχοι και εργαλεία με οριζόντια διάσταση: ευρεία διάχυση των αποτελεσμάτων στις επιχειρήσεις.
- Αντιμετώπιση της αποβιομηχανοποίησης κατά περιοχές, επιβίωση υλοκληρωμένου παραγωγικού συστήματος και οικονομικού περιβάλλοντος.
- Επιδίωξη για μεγαλύτερη δυνατή αποδοτικότητα: επικέντρωση προσπάθειας στις στρατηγικές επιχειρήσεις, προώθηση δικτύωσης Μ.Μ.Ε. και σύνδεσης με τους leaders.
- Συγκέντρωση στις πρωτότυπες που συνεπάγονται υιοθέτηση - ανάπτυξη καινοτομίας, ομραντικότερα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα.

- Αξιοποίηση των κοινωνικών πόρων, παρόλληλη κινητοποίηση και συνυπεύθυνότητα τοπικού δυναμικού.

ΑΕΩΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

- Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας κλάδων μεχερής τοπικής παρουσίας και ευρισκονομικών προοπτικών: επενδύσεις καινοτομίας, δημιουργία τεχνολογικής υποδομής.
- Αντιμετώπιση της κρίσης στις ζώνες όπου κυριαρχούν κλάδοι που υφίστανται πίεση και αντιμετωπίζουν διαμενείς προοπτικές: ενθάρρυνση κλαδικών αναπτυξαντολισμών, αναδιάρθρωση αγοράς εργασίας, τοπικές πρωτοβουλίες.
- Στήριξη της ανάπτυξης στον κινητήριο ρόλο των τοπικών επιχειρήσεων leaders αλλά και στην αξιοποίηση τους παραγωγικού δυναμισμού που συνιστούν οι παλυόριθμες MME: υιοθέτηση νέων μέσων χρηματοδότησης, ενυπέρρυνση των δικτυώματων.
- Διευκόλυνση της διεύθυνσης της τοπικής βιομηχανίας στα Βολκάνια: λήψη μέτρων εθνικής υπραγηγικής, υλοποίηση περιφερειακών παρερβάσεων στους τομείς των επενδύσεων, της πληροφόρησης και τεχνικής βοήθειας, των υποδομών.
- Υποστήριξη των μέτρων βιομηχανικής ανάπτυξης: υμητερήσεων και εκσυγχρονιμός τεχνικών υποδομών, ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων, δημιουργία κατάλληλου θεωρικού και διοικητικού πλαισίου.

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Οι κεντρικές ενέργειες του Σχεδίου ανοσυγκρότησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων ωτίην περιοχή της Λιγκαδίας Αθήνας Θεωρούνται:

- Ανάπτυξη και οργάνωση δικτύου στήριξης επιχειρήσεων και ειδικότερα των MME το οποίο θα καλύπτεται την περιοχή της Δυτικής Αθήνας. Ως τέντωμα διασυνδέμενο τόσο με ευρότερα δίκτυα (σε επίπεδο πρωτεύουσας, σε επίπεδο χώρας και σε κοινωνικό επίπεδο), σε συνδυασμό με τα (όλα δίκτυα που προβλέπεται να αναπτυχθούν (δίκτυα κεντρικών εξυπηρετήσεων, δίκτυα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης, δίκτυα ενεργειακά, δίκτυα πρασινών κλπ.).
- Δημιουργία υποδομής περιοχής κεντρικών και περιφερεια-

κών κόμβων για τους οποίους θα πρέπει να προσδιοριστούν αναλυτικά τα χαρακτηριστικά και η σήμανσή τους.

- Οι περιφερειακοί κόμβοι χωροθετούνται στους «χωρικούς θύλακες» παραγωγικών δραστηριοτήτων, των οποίων την οργάνωση υποστηρίζουν.
- Κέντρο στήριξης ΜΜΕ ως ενδιάμεσο φορέα προγραμμάτων για τις ΜΜΕ με επέκταση του ρόλου του σε ολόκληρη τη Δυτική Αθήνα. Λειτουργία οικονομικού παραπηρημάτηριου (κέντρο ενημέρωσης και συνεργασίας επιχειρήσεων), κλαδικών ινστιτούτων για την ανάπτυξη και υιοθέτηση καινοτομίας στους στρατηγικούς κλάδους, κλπ.
- Ενίσχυση οικονομικών δομών τριτογενή τομέα σε περιοχές κεντρικών εξυπηρετήσεων υπερτοπικής σημασίας.
- Κέντρο στήριξης του εργατικού δυναμικού της περιοχής. Ρόλος τους θα είναι η σύνδεση του εργατικού δυναμικού με τις παραγωγικές μονάδες της Δυτικής Αθήνας, η επανακατάρτισης ανέργων σε νέες ειδικότητες, ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς κλπ.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση της Δυτικής Αθήνας δε δέχεται να μείνει απλός θεατής των γεγονότων. Θεωρεί ότι ο ρόλος της ξεφεύγει από τα ασφυκτικά δρια της καθαριότητας και της οδοποιίας και ότι έχει υποχρέωση να αναπτύξει τοπικές πολιτικές ανάπτυξης. Σε αυτή την πορεία είναι ανάγκη ο συντονισμός και η στενή συνεργασία όλων των εμπλεκομένων πλευρών (εργατικά συνδικάτα, επαγγελματικά και επιστημονικά επιμελητήρια, Τοπική Αυτοδιοίκηση, κρατικοί φορείς, κλπ), ώστε η ανάπτυξη να γίνει τοπική υπόθεση.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

Αντιδήμαρχος Ηλιούπολης

Επιτρέψτε μου αρχικά να χαιρετήσω την εποικοδομητική αυτή πρωτοβουλία του Εργατικού Κέντρου Αθήνας οι εργασίες της οποίας, πιστεύω, ότι μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν ένα αικόνη αποφασιστικό βήμα διαλόγου για το τεράστιο θέμα με το οποίο καταπιάνδραστε. Είναι πια βέβαιο, ότι οι οποιεσδήποτε προθέσεις, τα οποιαδήποτε σχέδια, απόψεις εκτιμήσεις, αποφάσεις κεντρικών κυβερνητικών οργάνων έχουν λίγες πιθανότητες εφαρμογής αν δεν εξειδικευτούν και

εφαρμοστούν στην πράξη, από ύργανο που φύσει και θέσει βρίσικονται πιο κοντά στην Πόλη, στον Ηλίτη, στο Ηράβλημα.

Εξάλλου είναι εξίσου βέβαιο ότι η αποτελεσματικότητας αποκαινή-ποτε κεντρικού σχεδίου εξαρτάται ευθέως από τη ωμμετοχή στη σύλληψη, την κατέστρωση και την υλοποίησή του εκείνων των κοινωνικών φορέων και προσωπών που αντικειμενικά επιτρέπουν και επηρεάζουν από την εφαρμογή του.

Ετοι, το ζήτημα της μελλοντικής ανάπτυξης του λεκανοπεδίου δεν μπορεί να ιδιαίτερε ερήμην δύο κυρίως παραγόντων που αντικειμενικά και ίμεσαι εμπιλούνται μ' αυτήν. Είναι βέβαιο οι δύο αυτοί παράγοντες αφ' ενός ο κόσμος της εργασίας και του πολιτισμού, αφ' ετέρου η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Υπηρετώντας αρκετά χρόνια το Οσαμό της Ι.Α. και έχοντας αποκομίσει θετική και αριθητική εμπειρία από τη λειτουργία του θα σταθμώ, ελπίζοντας να μη σας κουράσω, στο ρόλο της Τ.Α. για την ανάπτυξιακή προβολή του λεκανοπεδίου.

Είναι λίγο-πολύ γνωστό ότι τιολλές και ενδιαιφέρουσες προτίσεις έχουν διατυπωθεί αλλά και σχεδιούται και εφαρμούται από πλειόντα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η κυινωνική χρηματοδότηση και αποδοτικότητα αυτών των προτίσεων ήταν και θα είναι πάντα ευθένας ανάλογη του βαθμού ανίχνευσης εντοπικού και κατευνάντησης των αναγκών των δημοτών, ευθέως ονάλογη της επιτυχίας με την οποία διοτάξιμε τους παράγοντες χρόνου - χέρια - χρήματα στην κατεύθυνση μεγιστοποίηση του επιδιωκόμενου οφέλουν.

Είναι λοιπόν φανέρω ότι η αιμπιαστική συμβιολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην αναπτυξιακή πρότυχη για το λεκανοπέδιο εξαρτάται τόσο από τις επιλογές της, δύο και από τις δυνοτάτητες που έχει να τις υλοποιήσει.

Επιτρέψτε μου να συναρρεμά με λίγα λόγα στο δεύτερο σκέλος αφού αιτά είναι βάση και τηρούποθευτή για αποδήμηση σοβαρή αναπτυξιακή προσπόδειο.

Ο χρόνος ως παράγοντας εξαρτάται από τρεις κυρίως παραμέτρους, δύο από τις οποίες δυστυχώς των επιμηκύνουν. Είναι βέβαια:

1. Η απίστευτη πιλονομία που διέπει το καθεστώς λειτουργίας της Τ.Α. άλλας και άλλης της Δημόσιας ζωής.
2. Η γραφειοκρατία νοούμενη όχι βέβαιη με την απλή επυμολογική της ερρημεία ως κράτος γραφείων αλλ' ως μηχανισμό που

αντιλαμβάνεται τις ανάγκες μέσα από τη διαδικασία του πρωτόλλου αυτή της εμπειρίας.

3. Η χρήση νέων τεχνολογίων του παντορεύει μεν τον χρόνο, υπό την προϋπόθεση όμως ότι χρησιμοποιείται στη βάση εφαρμογής ενός γενικότερου σχεδίου απορρόφησής της.

Θα ήθελα μάλιστα να παρατηρήσω ότι όσων αφορά στο γραφειοκρατικό τρόπο λειτουργίας των ΟΤΑ, συντός είναι τόσο έντονος που από προκτικές ενέργειές μας κινδυνεύουμε κάπειας φαρές να συλλαμβάνουμε τις ίδιες τις ανάγκες των δημιοτών από μια μονόπλευρη και γι' αυτό περιεργιαστική «αντιγραφειοκρατική» σκοπιά. Ο παρόχοι χρήματα συνδετικός κρίκος δηλαδή των χεριών και των χρόνων, από την οποία εξαρτάται όλο και λιγότερο από στατιστικές και παραδοσιακές πηγές άπως είναι η κρετική επιχορήγηση και η φορολογία των δημιοτών και όλων και περιουσώτερο υπό νέες δινακωκές ανατίτυπουσάμενες και εξελιγσσόμενες πηγές όπως είνοταν αντοποδοτικά τελη και οι δημοσικές επιχειρήσεις.

Εξ' άλλου μάτιαν πανηγυρίζομεντες στα χέρια εννοούμε ρυσικό το σύνολο των ζήτημάτων τους αφορωύνταν στο πραυδωπικό των Ο.Τ.Α.

Και αυτά είναι:

1. Των κλάδων και των ειδικοτήτων
2. Της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης και
3. Βέβαιως των αμοιβών.

Προσπάθησα με συντομία να ους περιγράψω τα τελείσιο μέσα στο οποίο η Τ.Α. δραστηριοποιείται και όσον αφορά βέβαια στο Λεκανοπέδιο, είναι υποχρεωμένη να συλλέγει, να προτείνει άλλα και να υλοποιείται ένα σχέδιο βιώσιμης ανάπτυξής του.

Το Λεκανοπέδιο είναι βέβαια γνωστό ότι αποτελεί ένα γηγαντιαίο για τα δεδομένα της χώρας μας σύστημα συνύπαρξης ανθρώπων και φυσικού περιβάλλοντος που έχει πληγεί σοβαρά λόγω της υπαρξίας και της συγκεκριμένης ιστορικά, ανάπτυξης της Αθήνας. Το ζήτημα λοιπόν της προστασίας της οποκοτόστασης και της ανάπτυξης του φυσικού περιβάλλοντος στο Λεκανοπέδιο έχει απόλιτη προτεραιότητο.

Τι μπορεί να γίνει στα πλαίσια της Ε.Α.;

1. Συντονισμένη προσπάθεια ώστε να προστατευθούν απο:ελευθεριαστικά τα δάση του Λεκανοπέδιου, το περιαστικό και αστικό πράσινο.
2. Γρήγορο πέρασμα όλων των Δήμων και Κοινοτήτων του Λεκανο-

πεδίου στο σύστημα αυτόριστης μηχανικής αποκομιδής, μεταφοράς και απόθεσης απορριμμάτων.

3. Αντιπληγματική θωράκιση του λεκανοπεδίου και ιδιαίτερα της Αθήνας. Εδώ χρειάζεται μεν ρακροχρόνια παρέμβαση για να λυθεί το πρόβλημα, ολλά δια πρόσφατες καταστροφές δασών από πυρκαϊγές και οι παρεπόμενες συνέπειες δείχνουν ότι χρειάζεται και άμεση παρέμβαση σε μικρά τεχνικά έργα με χρήση επιτόπου υλικών, που μπορούν να εκτελεσθούν γρήγορα με προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ Ο.Τ.Α. και ΥΠΕΧΩΔΕ.
4. Το συγκοινωνιακό είναι βέβαιως ένα ρεγάλο πρόβλημα για το λεκανοπέδιο αλλά προς το παρόν η Τ.Α. δεν έχει παρά εντργά μέρος στη λύση του προβλήματος.

Περιορίζομε να των ότι θεωρώντας οι τελευταίες εξισηγελίες μεταβολής των συγκοινωνιακών συνδέσεων είναι μέτρα προς τη συκτή κατεύθυνση.

Έκτος από τη δράση για τα Περιβάλλον, ένας άλλος τομέας διόπου το λεκανοπέδιο έχει μεγάλες ανάγκες και η Τ.Α. μπορεί να παρέμβει απεπτελεοριατικό είναι αυτός της Κοινωνικής Πράνοιας. Είναι συγκεκριμένος και κατά τη γνώμη μας εντοπισμένοι οι τομείς που η Τ.Α. μπορεί να αποδώσει:

1. Κοινωνική προστασία της νεολαίας: Εδώ έχουμε το μεγάλο πρόβλημα της διάδοσης των ναρκωτικών καθώς και τα προβλήματα επιστρατικού προσοντολισμού, οικογενειακά προβλήματα κλπ.
2. Κοινωνική προστασία τρίτης ηλικίας: Θα πρέπει να υπενχωθεί και να επεκταθεί ο πολύ επιτυχημένος θερόμος των Κέντρων Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) και να εμπλουτισθεί με νέες υπηρεσίες και κατ' αίκον βοήθεια, άλλα και συμβουλές για τις ιχέτεις των ηλικιωμένων με Υπηρεσίες και Οργανισμούς που συναρτώνται με το εισόδημα, την περιβάλλοντα και άλλα δικαιώματά τους.
3. Προληπτική ιατρική στα σχολεία: Εδώ πρέπει ταχύτατα να πανεπίσημει η Τ.Α. σε συνεργασία με τις Ληράνιες Υπηρεσίες Υγείας, τακτική παρακολούθηση του μαθητικού τληθυσμού, ιδιαίτερα της στοιχειόδους εκπαίδευσης. Χρειάζεται γι' αυτό ένα πρόγραμμα ύπουλο, Δήμος, Τοπικές Υπηρεσίες ΙΚΑ, εκπαιδευτικοί, ως συνεργασθούν για της εφαρμογή του.

Νομίζω ότι το Περιβάλλον, η Καθαριότητα, η Διασοροφοστασία και

η Κοινωνική Πρόνοια είναι οι τομείς εκείνοι που όπως με συντομία υποστήριξα χρειάζεται η Τ.Α. να εργασθεί σοβαρά στη βάση ενός αναπτυξιακού σχεδίου για το λεκανοπέδιο.

Θεωρώ ότι η υλοποίηση ενός τέτοιου σχεδίου απαντά στις πραγματικές ανάγκες των κατοίκων του και παράλληλα πρόκειται να δημιουργήσει σημαντικό αριθμό νέων θέσεων εργασίας.

Στην κατεύθυνση αυτή χρήσιμο δίδαγμα από το παρελθόν είναι το εξής:

Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στις επιλογές μας ώστε ο ποσοτικός μαξιμαλισμός των αξιώσεων να μην μας οδηγεί σε έναν ποιοτικό μινιμαλισμό των παροχών. Γιατί στη βάση ενός σχεδίου ανάπτυξης βρίσκεται πάντα το αίτημα για ανακατανομή εισοδήματος αλλά η ικανοποίηση του αιτήματος αυτού θα πρέπει ταυτόχρονα να παράγει και κοινωνική δικαιοσύνη.

Πιστεύω ότι οποιοδήποτε αναπτυξιακό σχέδιο είναι ανάγκη να γραδάρεται πολιτικά και πριν προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στο πως θα οργανώσουμε την παραγωγή μας ας απαντήσουμε **ΠΟΙΑ ΑΡΜΟΖΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΜΑΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΣΗΣ ΜΑΣ.**

Αυτό το καρυφαίο πολιτιστικό ερώτημα πρέπει να προηγείται κάθε αναπτυξιακής ιδέας και προσπάθειας ιδιαίτερα στην περιοχή του λεκανοπέδιου.

Εύχομαι οι εργασίες μας, τα συμπεράσματα και οι προτάσεις μας να επιβεβαιώσουν και αυτή την ανάγκη.

ΑΛΕΚΟΣ ΒΛΑΧΟΠΑΠΑΝΗΣ

Πρόεδρος Ε.Ε.Τ.Ε.Μ.

Το ΚΔΣ της Ενωσης Ελλήνων Τεχνολόγων Μηχανικών με ιδιαίτερη χαρά αποδέχτηκε την πρόσκλησή σας να παρευρεθεί και να παρουσίασει τις σκέψεις του για ένα μείζον θέμα που πραγματεύεται την ανάπτυξη στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Θεωρούμε πως τέτοιες πρωτοβουλίες, που μας έχει συνηθίσει το ΕΚΑ, μπορούν να συμβάλουν στην εξεύρεση λύσεων που συνοδευόμενες απ' την αναγκαία πολιτική βιούληση θα βοηθήσουν να σταματήσει η καθοδική πτορεία και η συρρίκνωση.

Βέβαια, δεν πρέπει να ξεχνούμε πως η ΑΝΑΠΤΥΞΗ είναι μια λέξη

κλειδί και εύηχη που ακούγεται πολλάκις χωρίς όμως να δίνεται και η απάντηση στο ερώτημα:

Ανάπτυξη με ποιους και κάτω από ποιες συνθήκες;

Θεωρούμε πως για να επιτευχθεί ο στάχυς της ανάπτυξης πρέπει σ' αυτή τη διαδικασία να συμβεί στοιχεία που δεν έχουν διαφέρει οι εμπλεκόμενοι χωρίς απικλεισμόντας και πατερναλισμόντας. Κύριος παράγοντας είναι οι εργα-ζόμενοι και τα Οικοπολεοπόντια που πέρα απ' την προσφορά των θεραπευτικών είναι και οι χρήσεις των μέσων τους θα προέλθουν απ' αυτήν.

Μέσα από διαδικασίες διαλόγου και αυμμυτοχής οφελούμε ν' ανα-βεικούμενη με καθημερινό το κοινωνικό στοιχείο. Έτισι ίνατε το οικοδόμημα ν' αποβιώνει σε διφέροντας των πιθανών και δχι των ολέγων όπως χωρίς στροτηγική και υχεινιαμέρη συνέβιαινε στο παρελθόν.

Κάθε ανάπτυξιακή πρωτητάμεια, κάθε ενέργεια, κάθε νέα επένδυση οφείλει να έχει υπό την επίκεντρο του διαμρωπό, τις αυτονόμησης διαβίωσης την οικολογική ισορροπία και την τραχυπασία του περιβάλ-λοντος.

Ο βιοσμός της φύσης και των φυσικών πλεονεκτημάτων που πα-ρέχει το Λεκυνοπέδιο της Αιτιακής, δυστυχώς έχει επιφέρει καταστρε-πτικές αποτελέσματα στο χώρο, ιδιαίτερα μετά τη δεκαετία του '50. Και ο απλός πολίτης που δυστυχώς, καιτ' επεινάληψη έχει γίνει συγκέντοχος σ' αυτή την καταστροφή διερωτάται αν υπάρχει μέλλον, αν υπάρχει πρωτιστική.

Τα μεγάλη και τα στοιχεία που προέρχονται από την οικοτημανικές έρευνες και για λέτες μος κάνουν ανισχύων. Και ίμως, το Λεκυνοπέδιο και μπορεί και πρέπει να ζήσει. Άλλωστε η πληθυσμιακή συσσώρευση σ' αυτό, το αναγάγει σε κυρίαρχο οικονομικο- κοινωνικό-παραγωγικό πέδιο στα πλαίσια του εθνικού-οικονομικού σχεδιασμού.

Βρισκόμαστε σε μια περίοδο συνεχών αλλαγών, συνεύρεσης νέων μεθόδων και νέων πρακτικών που αν τις παρακολουθήσουμε: μπορα-με ν' αναζητήσουμε μία ελπιδοφόρη τιμορεύν.

Με στόχο τη βελτίωση των μεθόδων παραγωγής και τηγ αύξηση της παραγωγικότητας με πικράλληλη δασικήρηση των θέσεων εργασίας μπορούμε να μιλούμε και να προβλέπουμε μ' αισιοδοξία στο μέλλον.

Στα πλαίσια της οντιστιγκράτησης και με στόχο της υγιεινήτηση της ανεργίας σημαντικό ρόλο οφείλει να παιζει το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας που είναι ιανάγκη να βελτιωθεί και ν' αποδίδει από την παρα-γωγή ειδικευμένων επιστήμονες, τεχνικούς που η αποφρόφηση και η

προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα θα βελτιώνει τις υπόγραφες συνθήκες.

Αποτελεί αδήριτη ανάρρηκη ο μχεδιασμός της εκπαιδευσης να γίνεται σύμφωνα με τις ανάγκες της παραγωγής και τη μεταξύ τους σύνδεση.

Στα γλαύκια του εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού για την Παιδεία, οφείλουν όλοι να φρεγάξουν υψηλεύοντα στο νεοσύστατο (υπό τη νέα υπόθεση) Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (ΓΣΥΠ) ν' αναλάβουν την πρωτοβουλίας για την απόδοση στην παραγωγή ικανού σπλεγχών. Τις ίδιες πρωτοβουλίες για την απόδοση στην παραγωγή ικανού σπλεγχών έχει προβλέψει η Επιτοποιητική ΑΕΙ και ΤΕΙ σε συνεργασία με τους παραγωγικούς φορείς μπορούν και πρέπει να υλισθήσουν μέσα από ερευνητικά προγράμματα για τη μελέτη των προβλημάτων και την παρουσίαση ρεαλιστικών εναλλακτικών πρωτότυπων και λύσεων.

Καθίσταται αναγκαία η συνεχής μόνιμη και θεομική κατοχύρωση της υάλωμας εκπαίδευσης (σ' όλα τα επίπεδα - τιμωρικής). Η πρακτική εξόφληση των μαθητών-σπουδαστών ΤΕΛ, ΤΕΣ, ΙΕΚ και των σπουδαστών ΑΕΙ-ΤΕΙ είναι αναγκαιότητα να προσλάβει οι σιο-στικό χαρακτήρα και να μην αποτελεί ήδη τυπική διαδικασία για την αιτίαση πτυχίου.

Στον θεωρό της εποχελμοτικής κατόρτιτης προσδοκιώμε πολλά, εάν και εφόσον προσλέβει χορακτηριστική διαδίκασίας που δε θ' αποτελεί ήδη, μέχρι μικρούμικης ενσχύσης των κατορτιζόμενων.

Θεωρώντας τις η γνώση αποτελεί δύναμη, οφείλουμε όλοι είτε μέσα απ' το υπάρχον εκπαιδευτικό υπότιγμα, είτε μέσα απ' την αυτο-μόρφωση, είτε διά της βίου εκπαίδευσης να διορθωθούμε επαγγελ-ματικά, κοινωνικά, εγκυλοπαθικά και να είμαστε έτοιμοι να δώσουμε τις δικές μας απαντήσεις στις αποτίμεις των καιρών.

Δικές μας απαντήσεις στο ζητήματα της ανάπτυξης, της προστο-οίας του περιβάλλοντος, της διασφάλισης των δικαιώματάς μας για διοικεστέα.

Κλείνοντας αυτή τη ωντιομη τιμορίμβασή μου, θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω πως ο κλάδος των 40.000 Πτυχιούχων Μηχανικών Τεχνο-λογικής Εκπαίδευσης που εκπροσωπεύει την τις διεξαγωγές και ανησυχείς μ' αυτές που καταθέσατε.

Οι Πτυχιούχοι Μηχανικοί ΤΕ με τα προβλήματα που αντιμετωπί-ζουν και δεν είναι διόφορα μ' αυτά που αφορούν το σύνολο των εργαζομένων (Ανεργία - υποεπιταχύλιση - επεροσπασχόληση κλπ) είναι έτοιμοι σε κάθε περίπτωση να καταλάβουν τις προτάσεις τους

και ν' αναλάβουν πρωτοβουλίες, προσφέροντας την επιστημονική τους γνώση και την εμπειρία τους.

Παρά τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι και ο Τόπος, εμείς παραμένουμε αισιόδοξοι.

Αυτή μας η αισιοδοξία πηγάζει, απ' τη σοβαρότητα με την οποία το Εργατικό Κίνημα αντιμετωπίζει τα προβλήματα, από τις προτάσεις που καταθέτει και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει.

Εάν και εφόσον αυτές οι προτάσεις εμπλουτισμένες και από άλλες γίνουν αποδεκτές, εάν υπάρχει συνεργασία όλων των φορέων και της Πολιτείας, το Λεκανοπέδιο θα ζήσει, ο Τόπος θα πάει μπροστά.

ΠΑΝΑΠΙΩΤΗΣ ΣΟΦΟΣ
Γενικός Γραμματέας Ε.Κ.Α.

Κοινή διαπίστωση όλων, αλλά και ο σημερινός τίτλος της σημερινής μας συνάντησης το δηλώνει διότι η Αττική έχει φτάσει σε αδιέξοδο. Οτι το μοντέλο ανάπτυξης που εφαρμόστηκε απ' όλες τις μεταπολεμικές κυβερνήσεις δεν μπορεί να είναι πρόταση για ένα καλύτερο αύριο της Αττικής και των εργαζομένων. Το μέλλον δεν μπορεί να είναι η ανεργία που ξεπερνά το 12%. Δεν μπορεί να είναι η διάλυση και το κλείσιμο των επιχειρήσεων ή το ξεπούλημά τους σε διάφορους κερδοσκόπους.

Δεν μπορεί οι εργαζόμενοι να πετάγονται μαζικά στο δρόμο της ανεργίας και της φτώχειας, δεν μπορεί η νεολαία να είναι η δεξαμενή της ανεργίας. Πρέπει να σταματήσει η συρρίκνωση παραδοσιακών κλάδων παραγωγής όπως κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, υπόδυση, μεταλλοκατασκευές, ναυπηγεία κλπ. Πρέπει να σταματήσει ο μαρασμός και η διάλυση της βιοτεχνίας. Οι εργαζόμενοι έχουν δικαίωμα στη βελτίωση του οικονομικού τους επιπέδου, δεν ανέχονται άλλο τη συνέχη λιτότητα από τη μια, τη χλιδή, τον πλούτο και τη σπατάλη από την άλλη. Χρειάζεται να μπει φραγμός στις άθλιες και απαράδεκτες περιβαλλοντικές συνθήκες τόσο στον τόπο δουλειάς όσο και στον τόπο κατοικίας, στα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες.

Να σταματήσει η εμπορευματοποίηση και ιδιωτικοποίηση της δημόσιας υγείας και παιδείας. Είναι σοβαρές οι ευθύνες όλων των κυβερνήσεων και της σημερινής που στήριξαν και στηρίζουν:

- **την ασύδοτη δράση του κεφαλαίου ντόπιου και ξένου, των πολυεθνικών,**

- τη ληστρική εκμετάλλευση των πλούτουπαραγωγικών πηγών της περιοχής,
- τη ρύπανση του περιβάλλοντος,
- τη στυγνή εκμετάλλευση των εργαζομένων,
- την καταλήστειρη του δημάσιου χρήματος.

Οι δυνάμεις του κεφαλαίου, πολυεθνικές, βιομήχανοι, τραπεζίτες, εφοπλιστές, μεγαλέμποροι και οι πολιτικές δυνάμεις που τους υποπρέτουν απέδειξαν ότι όταν μιλούν για συνάπτυξη εννοούν την αύξηση των κερδών τους, τη ληστεία του λαού.

Απόδειξαν ότι τα συμφέροντά τους είναι εχθρικά προς το λαό και του τόπου. Είναι γνωστό ότι διέλυσαν εκατοντάδες επιχειρήσεις, εργαζόμενοι έμειναν στο δρόμο, αλλά οι ειδιοκτήτες των θηραύρισαν.

Το ΕΚΑ και όλο το εργατικό κίνημα, η εργατική τάξη της τιμωρής, με μακροχρόνιους και σκληρούς αγώνες ήρθον αντιφέτωποι με αυτή την πολιτική, προκαταβλήσαν να βάλουν φρεγμά στην αιωνίωτη δράση του κεφαλαίου, υπερασπιστηκαν τη λειτουργία των επιχειρήσεων και τις θέσεις εργασίας, πάλεψαν ενάντια στην ανεργία. Διεκδίκησαν βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου, πρόσβαση συγκεκριμένες προτάσεις για την ανάπτυξη της τιμωρής. Προτίμασες τους έρχονται απούγκρωση με την τυλιγόκη του εφάρμοστη ικε και τα συμφέροντα του υπηρετεί, που στο κέντρο της προσοχής μπαίνουν τα συμφέροντα της Εργατικής τάξης και του λαού, τα πραβλήματα του τους απικούμενα.

Η υπεράσπιση των κατακτήσεων του εργατικού κινήματος, Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, θωρακισμένες, Κοινωνική Αυφέδωση κλπ. Βιώσιμη ανάπτυξη για τους εργαζόμενους σημοίνει, παρογκωγικές επενδύσεις από το δημόσιο και μετατροπή του σε βασικό μοχλό ανάπτυξης.

Σημαίνει υπεράσπιση των διγμάτων επιχειρήσεων και οργανισμών και ούτε μία μετοχή στους ίδιους.

Σημαίνει περιορισμός της ασυνδοσίας του κεφαλαίου, χάραξη και σχέδιοσμός πολιτικής που παίρνει υπ' όψη τα συμφέροντα των εργαζόμενων και του τόπου, που θα συγκρούεται με τις επιλογές και τις αποφάσισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πορωτάνω προτάσεις ήταν για αρκετά χρόνια σχεδόν ομόφωνες αποφάσεις των εργατικών κινήματος, ενώμενοι οι εργαζόμενοι υπεράσπιζαν τις κατακτήσεις, ανοιγαν νέους δρόμους με τους αγώνες τους.

Τελευταίας παραπομπής είναι διολίθιθη ορισμένων ωυνδικαλιστικών

παρατάξεων από τις εκφρασμένες θέσεις του Εργατικού Κινήματος από τις αγωνίες και τα προβλήματα των εργαζομένων, υιοθετούνται απόφεις και πρακτικές που δεν ταιριάζουν στο εργατικό κίνημα, δυσκολεύουν τη δράση του.

Η ευρωλασγεία και η ταξική συνεργασία γίνεται κυρίαρχο στοιχείο στη δράση τους. Εμείς αρνούμαστε να τους ακολουθήσουμε, θα επιμείνουμε στον ταξικό διεκδικητικό χαρακτήρα του εργατικού κινήματος. Θα επιμείνουμε στα αιτήματα που διατύπωσαν οι εργαζόμενοι μέσα από τους αγώνες τους. Πιστεύουμε ότι είναι ο μοναδικός δρόμος των εργαζομένων για να υλοποιήσουν τη δική τους πρόταση βιώσιμης ανάπτυξης της Αττικής.

Β. ΚΩΤΣΑΚΗΣ

Εκπρόσωπος *ΤΕΙ Αθήνας*, Αντιπρόεδρος *Επιτροπής Ερευνών*

Ευχαριστώ το ΕΚΑ για την πρόσκληση που μας έστειλε και μετέχουμε έτσι στην ημερίδα αυτή και μας δίνεται η δυνατότητα να παρέμβουμε σε θέματα τουλάχιστον εκπαιδευσης και κατάρτισης, για τα οποία έγινε πολύς λόγος σήμερα.

Έχει διαπιστωθεί όχι μόνο στη σημερινή ημερίδα αλλά και γενικότερα ότι, η παρουσία εκπαιδευμένου ανθρώπου δυναμικού είναι ένας δρός για την ανάπτυξη της χώρας και ειδικότερα της Περιφέρειάς μας της Αττικής. Αυτό είναι γεγονός αλλά δε θα πρέπει να φτάσουμε σ' ένα συμπέρασμα σύμφωνα με το οποίο το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να εκπαιδεύει ότομα τα οποία έχουν τέτοια εξειδίκευση ώστε να εξυπηρετούν συγκυριακές και μόνο ανάγκες της παραγωγής. Το εκπαιδευτικό σύστημα έχει και ευρύτερο ρόλο.

1. Οφείλει να εκπαιδεύει νέους ανθρώπους ως πολίτες ανεπιτυγμένους και ικανούς να μπορούν ν' ανταποκριθούν όχι μόνο στην επαγγελματική αλλά και στη γενικότερη κοινωνική ζωή.
2. Ένας νέος πτυχιούχος ή ένας νέος απόφοιτος έχει μπροστά του μια επαγγελματική ζωή 30, 35 και 40 ετών ακόμη. Εάν έχει μια στενή εξειδίκευση από την αρχή, αυτός είναι σίγουρα άνεργος σε σύντομο χρονικό διάστημα και δε θα έχει τη δυνατότητα να προσαρμόζεται στις κάθε φορά νέες συνθήκες που θέτει η εξέλιξη της τεχνολογίας και της οικονομίας.

Επομένως ως επίσημο εκπαιδευτικό ιδύμα πρέπει να εξοπλίσουμε - και αυτή είναι η άποψη των εκπαιδευτικών φορέων - τους νέους ανθρώπους με μια λογική υποδομή γνωστική και μεθοδολογική η οποία θα τους επιτρέπει να προσαρμόζονται εύκολα στις εκάστοτε νέες συνθήκες της τεχνολογίας και της οικονομίας.

Από την άλλη πλευρά βέβαια οι επειγειρήσεις - και είναι λογικό αυτό - απαιτούν να έχουν απόλυτα εξειδικευμένο προσωπικό, ετοιμοπάλευμα προσωπικό, ώστε να μπορέσει ν' αποδώσει παροχωρικά στην επιχείρηση αυτή. Η σύνθεση των δύο αυτών φαινομενικά αντιφατικών υποειδήσων είναι σχετικά απλή. Πρέπει δηλαδή - και αυτή είναι η πρόταση την οποία ήθελα να παρουσιάσω, δεν είναι καινούργια αλλά σ' αυτή πρέπει να δοθεί έμφαση - να δημιουργηθεί και να λειτουργήσει ένα αξιόπιστο και αποτελεσματικό ούστημα δισ βίου εκπαιδευτής, το οποίο θα περιλαμβάνει αφενός το επίσημο εκπαιδευτικό ιδύματος με βέβαια τον απορούμητο εκπαιγχρυνισμό και ορθολογισμό, αλλάν αυτό θα συνοδεύεται από πολλούς επαλληλους κύλινδρους κατάρτισης, ετρανάκατάρτισης και επανεκπαίδευσης των εργαζομένων. Τα επίπεδα αυτά κατάρτισης θα έχουν βέβαια σχέση με τις συγκυριοκές ή έστω τις μεσοπρόθεσμες ανόγκες της σημερινής εργασίας. Οποιος ήδη αναφέρει η πρώτη πάρχουσα γνωστική και επαγγελματική υποδομή των εργαζομένων θ' αποτελεί οιμμαντακά παράγοντα επιτυχίας στην προπονθεία των νέων προσαρμοστούντων μτις κάθι. φυρά νέες συνθήκες παραγωγής.

Στο σήμερινό αυτό θα ήθελα να εκφράσω την πλήρη συμφωνία του Ιδρύματος μας με τις διοικητικές που περιέχονται στη μελέτη που αποτελεί τη βάσιν της σημερινής Ιμερίδας. Οι μέχρι τώρα εμπειρίες μας από την υλωποίηση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης που επιδιοτύπωσαν από το Γυμνασιακό Κοινωνικό Ιαμείο, πολύ απέξανταν το ν' αποτελούν μια οιμμαντική συμβολή τόσο για την εξεύρεση θέσεων εργασίας για τους ανέργους, όσο και για τον εργοδικισμό της παραγωγής με το οποραίτητο ανθρώπινου δυναμικού. Ήδην ξενίζει για αντιληφθη σύμφωνα με την οποίαν αι ιδιωτικοί, κερδοσκοπικοί ή άλλοι, φορείς της επαγγελματικής κατάρτισης είναι κατό τεκμήριο πλέον οικόποιοι και αποτελεσματικοί, ως οχέση με τους αντίστοιχους δημόσιους φυρμές.

Δε θέλω να κάνω προτάσεις αυτή για την ιμερίδη. Πιστεύω δτι οι πρωταρμότες που ισχύουν στη μελέτη είναι: καταρχήν σε συστήματα, αλλά αλλα αύτα θέλουν μια επεξεργασία.

Το ΤΕΙ Αθηνών δύναται να προσαρμόστηται να συμβάλει στο προβληματισμό και στην

υπόθεση των θεμάτων ανάπτυξης, ο παραχώματικός και ανεργίας στην Περιφέρεια Αττικής.

Θα ήθελα στο μημείο ωστό κ. Πρόεδρε, καὶ κ. Σύνεδρο, να πω ότι για τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα το θέμα της αποτελέσματος δεν είναι μάλιστα παροχή στην κοινωνία, αλλά έχει και ένα ωφελιμιστικό χαρακτήρα. Είνοι ευνόητο και αυτό έχει μετρηθεί ότι, οι προσδοκίες των φροντιζούντων για εποικογνοματική αποκατάσταση, τονόνουν την εκπαιδευση, αναβαθμίζουν την εκπαίδευση και δίνουν ένα πιο φρεσκό αναβαθμιστικό περιεχόμενο. Οπου οι προσδοκίες είναι χαμηλές, τότε το ενδιαφέρον είναι χαμηλό. Ωστόσο είναι πάλι με την ευκαιρία ότι η πιοτη μου είναι ότι, ως μεγάλο βαθμό το αναδιόπτωτο των εκπαιδευτικών μας συστήματος για το οποίο γίνεται αυτό το καιρό ειδικά συζήτηση, ωφελεται σε μεγάλο βαθμό στο ότι δεν υπάρχει η προσδοκία εποικογνοματικής αποκατάστασης.

Επιφέρεντας το ΙΕΙ Αλιγνας θέλει να συμβάλλει στα προβληματισμό αναπτυξιακής των θεμάτων ανάπτυξης και αποτελέσματος στην Περιφέρεια Αττικής. Και ελπίζουμε η συμμετοχή των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων κατά κάποιο τρόπο να θερμούνται μάστι από αυτή την πρωτιστική την οποία έχετε σας τοποθέτησε.

Τελειώνοντας και για λόγους ενημέρωσης, επειδή είναι σπόνιας οι περιπτώσεις που τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα καλλύνται σε τέτοιες Ημερίδες. Ωστόσο επιλέγει περιλεπτικά να πω δύο - τρία σημεία για τις δραστηριότητες που έχει άνω πάνει το Ιδρυμά μας στο θέμα της αποτελέσματος. Πρώτων έχει ίδρυσει εδώ και δύο χρόνια περίπου το Γραφείο Διοικητικού το οποίο έχει σκοπό να φέρει σε δύκιση επικρή το Ιδρυμα και ειδικότερο τον πτυχιούχους με τις επιχειρήσεις, τις ευρύτερης περιοχής. Ήδη έχουμε δημιουργήσει δύο βόστεις διεδομένων, αρχενάς πτυχιούχους αφετέρου επιχειρήσεις και υπάρχει ήδη το πιο απότικό στάδιο του βιοικόμαστε αυτή τη στιγμή μια ορκετό καλές οι νεργατοί στο πεδίο τύπου της εξέρεσης εργασίας από πτυχιούχους ή ουδέτερης σταλεχών από επιχειρήσεις, δύο και αυτός είναι ο απώτερος στόχος, του ουνιτονισμού των επικινάξεων τύπου την επιχειρήσεων όσο και του ιδρυματός μας. Προσδιοκούμε δικτυαδή μέσω της στενής συνεργασίας με τις επιχειρήσεις να έχουμε τις ερεδίατα μόπτε να εκσυγχρονίζομε συνέχεια το εκπαιδευτικό μας έργο και ν' αποβεί τύρος άφελος και των πτυχιούχων και των επιχειρήσεων.

Το Γραφείο Λιακείνθεσης τα οποία έχουν ίδρυθεί σε όλο περίπτων τα τριποβάθμια Ιδρύματα, ΤΕΙ και ΑΕΙ, λίγον προσπεχάς θα συνδεθούν μεταξύ τους με δίκτου και πέρα από τα Ιδρύματα θα υπάρχει διασύνδεση

με τον ΟΑΕΔ, με Ο.Τ.Α., ώστε να υπάρχει και σε εθνικό επίπεδο μια πλήρης ενημέρωση και αλληλοενημέρωση για θέματα απασχόλησης εργατικού δυναμικού.

Επίσης έχουμε ιδρύσει Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης και έχουμε ήδη αναλάβει την εκτέλεση ορισμένων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.

Τέλος το Ιδρυμά μας διαθέτει την κατάλληλη υποδομή σε ανθρώπινο υλικό και σε μέσα ώστε να μπορούμε να συμβάλουμε ουσιαστικά με τη συνεργασία και τη δική σας κ. Πρόεδρε, όσο και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, στην αντιμετώπιση των θεμάτων ανάπτυξης και απασχόλησης από μελετητικής και ερευνητικής απόψεως. Βέβαια δεν πιστεύω ότι μόνο η ύπαρξη εκπαιδευμένου και εξειδικευμένου προσωπικού μπορεί να λύσει το θέμα της ανεργίας. Εκείνο που είναι σαφές και έχει τονιστεί απ' όλους τους εισηγητές, πρέπει να γίνουν επενδύσεις και πρέπει οι υπάρχουσες επιχειρήσεις να εκσυγχρονιστούν. Στην πορεία αυτή του εκσυγχρονισμού πιστεύω όμως ότι η ύπαρξη εξειδικευμένου προσωπικού θα αποτελέσει μια σημαντική βοήθεια και με την έννοια αυτή το ΤΕΙ Αθήνας ως εκπαιδευτικός φορέας δηλώνει την απόλυτη συμμετοχή στην προσπάθεια την οποία αναλαμβάνετε με τη σημερινή σας πρωτοβουλία. Ευχαριστώ πολύ.

ΑΡΗΣ ΑΡΩΝΗΣ Αναπληρωτής πρόεδρος ΕΚΑ

Έγω δεν πρόκειται να σας παρουσιάσω ούτε κάποιο πρόγραμμα ούτε προτάσεις. Το πιο εύκολο πράγμα είναι να πουμέ ότι οι προηγούμενες κυβερνήσεις έκαναν στρεβλή ανάπτυξη. Δεν είναι αλήθεια αυτό. Ξεχνάμε το Παγκόσμιο Πόλεμο, ξεχνάμε την προσφυγιά, εσωτερική και εξωτερική, ξεχνάμε ότι όλοι λίγο - πολύ είμαστε αυθαίρετοι, σε αυθαίρετα οικόπεδα κτίσαμε όλοι εκτός σχεδίου τα οποία εντάξαμε με πίεση μετά. Ξεχνάμε ότι η στρεβλή ανάπτυξη και οι κακές προϋποθέσεις της Αττικής ήρθαν από μας τους ίδιους. Ξεχνάμε τελικά ότι εμείς οι ίδιοι είμαστε οι φορείς της στρέβλωσης και της κακομοιριάς της Αττικής.

Πιστεύω ότι ο παράγοντας άνθρωπος είναι αυτός που θα συμβάλει. Αν ο άνθρωπος που κάθεται στην Αττική, ο καθένας από μας ο πολίτης, δεν εμπεδώσει δύο πράγματα: Τη δημοκρατία που στη χώρα μας γεννήθηκε αλλά εμείς την έχουμε ξεπεράσει. Πολίτευμα δημοκρατικό έχουμε. Δημοκρατία μέσα μας δεν έχουμε. Όλοι πηγαίνουμε σε διάφορα κόμματα, παράγοντες, για να μας κάνουν τα ρουσφέτια μας. Όλοι μας,

Κανείς από μας που λέμοστε εδώ μέσα, δεν είναι που δεν έχει κάνει μια αυθαιρεσία, που την έχει καλύψει με κάποιο μέσον. Εάν βρεθεί κάποιος που δεν έχει ζητήσει κάτι για να καλύψει μια υπόθεσή του, αυτος να σηκωθεί να το πει. Άρα λίγο πολύ δλοι μας; όταν κάνουμε το πιθαίρετο νόμο; φωνάζουμε για τα άλλα αυθαιρετες ή τις άλλες αυθαιρεσίες ή τις άλλες στρεβλές αναπτύξεις. Εμείς οι ανθρώποι στην Ελλάδα, στη χώρα που γεννήθηκε η δημοκρατία, έχοντας τον κληρονομο επειδή πιερύσαμε διάφορες καταστάσεις, ότι δεν μπορούμε να εμπεδώσουμε τη δημοκρατία, μας, δεν εμπεδώσουμε γέσσα μας τη δημοκρατία.

Πόσοι από μας; επιχειρηματίες, βιοτέχνες, έχουν κάνει βιοτεχνίες στην Αλβανία, στη Βουλγαρία και στις όλλες χώρες επειδή είναι φημού, κατι συλλητάμε για ανεργία! Πόσοι κάνουν τι φασόν έχουν; Πόσοι έχουν μεταφέρει τις δραστηριότητές τους; Δεν είναι ούτε μεγάλαια κεφάλαια ούτε μεγάλοι καπιταλιστές. Εργαζόμενοι σαν και ένας που ξαφνικά βρήκαν την ευκοιρία. Τιατί τι πέραυσε μας μέσα, τι έχει εμπεδούθει; Και βιωτικά μέσα από τα Μέσα Μελικής Ενημέρωσης είτε τηλεοπτικά είτε γραπτά. Ο εύκολος τιλυστισμός, το εύκολο βύλευμα, η ευκολία στα πόντα και η στρεβλή πληρωφρόση. Και γάτον η Αττική και βγῆκαν εικόνες μάτι και γότον η Αττική. Νέρωνες είναιστε; Μας ευχαριστεί να καίγονται τα δέντρα; Ήταν στην τηλεόραση ο κάθε εκφωνητής και θλεγε, τώρα έχω σύνδεση, να η φωτιά, πάει από δώ, πάει από κει κλπ. Τελικά δε βγάζουμε τίποτα. Το νέο για το νέο και το νέο στρεβλό. Αν δεν εμπεινωθεί σε μας τους ανθρώπους η δημοκρατία, αν δεν εμπεινωθεί σε μας τους ανθρώπους η ανάγκη ότι δεν πρέπει να κάνουμε αυθαιρεσίες ωτε εμείς για τους εαυτούς μας, δεν πρόκειται να γίνει καρμία ανάπτυξη.

Η Αττική δεν πρόκειται να σωθεί. Η πόλη των 4 εκατομμυρίων δεν πρόκειται να σωθεί. Η Αρχαία Ελλάδα είχε ανατίτυχεί πάνω σε τρία σημεία. Στο εμπόριο, στο τουρισμό της εποχής εκείνης και στην επιστήμη. Έμείς τα δεχάσαμε. Τι κάναμε; Υπάσχουν τα Ι.Ε.Κ και λένε νο μάθετε κομπιούτερ. Τι κομπιούτερ; Δηλαδή χειριστές, εμείς θα έπρεπε να έχουμε εργαστήρια που νο βγάζουν νέους τύπους κομπιούτερ, να τα δίνουμε στις βιομηχανικές χώρες δημος η ιαπωνία τις πατέντες και να τις παράγει και να παίρνουμε ποσούς. Πόσους χειριστές; Πάσες επιχειρήσεις έχουμε που πάνε τα παιδιά και σπουδάζουν; Που στρεβλά τα σπράχνουμε σε κάθε είδους μαρφανική απλώς και μάνι για να πάρουν ένα χαρτί; Νένοι μας μέσα μας έχουμε το απόρο της αυτοκατούστροφής. Αν δεν περάσει από τη βασική μας εκπαίδευση η διοφοροποίηση, η πίστη στη δημοκρατία διτι ψηφίζω κάποιον επιειδή βου κάνει

καλά. Λέμε για τοπική αυτοδιοίκηση. Εικούντια χρόνια μετάρχει η Τ.Α.. Πήγα σε πολλούς Δήμους. Ο κάθε Δήμαρχος, ο κάθε Δήμητρας. Σύμβουλος αν φημίζεται από κάποιους δημότες, κάνει ένα ανόποδο μανάδρωμα για να μην τοις ενοχλεί και στυμφατεί την κυκλοφορία και εμποδίζει όλυμψ τους διερχόμενους. Γιατί; Για να βολέψει κάποιους ψηφιοφόρους. Και η Τ.Α. βγαίνει μέσα από ειδογές. Οι ειδογές είναι το μόνο αδύτημα στη δημοκρατία. Άλλα πρέπει να πιστέψουμε τις ψηφιζούμε και τι φημίζουμε.

Το θέμα μας λοιπόν είναι ο παράγοντας άνθρωπος. Εδώ μέσα σήμερα έπρεπε να είναι όλοι οι εργαζόμενοι. Γιατί κινδύνη το ΕΚΑ έχουν την Ημερίδα, αλλά έπρεπε να έρθουν, να έχουν διάθεση. Ήρεπει να λέμε για πάρους και συμμετοχή και να θεσμοθετηθεί. Μα τους θεσμούς άνθρωποι τους υπόφερεούν. Πέρασουν από εδώ πέρα έντι μάτσο πορόγοντες κομμάτιαν με θίσεις. Μίλιας μιλησαν σηκιώθηκον και έρυγκαν. Ούτε που τους ενδιαφέρει. Κάνανε το καθήκον τους και φύγανε. Τελείωσε. Διηλωνίζει πως θα γένεται αυτή περίσσεια; πάτα παραπόνος; Ποιος θα τα κουνήσει από μας; Έγκα δεν πιστεύει ότι υπάρχουν θεσμοί που τα κουνάνε. Λέμε να διαθέσουμε πάρους για το Α ή Β κλπ. Με ποιο διαβικασία; Να μπούμε και εμείς μέσα. Να δούμε και τις κυβερνήσεις, να δούμε και τις Τ.Α. να μπουν και αυτοί γέσσα. Τα κάνανε όπως τα κόνοντα οι διόδιφορες κυβερνήσεις, το κόνοντανε και οι Τ.Α. διναύνταν κανέναν και αυτοί. Βγαίνει τελικό, Να είμαστε παράντες. Ο καθένας από μας να γίνει παράγοντας. Αν λοιπόν βγάλουμε από μέσα μας τους παραδίγνωντα να παραγοντίζει και βάλουμε τον άνθρωπο παραδίγνωντα πέρας το καλό της περιοχής του, τότε θ' αναπτυχθεί η ΑΤΤΙΚΗ. Δεν γιούτε μάρως με την κατεύθυνση που έχουν πάρει τα ΑΜΜΕ και με την πληροφόρηση που μας δίνουν, με την ενημέρωση που μας κάνουν και με τις στρεβλές κοτευθύνσεις που μας δένουν, ότι μπορούμε σ' αυτή τη φάση ν' αναπτυχθούμε. Όχι λίγοντας παραμιτές κρέας απόφεις. Άλλα πιστεύω αν τικάσουμε. οκόμα τιο χειριδά και καταπτρικρέι το ΑΤΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ, ίσως καταλέβουμε και τελιθιών οι δινήματοι. Το παιδάκι πρέπει ν' αρχίσει να μαθαίνει ν' αγαπάει το πράσινο, ν' αγαπάει να είναι νύμιμος να μην είναι παράνοιας, να γιατί έχει τον μπαμπό του που θα τον βιώθησε απέναντι στους όλους. Γιατί αυτά τα παραδίγματα μεταφέρουνται στα παιδιά μας και αυτούς τους ανθρώπους βγάζουμε στην κοινωνία. Κας αυτοί οι άνθρωποι είμαστε τελικά. Αμέτριου είμαστε, αυτός και μας αλίζει.

Λν ερχόμαστε εδώ και λέμε μεγάλες κοινότητες για προγράμματα που θα τα κάνουν κάποιοι όλοι: και οι απόιοι κάποιοι όλοι από κάποιου

πιεζόμενοι θα επηρεάζονται και θα τα κάνουν στρεβλά. Εμείς οι ίδιοι λοιπόν, ο παράγοντας όνθρωπος θα φτιάξει την Αττική, σαν φτιαχτεί. Και αν θέλουμε να ζήσουμε εδώ πρέπει και να φτιαχτεί. Εκεί είναι η ουσία. Σήμερα δώσατε όλοι απόψεις και θα καταγραφούν. Ποιοί κύριοι θα τις πάρουν; Ποιοί θα τις δουν; Ποιοί θ' ανακατευθούν; Οι Υπουργοί περάσανε, είπανε καλημέρα, κάνανε το καθήκον τους, τα κόμματα περάσανε. Ποιά κόμματα; Τα κόμματα είναι τα κόμματα εξουσίας. Η υπάρχουν τα κόμματα διαμαρτυρίας που ότι λέει μια ομάδα εργαζομένων λένε ναι, έχει δίκιο και μπορεί να έχει και άδικο. Ποτέ κανένα κόμμα δε στάθηκε απέναντι στους εργαζόμενους από την πρώτη στιγμή να πει την αλήθεια, ότι κύριε εκεί έχεις δίκιο, εκεί έχεις άδικο. Όλοι διευκολύνονται με το να σπεκουλάρουν πάνω σε κάποια θέματα ότι είτε είναι σωστό είναι είναι στραβό. Ετσι φτάσαμε σ' αυτό το σημερινό σημείο.

Οι πιο πολλοί ομιλητές μιλησαν και έφυγαν. Γιατί ήρθαν για να μιλήσουν. Έχουν τις σοφίες τους, είναι σπουδαίοι, τις είπαν και έφυγαν. Βέβαια έχουν και δουλειά. Όλοι έχουν δουλειά. Άλλα η Αττική δεν περιμένει. Η περιοχή δεν περιμένει. Η ανάπτυξη της Αττικής δεν περιμένει. Η καταστροφή της Αττικής συντελείται ή μάλλον έχει συντελεστεί.

Το θέμα λοιπόν είναι ο παράγοντας όνθρωπος και να ξεκινήσουμε πάλι από τις βασικές μας δουλειές: Εμπόριο, τουρισμός και επιστήμη που την έχουμε ξεπεράσει. Εμείς είμαστε βοηθητικοί στην επιστήμη. Οπως στο Θριάσιο πεδίο όλα αυτά ήταν αυθαίρετα. Ακούστηκε εδώ μέσα. Όλοι τηγγαν και κάνωνε αυθαίρετες αικοδομές και μετά πίεσαν και τις βάλανε στο σχέδιο. Υπάρχουν αυθαιρεσίες και από τους... είναι και αυτοί αυθαίρετοι.

Πιστεύω ότι ωραίες οι απόψεις, αλλά αν δε φτιάξει ο όνθρωπος, δεν πρόκειται να φτιάξει με τίποτα. Μπαλώματα θα κάνουμε, κάποια ομάδα θα βολεύεται και κάποια ομάδα θα φωνάζει. Ο όνθρωπος πρέπει να ξέρει ποιο είναι το δίκαιο και ποιο είναι το άδικο. Αυτό το κριτήριο δεν το έχουμε μέσα μας δυστυχώς.

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

Πρόεδρος ΕΚΑ

Πιστεύω ότι έχουμε πολλή δουλειά μπροστά μας. Έχουν κατατεθεί

προβληματισμοί, εξειδικεύοντες, συγκεκριμένοποιήσεις, θεωροί, εργαλία που θα τα στηρίζουν, όνθρωποι που θα τα στηρίζουν. Πιστεύουμε ότι οι ίδιοι πέρασαν από εδώ υήμερα άλλα και άλλοι και έχουμε τουλάχιστον γιών τους εργαζόμενους, μα θα οιμβάλουν στο να μπούμε σε μια άλλη πορεία.

Ευχαριστώ.

Μήνυμα του ευρωβουλευτή ΓΙΑΝΝΗ ΟΕΩΝΑ στην ημερίδα :
Αγαπητοί φίλοι,

Ελαφρά την πρόσκλησή σας για τη συνάντηση εργασίας με θέμα «Για
μια βιώσιμη ανάπτυξη στο Λεκάνοπεδιο Αττικής» και σας ευχαριστώ.
Δικτυακίδες οι Γυρωτούνοβουλευτικές μου υποχρεώσεις με ανταγκάζουν
να ξέμιξε στις Βριξέλλες και δεν μπορώ νο πάρω μέρος σε αυτή την
ενδιαφέρουσα συνάντηση.

Εύχομαι κάθε επιτυχία σε σας και ελπίζω ότι μια άλλη ευκαιρία να
μπορέσουμε να ανταλλάξουμε απόψεις πάνω στο ενδιαφέρον αυτό
Θέμα.

Γ. Θεωνάς

Ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Α.
κ. Χρ. Πολυζωγόπουλος

Ο Γενικός Γραμματέας του Ε.Κ.Α.
κ. Π. Σοφρός

Από δεξιά προς αριστερά διακρίνονται οι: Στ. Γιαννακόπουλος, μέλος της Εκτ. Επιτροπής του Ε.Κ.Α., ο Αναπληρωτής Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε. κ. Γ. Μανώλης, ο νυν Αναπληρωτής Πρόεδρος του Ε.Κ.Α. κ. Α. Στασιωπούλος, ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Α. κ. Χρ. Πολυζωγόπουλος, ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Δ. Αβραμόπουλος, η υπεύθυνη του Τμήματος Περιβάλλοντος του Ε.Κ.Α. Δρ. Χρ. Θεοχάρη, ο Σύμβουλος του Δημάρχου Αθηναίων καθηγητής Π. Καζάκος.

Άποψη του ακροατηρίου της γμερίδας

Ο Δήμαρχος Αθηναίων
κ. Δ. Αβραμόπουλος

Ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε.
κ. Χρ. Πρωτόπαππος

Ο Υπουργός Εργασίας
κ. Στ. Τζουμάκας

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας
κ. Γ. Παπαντωνίου

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής
Οικονομίας
κ. Γ. Αναμερίτης

Ο Πρόεδρος της Ενιαίας Νομαρχακής
Αυτοδιοίκησης Αθηνών - Πειραιώς
κ. Ε. Κουλουμπής

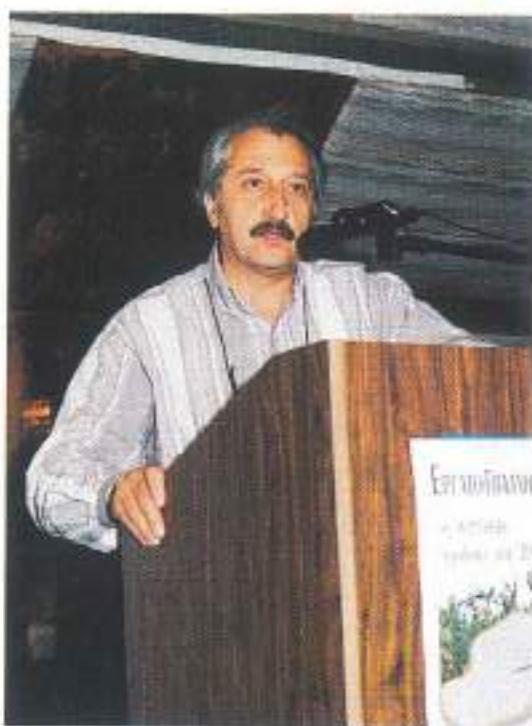
Ο Πρόεδρος του ΣΒΑΠ
κ. Χρ. Φυρογένης

Ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε.Β.Ε.
κ. Δ. Καρφιάτης

Ο Πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου
Πειραιά
κ. Γ. Μίχος

Ο Πρόεδρος του Εργατικού Κέντρου
Ελευσίνας
κ. Λαζάρου

